

4. konferencia

VAJDASÁGI MAGYAR FELSŐOKTATÁSI KOLLÉGIUM

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium
Kolegijum za visoko obrazovanje vojvođanskih Mađara
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina

Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia
Vojvođanska mađarska naučna konferencija studenata
Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Horváth Gergely

részére

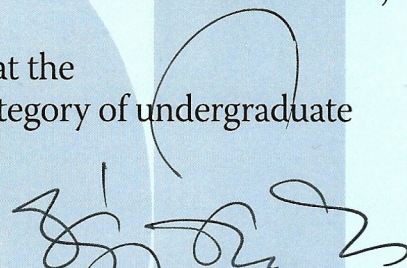
a 20. VMTDK-án az egyetemi hallgatói és mesterképzős
kategóriában elért szekcióelső helyezéért

Diploma za dobijeno prvo mesto u sekciji na
20. Vojvođanskoj mađarskoj naučnoj konferenciji – kategorija studenata osnovnih i master studija

Diploma for gaining the first place in a section at the
20. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students – category of undergraduate
and master students

Újvidék, 2021. november 20.
Novi Sad, 20. novembar 2021.
Novi Sad, 20. November, 2021

a VMFK elnöke
predsednik VMFK
president of VMFK

20. VMTDK–REZÜMÉKÖTET
2 0 2 1

Szerkesztette:
Csányi Erzsébet

A 20. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia társszervezője
 az Újvidéki Egyetem Technológiai és Mezőgazdasági Kara

20. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

20. Vojvođanska mađarska naučna konferencija studenata

20. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2021. november 18–21.

20. VMTDK—REZÜMÉKÖTET

2021

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Tudomány: iránytű az elérhető jövőhöz

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

Újvidék, 2021

20. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

20. Vojvođanska mađarska naučna konferencija studenata

20. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2021. november 18–21.

Újvidéki Egyetem, Rektorátus (dr. Zoran Đinđić 1.)

Technológiai Kar (Újvidék, Lazar cár sugárút 1.)

Mezőgazdasági Kar (Dositej Obradović tér 8.)

20. VMTDK TUDOMÁNYOS KONFERENCIAPROGRAM

5

2021. november 18. (csütörtök)

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, üvegpavilon (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

9.00–19.00 A kiállítási anyagok felrakása az üvegpavilonban

10.00–17.00 PHILOS MŰHELYKONFERENCIA 2021
tudomány–irodalom–művészet

2021. november 19. (péntek)

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

20. VMTDK ART MŰVÉSZETI KONFERENCIAPROGRAMOK

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

18.00–19.00 **VMTDK-TÁRLAT**

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Rektorátus, üvegpavilon (Újvidék, dr. Zoran Đinđić 1.)

TÁRLATMEGNYITÓ: **mgr. Lázár Tibor** képzőművész köszöntője, a kiállító alkotók bemutatkozása

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

Törteli Réka (Újvidék):

MORS IMMATURA (méhviasszal kombinált ceruzarajzok)

Mészáros Dániel (Újvidék):

KRONOSZ: AZ IDŐ KONCEPCIÓJÁNAK TRANSCENDENTÁLÁSA A JÁRMŰTERVEZÉSBE

Turkály Emma (Újvidék):

ÉLETFONAL; A JÖVŐ RECEPTJE (papírkollekció)

Szabados Zsófi (Újvidék):

VÁLTOZÁS

19.00–21.00 EGYÉB MŰVÉSZETI PROGRAMOK

Helyszín: Rektorátus, amfiteátrum

ZENEMŰVÉSZET, MULTIMÉDIA

19.00–19.20 **Jung Anna** (Újvidék):

BAROKK MŰVEK HISTÓRIKUS ELŐADÁSA ORGONÁN

19.20–19.25 **Jenován Flórián** (Újvidék):

KODÁLY ZOLTÁN: HÉT ZONGORADARAB, OP. 11

(Lento – sz. 1, Székely keserves – sz. 2, Esik a szívemben, amint esik a városban – sz. 3)

19.25–19.45 **Kiss Tamás** (Újvidék), szólóének zongorakísérettel: ZENEI METSZET

Alessandro Scarlatti: *Già il sole dal Gange* című ária (a *L'honestà negli amori* című operából)

Wolfgang Amadeus Mozart: *Én vagyok a madárfogó* című ária (a *Varázsfuvolából*)

Csajkovszkij: *Senki, csak a magányos szív*

Milan Prebada: *Leesett a harmat*

19.45–20.00 **Pásztor-Kicsi Tamás** (Újvidék):

PORBÓL LETTÜNK... Emberiségtörténet insztrumentális zenén keresztül (multimediális alkotás)

SZÍNHÁZMŰVÉSZET – ELŐADÓMŰVÉSZET

20.00–21.00 AZ IDŐ KONZERVDÓBOZA (performansz)

Fellépnek: **Bicók Lea**, **Brasnyó Albert**, **Lukács Ramóna**, **Pásztor Zsófia**, **Raffai Dominik**, **Szoboszlai Enikő Kitty** (Újvidék)

Tolnai Ottó *Rovarház* című regénye alapján a szövegkönyvet írta: **dr. Csányi Erzsébet**

Rendezők: **Crnkovity Gabriella** és **Mészáros Árpád** színművészek

VMTDK ART – MŰVÉSZEK KÖZÖS FOTÓJA

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

2021. november 20. (szombat)

Helyszín: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum (Újvidék, Dositej Obradović tér 8.)

9.30–10.00 **MEGNYITÓ**

Zenei megnyitó – **Kiss Tamás** énekszólója (zongorakíséret: **Jenován Flórián**)

VMTDK FILMMONTÁZS (archív felvételek), a Kristálygömb Díjasok köszöntői

10.00–11.00 **HÚSZÉVES A VMTDK**

JUBILEUMI KÖSZÖNTŐK

MEGNYITÓBESZÉD

Dr. Csányi Erzsébet, a VMTDK tudományos bizottságának elnöke

PLENÁRIS ELŐADÁS

11.00–11.30 **Kosztolányi György** akadémikus, az MTA alelnöke (Budapest):

TUDOMÁNY – A MÚLT SZONDÁJA, A JELEN MOTORJA, A JÖVŐ ÍGÉRETE

TUDOMÁNYOS PLENÁRIS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

Elnöklők: **Török Gabriella** (Újvidék), **Lajkó Flórián** (Újvidék)

11.30–11.45 **Mihalek Nóra** (Újvidék):

A KONVALESCENS VÉRPLAZMA HATÉKONYSÁGA A MORTALITÁS CSÖKKENTÉSÉBEN COVID-19 PÁCIENSEKNÉL: SZISZTEMATIKUS ÁTTEKINTÉS ÉS META-ANALÍZIS

11.45–12.00 **Ónya Balázs** (Pécs):

MIÉRT NEM EPISZTEMIKUS VÁLLALKOZÁS A FILOZÓFIA?

12.00 Sajtótájékoztató

12.00–13.30 Ebéd. Helyszín: A Mezőgazdasági Kar amfiteátrum előtti csarnoka

13.30–18.30 **TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI SZEKCIÓÜLÉSEK**

Helyszín: a Mezőgazdasági és a Technológiai Kar termei (Újvidék, Dositej Obradović tér 8., Lazar cár sugárút 1.)

18.30–19.30 **MENTORI ÉRTEKEZLET** (Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)

19.30–20.30 **A KRISTÁLYGÖMB DÍJ ÁTADÁSA Dr. Vickó Krisztinának**

(Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)

KONFERENCIAKIÉRTÉKEZÉS, OKLEVÉLKIOSZTÁS

(Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)

K O N F E R E N C I A P R O G R A M

2021. november 21. (vasárnap)

Helyszín: Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Tudósklub (Újvidék, Vojvode Mišića 1., udvari szárny)

10.00–14.00 SZERVEZŐI KEREKASZTAL

TEREMBEOSZTÁS

2021. november 20. (szombat)

MEZŐGAZDASÁGI KAR

9:30-TÓL 12:00 JUBILEUMI ÜNNEPSÉG
(Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum)

13:30-tól szekciótermek a Mezőgazdasági Karon:

- ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK
(Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum/földszint)
- HUMÁN I.
(Mezőgazdasági Kar, P5/földszint)
- HUMÁN II.
(Mezőgazdasági Kar, P4/földszint)
- HUMÁN III.
(Mezőgazdasági Kar, P3/földszint)
- TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.
(Mezőgazdasági Kar, P2/földszint)
- MŰVÉSZETEK
(Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)
- MENTORI ÉRTEKEZLET
(Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint)

TECHNOLÓGIAI KAR

- TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.
(Technológiai Kar, amfiteátrum)
- ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK
(Technológiai Kar, 12-es terem)

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI SZEKCIÓÜLÉSEK

2021. november 20. (szombat)

Helyszín: a Mezőgazdasági és a Technológiai Kar termei (Újvidék, Dositej Obradović tér 8., Lazar cár sugárút 1.)

SZEKCIÓBEOSZTÁS

ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

(Mezőgazdasági Kar, amfiteátrum/földszint)

- Növénytermesztési és kertészeti tudományok • Agrártudományok • Multidiszciplináris természettudományok
 - Gyógyszertudományok • Biológiai tudományok • Erdészeti és vadgazdálkodási tudományok
 - Környezettudományok • Élelmiszertudományok Klinikai orvostudományok • Egészségtudományok
- Multidiszciplináris orvostudományok • Állattenyésztési tudományok • Multidiszciplináris agrártudományok
 - Elméleti orvostudományok • Orvostudományok • Állatorvosi tudományok

Szekcióvezetők:

Kasztori Rudolf akadémikus

Dr. ifj. Bagi Ferenc egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék SZÓVIVŐ

Dr. Horák Rita egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Horváth Olga egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Gyógyszerészeti Tanszak, Újvidék

Dr. Lengyel László címzetes egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Elnöklők: Rostás Csenge (Újvidék), Boros Dianna (Szabadka)

- 13.30–13.45 **Lajkó Flórián** (Újvidék):
ENDOTHEL DISZFUNKCIÓ HIV-FERTŐZÖTT SZEMÉLYEKNÉL
- 13.45–14.00 **Kószó Lénárd** (Újvidék):
A STRESSZ ÉS A LEVOTIROXIN-NÁTRIUM DÓZISÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSEI
A HASHIMOTO-THYREOIDITISBEN SZENVEDŐ, ÚJVIDÉKEN TANULÓ HALLGATÓK KÖRÉBEN
- 14.00–14.15 **Fehér Flóra** (Újvidék):
AZ AGYI ANEURIZMA ÉS ANNAK GENETIKAI ASPEKTUSAI
- 14.15–14.30 **Becsei Károly** (Újvidék):
MINŐSÉGELENŐRZÉS A DIGITÁLIS RÖNTGENBEN
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: Kószó Lénárd (Újvidék), Móricz Kincső Boróka (Újvidék)

- 14.45–15.00 **Puskás Valentin** (Újvidék):
A ROBOTIKA HASZNÁLATA A BETEGÁPOLÁSÁBAN
- 15.00–15.15 **Radatovics Kinga** (Újvidék):
KÖRNYEZETVÉDELEM AZ OKTATÁSBAN
- 15.15–15.30 **Kálmán Barbara** (Szabadka):
MODERN VILÁGUNK MEGMENTŐI, VAGYIS AZ ÁLLATOK
- 15.30–15.45 **Rekecki Tibor** (Újvidék):
AZ ÚTSZÉLI ÉLŐHELYEK HATÁSA AZ ÁLLAT-GÉPJÁRMŰ ÜTKÖZÉSEKRE TÖRÖKKANIZSA
ÉS ÚJVIDÉK KÖRNYÉKÉN

15.45–16.00 *S z ü n e t*

Elnöklők: Puskás Valentin (Újvidék), Fehér Flóra (Újvidék)

- 16.00–16.15 **Rostás Csenge** (Újvidék):
SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉSI SZOKÁSOK A MAGYARKANIZSAI LAKOSOKNÁL
- 16.15–16.30 **Móricz Kincső Boróka** (Újvidék):
A BORKŐ STABILIZÁLÁSA A BORBAN
- 16.30–16.45 **Pletikoszity Tamás** (Újvidék):
A CUKORRÉPA-LEVÉL NUTRITÍV ÖSSZETÉTELE ÉS FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGE
AZ ÉLELMISZERIPARBAN

- 16.45–17.00 **Berta Krisztina** (Újvidék):
A FEHÉR ÉS A BARNÁ CUKOR MINŐSÉGI MEGHATÁROZÁSA

17.00–17.15 *S z ü n e t*

Elnöklők: Rekecki Tibor (Újvidék), Kálmán Barbara (Szabadka)

- 17.15–17.30 **Szécsényi Kata** (Újvidék):
A LISZTHARMAT-FERTŐZÉS JELENLÉTE A KITERMELT VADRÓZSA-CSEMETE SZÁRÁN FAJTÁTÓL
FÜGGŐEN
- 17.30–17.45 **Sörös Dóra** (Újvidék):
A SZENTJÁNOSKENYÉR (*CERATONIA SILIQUA L.*) FARMAKOLÓGIAI POTENCIÁLJA
A METABOLIKUS SZINDRÓMA TERÁPIÁJÁBAN
- 17.45–18.00 **Boros Dianna** (Szabadka):
KÖRNYEZETBARÁT-E A PAPÍR?
- 18.00–18.30 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI Tudományok

Technológiai Kar, 12-es terem

- Fizikai tudományok • Földtudományok • Kémiai tudományok
- Matematika- és számítástudományok
- Agrár műszaki tudományok • Anyagtudományok és technológiák
- Építészmérnöki tudományok • Építőmérnöki tudományok
- Gépészeti tudományok • Informatikai tudományok
- Katonai műszaki tudományok • Közlekedéstudományok • Multidiszciplináris műszaki tudományok
- Vegyészmérnöki tudományok • Villamosmérnöki tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Kaszás-Lazetic Karolina egyetemi tanár, ŰE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Lukity Tibor egyetemi tanár, ŰE, Műszaki Kar, Matematika Tanszék, Újvidék SZÓVIVŐ

Dr. Pintér Róbert főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Elnöklők: **Polyák Gabriella** (Újvidék), **Csanak Viktor** (Szabadka)

11

- 13.30–13.50 **Vukašinović Vladimir** (Újvidék):
AZ IDŐ TÉRBELI HATÁSAI
- 13.50–14.10 **Fodor Máté** (Újvidék):
URBANIZÁCIÓS FOLYAMATOK VIZSGÁLATA TÁVÉRZÉKELÉSI MÓDSZEREKKEL VAJDASÁG TERÜLETÉN
- 14.10–14.30 **Rózsa Róbert** (Újvidék):
A MÉZ
- 14.30–14.50 **Mezei Róbert** (Újvidék):
MATEMATIKAI MODELLEK A KÉPFELDOLGOZÁSBAN
- 14.50–15.10 **Guzsvány Szilvia** (Újvidék):
A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS DIFFERENCIÁLEGYENLETEK ÁLTALI MODELLEZÉSE
- 15.10–15.30 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Fodor Máté** (Újvidék), **Erdélyi Violetta** (Újvidék)

- 15.30–15.50 **Mihályi Csenge** (Újvidék):
A VARIÁCIÓSZÁMÍTÁS ALAPJAI ÉS ALKALMAZÁSA A DIGITÁLIS KÉPFELDOLGOZÁSBAN
- 15.50–16.10 **Polyák Gabriella** (Újvidék):
A FORMULA-1-ES VERSENYNAPTÁR OPTIMALIZÁLÁSA GENETIKUS ALGORITMUS SEGÍTSÉGÉVEL

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 16.10–16.30 **Csanak Viktor** (Szabadka):
ÁLLAPOTBECSLŐ ALGORITMUS AUTONÓM JÁRMŰVEKHEZ
- 16.30–16.50 **Vojvodić Stefan** (Újvidék):
NAPELEMEK A JÁRMŰVEKEN
- 16.50–17.10 **Dulić Darko** (Újvidék):
AZ ENERGIAFOGYASZTÁS ÉSSZERŰSÍTÉSE PNEUMATIKUS KEMÉNYÍTŐSZÁRÍTÓBAN
- 17.10–17.30 *S z ü n e t*
Elnöklők: Vukašinović Vladimir (Újvidék), *Guzsvány Szilvia* (Újvidék)
- 17.30–17.50 **Szabó Beatrix** (Szabadka):
ARCFELISMERŐ ALKALMAZÁS FEJLESZTÉSE JELENLÉT-ELLENŐRZŐ RENDSZERHEZ
- 17.50–18.10 **Erdélyi Violetta** (Újvidék):
ZSAROLÓSZOFTVER MINT SZOLGÁLTATÁS
- 18.10–18.30 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

Mezőgazdasági Kar. P5/földszint

- Nyelvtudományok • Néprajz és kulturális antropológiai tudományok • Média- és kommunikációs tudományok
- Neveléstudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Horváth Futó Hargita egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Molnár Csikós László ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Pápista Zsolt tanársegéd, ÚE, BTK, Német Tanszék, Újvidék SZÓVIVŐ
Dr. Pásztor-Kicsi Mária egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Szedmina Livia főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

Elnöklők: **Valkovics Dániel** (Szabadka), **Bács Ágnes** (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Müller Tündér Éva** (Pécs):
ÖT MAGYARORSZÁGI NONPROFIT SZERVEZET DEMOKRÁCIÁHOZ VALÓ VISZONYÁNAK
VIZSGÁLATA A KVALITATÍV TARTALOMELEMZÉS MÓDSZERÉVEL
- 13.45–14.00 **Bakos Lilla** (Szabadka):
ÉLETTÖRTÉNET, IDENTITÁS ÉS MEZŐGAZDASÁG: EGY TOPOLYAI GAZDA PÉLDÁJA
- 14.00–14.15 **Fehér Viktor** (Pécs):
TÉR, IDŐ, EMLÉKEZET – A SZABADKAI ELESETT HARCOSOK ÉS A FASIZMUS ÁLDOZATAI
EMLÉKMŰ VIZSGÁLATA
- 14.15–14.30 **Móricz Virág Kinga** (Újvidék):
KOMMUNIKÁCIÓ AZ OSZTÁLYTEREMBEN
- 14.30–14.45 **Pásztor Livia** (Újvidék):
NYELVTANULÁSI MOTIVÁCIÓ AZ ANGOL ÉS A SZERB NYELV IRÁNT
- 14.45–15.00 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Móricz Virág Kinga** (Újvidék), **Fehér Viktor** (Pécs)

- 15.00–15.15 **Dudás Norbert** (Szabadka):
FIATALOK ÉS A VAJDASÁGI MAGYAR MÉDIA
- 15.15–15.30 **Dudás Norbert, Csernai Panna, Sörös Viktória** (Szabadka):
NEWSROOM COMMUNICATOR – LEHETŐSÉG A JÖVŐ ÚJSÁGÍRÓINAK

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

15.30–15.45 **Valkovics Dániel** (Szabadka):
WESTERN KULTÚRA- ÉS MÉDIAKÖZI ÖSSZEVETÉS

15.45–16.00 **Dudás Robert** (Szeged):
GEROLD LÁSZLÓ ÉS A KÍSÉRLETI SZÍNPAD

16.00–16.15 **Szabó Tímea** (Újvidék):
JÁTEKOSÍTÁS AZ IRODALOMÓRÁN

16.15–16.30 *S z ü n e t*

Elnöklők: Dudás Norbert (Szabadka), *Müller Tündér Éva* (Pécs)

16.30–16.45 **Horváth Gergely** (Pécs):
JELEN ÉS JÖVŐ – EGY MENTORPROGRAM DIÁKJAINAK JÖVŐKÉPE EGY KVALITATÍV
KUTATÁS ALAPJÁN

16.45–17.00 **Csonka Dániel** (Pécs):
SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS A MENTORI EREDMÉNYESSÉG TÜKRÉBEN

17.00–17.15 **Szabó Emilia** (Szabadka):
A MÉMEK LEHETSÉGES SZEREPE AZ IRODALOMOKTATÁSBAN

17.15–17.30 **Bartuc Éva** (Újvidék):
AZ ÍRÁSOS KOMMUNIKÁCIÓ

17.30–17.45 **Peckó Egon** (Szabadka):
TÁVOKTATÁS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA FELSŐ OSZTÁLYOS DIÁKJAI ÉS TANÁRAI
SZEMSZÖGÉBŐL ADÁN

17.45–18.00 **Bács Ágnes** (Újvidék):
INTERDISZCIPLINARITÁS A MAGYARÓRÁN, A DAL TANÍTÁSA

18.00–18.15 **Dudás Viktor** (Szabadka):
VIDEÓJÁTEKOK, MELYEK A PEDAGÓGUSOK SEGÍTSÉGÉRE LEHETNEK A TUDÁSÁTADÁS
FOLYAMATÁBAN

18.15–18.30 **Tóth Teodóra** (Újvidék):
ÚJ IDŐK, ÚJ SZOKÁSOK? MÁSKÉPP OLVASNAK-E A FANFICTION-KÖZÖSSÉG TAGJAI?

18.30–18.50 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

Mezőgazdasági Kar, P4/földszint

- Irodalomtudományok • Multidiszciplináris bölcsészettudományok
- Művészeti és művelődéstörténeti tudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Csányi Erzsébet ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Fogarasi György habilitált docens, Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged

Dr. Hózsá Éva egyetemi tanár, ÚE, MTTK, Szabadka SZÓVIVŐ

Dr. Samu János Vilmos egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Elnöklők: Szeles Réka (Újvidék), Mészáros Viktória (Szeged)

13.30–13.45 **Fabiszewska Ariana** (Varsó):
ZAVAROS IDŐK (A DIKTATÚRA REPREZENTÁCIÓJA A GYERMEK NÉZŐPONTJÁBÓL A KORTÁRS
MAGYAR IRODALOMBAN – DRAGOMÁN GYÖRGY A *FEHÉR KIRÁLY* CÍMŰ REGÉNYÉNEK
HAGYOMÁNYKÉPLETEI)

13.45–14.00 **Taskovics Viktória** (Szeged):
„AKIK DETEKTÍVESET AKARNAK JÁTSZANI” (A MEMOÁR MINT ANTIDETEKTÍVTÖRTÉNET:
PATTI SMITH – *YEAR OF THE MONKEY*, 2019)

14.00–14.15 **Török Gabriella** (Újvidék):
WILLIAM GOLDING A *LEGYEK URA* C. REGÉNYE ÉS ANNAK FILMVÁLTOZATAI

14.15–14.30 **Csepi Dóra** (Pécs):
A HAZA NYELVE – A NYELV HAZÁJA (NYELVFELFOGÁS KERTÉSZ IMRE ÉS JEAN AMÉRY
ESSZÉIBEN)

14.30–14.45 *S z ü n e t*

Elnöklők: Fabiszewska Ariana (Varsó), Rétfalvi P. Zsófia (Pécs)

14.45–15.00 **Szeles Réka** (Újvidék):
A MEGŐRÖKÍTHETŐSÉG ILLÚZIÓJA (A FOTOGRAFIA ÉS AZ IDŐ, VALAMINT AZ ABSZOLÚTUM
ÁBRÁZOLHATÓSÁGÁNAK KÉRDÉSEI BARTIS ATTILA A *VÉGE* C. REGÉNYÉBEN)

15.00–15.15 **Mák Ivett** (Újvidék):
A VÍZ MÁGIKUS SZEREPE (A VÍZ RETROGRÁD EREJE BODOR ÁDÁM *SINISTRA KÖRZET*
CÍMŰ REGÉNYÉBEN)

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 15.15–15.30 **Pintér Alexandra Leila** (Budapest):
ÁTLÁTSZATLAN KERTEK (A SZUBJEKTUM MEGJELENÍTÉSÉNEK FITOCENTRIKUS ÉS POSZT-HUMANISTA ASPEKTUSAI MEDBH MCGUCKIAN *THE FLOWER MASTER* CÍMŰ KÖTETÉBEN)
- 15.30–15.45 **Mészáros Viktória** (Szeged):
KŐBE VÉSTÉK SALAMON MŰVEKÉNT
(MOZAIKSZERŰEN BABITS *ÉNEKEK ÉNEKE* CÍMŰ MŰVÉRŐL)
- 15.45–16.00 *S z ü n e t*
Elnöklők: Taskovics Viktória (Szeged), *Pintér Alexandra Leila* (Budapest)
- 16.00–16.15 **Albert Éva** (Újvidék):
IDENTITÁSVÁLTOZATOK TOMPA ANDREA HAZA CÍMŰ REGÉNYÉBEN
- 16.15–16.30 **Fenyő Dániel** (Pécs):
ÖNÉRTELMEZÉS ÉS ÍTÉLET – ESTERHÁZY PÉTER ÉS A MAGYAR MŰHELY KAPCSOLATA
- 16.30–16.45 **Lukács Ramóna** (Újvidék):
„MIÉRT SAJNÁLNOK AZ IDŐT?” (ALICE ÚTJA A FELNÖVÉS ÖSVÉNYÉN LEWIS CARROLL *ALICE CSODAORSZÁGBAN* CÍMŰ MŰVÉBEN)
- 16.45–17.00 **Csondor Soma** (Pécs):
SZEMÉLYESSÉG ÉS SZÖVEGKÖZISÉG ORAVECZ IMRE EZREDFORDULÓ UTÁNI MŰVEIBEN
- 17.00–17.15 *S z ü n e t*
Elnöklők: Csondor Soma (Pécs), *Albert Éva* (Újvidék)
- 17.15–17.30 **Simon Angéla** (Újvidék):
A BOLDOGSÁG PILLANATAI OTTLIK ÉS MUSIL ISKOLAREGÉNYEIBEN
(OTTLIK GÉZA: *ISKOLA A HATÁRON*, ROBERT MUSIL: *TÖRLESS ISKOLAÉVEI*)
- 17.30–17.45 **Rétfalvi P. Zsófia** (Pécs):
ÁLOMÉRTELMEZÉSEK A TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYBEN
(AZ ÁLOM FOGALMÁNAK MEGKÖZELÍTÉSEI A 19. SZÁZADI MAGYAR ÉRTEKEZÉSEKBEN)
- 17.45–18.00 **Lengyel Emese** (Debrecen):
KI A SZERZŐ?
(A MAGYAR SLÁGERGYÁROS, ZERKOVITZ BÉLA BÍRÓSÁGI ÜGYÉNEK SAJTÓREPREZENTÁCIÓJA)
- 18.00–18.30 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

Mezőgazdasági Kar, P3/földszint

• Filozófiai tudományok • Történelemtudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Beke Ottó docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka SZÓVIVŐ

Dr. Györe Zoltán egyetemi tanár, ÚE, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék

Dr. Samu Koncsos Kinga kutató

Elnöklők: **Daradics Boglárka** (Pécs), **Lengyel Emese** (Debrecen)

13.30–13.50 **Horváth Mihály Jnr.** (Pécs):
KULTÚRSZABOTÁZS – AZ INTERNATIONALE SITUATIONNISTE (I.S.) MŰVÉSZETKONCEPCIÓJA
MINT FORRADALMI FEGYVER

13.50–14.10 **Vida Tamás** (Pécs):
STRUKTÚRÁK AZ UTCÁKON – DELEUZE ÉS GUATTARI TÖMEGPSZICHOLOGIÁJA

14.10–14.30 **Császár Andrea Mária** (Pécs):
A POLITIKAI FENOMÉN PROBLÉMÁJA A NÉMET FILOZÓFIAI HAGYOMÁNYBAN

14.30–14.50 **Zsupos Norbert** (Pécs):
AZ ÁLLAM PROBLÉMÁJA SPINOZA ÉS HOBBS POLITIKAI GONDOLKODÁSÁBAN

14.50–15.10 *S z ü n e t*

Elnöklők: **Horváth Mihály Jnr.** (Pécs), **Zsupos Norbert** (Pécs)

15.10–15.30 **Daradics Boglárka** (Pécs):
LUKÁCS GYÖRGY A MODERN DRÁMA FEJLŐDÉSÉNEK TÖRTÉNETE CÍMŰ KÖNYVÉNEK
FILOZÓFIAI ÉS ESZTÉTIKAI VIZSGÁLATA

15.30–15.50 **Orsós György** (Pécs):
A VÁROSI TÁJKÉP SZEMIOTIKAI ELEMZÉSE SZARAJEVÓ PÉLDÁJÁN

15.50–16.10 **Bíró Botond** (Pécs):
A FASIZMUS ESZTÉTIKÁJA LENI RIEFENSTAHL FILMJEIBEN

16.10–16.30 **Lengyel Emese** (Debrecen):
ADALÉKOK A MAGYAR-SVÉD KULTURÁLIS KAPCSOLATOK TÖRTÉNETÉHEZ:
BUDAPESTI SVÉD NAPOK

16.30–16.50 *S z ü n e t*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

Elnöklők: **Bíró Botond** (Pécs), **Vida Tamás** (Pécs)

- 16.50–17.10 **Fekete Róbert** (Pécs):
FILOZÓFIA UTÁNI (FILM)MŰVÉSZET – A STRUKTURALISTA FILM MŰVÉSZETELMÉLETI
VONATKOZÁSAI
- 17.10–17.30 **Zab Tamás Lóránd** (Pécs):
A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG HELYI MÁRTÍRJA – LATINCA SÁNDOR KULTUSZA KAPOSVÁRON
(1945–1993)
- 17.30–17.50 **Csabay István Csaba** (Pécs):
CESARE BECCARIA AZ ASSZOCIACIONISTA HAGYOMÁNYBAN
- 17.50–18.10 **Molnár Csongor** (Budapest):
ÖNSZERVEZŐDÉS ÉS KÉPVISELET
(A DÉLVIDÉKI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI SZÖVETSÉGEK TÖRTÉNETEI)
- 18.10–18.30 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.

Mezőgazdasági Kar, P2/földszint

- Állam- és jogtudományok • Gazdálkodás- és szervezéstudományok • Közgazdaságtudományok
- Multidiszciplináris társadalomtudományok
- Sporttudományok • Szociológiai tudományok • Történelemtudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Gábrity Molnár Irén ny. egyetemi tanár, ŰE, Közgazdasági kar, Szabadka

Dr. Kiss Ferenc tudományos munkatárs, ŰE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. Lepes Josip ny. egyetemi tanár, Gál Ferenc Egyetem, Szeged

Dr. ifj. Muhi Béla egyetemi tanár, Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék SZÓVIVŐ

Palusek Erik doktorjelölt, ELTE TÁTK Szociológia Doktori Iskola, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, Budapest, SZTE Népegészségügyi Intézet, illetve Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar, Szeged

Dr. Pétervári Máté adjunktus, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged

Elnöklők: Soós Erik (Szeged), Lócz Eszter (Újvidék)

- 13.30–13.45 **Varga Benedek** (Szeged):
A GAZDASÁGI BÜNTETŐJOG ELMÉLETE ÉS ELŐZMÉNYEI A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI
MAGYARORSZÁGON
- 13.45–14.00 **Soma Iván** (Szeged):
A KÍNAI JOG FEJLŐDÉSE A XX. SZÁZADBAN
- 14.00–14.15 **Radakov Alen** (Újvidék):
A MAGYAR GASZTRONÓMIA A XVIII. ÉS A XIX. SZÁZADBAN
- 14.15–14.30 **Kardos Vivien Kata** (Szeged):
A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS KIHÍVÁSAI A JOG VILÁGÁBAN
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*

Elnöklők: Bata Dórián (Újvidék), Korhecz Réka (Újvidék)

- 14.45–15.00 **Bárdonicsek Dominika** (Pécs):
„FELELJ MEG A TETOVÁLÁSODNAK!” (A TETOVÁLÁS MINT IDENTIFIKÁCIÓS ESZKÖZ A GULÁG
NŐI TÁBORAIBAN, 1934–1953)
- 15.00–15.15 **Vukašinović Péter** (Újvidék):
A KLEMM CSALÁD TÖRTÉNETE

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 15.10–15.30 **Lócz Eszter** (Újvidék):
AZ EURÓPAI UNIÓ ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM FELÉ IRÁNYULÓ TÖRVÉNYALKOTÁSA
(AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2019/770 IRÁNYELVE A DIGITÁLIS TARTALOM
SZOLGÁLTATÁSÁRA ÉS DIGITÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉSEK
EGYES VONATKOZÁSÁIRÓL)
- 15.30–15.45 **Szabó István** (Szeged):
A MAGYAR IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI SZERVEZET MODERNIZÁLÁSÁNAK BEMUTATÁSA
AZ 1869. ÉVI IV. TÖRVÉNYCIKK ALAPJÁN
- 15.45–16.00 **Levstok Benedikt** (Szeged):
FERENC FERDINÁND, A BÉKE FEJEDELME
- 16.00–16.15 **Soós Erik** (Szeged):
MENNYIT ÉR AZ EMBER?! (KÁRTÉRÍTÉS A COMMON LAW-BAN VS A KONTINENTÁLIS JOGBAN)
- 16.15–16.30 *S z ü n e t*
- Elnöklők: Kardos Vivien Kata* (Szeged), *Vukašinović Péter* (Újvidék)
- 16.30–16.45 **Majzik Vivien** (Szeged):
ÖRÖKKÖN ÖRÖKKÉ? MAJD A JOG ELDÖNTI
- 16.45–17.00 **Korhecz Réka** (Újvidék):
A MOGYORÓTERMESZTÉS PÉNZÜGYI ELEMZÉSE
- 17.00–17.15 **Pataki Valentina** (Újvidék):
ONLINE MARKETING, VALAMINT AZ X ÉS Y GENERÁCIÓ ONLINE VÁSÁRLÁSI SZOKÁSAI
- 17.15–17.30 **Bata Dórián** (Újvidék):
VÁLSÁGBAN A DEMOKRÁCIA (A MAGYAR SAJTÓ ELSŐ REAKCIÓI AZ 1928-AS JUGOSZLÁVIAI
PARLAMENTI MERÉNYLETRE)
- 17.30–17.45 **Varga Tímea** (Pécs):
POLITIKAI KOMMUNIKÁCIÓ: BRIT KONZERVATÍV POLITIKUSOK NYILATKOZATAI AZ EURÓPAI
GAZDASÁGI KÖZÖSSÉGRŐL (1951–1957)
- 17.45–18.30 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.

Technológiai Kar, amfiteátrum

• Neveléstudományok • Pszichológiai tudományok • Földrajztudományok

Szekcióvezetők:

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Ivanović Josip egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Kovács Cintia asszisztens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Mészáros Minucsér egyetemi tanár, ÚE, Természettudományi-Matematikai Kar, Újvidék

Dr. Námesztovszki Zsolt egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka SZÓVIVŐ

Elnöklők: Csapó Gyöngyvér (Pécs), Körtvélyesi Viktória (Szabadka)

- 13.30–13.45 **Tóth Johanna** (Újvidék):
AZ ÚJVIDÉKI EGYETEMISTÁK SZORONGÁSOS ÉS DEPRESSZÍV TÜNETEINEK VÁLTOZÁSA
STRESSZHELYZETBEN, A BIG FIVE SZEMÉLYISÉGVONÁSAINAK FÜGGVÉNYÉBEN
- 13.45–14.00 **Kopácsi Júlia** (Pécs):
A SZEMÉLYISÉG ÉRZELMI ALAPJAI POZITÍV ÉS NEGATÍV ÉRZELMEK TÜKRÉBEN
- 14.00–14.15 **Mecserik Vivien** (Újvidék):
A DIGITÁLIS KOMPETENCIA, VALAMINT A TANULÁSRA SZÁNT IDŐ ÉS A TÁVOKTATÁS SORÁN
NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNY ÖSSZEFÜGGÉS-VIZSGÁLATA
- 14.15–14.30 **Szítás Teodóra** (Szabadka–Szeged):
ÓVODÁSOK SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÁSA A SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK VÉLEMÉNYEI
ALAPJÁN
- 14.30–14.45 *S z ü n e t*
- Elnöklők: Szarvas Bernadett (Újvidék), Csabai Orsolya (Pécs) (Újvidék)*
- 14.45–15.00 **Csapó Gyöngyvér** (Pécs):
A BOMLÁS – AVAGY A MOBBING PSZICHOSZOCIÁLIS ÉS SZERVEZETI KORRELÁTUMAI
A PANDÉMIA IDEJÉN
- 15.00–15.15 **Rottler Lili** (Pécs):
AZ ÍGÉRETES FIATAL NŐ (2020) A SZEXUÁLIS TRAUMA TÜKRÉBEN
(A NEMI ERŐSZAK POPKULTURÁLIS REPREZENTÁCIÓJA)
- 15.15–15.30 **Szabó Ledényi Nikolett** (Szabadka):
A KÖZÖSSÉGI MÉDIA MŰKÖDÉSE ÉS HATÁSA AZ EMBERRE

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

15.30–15.45 **Szarvas Bernadett** (Újvidék):
AZ INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSÉNEK HATÁSA A ZENEOKTATÁSRA

15.45–16.00 *S z ü n e t*

Elnöklők: Tóth Johanna (Újvidék), *Rottler Lili* (Pécs)

16.00–16.15 **Polyákovity Lehel** (Szabadka):
A HALOGATÁS JELENSÉGE A VAJDASÁGI MAGYAR EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

16.15–16.30 **Csonka Otília** (Pécs):
AZ ANALITIKUS KOGNITÍV STÍLUS ÉS A KOGNITÍV FLEXIBILITÁS KAPCSOLATA
A PARANORMÁLIS HIEDELMEKKEL

16.30–16.45 **Körtvélyesi Viktória** (Szabadka):
MENTÁLIS EGÉSZSÉG VAJDASÁGI MAGYAR FELNŐTT FÉRFIAKNÁL ÉS NŐKNÉL

16.45–17.00 **Csabai Orsolya** (Pécs):
MUNKAHELYI STRESSZ AZ EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK KÖRÉBEN

17.00–17.15 *S z ü n e t*

Elnöklők: Csonka Otília (Pécs), *Polyákovity Lehel* (Szabadka)

17.15–17.30 **Kálmán Barbara** (Szabadka):
ROMANTIKUS KAPCSOLATOK SZÉTESÉSE A PSZICHOLÓGIA TÜKRÉBEN

17.30–17.45 **Tóth Johanna** (Újvidék):
A MEDVETÁNC S KÉRDŐÍVES VALIDITÁSÁNAK VIZSGÁLATA SZERB AJKÚ POPULÁCIÓN

17.45–18.00 **Rayman Judit** (Pécs):
A MANDALÁK KAPCSOLATA A SELBST-TEL C. G. JUNG ELMÉLETÉBEN, ENNEK TERÁPIÁS
ALKALMAZÁSA SZENVEDÉLYBETEGEKKEL

18.00–18.20 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

MŰVÉSZETEK

Mezőgazdasági Kar, P1 díszterem/földszint

- Film- és videoművészet • Képzőművészet
- Multimédia • Színházművészet • Tánc- és mozdulatművészet • Zeneművészet

Szekcióvezetők:

Mgr. Borbély Zoltán egyetemi tanár, Újvidéki Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak, Újvidék

Crnkovity Gabriella színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék

Gombos Dániel színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék SZÓVIVŐ

Gubik Korina képzőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta

Dr. Kapitány Attila egyetemi tanár, grafikusművész, Művészeti Akadémia, Újvidék

Mgr. Lázár Tibor festőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta

Dr. Novák Anikó docens, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Dr. Palásti Andrea egyetemi tanár, ÚE, Művészeti Akadémia, Újvidék

Elnöklők: Pásztor-Kicsi Tamás (Újvidék), Jung Anna (Újvidék)

23

13.30–13.50 **Turkály Emma** (Újvidék):

ÉLETFONAL

A JÖVŐ RECEPTJE (papírkollekció)

13.50–14.10 **Törteli Réka** (Újvidék):

MORS IMMATURA (méhviasszal kombinált ceruzarajzok)

14.10–14.30 **Mészáros Dániel** (Újvidék):

KRONOSZ: AZ IDŐ KONCEPCIÓJÁNAK TRANSZCENDENTÁLÁSA A JÁRMŰ TERVEZÉSBE

14.30–14.50 **Jenován Flórián** (Újvidék):

KODÁLY ZOLTÁN: HÉT ZONGORADARAB, OP. 11 (zongorajáték)

14.50–15.10 **Szabados Zsófi** (Újvidék):

VÁLTOZÁS

15.10–15.30 *S z ü n e t*

Elnöklők: Törteli Réka (Újvidék), Szabados Zsófi (Újvidék)

15.30–15.50 **Pásztor-Kicsi Tamás** (Újvidék):

PORBÓL LETTÜNK... (EMBERISÉGTÖRTÉNET INSZTRUMENTÁLIS ZENÉN KERESZTÜL)
(multimediális alkotás)

S Z E K C I Ó B E O S Z T Á S

- 15.50–16.10 **Bicók Lea, Brasnyó Albert, Lukács Ramóna, Pásztor Zsófia, Raffai Dominik, Szoboszlai Enikő Kitty** (Újvidék):
AZ IDŐ KONZERVDOBOZA (performansz)
- 16.10–16.30 **Jung Anna** (Újvidék):
BAROKK MŰVEK HISTÓRIKUS ELŐADÁSA ORGONÁN
- 16.30–16.50 **Szives Márton Gábor** (Szeged):
DUBROVAY LÁSZLÓ: SOLO NO. 15/B (EGY DALLAM SZÜLETÉSE: ÁTIRAT VAGY ÚJ MŰ?)
- 16.50–17.10 **Jenován Flórián** (Újvidék):
ÉSZAK-BÁNÁT GYÖNGYSZEMEI
- 17.10–17.30 *S z ü n e t*
- Elnöklők: Jenován Flórián* (Újvidék), *Bicók Lea* (Újvidék)
- 17.30–17.50 **Kiss Tamás** (Újvidék):
ZENEI METSZET
- 17.50–18.10 **Szarvas Bernadett** (Újvidék):
AZ INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSÉNEK HATÁSA A ZENEOKTATÁSRA
- 18.10–18.30 *V i t a , o k l e v é l k i o s z t á s*

ELŐSZÓ

A 20. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia központi témája az idő.

Kronosz görög isten az idő ura, aki felfalja a jövőt, vagyis saját gyermekeit, minden elkövetkező perceret, pillanatot. Kronosz az önmagát felismerő idő, aki szembesül a sorssá alakuló idővel, s el akarja nyelni az elmúlást.

A VMTDK húsz évében a VMTDK sorssá íródásának, tudatosodásának a története fogalmazódik meg, s benne a vajdasági magyar felsőoktatás és tudományosság irányvonalai is kirajzolódnak, mint ahogyan a tengervíz mossa lyukacsossá, csipkessé kavicsait. Alkotás és szabadság, értékkeremtés és játék, keresés és kíváncsiság – ezt a sávot taposta ki magának a VMTDK, ehhez kíván magának újabb időt, újabb perceket.

A 20. VMTDK-t – reményeink szerint – sikerül jelenléti feltételek mellett, személyes fellépésekkel, előadásokkal, beszélgetésekkel és örömteli üdvözlésekkel megszervezni. A tavalyi online VMTDK megvonta tőlünk ezt az életteli érintkezési formát, érezzük, mennyire fontos vonása, felhajtó ereje ennek a vajdasági magyar diákköri mozgalomnak a találkozás öröme.

A VMTDK húsz éve biztosítja a vajdasági magyar tudományos közéletben a junior és senior kutatók, tudósok és művészek multidiszciplináris és állandóan megújuló szakmai kapcsolathálójának a kialakítását, mely háló egyúttal – a regionalitáson túl – a nemzetközi megmutatkozást is lehetővé teszi.

Konferenciánk az akadémiai szféra önszerveződése alapján jött létre, hiányt pótoló és értékalapú szemléletre épült, évről-évre megújult, mind sokrétűbbé és testreszabottabbá vált, ennek köszönheti vitalitását, fenntartható fejlődését. A VMTDK a vajdasági magyar tudományosság ünnepe, mely egyben a Magyar Tudományos Akadémia MTÜ novemberi rendezvénysorozatának részét is képezi.

Az idei konferenciára 115 egyetemi hallgató és fiatal kutató, doktorandusz jelentkezett a tudományok és művészetek minden területéről, Vajdaságból és a környező országokból. A 20. VMTDK-t csütörtökön a Philos folyóirat műhelykonferenciája vezeti fel, majd következik a művészeti produkciók pénteki bemutatása a rektorátuson, szombaton pedig egész nap konferenciázunk, délelőtt a plenáris előadások között elsőként Kosztolányi György akadémikus, az MTA alelnöke lép fel, délután a szekciós előadások folynak. Este átadjuk a Kristálygömb Díjat dr. Vickó Krisztinának.

Köszönettel tartozunk mindenkinek, aki azonosult célkitűzéseinkkel és hozzájárult ezekhez a sikerekhez, de elsősorban Magyarországnak, hogy húsz éve támogatja abbéli törekvésünket, hogy itt Vajdaságban a tudományok és művészetek fejlesztésének egy ilyen folyamatos, magyar nyelvű mozgalma megerősödjön!

2021. 11. 09.

Csányi Erzsébet

A TDK-dolgozatok összefoglalói

A KONVALESCENS VÉRPLAZMA HATÉKONYSÁGA A MORTALITÁS CSÖKKENTÉSÉBEN COVID-19 PÁCIENSEKNÉL: SZISZTEMATIKUS ÁTTEKINTÉS ÉS META-ANALÍZIS

Szerző: **Dr. MIHALEK Nóra** (noramihalek@gmail.com)

Témavezető: **dr. ERDŐS Gábor** egyetemi tanár; **dr. BARAK Ottó** egyetemi tanár

Intézmény: Vajdasági Onkológiai Intézet, Kamanc;

Inselspital Egyetemi Kórház, Bern;

Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar

Bevezető: A konvaleszcens plazmaterápia a passzív immunizáció formája, amely során a beteg vérplazma átömlesztést kap olyan személy által donírozott plazmát használva, aki már felépült ugyanazon betegségből. Ez a módszer számos fertőző betegség gyógyításában jelentős sikereket mutatott, azonban a COVID-19 betegeknek ellentmondásos eredmények születtek a klinikai hatékonyságot illetően.

A kutatás célja: Megállapítani, hogy a konvaleszcens plazmaterápiában részesült COVID-19 páciensek klinikai kimenetele kedvezőbb-e azokhoz a betegekhez viszonyítva, akik nem kaptak konvaleszcens vérplazmát, hanem más terápiát a COVID-19 fertőzés ellen (kontroll csoport).

Anyag és módszer: A *PubMed* és *Cochrane Library* adatbázisok vonatkozó kutatási eredményeinek áttekintésével 15 kutatómunkát találtunk, amelyek megfeleltek a meghatározott kritériumoknak. A kiválasztott munkák adatait *Excel* táblázatba gyűjtöttük, majd statisztikai elemzések útján vizsgáltuk a konvaleszcens plazma klinikai hatékonyságát, illetve az életkor, nem, komorbiditások, plazma mennyisége, a szimptómák megjelenése és a terápia megkezdése között eltelt idő szerepét a klinikai kimenetelben.

Eredmények: Megállapítható, hogy a konvaleszcens plazmaterápia nem vezet kedvezőbb klinikai kimenetelhez, illetve nem csökkenti a halálos kimenetel bekövetkezését a COVID-19 vírussal fertőzött pácienseknél azokhoz a betegekhez viszonyítva, akik nem részesültek plazmaterápiában.

Következtetés: A konvaleszcens plazmaterápia nem bizonyult hatékonynak a COVID-19 vírussal fertőzött betegek mortalitásának a csökkentésében, így továbbra sincs megbízható algoritmus a súlyos esetek kezelésére, tehát kiemelkedő figyelmet kell fordítani a betegség kialakulásának a megelőzésére és az aktív immunizációra.

Kulcsszavak: COVID-19, konvaleszcens plazma, mortalitás, meta-analízis

EFFICACY OF CONVALESCENT PLASMA IN REDUCING MORTALITY OF COVID-19 PATIENTS: A SYSTEMATIC REVIEW AND META-ANALYSIS

Author: **Nora MIHALEK, MD** (noramihalek@gmail.com)

Supervisor: **Gabor ERDOS, MD, PhD; Otto BARAK, MD, PhD**

Institution: Oncology Institute of Vojvodina, Sremska Kamenica;

Inselspital University Hospital, Bern;

University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Novi Sad

Introduction: Convalescent plasma therapy is a form of passive immunization where plasma is obtained from patients recently recovered from the same disease. This method is considered to be a successful treatment modality in numerous infective diseases; however, it led to contradictory results in COVID-19 patients regarding clinical efficacy.

The aim: To investigate whether there is a clinical benefit in COVID-19 patients who received convalescent plasma compared to a group of patients who did not receive convalescent plasma but another therapy for COVID-19 infection (control group).

Material and methods: We conducted a bibliographic search of PubMed and Cochrane Library databases in the mentioned topic and identified 15 studies (all RCTs) which fulfilled the eligibility criteria. Data from the selected studies were collected in an Excel table, and then by statistical analyses we assessed the clinical efficacy of convalescent plasma, as well as the impact of age, gender, comorbidities, amount of plasma and time to treatment on the clinical outcome.

Results: Convalescent plasma therapy does not lead to better clinical outcome and does not reduce mortality in patients with COVID-19 compared to the patients who did not receive plasma treatment.

Conclusion: Convalescent plasma therapy is not effective in reducing mortality in patients with COVID-19, and currently there is no reliable algorithm for the treatment of severe cases; therefore, we need to highlight the importance of disease prevention and active immunization.

Keywords: COVID-19; convalescent plasma; mortality; meta-analysis

P L E N Á R I S T U D O M Á N Y O S D I Á K K Ö R I Ü L É S S Z A K

MIÉRT NEM EPISZTEMIKUS VÁLLALKOZÁS A FILOZÓFIA?

Szerző: **ÓNYA Balázs**, MA II. évfolyam (onyabalazs@gmail.com)

Témavezető: **dr. KOCSIS László**, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia,
Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete, Filozófia Tanszék, Pécs

Előadásomban a filozófia természetére vonatkozó megfontolásokkal foglalkozom, pontosabban azzal, hogy miért *nem* érdemes a filozófiára episztemikus vállalkozásként tekinteni. Számos filozófus úgy véli, hogy (1) a filozófia célja igaz állítások kimondása, valamint, (2) hogy ezen állításokat valamely igazolási sztenderd egyikével igazolja – ez a két feltétel (igazságigény és igazolás) szükséges ahhoz, hogy episztemikus vállalkozásról beszélhessünk. Előadásom első részében bemutatom az episztemikus vállalkozások típusait, majd emellett érvelek, hogy a filozófia természetének félreértése azt gondolni, hogy a filozófia a valóságra vonatkozó igaz kijelentések megfogalmazására tesz kísérletet. Ez a nézet túl nagy episztemikus kitüntetettséget tulajdonít az igazságnak, és szükségképpen elmarasztalja a filozófia erőit például a természettudomány erőnyeivel és sikerességével szemben. Az előadás második felében felvázolok egy alternatív filozófiakoncepciót, amely nem igazságkereső szerepet tulajdonít a filozófiának, hanem olyan eszközként tekint rá, amely a fogalmaink logikai terében való tájékozódást, a fogalmi tevékenységünk polírozását, valamint a valóság koherens megértését és a társadalmi viszonyaink megváltoztatását segítheti. Végül kitérek arra, hogy ha valaki mégis ragaszkodna ahhoz, hogy a filozófiának igaz kijelentések kimondása a célja, akkor az episztemikus vállalkozások mely típusa mellett érdemes elköteleződni, továbbá rávilágítok, hogy az igazság fogalmát miként kéne átértelmezni ezen meggyőződés fényében.

Kulcsszavak: **metafilozófia, episztemikus vállalkozás, igazság, fogalmi elemzés**

WHY PHILOSOPHY IS NOT AN EPISTEMIC ENTERPRISE

Author: **Balázs ÓNYA**, second-year MA student, onyabalazs@gmail.com

Supervisor: **Dr. László KOCSIS**, adjunct

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy,
Institute of Philosophy, Theory of Art and Classical Studies, Pécs

In my talk, I will address considerations about the nature of philosophy, more specifically, about why it is *not* worthwhile to think that philosophy's primer intention is to declare epistemic truths. Many philosophers believe that the purpose of philosophy is (1) to formulate true claims and (2) to justify those claims by some type of a verification standard – which are also the two necessary conditions (truth and verification) of making epistemic enterprises. In the first half of my presentation, I will describe the types of epistemic enterprise and then argue that it is a misunderstanding of the nature of

P L E N Á R I S T U D O M Á N Y O S D I Á K K Ö R I Ü L É S S Z A K

philosophy to think that philosophy attempts to make true statements about reality. This view ascribes too much epistemic salience to truth, and necessarily condemns the virtues of philosophy in contrast to the virtues and success of, for instance, the natural sciences. In the second half of the lecture, I will outline an alternative conception of philosophy that does not rely on truth-seeking. The aforementioned conception instrumentalizes philosophy instead, to navigate the logical space of our concepts, polish our conceptual agency, develop a coherent understanding of reality, and change our social relations. Finally, I will discuss what type of epistemic enterprise one should engage in, if one were to insist that philosophy is primarily about making true statements, and I will highlight how the concept of truth should be reinterpreted in the light of such a conviction.

Keywords: **metaphilosophy, epistemic enterprise, truth, conceptual analysis**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

ENDOTHEL DISZFUNKCIÓ HIV-FERTŐZÖTT SZEMÉLYEKNÉL

Szerző: **LAJKÓ Flórián**, IV. évfolyam (iskolaiskola@gmail.com)

Témavezető: **dr. BARAK Ottó** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Élettani Intézet, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Bevezető: A HIV-fertőzés kezelésében alkalmazott HAART kombinációs terápia jelentősen meghosszabbította a fertőzöttek várható átlagos túlélési idejét. Azonban a kombinációs terápiaként használt egyes gyógyszerek újabb problémákat vetettek fel, mint amilyenek a diszlipidémia, a megváltozott zsírszöveteloszlás és a metabolikus elváltozások. Mindehhez társul a krónikus vasculitis, ezáltal is megnövelve az endothel diszfunkció kialakulásának esélyét.

A kutatás célja: A kutatásunk célja felmérni a felkar verőér (*arteria brachialis*) endothel funkcióját a Vajdasági Klinikai Központ Infektológiai Klinikáján kezelt HIV-fertőzött személyeknél.

Anyag és módszer: A kutatásban 15 HIV-fertőzött (23-tól 49 évesig) illetve 15 egészséges férfi (23-tól 50 évesig) vett részt. Az endothel funkció felmérésére pedig az áramlás-mediált vazodilatációt (*flow-mediated vasodilation, FMD*) alkalmaztuk. Ezáltal ultrahangos vizsgálat segítségével leméreésre került többek között a brachialis artéria kezdeti, illetve a reaktív hiperémiát követő maximális átmérője, valamint a *SRAUC* (*shear rate area under the curve*) és *FMD%*.

Eredmények: A kapott eredmények elemzésével a felkar verőéren statisztikailag jelentősen ($p < 0,05$) csökkent endothel funkciót figyeltünk meg HIV-fertőzött személyeknél a kontrollcsoporthoz viszonyítva (míg *FMD%* a kontrollcsoportnál $7,7 \pm 2,3\%$, addig a HIV-pozitív személyeknél $5,9 \pm 1,6\%$).

Következtetés: A kutatás során bebizonyosodott, hogy HIV-pozitív személyeknél sérült endotheliális funkció fedezhető fel.

Kulcsszavak: endothel, diszfunkció, HIV, HAART

ENDOTHELIAL DYSFUNCTION IN PATIENTS WITH HIV INFECTION

Author: **Florian LAJKO**, fourth-year student (iskolaiskola@gmail.com)

Supervisor: **Otto BARAK**, MD, PhD

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Physiology, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Introduction: HAART combined therapy is used in the treatment of HIV infection and it leads to longer expected survival time of the infected patients. However, medications used in combined therapy may raise other medical problems, such as dyslipidaemia, changes in the distribution of fat tissue, and other impaired metabolic functions. All this is associated with chronic vasculitis, therefore increasing the possibility for the development of endothelial dysfunction.

The aim: The goal of the study was to assess the endothelial function of the brachial artery in HIV-infected patients treated at the Infectology Clinic of the Clinical Center of Vojvodina.

Material and methods: 15 HIV-infected (23-49 years of age) and 15 healthy (23-50 years of age) male participants were recruited for this study. For the assessment of the endothelial function, we used an ultrasound system and measured the value of the flow-mediated dilation (FMD). We could, therefore, investigate the baseline diameter and the maximal diameter of the brachial artery after reactive hyperemia, as well as SRAUC (*shear rate area under the curve*) and FMD%.

Results: According to the results of the study, we can observe a statistical significant impairment in the endothelial function in HIV-infected patients, compared to the control group (the value of FMD% is $7.7 \pm 2.3\%$ in the control group, while $5.9 \pm 1.6\%$ in HIV-positive individuals).

Conclusion: We can conclude that there is an impaired endothelial function in HIV-positive patients.

Keywords: Endothel, dysfunction, HIV, HAART

A STRESSZ ÉS A LEVOTIROXIN-NÁTRIUM DÓZISÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSEI A HASHIMOTO-THYREOIDITIS-BEN SZENVEDŐ, ÚJVIDÉKEN TANULÓ HALLGATÓK KÖRÉBEN

Szerző: **KÓSZÓ Lénárd**, IV. évfolyam (koszoleni@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GYÜLVÉSZI Gyula** egyetemi docens

Intézmény: Vajdasági Klinikai Központ, Idegsebészeti Klinika, Újvidéki Egyetem,

Orvostudományi Kar, Sebészeti Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A Hashimoto-betegség egy szervspecifikus autoimmun megbetegedés, mely a pajzsmirigyet érinti. Etiológiája még nem teljesen tisztázott. Általában a középkorosztály betegsége, de jelentkezhet fiatalabb korban is, különösen azoknál, akik krónikus stressznek vannak kitéve. A stressz a mindennapok szerves része, amely nagy mértékben kihat az egészségünkre, illetve betegségeink lefolyására, végkimenetelére. Rizikófaktornak tekinthetjük számos betegség megjelenésénél, így az autoimmun Hashimoto-thyreoiditis-nél is.

A kutatás célja, hogy rámutassak a stressz és a levotiroxin-nátrium dózisának összefüggéseire a Hashimoto-thyreoiditisben szenvedő hallgatóknál. A kutatásból kiderül az is, hogy a hallgatók milyen rendszerességgel járnak ellenőrzésekre, illetve rendszeresen és helyesen szedik-e gyógyszerüket, és ez mekkora mértékben befolyásolja betegségük progresszióját.

A kutatás online kérdőív formájában valósult meg, kiegészítő és feleletválasztós kérdésekkel. Az online kérdőívet 61 Újvidéken tanuló egyetemista töltötte ki, akik közül 40 Hashimoto-thyreoiditis-ben szenved.

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

A stressz szintet egy szubjektív skálán osztályoztuk 1-től 10-ig.

Ez a betegség a kérdőívet kitöltők között átlagosan 17,9 éves korban jelentkezett, ami összefüggésbe hozható az egyetem előtti stresszel. A hallgatók átlagos stressz szintje 7,92. Nem volt egy olyan kitöltő sem, akinek csökkent volna a napi levotiroxin-nátrium dózisa. A kutatásból kiderült, hogy a Hashimoto-thyreoiditis-szel küzdő hallgatók nem fordítanak kellő figyelmet betegségükre.

A kezelőorvosoknak fel kellene hívniuk a figyelmet arra, hogy a fiatalok valóban vegyék komolyan a betegségüket, mert számos komplikáció adódhat belőle. Fontos lenne az endokrinológus és a pszichológus közös munkája, hogy olyan tanácsokkal lássák el a fiatal betegeket, melyekkel csökkenteni tudják a mindennapi stresszt.

Kulcsszavak: pajzsmirigy, Hashimoto-thyreoiditis, stressz, levotiroxin-nátrium, hallgatók

THE CONNECTION BETWEEN THE LEVEL OF STRESS AND THE DOSE OF LEVOTHYROXINE SODIUM IN STUDENTS WITH HASHIMOTO'S THYROIDITIS STUDYING IN NOVI SAD

Author: Lénárd KÓSZÓ, fourth-year student (koszoleni@gmail.com)

Supervisor: Asst. Prof. Gyula GYÜLVÉSZI, assistant professor

Institution: Clinical Centre of Vojvodina, Clinic of Neurosurgery, University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Surgery, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Introduction: Hashimoto's disease is an organ-specific autoimmune disease which attacks the thyroid gland. Its etiology is not yet understood. It is most common in middle age, but it can occur in adolescents who are affected by chronic stress. Stress is part of our everyday life, it affects our health, how our body fights diseases and the outcome of the disease. We assume it is a risk factor of many diseases, such as Hashimoto's thyroiditis.

The aim: The goal of the research was to show that there is a significant connection between the level of stress and the required dose of Levothyroxine sodium in students with Hashimoto's thyroiditis. It is also shown in the work if this group goes to regular examinations and if they receive their therapy regularly and correctly and how that affects the progression of their condition.

Material and methods: The research's results and conclusions are based on an online questionnaire that contained open- and closed-type questions. The questionnaire was filled out by 61 students in the University of Novi Sad; 40 out of 61 had Hashimoto's thyroiditis. The level of stress was measured by using a subjective scale from 1 to 10.

Results: On average, the disease appeared at the age of 17.9 in the study group, which is connected to high stress before University studies. The average stress level in university students was 7.92. There was no student whose daily levothyroxine

sodium dose was lowered. From the results of the research, it can be concluded that students with Hashimoto's thyroiditis don't give their disease the needed attention.

Conclusion: The chosen doctor should raise awareness about the young people's own disease, as it could lead to serious complications. It's important to have cooperation between endocrinologists and psychologists, so students can receive advice that helps them reduce the effects of everyday stress.

Keywords: thyroid gland, Hashimoto's thyroiditis, stress, levothyroxine sodium, students

AZ AGYI ANEURIZMA ÉS ANNAK GENETIKAI ASPEKTUSAI

Szerző: **FEHÉR Flóra**, III. évfolyam (feher.flora1@gmail.com)

Témavezető: **dr. BARAK Ottó** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Orvosi Tanszak, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Bevezető: A kutatás az agyi aneurizma és genetikai aspektusainak vizsgálatára irányul. Az aneurizma az artéria falának zsákszerű kiboltosodása, mely vérrrel teli. Kialakulhat külső vagy genetikai faktorok által, de akár veleszületett rendellenességről is szó lehet. Veszélye abban rejlik, hogy amennyiben kifakad, vérzés jelentkezhet.

A kutatás célja és módszere: A kutatást az újvidéki Európa Kollégium lakói körében, 18 és 28 éves fiatalok között végeztem, akik valamely újvidéki egyetem karának hallgatói. Kérdőíves elemzési módszert alkalmaztam. Hipotézisem az volt, hogy az újvidéki Európa Kollégium lakói nem rendelkeznek elegendő ismerettel az agyi aneurizma fogalmáról, kialakulásáról, tüneteiről és öröklődéséről, hiszen az egyetemen, az internetes felületekről és a médiából erről kevés információt kapnak.

Eredmények: A kutatás eredményeképpen elmondható, hogy hipotézisem látszólag tévesnek bizonyult, viszont az eredmények behatóbb elemzése során rájöttem, hogy az agyi aneurizmával kapcsolatos tudással csak azon megkérdezett hallgatók rendelkeznek, akik az újvidéki Orvostudományi Kar hallgatói és ezen információkat az egyetemi oktatás során szereztek meg.

Következtetés: A hiányos ismeretek pótlására megoldásképp internetes felületek kialakítását illetve előadások tartását javaslom.

Kulcsszavak: agyi aneurizma, öröklődés

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

BRAIN ANEURYSMS AND THEIR GENETIC ASPECTS

Author: **Flóra FEHÉR**, third-year student (feher.flora1@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Ottó BARAK**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Medical training, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Introduction: This study aims to investigate the topic of brain aneurysms and their genetic aspects. An aneurysm is a bulge on the artery which is full of blood. It may develop due to external- or genetic factors, or it can be a congenital anomaly. Its danger is that if it ruptures, it may cause bleeding.

The aim and methods: The research was carried out among the residents of the “Europa” Student Residence who are students at the University of Novi Sad, aged between 18 and 25. A questionnaire was used as the data collection method. My hypothesis was that the residents of the residence do not have enough knowledge about the meaning of “aneurysm”, its formation, symptoms and heredity because they did not receive enough information at the faculty, on the internet and from the media.

Results: As the result of my research, I can say that my hypothesis seems wrong at first sight. However, with a thorough analysis of the results, I proved that the students of the Faculty of Medicine do possess knowledge about brain aneurysms, but they received it during their studies.

Conclusion: As the result of my research, I can conclude that my hypothesis was partly correct and, as a solution, I recommend creating internet pages and presentations where people can learn about brain aneurysms.

Keywords: brain aneurysm, inheritance

35

MINŐSÉGELLENŐRZÉS A DIGITÁLIS RÖNTGENBEN

Szerző: **BECSEI Károly**, II. évfolyam (karoljkarolj@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Radiológiai Intézet, Radiológiai Technikus Szak

Témavezető: **dr. STOJŠIĆ-MILOSAVLJEVIĆ Anasztázia**

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás a digitális röntgenkép készítésével kapcsolatos alapismeretekből indul ki, foglalkozik a különféle képalkotási technikákkal és módszerekkel. A kutatás célja a vonatkozó alapismereteken túl történeti áttekintést nyújtani a radiológiai technikák fejlődéséről. Az alapinformációkat az újvidéki Radiológiai Intézetből szereztem. A digitális röntgenen kívül foglalkozok a régimódi, analóg képalkotási technikákkal is. A kutatás eredményeinek fényében megállapítható, hogy a digitális röntgen az orvostudomány egyik leggyorsabban fejlődő terepe.

Kulcsszavak: röntgen, digitális és analóg képalkotás, orvostudomány

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

QUALITY CONTROL IN DIGITAL X-RAYING

Author: **Károly BECSEI**, second-year student

Supervisor: **Dr. Anastasija STOJŠIĆ-MILOSAVLJEVIĆ**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Institute of Radiology, Radiology technician, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

My dissertation provides general knowledge about digital X-ray imaging as well as various imaging methods. The aim of my research was to impart a basic knowledge of the various techniques as well as to follow the development of radiological techniques throughout history. I obtained the basic information from the Institute of Radiology. In addition to digital X-rays, old-fashioned imaging techniques, such as analog X-rays, have also been discussed. Looking back at my dissertation, my conclusion is that digital X-ray is one of the fastest growing fields in medicine.

Keywords: **Röntgen, digitalism, image-making, medicine**

A ROBOTIKA HASZNÁLATA A BETEGÁPOLÁSÁBAN

Szerző: **PUSKÁS Valentin**, kutató (valentin.puskas95@gmail.com)

Témavezető: **Dr. Dragana MILUTINOVIĆ** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Egészségügyi Ápolási Tanszék, Újvidék

A robotok virtuális vagy mechanikus eszközök, amelyek részt vesznek a mindennapi munkafolyamatokban és eljárásokban. Az egészségtudományban a robotok különböző szerepeket töltenek be, mint amilyen a gyógyszerek aplikációja, az autista gyerekeknek való segítség, telemedicina valamint a betegek felemelése és áthelyezése.

Számos kutatás szerint az öregedő népesség növekedésével növekedni fog a robotok használata a különféle ápolási eljárásoknál, melyek a betegápoláshoz köthetők. A kutatás célja, hogy bemutassa az ápolásban használt robotok típusait és hogy az egészségtudományok területén elérhető kutatások segítségével rámutasson a robotika, valamint az innovatív technológiák használatának fontosságára a betegápolásban. Az ápolásban különböző robotok használatosak, mint például a segítséget nyújtó segédrobotok, szolgáltató robotok, a helyváltoztatást segítő robotok, robot segédeszközök az étkezésnél és az étel felszolgálásánál, szállító robotok, monitoring robotok, robotok az emocionális ápolásnál és robotok a kognitív ápolásnál.

A nővéri beavatkozásoknál a robotok segítséget nyújtanak a betegek ápolásában és jelentősen megkönnyíthetik a nővérek munkavégzését. Ezen innovációs eljárások ismeretében fontos, hogy az egészségügyi dolgozók ezeken a területeken folyamatosan fejlesszék tudásukat a még minőségesebb egészségügyi szolgáltatások érdekében.

Kulcsszavak: **robotika, robotok, egészségügyi nővérek, betegápolás**

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

THE USE OF ROBOTICS IN NURSING CARE

Author: **PUSKÁS Valentin** (valentin.puskas95@gmail.com)

Supervisor: **Full Prof. Dragana MILUTINOVIĆ, RN, PhD**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Nursing, Nursing studies, Novi Sad

Robots are virtual or mechanical objects that assist in daily activities. In the medical field, robots are used in a variety of roles that include: drug administration, assisting children with autism, telemedicine, lifting and transferring patients.

According to many studies, due to an aging population, alongside the increased need for nursing staff, the use of robots in patient care will increase over time. The aim of this paper is to present the types of robots used in nursing and to show the importance of the use of robotics and innovative technologies in health care, through a review of available studies in the field of medicine. In nursing, different types of robots are used, such as: assistive robots, service robots, mobility aid robots, serving and feeding assistance robots, carrier robots, monitoring robots, emotional care robots and cognitive care robots.

In nursing, robots provide assistance in patient care and can greatly facilitate the work of a nurse. Therefore, there is a need for the continuous improvement of nurses' knowledge in the areas of modern technologies, which directly contributes to providing even higher quality medical services.

Keywords: **robotics, robots, nursing, patient care**

37

KÖRNYEZETVÉDELEM AZ OKTATÁSBAN

Szerző: **RADATOVICS Kinga**, II. évfolyam (kradatovics@gmail.com)

Témavezető: **dr. HORÁK Rita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Biológiai és Ökológiai Departman, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Az utóbbi időben szemtanúi lehettünk annak, hogy a környezeti feltételek folyamatosan romlanak, és egyre szélsőséesebbek az időjárási viszonyok. A médián keresztül nap mint nap szembekerülünk a globális környezeti problémákkal, és sok esetben útmutatót is kapunk a környezetkímélő életmódról. A kutatásomban azt szeretném bemutatni, hogy a fiatalabb korosztályok szembesülnek-e ezekkel a tényekkel a különböző oktatási intézményekben, és ha igen, akkor milyen módon.

Kutatásom egy online, anonim kérdőívre épül, amelyet vajdasági óvodapedagógusok és osztálytanítók töltöttek ki. A kutatásban, melyre 2020 decemberében került sor, 46 pedagógus vett részt.

Az oktatók válaszaiból kiderült, hogy rendkívül fontosnak tartják a környezettudatosságot, és azt, hogy a gyermekeket szembesítsék ennek fontosságával. A legtöbben a gyakorlati módszereket részesítik előnyben, valamint sokan beszélget-

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

nek a gyermekekkel a környezetvédelemről az oktatás keretein belül. Azonban úgy gondolják, ahhoz, hogy a gyermekek tényleg komolyan vegyék a témát, az oktatási intézmények, a család és az egész társadalom példát kell, hogy mutasson, és összefogva kell, hogy segítse egymás munkáját.

Kulcsszavak: környezetvédelem, óvodapedagógus, osztálytanító, gyerekek, globális környezeti problémák

ENVIRONMENTAL PROTECTION IN EDUCATION

Author: **Kinga RADATOVICS**, second-year student (kradatovics@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Rita HORÁK**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Natural Sciences, Department of Biology and Ecology, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In recent times, we could witness environmental conditions progressively worsening, and weather conditions becoming more and more extreme. Every day we come face to face with the global environmental problems through the media, and in many cases, we even receive guidance on living an environmentally-friendly lifestyle. In my research, I would like to show whether the younger generations are being made aware of these facts in the various educational institutions, and if so, in what way.

My research is based on an anonymous online questionnaire, which was filled out by kindergarten and lower elementary class teachers from Vojvodina. In total, 46 educators participated in this research conducted in December of 2020.

The answers of the educators show that they consider both environmental awareness and raising awareness in children for this issue incredibly important. Most of them prefer practical methods and many of them talk with the children about environmental protection as part of their education. They do, however, think that in order for children to take this topic truly seriously, educational institutions, family, and society as a whole, all need to set an example and jointly aid each other's work.

Keywords: environmental protection, kindergarten teacher, class teacher, children, global environmental problems

MODERN VILÁGUNK MEGMENTŐI, VAGYIS AZ ÁLLATOK

Szerző: **KÁLMÁN Barbara**, III. évfolyam (barbiekalmán@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NÁMESZTOVSZKI Zsolt** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Okleveles Tanító Szak, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Mindennapjaink meghatározó részét képezi az online világ, a közösségi platformok. Legtöbbször itt keressük a szórakozást, itt dolgozunk, kikapcsolódunk, értesülünk a hírekről, általa követjük az új trendeket stb. De mi a helyzet a házi

kedvenceinkkel? Az interneten számos vicces vagy aranyos videó és fotó kering az állatkákról, sok-sok meme is hozzájuk kötődik. Nem szabad elfeledkeznünk a kis állat celebekről sem. Instagram, facebook, youtube vagy tik-tok felhasználó állatkákról. Némelyik kedvencnek sokkalta több követője van, mint egyes személynek.

De mi a titkuk? Az emberek miért töltik azzal az idejük nagy részét, hogy pl. megnézzék, milyen volt egy celeb kutyus napja. Egyértelműen kijelenthető, hogy kötődünk az állatok. Jó hatással vannak ránk, megnyugtatók lelkünket és társaságot biztosítanak a számunkra. Olyannyira vágyunk a társaságukra, hogy még az online világban eltöltött időnk nem is kevés százalékát is azzal töltjük. Vajon miért jó ez nekünk, miért kötődünk ennyire hozzájuk és mennyi időt töltünk azzal, hogy állatokkal kapcsolatos tartalmakkal színesítsük mindennapjainkat? Munkámban ezekkel a kérdésekkel foglalkozom.

Kérdőíves kutatásom során szeretném megkérdezni az embereket, hogy inkább állatokról vagy emberekről készült videókra kattintanak-e rá, követnek-e esetleg a közösségi médiában állatokat. Illetve, mi a véleményük arról, hogy az állatok társasága valóban segíti a tanulásban a gyengébb diákokat.

Kulcsszavak: állatok, tanulás, média

THE SAVIORS OF OUR MODERN WORLD, THAT IS, ANIMALS

Author: Barbara KÁLMÁN, third-year student (barbiekalmán@gmail.com)

Supervisor: Dr. Zsolt NÁMESZTOVSZKI, professor

*Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher's Training Faculty, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad*

The online world, especially social platforms, is a defining part of our everyday lives. Most of us look for fun there, work there, relax, stay up-to-date with news, follow new trends, and so on. But what about our pets? There are many funny or cute videos and photos of animals circulating on the internet, and lots and lots of memes attached to them. We must not forget pet celebrities either. Many Instagram, Facebook, YouTube or Tik-Tok users feature animals. Some favourites have far more followers than some people.

But what are their secrets? Why do people spend most of their time, for example, watching what a celebrity doggy's day was like? It is clear that we are attached to animals. They make a good impact on us, reassure our souls and provide us with company. We are so eager for their company that even in the online world we spend not a small percentage of time dealing with them, even in the non-real world, but why is it good for us, why are we so attached to them and how much time do we spend browsing animal content? In my work, I address these and similar issues.

In my research, I would like to ask people if they would rather click on videos made about animals or people to see if they might follow animals on social media. Furthermore, I explore what they think about the company of animals actually helping weaker students learn.

Keywords: animals, studying, media

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

AZ ÚTSZÉLI ÉLŐHELYEK HATÁSA AZ ÁLLAT-GÉPJÁRMŰ ÜTKÖZÉSEKRE TÖRÖKKANIZSA ÉS ÚJVIDÉK KÖRNYÉKÉN

Szerző: **REKECKI Tibor**, V. évfolyam (tibor927@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PAJIĆ Mária** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Állatorvosi Szak;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az utak egyik legnagyobb mértékben jelentkező káros hatása az, hogy a járművek gyakran állatokkal ütköznek össze. Ezek az állat-gépjármű ütközések (ÁGÜ) világszerte felbecsülhetetlen kárt okoznak állatoknak és embereknek egyaránt.

Ezen kutatás célja felmérni az Újvidék és Törökkanizsa régió útszéli élőhelyeinek hatását az állat-gépjármű ütközések megjelenésére. Ezek az adatok segíthetnek az útszéli szakaszok ÁGÜ-k gyakoriságát csökkentő kezelésében.

A kutatást a következő hat útszakaszon hajtottuk végre: Dunagálos-Begecs (4 km), Begecs-Futak (2 km), Törökkanizsa-Szerbkeresztúr (7km), Törökkanizsa-Oroszlámos (11 km), Törökkanizsa-Szanád (5 km), Szanád-Csóka (3 km). Ezeknek az útszakaszoknak a hossza összesen 32 km-t tesz ki és rajtuk a terepi munka 2020 november és december folyamán zajlott.

Az ÁGÜ probléma jelentős számban jelentkezik Vajdaságban. Ez pedig óriási gondot okoz nem csak a gyakori, hanem a ritkább állatfajok pusztulása miatt is, mint pl. a gyöngybagoly esetében. A statisztikai modell szerint az 1 km-en belüli erdő és a 100 m-en belüli antropogén, vagyis antropogén élőhely voltak kihatással az állatok elhullására az ÁGÜ-k következtében.

Kulcsszavak: közlekedésbiztonság, állatvédelem, állat-gépjármű ütközés

THE IMPACT OF ROADSIDE HABITATS ON ANIMAL-VEHICLE COLLISIONS AROUND NOVI KNEZEVAC AND NOVI SAD

Author: **Tibor REKECKI**, fifth-year student (tibor927@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Marija PAJIĆ**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Veterinary Medicine, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

One of the most harmful effects of roads is animal-vehicle collision. These animal-vehicle collisions (AVCs) cause invaluable harm to animals and humans worldwide.

The aim of this study was to assess the impact of roadside habitats in the Novi Sad and Novi Kneževac areas on the appearance of animal-vehicle collisions. This data might help reduce the frequency of AVCs on roadside sections.

The research was carried out on the following six road sections: Glozan-Begeč (4 km), Begeč-Futog (2 km), Novi Kneževac-Srpski Krstur (7 km), Novi Kneževac-Banatsko Aranđelovo (11 km), Novi Kneževac-Sanad (5 km), Sanad-Čoka (3 km). The total length of these road sections is 32 km and the field research was carried out during November and December 2020.

AVC is a common problem in Vojvodina. This is a huge problem not just for the frequent but also for rarer animal species, such as the barn owl. According to the statistical model, the forest within 1 km and the anthropogenic habitat within 100 m had an impact on the death of animals due to AVCs.

Keywords: road safety, animal protection, animal-vehicle collisions

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉSI SZOKÁSOK A MAGYARKANIZSAI LAKOSOKNÁL

Szerző: **ROSTÁS Csenge**, II. évfolyam (rostascsenge@gmail.com)

Témavezető: **dr. HORÁK Rita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi Kar, Kémia, Biokémia és Környezetvédelmi Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat a magyarkanizsai lakosok hulladékgyűjtési szokásaival foglalkozik. A munka célja, hogy megtudjuk, a magyarkanizsai lakosok milyen mértékben gyűjtik szelektíven a hulladékot, és mennyire jártasak ebben a témában.

A kutatáshoz az adatokat anonim kérdőívek segítségével gyűjtöttük be. A munka hipotézisei: 1. feltételeztük, hogy a megkérdezettek tisztában vannak a szelektív hulladékgyűjtés fogalmával, 2. feltételeztük, hogy a megkérdezettek nagy része nem gyűjti szelektíven a hulladékokat, 3. feltételeztük, hogy legtöbben a műanyagot gyűjtik szelektíven. 4. feltételeztük, hogy a legtöbben azt tudják a megkérdezettek közül, hogy a sárga színű gyűjtőbe a műanyagot gyűjtjük. A kapott eredmények azt sugallják, hogy a magyarkanizsai lakosok teljes mértékben tudják, mi a szelektív hulladékgyűjtés. A kérdőív kitöltői a műanyagot és a papírt gyűjtik legnagyobb mértékben, míg az üveget, fémeket és az elemeket kevésbé. A megkérdezettek több mint fele tudta, hogy a kék színű gyűjtőbe a papírt kell tenni, míg a fele tudta azt, hogy a sárga színűbe kerül a műanyag és ugyanennyien tudták, hogy a zöld színű gyűjtőbe tesszük az üveget. A megkérdezettek 85%-a tisztában van azzal, hogy a piros színű gyűjtőbe kerülnek a fémek. A kutatásból kiderült, hogy a lakosok bár ismerik a szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos tudnivalókat, mégsem járnak el ez alapján.

Kulcsszavak: környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékgyűjtési szokások, magyarkanizsai lakosok

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

SELECTIVE WASTE COLLECTION HABITS AMONG THE RESIDENTS OF KANJIZA

Author: **Csenge ROSTÁS**, II. grade (rostascsenge@gmail.com)

Supervisor: **Prof. dr Rita HORÁK**, professor

Institution: University of Novi Sad; Faculty of Sciences, Department of Chemistry,
Biochemistry and Environmental Protection, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The dissertation deals with the waste collection habits of the residents of Kanjiza. The aim of the work is to find out the extent to which the residents of Kanjiza collect waste selectively and how proficient they are in this topic. For the research, data was collected using anonymous questionnaires.

Hypotheses of the work: 1. We assumed that the respondents are aware of the concept of selective waste collection; 2. We assumed that the majority of the respondents do not collect waste selectively; 3. We assumed that most of them collect plastic selectively; 4. We assumed that most of the respondents know that we collect plastic in the yellow collector. The obtained results suggest that the residents of Kanjiza are fully aware of what selective waste collection is. Questionnaire respondents revealed that the most collected waste are plastic and paper, while glass, metal, and battery are collected less. More than half of the respondents knew that paper should be put in the blue collector, and the other half of the respondents knew that the plastic should be put in yellow, and the same number knew that we would put bottles in the green collector. Eighty-five percent of those who were surveyed are aware that metal should end up in the red collector. The research revealed that although residents are familiar with it, they do not act on information about selective waste collection based on it.

Keywords: **environmental protection, selective waste collection, waste collection habits, residents of Kanjiza**

A BORKŐ STABILIZÁLÁSA A BORBAN

Szerző: **MÓRICZ Kincső Boróka**, II. évfolyam (morkinbor@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita; Dr. Vladimir PUŠKAŠ** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Biotechnológia Tanszék, Élelmiszeripari Biotechnológia, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A borkő stabilizálása a jó minőségű bortermelés egyik legfontosabb technológiai folyamata. Befolyásolja a mindennapi borfogyasztást, mivel hatással van a palackban történő borkő kiválásának megakadályozására. A dolgozat foglalkozik a bor stabilitásának fontosságával és különböző anyagokkal, amelyek nem csak a borkövet stabilizáló tényezők, hanem

egyes esetekben derítőszer. A dolgozat gerincét alkotó laboratóriumi kutatás a különböző adalékanyagok borkő-stabilizáló hatását vizsgálja. A kutatást a Technológiai Kar borkivizsgálásra szolgáló laboratóriumában végeztem. A felmérés egy fehérbor mintán készült el, és hét adalékanyag (Senso Ü, Claristar, CMC, MetaGum, TannivnMulti, Zenith, StabivinSP) elektromos vezetőképességének mérésével történt. Ennek kikutatási módszere azon alapszik, hogy megállapítsuk, mekkora elektromos vezetőképességbeli különbség mérhető az adott anyagok között, különböző mennyiségek esetén azonos körülmények között, ugyanazon bor kivizsgálása során.

Az adalékanyagok vezetőképességbeli tulajdonságainak megismerése által következtetéseket vonhatunk le a bor borkő-stabilitását, valamint a hozzáadott anyagok minőségét és szükséges mennyiségét illetően. Mindez fontos a bor mint élelmiszer minőségi értékelése során.

A kutatás alapján megállapítható, hogy ebben az esetben a Claristar nevű *Saccharomyces cerevisiae* élesztőgombából kivont mannoprotein alapú stabilizálószer mutatta ki a legkivánatosabb eredményeket.

Kulcsszavak: bor, borkő, borkő-stabilizálás, borászati derítőszer

THE STABILIZATION OF WINE TO TARTARS

Author: **Kincső Boróka MÓRICZ**, second-year student (morkinbor@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zita SÖRÖS; Dr. Vladimir PUŠKAŠ**, professors

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Department of Biotechnology, Food Biotechnology, Novi Sad; “Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The stabilization of tartar is one of the most important technological processes of good quality wine production and can have an impact on everyday wine consumption. The laboratory research that forms the backbone of the dissertation examines the stabilizing effect of various additives on tartar. The research was done in the laboratory of the Faculty of Technology for wine testing. The survey was performed on a sample of white wine and by measuring the electrical conductivity of seven additives (Senso Ü, Claristar, CMC, MetaGum, TannivnMulti, Zenith, StabivinSP). The method of its research is based on measuring the difference in electrical conductivity that can be measured between the given materials, in the case of different quantities under the same conditions, during the examination of the same wine. By knowing the differences, we can draw conclusions about the stability of the wine to tartar, the quality of the given added substances and the amount needed to obtain the desired test results, which is standard practice for assessing the quality of wine as a food. The aim of the research is therefore to find out the conductivity properties of these additives in order to determine which are the most suitable for achieving the stability of tartar, i.e. in what quantities they are needed. The dissertation deals with the importance of the stability of wine and the various substances that are not only stabilizing factors for tartar, but, in some cases, clarifiers. Based on this research, it can be concluded that in this case, a mannoprotein-based stabilizer extracted from the yeast *Saccharomyces cerevisiae* called Claristar showed the most desirable results.

Keywords: wine, tartar, tartar stabilization, wine clarifiers

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

A CUKORRÉPA-LEVÉL NUTRITÍV ÖSSZETÉTELE ÉS FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGE AZ ÉLELMISZERIPARBAN

Szerző: **PLETIKOSZITY Tamás**, III. évfolyam (pletikoszitytamas@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita** egyetemi tanár; **dr. Nikola MARAVIĆ** asszisztens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A cukorrépát elsősorban gyökere miatt termesztik fehércukor előállítás érdekében. Annak ellenére, hogy a leveleit állati takarmányként használják, többnyire mezőgazdasági hulladékként tekintenek rá, figyelmen kívül hagyva a lehetséges ipari hasznosítását. Ezzel szemben – ellentétben más növényi levelekkel – magas fehérjetartalommal rendelkezik, amely kiváló szerepet kaphatna az élelmiszeriparban protein és esszenciális aminosav forrásként. Emiatt az idei kutatásom témájaként a cukor-répalevél összetételének meghatározását választottam, különös hangsúlyt fektetve proteintartalmára. A szerves anyagok kivonása során elsősorban a levelek nutritív összetételére (cukrok, cellulóz, fehérjék, zsírok és olajok) fektettük a hangsúlyt, amelyeket mennyiségileg is meghatároztunk. Az izolálás lépéseit a Hivatalos Analitikai Kémikus Szövetség eljárása szerint végeztük el laboratóriumi körülmények között. Kísérletünk során az általunk kivont anyagok hozamát szeretnénk volna meghatározni, ugyanis ezek alapján dönthető el, hogy mely anyagokat lehetne jövedelmezően hasznosítani a különféle iparágakban. Mérésünk során arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a cukorrépa magas rost- (31,58%), cukor- (28,89%) és fehérjetartalommal (31,33%) rendelkezik, tehát a fentebb említett anyagokat lehetne a legkifizetőbben felhasználni ipari termelés céljából.

Kulcsszavak: **cukorrépalevél, mennyiségi meghatározás, ipari felhasználás**

THE NUTRITIVE COMPOSITION OF SUGAR BEET LEAF AND ITS POTENTIAL USE IN THE FOOD INDUSTRY

Author: **Tamás PLETIKOSZITY**, third-year student (pletikoszitytamas@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Zita SÖRÖS**, university professor; **dr. Nikola MARAVIĆ**, assistant

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Sugar beet is mainly grown for the production of white sugar. Despite the fact that its leaves are used as animal fodder, people look at them as agricultural waste, ignoring its possibility in industrial production. Compared to this, in opposition to other vegetable leaves, the sugar beet leaf has a high protein content that could have a great use in the food industry as protein and essential amino acid source. Because of this, in this year's research study, I will talk about the determination of the sugar beet leaf composition with a huge emphasis on its protein content. During the extraction of organic matters, we

primarily focused on the nutritious composition of the sugar beet leaves (sugars, cellulose, proteins, fats and oils), and their quantity was also determined. The process of the isolation was performed according to the methods of the Association of Analytical Chemists under laboratory conditions. In our experiment, we wanted to determine the yield of the substances we extracted, because this information decides which materials could be profitably utilized in different industries. In our experiment, we found that sugar beet has a high fibre (31.58%), sugar (28.89%) and protein (31.33%) content, so these materials could be used the most efficiently for industrial production.

Keywords: sugar beet leaf, quantitative determination, industrial use

A FEHÉR ÉS A BARNA CUKOR MINŐSÉGI MEGHATÁROZÁSA

Szerző: **BERTA Krisztina**, III. évfolyam (bertakristinaa@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SÖRÖS Zita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Technológiai Kar, Élelmiszeri Biotechnológia Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás témája a fehér és a barna cukor minőségi elemzése tetszőlegesen kiválasztott bolti mintáknál. A mai fogyasztói társadalom előnyben részesíti a barna cukrot, mert egészségesebbnek hiszik azt. A dolgozat célja laboratóriumi vizsgálatok segítségével fellelni a két cukor közti fizikai-kémiai különbségeket, majd ismertetni azokat. A kutatás foglalkozik a cukor kémiai összetételével, a cukorgyártás folyamatával, valamint a cukorban található színezőanyagokkal.

Az alkalmazott módszerek:

- a cukortartalmat a polarizált fény elhajlásának szögével határoztuk meg a cukoroldatban polariméterrel;
- a hamutartalom meghatározása: a cukoroldat elektromos vezetőképességének mérése konduktométer segítségével történik, amiből kiszámítható az oldat hamutartalma;
- a szárítási tömegvesztés a víztartalom meghatározására szolgál;
- a színezőanyagok tartalma az oldatban, amit az oldat abszorbanciamérésével határozunk meg spektrofotométerrel.

A színezőanyag-vizsgálatnál a kapott eredmények: 68,09 ICUMSA egység a fehér cukor és 557,1 ICUMSA egység a barna cukor esetében, mellyel bizonyításra kerül, hogy lényeges különbség van a két cukor között az oldat színében. Ez a cukorgyártás folyamata során visszamaradt melasznak köszönhető.

Felfedezhetőek eltérések a többi vizsgált szempontnál is, viszont ennek alapján is levonható a következtetés, miszerint jelentős élettani különbség nincs a fehér és a barna cukor között.

Kulcsszavak: fehér cukor, barna cukor, kvalitatív analízis

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

QUALITATIVE ANALYSIS OF WHITE SUGAR AND BROWN SUGAR

Author: **Krisztina BERTA**, third-year student (bertakristinaa@gmail.com)

Supervisor: **Dr Zita SÖRÖS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technology, Food Biotechnology, Novi Sad

The topic of the research paper is the qualitative analysis of white and brown sugar in arbitrarily selected store samples. Today's consumer prefers brown sugar because it is believed to be healthier. The aim of the dissertation is to find the physicochemical differences between these two sugars with the help of laboratory tests and then to describe them. Mention is also made of the chemical composition of the sugar, the process of sugar production and the colouring matters present in the sugar. The methods by which the samples were examined for sugar content – determined by the angle of refraction of polarized light in the sugar solution with a polarimeter; ash content – in which the electrical conductivity of a sugar solution is measured by means of a conductometer from which the ash content of the solution can be calculated; loss of drying mass, which is used to determine the water content; and the content of colouring matters in the solution as determined by measuring the absorbance of the solution with a spectrophotometer – the results obtained are 68.09 ICUMSA units for white sugar and 557.1 ICUMSA units for brown sugar, demonstrating that there is a significant difference between the two sugars in the colour of the solution. This is due to molasses left over from the sugar production process. Differences can also be detected in the other examined aspects, but it can be concluded that there is no significant physiological difference between white and brown sugar.

Keywords: **white sugar, brown sugar, qualitative analysis**

A LISZTHARMAT-FERTŐZÉS JELENLÉTE A KITERMELT VADRÓZSA-CSEMETE SZÁRÁN FAJTÁTÓL FÜGGŐEN

Szerző: **SZÉCSÉNYI Kata**, III. évfolyam (szecsenyi.kata@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Ferenc** rendes egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Mezőgazdasági Kar, Növény- és Környezetvédelmi Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A rózsatermesztés alapját a nemes fajták oltásához szükséges vadlányok termesztése képezi, ahol létfontosságú elemet játszik a lehető legjobb tulajdonságokkal rendelkező és legegészségesebb alany kiválasztása. Vajdaságban néhány magcsemete

termelő van, akik főleg *Rosa dumetorum* 'Laxa', *Rosa canina* 'Inermis', *Rosa canina* 'Schmids Ideal', *Rosa canina* 'Pollmers' alanyfajtákat termesztene. A rózsza legelterjedtebb és legjelentősebb gombás megbetegedése a lisztharmat (*Sphaerotheca pannosa* var. *rosae*), amelyre minden termesztett rózsafaj és -fajta fogékony, viszont a betegségre való érzékenység mértéke különböző. A 2019/2020-as évben a vadrózsza csemete termesztése gazdaságunk területén 2,48 hektáron valósult meg, ami két parcellát foglal magába. Munkám célja, hogy termesztésben lévő vadrózsza alanyok közül meghatározzam, hogy azonos vegyszeres növényvédelem mellett melyik fajta a legellenállóbb a szár lisztharmatfertőzéssel szemben, ahol a fertőzés intenzitásának kimutatásához fertőzési skálát, valamint McKinney képletét vettem alapul. A szaporítóanyag termesztése még napjainkban is egy viszonylag kiaknázatlan területe a mezőgazdaságnak, így az eredményeim, amelyek a lisztharmat betegségre való fogékonyságot tárják fel a különböző alanyok között, segítséget nyújthatnak a leendő, vagy akár a már szakmában lévő termelőknek a szemzéshez szükséges megfelelő alany kiválasztásában.

Kulcsszavak: rózszaalany, alanyfajták, szárlisztharmat, fertőzés intenzitása

THE INTENSITY OF POWDERY MILDEW INFECTION ON DIFFERENT WILD ROSE VARIETIES

47

Author: Kata SZÉCSÉNYI, third-year student (szecsényi.kata@gmail.com)

Supervisor: PhD Ferenc BAGI, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Agriculture, Department of Plant and Environmental Protection, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The basis of rose plant production is the cultivation of rootstocks that are necessary for the grafting of noble varieties. The selection of the rootstock is important to get healthy plants with the best possible characteristics. In the province of Vojvodina, there are several nursery growers who mainly grow *Rosa dumetorum* 'Laxa', *Rosa canina* 'Inermis', *Rosa canina* 'Schmids Ideal', *Rosa canina* 'Pollmers' rootstocks. The most common and significant fungal disease of roses is powdery mildew (*Sphaerotheca pannosa* var. *Az*), and all of the cultivated rose species and varieties are susceptible, but the degree of susceptibility to the disease is different. In the year 2019/2020, the cultivation of wild rose seedlings took place on 2.48 acres in the area of our farm, which includes two plots. The purpose of my work was to determine which sort of rootstock is the most resistant to powdery mildew infection with the same chemical plant protection. To estimate the intensity of the infection, I used an infection scale and McKinney's formula. Even nowadays, the cultivation of propagating material is a relatively untapped area of agriculture, so my results, which reveal susceptibility to powdery mildew disease among different subjects, may help prospective or even existing growers in selecting the right subject for rootstocks.

Keywords: rose rootstock, rootstock varieties, powdery mildew, infection, disease intensity

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

A SZENTJÁNOSKENYÉR (*CERATONIA SILIQUA L.*) FARMAKOLÓGIAI POTENCIÁLJA A METABOLIKUS SZINDRÓMA TERÁPIÁJÁBAN

Szerző: **SÖRÖS Dóra**, II. évfolyam (dora.seres01@gmail.com)

Témavezető: **dr. HORVÁT Olga** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Farmakológia, Toxikológia és Klinikai Farmakológia Tanszék, Újvidék

Epidemiológiai vizsgálatok szerint a metabolikus szindróma (mint az elhízás, cukorbetegség, szív- és érrendszeri betegségek) előfordulási aránya különböző korosztálytól függően 20% és 45% között változik. Ezzel szemben a növényvilág még mindig nem eléggé kikutatott terület azon fajok szempontjából, amelyek hasznosak lennének a metabolikus szindrómára jellemző rendellenességek kezelésében. Nagyszámú biológiailag aktív vegyülete miatt manapság éppen ezért kerül mind jobban a kutatások középpontjába a szentjánoskenyér. E munka célja a preklinikai biomedicinális vizsgálatokra vonatkozó irodalomkutatás, ahol bizonyítják a szentjánoskenyér antidiabetikus, hipolipidémiás és antioxidáns hatásait a kísérleti állatokon. A szentjánoskenyér gazdag funkcionális poliszacharidokban, amelyek kedvezően befolyásolják az anyagcserét, de olyan fenolsavakban is gazdag, mint a galluszsav és a gentizinsav, amelyek gyulladásgátló és antioxidáns tulajdonságokkal rendelkeznek. A kutatók kimutatták, hogy a patkánymáj szentjánoskenyér vizes kivonatával végzett szubakut kezelése megvédi a májat az etanol által kiváltott oxidatív stressztől. Emellett a szentjánoskenyér kivonat magas koncentrációjával kezelt 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő patkányoknál jelentősen alacsonyabb vércukorszintet figyeltek meg, mint a 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő patkányok kontrollcsoportjában a kezelés 3., valamint 4. hétvégéjén. A szentjánoskenyér kivonattal kezelt cukorbeteg patkányok, valamint a glibenklamiddel kezelt patkányok hasnyálmirigyének pathisztológiai vizsgálata kisebb méretű hasnyálmirigy béta-sejt pusztulást mutatott ki, mint a 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő patkányok kontrollcsoportja. A további szentjánoskenyér-kivonatokat átfogó farmakodinamikai, toxikológiai és szövettani vizsgálata kísérleti állatmodelleken nagy mértékben hozzájárulna a szentjánoskenyér kivonat hatékony és biztonságos felhasználásának további meghatározásához a metabolikus szindróma megelőzésében és kezelésében.

Kulcsszavak: szentjánoskenyér, metabolikus szindróma, preklinikai vizsgálatok, farmakológiai hatás

THE PHARMACOLOGICAL POTENTIAL OF CAROB (*CERATONIA SILIQUA L.*) IN METABOLIC SYNDROME THERAPY

Author: **Dóra SÖRÖS**, second-year student (dora.seres01@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Olga HORVÁT**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Pharmacology,
Toxicology and Clinical Pharmacology, Novi Sad

According to epidemiological studies, the percentage of occurrence of metabolic syndrome (obesity, diabetes and subsequent cardiovascular diseases) depending on age groups, varies between 20% and 45% of the total population. The plant

kingdom is still an underexplored area in terms of finding those species that would be useful in the treatment of disorders characteristic of metabolic syndrome. For this reason, carob is becoming more and more interesting, as it has a large number of biologically active compounds. The aim of this paper is to show the antidiabetic, hypolipidemic and antioxidant effects of carob on experimental animals by researching the reference databases of preclinical biomedical trials. Carob is rich in functional polysaccharides, which favourably affect metabolic status, but also phenolic acids, such as gallic and gentisic acid, which show both anti-inflammatory and antioxidant properties. Subacute treatment with carob aqueous extract was found to protect ethanol-induced oxidative stress in rat liver. In rats with type 2 diabetes exposed to high doses of carob, significantly lower blood glucose values were recorded than in the control group of rats with type 2 diabetes at the end of both the 3rd and 4th week. The pathohistological examination of the pancreas of diabetic rats treated with carob extracts, as well as diabetic rats treated with glibenclamide, revealed less frequent destruction of pancreatic beta cells compared to the control group of rats with type 2 diabetes. Given the limited number of published results of previous studies of the pharmacological effects of carob, a comprehensive pharmacodynamical, toxicological and histological examination of carob extracts in experimental animal models would contribute to further determining their effective and safe use in the prevention and treatment of metabolic syndrome.

Keywords: carob, metabolic syndrome, preclinical experiments, pharmacological effect

KÖRNYEZETBARÁT-E A PAPÍR?

Szerző: **BOROS Dianna**, III. évfolyam (diannaboros99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HORÁK Rita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Napjaink fontos témája a környezetvédelem, illetve a környezettudatos életmód kialakítása, ugyanis bolygónkon rohamosan nő a környezetszennyezés, melyhez hozzájárul az iparosodás, a globalizáció és a technológiai fejlődés. Mindemellett a közösségi média, divat-, illetve reklámcégek is a folytonos fogyasztásra buzdítanak bennünket, melynek eredményeként kiaknázzuk Földünk természeti kincseit, s fajokat sodrunk a kihalás szélére. Mindennek megfékezése érdekében környezettudatosan kellene élnünk, melynek egyik módja a szelektív hulladékgyűjtés, melyre a gyermekeket is meg kell tanítani.

Véleményem szerint, leendő pedagógusként elengedhetetlen, hogy tájékozottak legyünk, s ezáltal a jövő generáció számára megfelelő környezeti nevelést biztosítsunk ezen a területen. Különösen sok szó esik az utóbbi időben a papír újrahasznosításáról, annak pozitív és negatív hatásairól, amely elengedhetetlen a környezettudatos életmód kialakításához.

É L Ő T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K

Dolgozatomban online kérdőív segítségével mérem fel, hogy a tanítók, illetve a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar hallgatói mennyire tájékozottak e téma terén.

A kutatásomból kiderül, hogy bár a megkérdezettek többsége tisztában van a szelektív hulladékgyűjtés és papír-újrahasznosítás fontosságával, előnyeivel és hátrányaival, a pedagógusok legnagyobb része mégsem alkalmazza tudását a gyakorlatban.

Kulcsszavak: tanító, újrahasznosítás, gyerekek, újrapapír

IS PAPER ENVIRONMENTALLY FRIENDLY?

Author: **Dianna BOROS**, third-year student (diannaboros99@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. HORAK Rita**, professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In today's world, environmental protection and sustainable living is a really important topic, since environmental pollution is critically rising on our planet, and on top of that, industrialisation, globalisation and technological progress is only contributing to this enormous problem. Moreover, social media, the fashion and advertisement industries encourage us even more to consume continuously, which results in exploiting our planet and putting certain species to the brink of extinction. To restrain these terrible consequences, we must start living sustainably. One of the best ways to start doing this is by selecting our waste, which we have to teach young children to do as well.

As far as I am concerned, as a soon-to-be educator, we must be aware of these environmental facts; by doing this, we can offer proper environmental education for the next generation. Lately we can hear a lot regarding the importance and different aspects of recycling paper, which is crucial in order to start living more sustainably.

In my dissertation, I created an online questionnaire to survey the level of awareness that the teachers and soon-to-be educators have regarding this topic.

Based on my studies and the survey's results, we can determine that although the questioned subjects are aware of the importance and different aspects of recycling paper, many of them do not apply their knowledge in real life or in their job.

Keywords: teacher, recycling, children, recycling paper

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

AZ IDŐ TÉRBELI HATÁSAI

Szerző: **VUKAŠINOVIĆ Vladimir**, III. évfolyam (vukasinovic.vladimir00@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NAGY Imre** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi-Matematikai Kar, Földrajztudományi Tanszék, Újvidék

A kutatás témája az idő térre gyakorolt hatása. Céloom konkrétan a geológiai folyamatok, valamint más tájalkotó tényezők bolygónkra gyakorolt hatásának ismertetése.

A dolgozat bemutatja azokat a folyamatokat, amelyek évmilliók alatt a Földet formálták és még ma is formálják. A kutatás azokat a változásokat veszi számba, amelyek az őskontinens (Pangea) feldarabolódásától kezdve elősegítették a mai földfelszín kialakulását, a ma ismert kontinensek elkülönülését. A természeti hatásokkal párhuzamban és ezekkel összefüggésben a bolygónk ma látható állapotára nagyban kihatottak az antropogén folyamatok is.

Az elemzés kitér a természeti, társadalmi-gazdasági és a települési környezet térbeli és időbeli összefüggéseire is. A kutatásom hipotézise az, hogy a természet és a társadalom erőinek egyenrangú összehatása volt a mai földfelszín kialakulására. A kutatási céljaimhoz kvalitatív és kvantitatív kutatási módszerekkel, valamint a kettő együttes alkalmazásával jutok el.

Kulcsszavak: Föld, geokronológia, felszínalakítás, környezetváltozás

THE SPATIAL EFFECTS OF TIME

Author: **Vladimir VUKAŠINOVIĆ**, third-year student (vukasinovic.vladimir00@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Imre NAGY, PhD, D.Sc.**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Sciences, Department of Geography, Novi Sad

The research study's focus is on the effects of time on space, the geological processes affecting our planet, as well as other space-impacting factors. The paper deals with the processes that have been forming the Earth over millions of years, up to the present day. I will present the changes that have facilitated today's Earth's surface creation since the continental drift led to the disintegration of the supercontinent (Pangea). Parallel to and in correlation with the natural effects, our planet's present-day condition has also been heavily influenced by anthropogenous processes; they are presented in this paper as well. I will attempt to analyse the correlation of the natural and socio-economic factors in human settlement context. The expected outcome of my research is to confirm the equal-level joint effect of natural forces and social power on today's Earth's surface. In order to meet my research goals, I will apply both qualitative and quantitative methods, separately or combined.

Keywords: the Earth, geochronology, topology, environmental change

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

URBANIZÁCIÓS FOLYAMATOK VIZSGÁLATA TÁVÉRZÉKELÉSI MÓDSZEREKKEL VAJDASÁG TERÜLETÉN

Szerző: **FODOR Máté**, IV. évfolyam (mate.fodor99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MÉSZÁROS Minucsér** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Földmérés és Távérzékelés Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat célkitűzése, hogy megállapítsa az 1980-as évek óta végbement urbanizációs folyamatok mértékét, állapotát és reprezentálását Vajdaság Autonóm Tartomány területére vonatkozóan. A munka során a szabadon elérhető, nagy felbontású műholdfelvételek lettek összehasonlítva, amelyeken a beépített és a nem beépített területek automatikus képosztályozó módszerekkel vannak csoportosítva. A dolgozat külön kitér a gépi tanulás által osztályozott felvételek pontosságára is.

A munka során megállapítást nyert, hogy Újvidék városban és környékén a legnagyobbak az urbanizációs változások.

Kulcsszavak: **python, távérzékelés, gépi tanulás**

INVESTIGATION OF URBANIZATION PROCESSES BY REMOTE SENSING METHODS IN VOJVODINA

Author: **Máté FODOR**, fourth-year student (mate.fodor99@gmail.com)

Supervisor: **Minucsér MÉSZÁROS, PhD**, Associate Professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Geodesy and Geomatics, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The aim of the dissertation is to determine the extent, state and representation of the urbanization processes that have taken place since the 1980s in the Autonomous Province of Vojvodina. In the course of the work, freely available, high-resolution satellite images were compared, in which the built-in and non-built-in areas are grouped using automatic image classification methods. The dissertation also deals with the accuracy of the recordings classified by machine learning.

In the course of the work, it was established that the city of Novi Sad and its surroundings have seen the greatest urbanization changes.

Keywords: **python, remote sensing, machine learning**

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

A MÉZ

Szerző: **RÓZSA Róbert**, IV. évfolyam (robertroza99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSANÁDI János** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Orvostudományi Kar, Gyógyszerészeti Intézet, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A kutatás témája a méz eredetiségének vizsgálata tetszőlegesen kiválasztott bolti és termelői mintáknál. A dolgozat kivonatoltan tárgyalja a méz összetételét, kémiai tulajdonságait, a kvalitatív és kvantitatív meghatározás módszereit. Ezen túlmenően foglalkozik a mézhamisítás, a méz gyógyhatása és a mértéktelen mézfogyasztás veszélyeivel is. A kutatás során a mintákat az infravörös és NMR spektroszkópia módszereivel vizsgáltuk és néhány egyszerű „házi” módszert is bemutatunk.

Bizonyításra került, hogy a kiskereskedelmi üzletekben vásárolt méz is lehet olyan minőségű, mint a magántermelőtől vásárolt.

Kulcsszavak: méz, infravörös és NMR spektroszkópia, mézhamisítás

53

HONEY

Author: **Róbert RÓZSA**, fourth-year student (robertroza99@gmail.com)

Supervisor: **Dr. János CSANÁDI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Medicine, Department of Pharmacy, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The topic of the research is the examination of the originality of honey in arbitrarily selected store and manufacturer samples. The thesis discusses the composition, chemical properties of honey, some selected methods of qualitative and quantitative determination. Honey adulteration, the healing effects and the dangers of excessive honey consumption are also mentioned. In the course of the research, the samples were examined by infrared and NMR spectroscopy methods and some simple methods are also presented. It is proven that honey bought in retail stores could be of the same quality as that bought from a private producer.

Keywords: honey, infrared and NMR spectroscopy, honey adulteration

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

MATEMATIKAI MODELLEK A KÉPFELDOLGOZÁSBAN

Szerző: **MEZEI Róbert**, IV. évfolyam, (robert.mezei.e1@gmail.com)

Témavezető: **dr. LUKITY Tibor** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara; Energetika, Elektronika és Telekommunikáció Szak, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A digitális adatfeldolgozás már hosszú évek óta alkalmazva van szinte minden munkaterületen. Manapság sok időt és erőt fektetnek új adatfeldolgozási módszerek (algoritmusok) kifejlesztésére, melyeknek célja a minőségesebb, gyorsabb és „olcsóbb” feldolgozás.

A két legpopulárisabb digitális adatfajta a hang és a kép.

E munka a gépi tanuláson alapuló algoritmusokba való bevezetésként egy képfeldolgozási algoritmust mutat be, melynek feladata a digitális kép méreteinek növelése (képfelbontás), és emellett a kép bizonyos tulajdonságainak (például az élesség) javítása. A könnyebb megértés érdekében a munka feltárja és részletesen tárgyalja a gépi tanulás matematikai hátterét, beleértve az alkalmazott matematikai operátorok tulajdonságait. A modern, gépi tanuláson alapuló, képfelbontást-növelő algoritmus működésének folyamatát egy hagyományos algoritmus működésével hasonlítjuk össze.

A munka során a Python programnyelv került alkalmazásra. E programnyelv manapság a legpopulárisabb a gépi tanulás implementálására, mivel külön csomagokat (könyvtárakat) tartalmaz, melyek nagy mértékben megkönnyítik az implementáció folyamatát.

Kulcsszavak: **adatifeldolgozás, digitális adat, matematikai modell, gépi tanulás**

MATHEMATICAL MODELS IN IMAGE PROCESSING

Author: **Róbert MEZEI**, fourth-year student (robert.mezei.e1@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tibor LUKITY**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

For many years, digital image processing has been used in almost every field of work. Nowadays, a lot of time and effort is invested in the development of new data processing methods (algorithms), the result of which is the goal of higher quality, faster, and “cheaper” processing.

The two most popular types of digital data today are audio and video. This work includes an introduction to algorithms based on machine learning – for example, an image processing algorithm which increases the size of a digital image (image resolution) and also improves certain properties of the image, such as sharpness, is presented. For easier understanding, the work presents and discusses the mathematical background of machine learning in detail, including the properties of the

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

mathematical operators used. The process of operation of a modern, machine-learning-based image-enhancing algorithm is compared to the operation of a traditional algorithm.

The Python programming language was used during the work process. Today, this programming language is the most popular for implementing machine learning, as it contains separate packages (libraries) that greatly facilitate the implementation process.

Keywords: digital image processing, mathematical model, machine learning

A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS DIFFERENCIÁLEGYENLETEK ÁLTALI MODELLEZÉSE

Szerző: **GUZSVÁNY Szilvia**, III. évfolyam (guzsvanyszilvia@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SZÖLLŐSSY Dóra** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Természettudományi-matematikai Kar, Matematika és Informatika Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

55

A differenciálegyenletek olyan egyenletek, melyekben az ismeretlen kifejezés egy differenciálható függvény és az egyenlet a függvény és ennek deriváltja között teremt kapcsolatot. A problémák differenciálegyenletben való megfogalmazása a fizikában, mérnöki tudományokban, a közgazdaságtanban és még számos tudományban alapvető szerepet tölt be.

Dolgozatomban a gazdasági növekedés differenciálegyenletek általi modellezését mutatom be. A gazdasági növekedés a gazdaságban termelt termékek és szolgáltatások inflációval korrigált piaci értékének növekedése egy bizonyos időszak alatt. A két modell, amelyeket részletesen tanulmányozok, a Harrod-Domar és a Solow-Swan modell.

A Harrod-Domar modell a gazdasági növekedés egy Keynesi-féle modellje. A fejlődés-gazdaságtanban a modellt arra használják, hogy a gazdaság növekedési ütemét a megtakarítás és a tőke szintje alapján magyarázzák. A modell azt sugallja, hogy nincs természetes oka a gazdaságok kiegyensúlyozott növekedésének, vagyis az országok gazdasági konvergenciájának.

A Solow-Swan modell a neoklasszikus közgazdaságtan keretein belül meghatározott hosszú távú gazdasági növekedés gazdasági modellje. A hosszú távú gazdasági növekedést úgy próbálja megmagyarázni, hogy a tőkefelhalmozást, a munkaerő vagy a népesség növekedését, valamint a termelékenység növekedését vizsgálja, amelyet általában technológiai haladásnak neveznek. Ennek lényege egy neoklasszikus (aggregált) termelési funkció, amelyet gyakran Cobb-Douglas típusnak neveznek, és amely lehetővé teszi a modell számára, hogy „kapcsolatba lépjen a mikroökonómiával”. A modellt Robert Solow és Trevor Swan önállóan fejlesztette ki 1956-ban, és felváltotta a keynesi Harrod-Domar modellt.

Kulcsszavak: differenciálegyenletek, gazdasági növekedés, matematikai modellek, Harrod-Domar modell, Solow-Swan modell

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

ECONOMIC GROWTH MODELLING VIA ORDINARY DIFFERENTIAL EQUATIONS

Author: **Szilvia GUZSVÁNY**, third-year student (guzsvanyszilvia@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Dóra SZÖLLŐSSY**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Science, Department of Mathematics and Informatics, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Ordinary differential equations are differential equations containing one or more functions of one independent variable and the derivatives of those functions. Modelling problems in the form of differential equations play a fundamental role in physics, engineering, economics, and numerous other scientific fields.

In this paper, the modeling of economic growth by differential equations is presented. Economic growth is defined as the increase in the inflation-adjusted market value of goods and services produced in an economy over a period of time. In this paper, two models are studied in detail: the Harrod-Domar and Solow-Swan models.

The Harrod-Domar model is a Keynesian model of economic growth. It is used in development economics to explain an economy's growth rate in terms of the level of saving and of capital. It suggests that there is no natural reason for an economy to have balanced growth, i.e., there is no economic convergence of countries.

The Solow-Swan model is an economic model of long-run economic growth set within the framework of neoclassical economics. It attempts to explain long-run economic growth by looking at capital accumulation, labor or population growth, and increases in productivity, commonly referred to as technological progress. At its core is a neoclassical (aggregate) production function, often specified to be of Cobb-Douglas type, which enables the model "to make contact with microeconomics". The model was developed independently by Robert Solow and Trevor Swan in 1956 and superseded the Keynesian Harrod-Domar model.

Keywords: differential equations, economic growth, mathematical models, Harrod-Domar model, Solow-Swan model

A VARIÁCIÓSZÁMÍTÁS ALAPJAI ÉS ALKALMAZÁSA A DIGITÁLIS KÉPFELDOLGOZÁSBAN

Szerző: **MIHÁLYI Csenge**, II. évfolyam (csenge2905@gmail.com)

Témavezető: **dr. LUKITY Tibor** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Újvidék

A kutatás bemutatja a variációszámítás alapjait és alkalmazásának lehetőségeit. A részletes matematikai bevezető után néhány jellegzetes probléma tárgyalására kerül sor, mint például a legrövidebb út meghatározása, valamint a brachistochron probléma megoldása. A kutatómunka során megvizsgáltuk a variációszámítás lehetőségeit a digitális képfeldolgozás

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

különböző feladatainak megoldására. Különös hangsúlyt fektettünk a zajtalanítási és a homályosítást csökkentő eljárások vizsgálatára. Néhány kísérleti eredmény bemutatásával és kiértékelésével szemléltetjük a vizsgált eljárásokat. A gyakorlati eredményeket valós képek felhasználásával és a Matlab programcsomag alkalmazásával értük el.

Kulcsszavak: **variációszámítás, Euler-Lagrange egyenlet, képfeldolgozás**

INTRODUCTION TO VARIATIONAL CALCULUS AND ITS APPLICATIONS IN IMAGE PROCESSING

Author: **Csenge MIHÁLYI**, second-year student (csenge2905@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Tibor LUKITY**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Novi Sad

The presentation gives a short introduction to variational calculus and its possible applications. After the analysis of the mathematical background of the variational calculus, some characteristic problems are considered, such as the shortest path and the brachistochrone problem. The applications of the variational calculus in digital image processing are also considered, especially the problems of denoising and deblurring. Experimental results, obtained using real based images, are presented and analysed.

Keywords: **variational calculus, image processing**

57

A FORMULA-1-ES VERSENNAPTÁR OPTIMALIZÁLÁSA GENETIKUS ALGORITMUS SEGÍTSÉGÉVEL

Szerző: **POLYÁK Gabriella** abszolvens (gabriellapolyak8@gmail.com)

Témavezető: **mgr. PÓTH Miklós** főiskolai tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Közlekedési Szakirány,
Postaforgalom és Telekommunikáció Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Genetikus algoritmusokon olyan keresési technikák egy csoportját értjük, melyekkel optimumot vagy egy adott tulajdonságú elemet lehet keresni. A genetikus algoritmusok speciális evolúciós algoritmusok, technikáikat az evolúcióbiológiából kölcsönözték. Számos alkalmazási területük van, azaz számos problémát meg lehet oldani a segítségükkel, mint a pl. részhalmoz-kiválasztás, struktúrafejlesztés, műszaki tervezés stb.

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

A munka célja egy optimalizálási probléma megoldása genetikus módszerrel. Tekinthetjük ezt egy *Az utazó ügynök* problémához (Travelling salesman problem, TSP) hasonlóknak, ugyanis útvonal optimalizációról van szó. Alapul a Formula-1-es versenynaptár, illetve a nagydíjhelyszínek földrajzi elhelyezkedésének koordinátái szolgálnak.

Az optimalizálás két módon történt, a Microsoft Excel egyik bővítményével, az Excel Solverrel, illetve MATLAB-ban íródott programban. A Microsoft Excel bővítménye, az Excel Solver működési elve, hogy a megszorítások figyelembevételével megvizsgálja a lehetséges megoldásokat, majd azok közül kiválasztja a számunkra legkedvezőbbet. A MATLAB-ban írt program a genetikus algoritmus során használt módszereket alkalmazza, mint amilyen a szelekció, mutáció, keresztezés és a visszahelyezés.

A munkában az említett két programban kapott eredmények kerülnek összehasonlításra és összegzésre.

Kulcsszavak: útvonal-optimalizáció, genetikus algoritmus, Formula-1, problémamegoldás

OPTIMIZATION OF THE FORMULA-1 RACE CALENDAR USING GENETIC ALGORITHM

58

Author: **Gabriella POLYÁK**, graduate (gabriellapolyak8@gmail.com)

Supervisor: **mr Miklós PÓTH**, college lecturer

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Field of transportation,
Postal traffic and telecommunications major, Novi Sad;
“Europe” Student Center – Student Dormitory, Novi Sad

Genetic algorithms are a group of search techniques which can be used to search for an optimum or an element with a given property. They are special evolutionary algorithms, borrowing their techniques from evolutionary biology. They have many fields of application, i.e. many types of problems can be solved with their help, such as subset selection, structure development, technical design, etc.

The aim of this work is to solve an optimization problem using the genetic method. This could be considered similar to the Traveling salesman problem (TSP), as the topic is route optimization. The study is based on the Formula-1 race calendar and the geographical location of the grand prize venues.

The optimization was done in two ways – with an add-on of Microsoft Excel, Excel Solver, and a program written in MATLAB. The extension of Microsoft Excel is based on the working principle of Excel Solver: examining the possible solutions, taking the constraints into account, then selecting the one that fits the most. The program written in MATLAB uses methods used in the genetic algorithm, such as selection, mutation, crossing, and insertion.

In this work, the results obtained in the two programs are compared and summarized.

Keywords: route optimization, genetic algorithm, Formula-1, problem solving

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

ÁLLAPOTBECSLŐ ALGORITMUS AUTONÓM JÁRMŰVEKHEZ

Szerző: **CSANAK Viktor**, III. évfolyam, (viktorstudentmscs@gmail.com)

Témavezető: **dr. PLETL Szilveszter** főiskolai tanár

Intézmény: Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Elektrotechnika Szak, Szabadka

Az autonóm járművek helyzetének egyre pontosabb meghatározása napjaink egyik időszerű problémája. A feladatra már léteznek ugyan jól működő algoritmusok, de az érzékelők fejlődése és a számítási képességek növekedése lehetővé teszi és megköveteli ezen algoritmusok, eljárások továbbfejlesztését. Kutatásom során áttekintettem az irodalomban fellelhető jelentősebb, már meglévő elméleti és gyakorlati módszereket, melyek szenzoradatok alapján képesek egy jármű, elsősorban három dimenzióban mozgó tárgy állapotáról információt szolgáltatni. A kutatás során olyan továbbfejlesztéseket dolgoztam ki, melyek egyes esetekben még alacsony költségvetésű hardveren is képesek megfelelő pontosságú becslési adatokkal szolgálni, például az irányító egység felé. Szimulációs eszközöket alkalmaztam az általam kifejlesztett megoldások és az irodalomban található összehasonlítására. A dolgozat tartalmazza az eredmények kiértékelését és taglalja a továbbfejlesztési lehetőségeket.

Kulcsszavak: adatfeldolgozás, szenzorfüzió, állapotbecslő

59

NAPELEMEK A JÁRMŰVEKEN

Szerző: **VOJVODIĆ Stefan**, IV. évfolyam (BSc) (vojvodic.stefan@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TARJÁN László** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Elektroenergetika, Energetikai Elektronika és Elektromos Gépek Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A XXI. század egyik legnagyobb kihívása a környezetünkben okozott károk kijavítása, és a további károk minimizálása, vagyis életvitelünk környezetbarátabbá tétele. Környezetünk megóvása céljából az Európai Unió irányelvekkel és rendeletekkel igyekszik a tagországokat a zöld energia fogyasztására illetve ennek előállítására serkenteni. Az elképzelés célkitűzése, hogy a közeljövőben az áramnak egyharmada megújuló forrásokból származzon. A megújuló erőforrásból való elektromos áram előállításának az egyik legelterjedtebb módja a napelemek használata. Manapság különböző fajta és határfokú napelemek kaphatók.

Városközpontjaink légszennyeződésére nagy kihatással van az autós forgalom. Az itt történő forgalom korlátozása mellett a fosszilis energiát használó járművek elektromosra való lecserélése is egy megoldást ígér. A fejlettebb országokban,

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

de nálunk is, az említett napelemek beszerelését, de az elektromos autók megvásárlását is az államok különböző szubvenciók programon keresztül támogatják. Az elektromos járművek töltőket és elemeket igényelnek, amelyeknek harmóniában kell működniük ahhoz, hogy ezeket kényelmesen lehessen használni. Olyan töltő megoldásokat kell létrehozni, amelyek gyorsan vagy valamilyen módon folyamatosan töltik az elemet, az elem pedig nagy kapacitással rendelkezik, vagyis lassan ürül ki.

A munkában kivizsgálásra kerülnek a jelenlegi töltő megoldások, azok előnyei és hátrányai, valamint az elektromos autókra való napelem elhelyezésének lehetősége, ami lehetővé tenné egy folyamatosan történő töltésnek a kivitelezését.

Kulcsszavak: **napelemek, energiahatékonyság, napenergia, energiatermelés, elektromos járművek**

SOLAR PANELS ON VEHICLES

Author: **Stefan VOJVODIĆ**, fourth-year BSc student, (vojvodic.stefan@gmail.com)

Supervisor: **Dr. László TARJÁN**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Department of Power,
Electronic and Telecommunication Engineering, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The biggest challenge of the 21st century is fixing the damage done to our environment and the minimization of the incoming damage – that is, making our lives more environmentally-friendly. For conserving our environment, the European Union uses directives and regulations to encourage member states to use and produce green energy. The main goal is one third of the electricity to be made from renewable resources. For the most part, electricity from renewable energy resources comes from solar panels. These days there are many different kinds and efficiencies of available solar panels.

In city centers, the biggest contributor to air pollution is car traffic. Besides restricting traffic, switching from fossil-fueled cars to electric ones promises a solution for this problem. In developed countries, as well as here, the installation of solar panels and the purchase of electric cars is supported through different subsidy programs. Electric vehicles require chargers and batteries, which have to work in harmony, in order for us to be able to use them conveniently. Chargers, which charge batteries quickly or somehow continuously, should be developed. The batteries, on the other hand, should have a large capacity and a slow discharge rate.

In my work, today's charging solutions are tested, their pros and cons are discussed, and solar panel installation on electric cars is also considered, which would make it possible to continuously charge an electric car.

Keywords: **solar panels, efficiency, solar power, energy generation, electric vehicles**

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

AZ ENERGIAFOGYASZTÁS ÉSSZERÜSÍTÉSE PNEUMATIKUS KEMÉNYÍTŐSZÁRÍTÓBAN

Szerző: **DULIĆ Darko**, II. évfolyam (BSc) (dulic.darko@gmail.com)

Témavezetők: **dr. SÖRÖS Zita** egyetemi tanár;

dr. ŠARANOVIC Žana igazgatónő, Fidelinka d.o.o.

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Ipari Mérnök és Menedzsment Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat egy keményítő és glutén (siker) gyártási rendszerben jelenlévő szárítási rendszernek az energiamegtakarítását boncolja gazdasági szempontból. A kutatás helyszíne egy szerbiai élelmiszeripari gyár volt, amelynek fő tevékenysége a keményítő, a módosított keményítő, valamint a siker gyártása.

Összesen tizenöt eljárás létezik a búzakeményítő és a létfontosságú búzasiker ipari előállítására. Az említett gyárban a Martin-eljárást használják a létfontosságú búzasiker ipari előállítására. Ennél az eljárásnál kindulási anyagként a búzalisztet használják fel, amit vízzel kevernek és dagasztanak több ciklusban. A szárítási folyamat akkor indul, amikor az összes fölösleges komponenst már szétválasztották a búzalisztből.

A szárítási folyamatban a szárító egyik végén nedves anyag kerül a meleg levegő áramába, és a csövön áthaladva az anyag megszárad, és az anyag elválasztása ciklonokban végződik, míg végül a forró gázok a ventilátorokon és a kéményeken keresztül a légkörbe kerülnek. A hógázok légkörbe juttatásával nagy mennyiségű hő visszavonhatatlanul elvész, ezeknek a gázoknak a hőmérséklete kb. 43-45 °C. Ezért egy rekuperátort telepítettek a kimeneti ágra (kéményre), hogy a forró levegőt visszajuttassák a folyamatba, így 15%-kal remélték növelni a szárító hőhasznosítási fokát. A pneumatikus szárítóban történő energiamegtakarítás elemzése igazolja a hőcserélők(rekuperátorok) alkalmazását és telepítését. Már az üzemeltetés első évében kiderült, hogy a beruházás amortizációját is figyelembe véve a hulladékhő felhasználásának adott módja befektetés szempontjából racionális.

Kulcsszavak: **pneumatikus szárító, rekuperátor, keményítőgyártás**

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

ARCFELISMERŐ-ALKALMAZÁS FEJLESZTÉSE JELENLÉT-ELLENŐRZŐ RENDSZERHEZ

Szerző: **SZABÓ Beatrix**, III. évfolyam (szabobeata25@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PINTÉR Róbert** főiskolai tanár

Intézmény: Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

A tanítási órákon való részvétel nagyban befolyásolja a hallgatók tanulmányi előremenetelét. Azonban gyakran előfordul, hogy az idő előrehaladtával egyre kevesebb tanuló látogatja a tanórákat.

Kutatási témámmal erre a problémára szeretnék megoldást nyújtani. Munkám során egy olyan alkalmazást fejleszték, amely képes a tanulók azonosítására arcfelismerés segítségével. A tanárnak be kell jelentkezni a rendszerbe, majd kiválasztja a tantárgyat és a csoportot, majd ezt követően elkezd a jelenlét ellenőrzést. Az arcfelismerő funkció azonosítja a hallgatókat, majd pedig egy adatbázisban elraktározza, hogy ki van jelen az órán. A program online és asztali alkalmazásként is használható.

Elvárásaim szerint az órai jelenlét ellenőrzése eredményeként sikeresebb vizsgaidőszak elé néznek majd a hallgatók.

Kulcsszavak: **arcfelismerés, adatbázis, óralátogatás, órai jelenlét**

DEVELOPMENT OF FACIAL RECOGNITION APPLICATION FOR PRESENCE VERIFICATION SYSTEM

Author: **Beatrix SZABÓ**, third-year student (szabobeata25@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Róbert PINTÉR**, college professor

Institution: Subotica Tech – College of Applied Science, Subotica

Regular attendance in classes is required at most educational institutions. Traditionally, marking attendance is done using the classic paper method, which, for a teacher that has many students, is very time-consuming.

With my research topic, I want to provide a solution to this problem. In the course of my work, I have been developing an application that is able to identify students using facial recognition. The teacher must log in to the system, then select the subject and group, and then begin the attendance check. The facial recognition feature identifies students and then stores who was present in class in a database. I use a Raspberry Pi mini computer to run the system, the program can be used as an online and desktop application.

The facial recognition application will be able to perform reliable and fast attendance counting, which can be used to replace paper-based records of students during lessons. I do not provide concrete results yet; as part of a larger project I am working on, results are expected next year.

Keywords: **presence verification, Raspberry Pi, facial recognition**

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K
É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

ZSAROLÓSZOFTVER MINT SZOLGÁLTATÁS

Szerző: **ERDÉLYI Violetta**, III. évfolyam (erdelji.violeta@gmail.com)

Témavezető: **Dr. LENDÁK Imre** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara, Elektrotechnikai és Számítógépezési Mérnök Szak, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat célja bemutatni a zsarolószoftverek (angolul ransomware) működési elveit és felvázolni a sikeres védekezés lépéseit. A zsarolószoftverek jelentős teret hódítottak az előző években, mert lehetővé teszik a kiber bűnözőknek a könnyű haszonszerzést. Sajnálatos módon az utóbbi időben tanúi vagyunk a „zsarolószoftver mint szolgáltatás” típusú rendszerek megjelenésének, amelyek használatával – egyébként megfelelő műszaki tudással nem is rendelkező – bűnözők zsaroló kampányokat indítanak. Szintén fontos fejlemény, hogy míg korábban az ilyen típusú kiber-zsarolók általában magánszemélyeket és kisebb vállalkozásokat vettek a célkeresztjükbe, addig 2020 óta észlelhető, hogy áttértek a nagyobb vállalkozások és kritikus infrastruktúrák elleni támadásokra. Ennek hátterében is a pénzszerzés áll mint motiváció, ugyanis a nagyobb célpontoktól nagyobb összegeket tudnak kizsarolni a bűnözők, ha zárolják az adataikat. Fontos fejlemény a dupla zsarolás is, amelyben nemcsak kódolják a sikeresen megtámadott számítógépes rendszerben levő adatokat, hanem azokat átmásolják a bűnözők szervereire és azzal fenyegetik az áldozatot, hogy az adataikat nyilvánosan elérhetővé teszik az Interneten. Az ilyen zsarolás különösen érzékenyen érinti azokat a rendszereket (pl. rendfenntartási szervek, adóhivatalok), amelyek fokozottan személyes adatokat tárolnak,

Kulcsszavak: **zsarolószoftver, kiberbiztonság, kettős zsarolás**

RANSOMWARE AS A SERVICE

Author: **Violetta ERDÉLYI**, third-year student (erdelji.violeta@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Imre LENDÁK**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Technical Sciences, Electrical and Computer Engineering, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The goal of this paper is to describe the working principles of ransomware and to draft the steps necessary to protect our computer systems. Ransomware campaigns have expanded significantly in the past few years as they allow cybercriminal organizations easy profits. The situation is further aggravated by the appearance of Ransomware as a Service (RaaS) solutions, which allow even technically unsavvy criminals to start ransomware campaigns. It is also important to note that while the cyber criminals targeted regular Internet users and small companies earlier, the latest trends show that they are targeting large enterprises and critical infrastructures. This change can be accredited to the fact that the cyber criminals

É L E T T E L E N T E R M É S Z E T T U D O M Á N Y O K É S M Ű S Z A K I T U D O M Á N Y O K

can expect significantly larger ransoms after encoding the data in such large systems. The appearance of double extortion schemes is also important to note, as they allow the criminals to both encode and steal the data of the target and then ask for ransoms for both unlocking the data and for not publishing it on the open Internet. These double extortion schemes significantly impact institutions which store sensitive, personally identifiable information.

Keywords: **ransomware, cybersecurity, double extortion**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

ÖT MAGYARORSZÁGI NONPROFIT SZERVEZET DEMOKRÁCIÁHOZ VALÓ VISZONYÁNAK VIZSGÁLATA A KVALITATÍV TARTALOMELEMZÉS MÓDSZERÉVEL

Szerző: **MÜLLER Tündér Éva**, mesterképzés I. év (mullertunder98@gmail.com)

Intézmény: PTE BTK, Pszichológia Szak, Pécs

Jelen kutatás célja öt magyarországi nonprofit szervezet demokráciához való viszonyának vizsgálata pszichológiai szempontú kvalitatív tartalomelemzéssel. A kutatói kérdések a résztvevők demokráciához való viszonyulására, a résztvevők csoportjának döntéshozatali folyamataira, valamint a demokratikus döntéshozatal fontosságára fókuszálnak a vizsgálati személy csoportjában. A szakirodalmi áttekintésben bemutatásra kerül a kutatásban használt demokrácia-fogalom (részvételi demokrácia) és annak eredete, valamint a nonprofit szervezetek, az állami szervezetek és a for-profit szervezetek közötti különbség, a kutatás kitér a nonprofit szervezetek demokráciához fűződő viszonyára is.

Az előadás bemutatja, hogy az öt interjú feldolgozása után, hogyan alakultak ki főbb témák és kategóriák a kvalitatív tartalomelemzést követően. Az eredmények ismertetése során kiderül, hogy a nonprofit szervezetek tagjainak demokrácia-fogalma nagyjából megfelel a részvételi demokrácia fogalmának. A kutatás arra az eredményre jut, hogy a döntéshozatali folyamatok minden csoportban másképp működnek, ennek ellenére a szervezetek több mint felénél (60%) minden esetben szimpátiaszavazati vagy vétójoggal rendelkeznek a tagok. A demokratikus működés a vizsgált nonprofit szervezetek túlnyomó többsége (80%) számára fontos, melyek szintén demokratikus elvek szerint működnek, tehát ezek a szervezetek nemcsak a demokrácia fontos intézményei, hanem ők maguk is folytatják ezt a működési módot.

Kulcsszavak: nonprofit szervezetek Magyarországon, részvételi demokrácia, kvalitatív kutatás, kvalitatív tartalomelemzés

EXAMINING THE ATTITUDES OF FIVE HUNGARIAN NON-PROFIT ORGANISATIONS TOWARDS DEMOCRACY USING QUALITATIVE CONTENT ANALYSIS

Author: **Tündér Éva MÜLLER**, first-year MA student (mullertunder98@gmail.com)

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Psychology, Pécs

The presentation aims to examine the relationship of five Hungarian NGOs to democracy with psychological qualitative content analysis. Researcher questions focus on participants' attitudes towards democracy, the decision-making processes of the participant's group, and the importance of democratic decision-making for the group. In the literature review, the

study presents the concept of democracy used in this paper (participatory democracy) and the origins of this term. The research demonstrates what the difference between NGOs, governmental organizations, and for-profit organizations is, moreover how democracy appears in NGOs.

The presentation shows how major themes and categories emerged from the qualitative content analysis after processing the five interviews. According to the results, the research can prove that the concept of democracy of the members of the NGOs roughly corresponds to participatory democracy. The study's conclusion is that the decision-making processes work differently in all groups. More than half of the organizations (60%) have the right to sympathy vote or veto in all cases. Democratic functioning is important for the vast majority of the examined NGOs (80%), so not only are NGOs important institutions of democracy, but they themselves also continue this mode of operation too.

Keywords: non-governmental organizations in Hungary, participatory democracy, qualitative research, qualitative content analysis

ÉLETTÖRTÉNET, IDENTITÁS ÉS MEZŐGAZDASÁG: EGY TOPOLYAI GAZDA PÉLDÁJA

Szerző: **BAKOS Lilla**, II. évfolyam (bakos.lilla2222@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. RAFFAI Judit** egyetemi rendkívüli tanár;
FEHÉR Viktor tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

E dolgozat egy, a mezőgazdaság kontextusában kiteljesedő élettörténet vizsgálatára tesz kísérletet. A modernebb országokban nagy mértékben elterjedtek a különféle gépesítések, amik egyrészt megkönnyítik, másrészt elveszik az ember munkáját. A mi térségünkben, vagyis Vajdaság-szerzte még nagy számban dolgoznak munkások a saját földjükön, vagy bér munkásként. Ennek ellenére történtek változások a hosszú évek során, amit P. József, topolyai gazda elbeszélésén keresztül mutatok be. A 77 éves beszélgetőtársam még mindig nagy szorgalommal műveli földjeit, és az effajta életet szüleitől örökölte. Azokra a kérdésekre keresem a választ, miképp élték meg a kisebb-nagyobb háborúkat, hatalmi harcokat, hogyan befolyásolta mindez a földművelést, ezen belül hogyan alakultak az árak, honnan-hová tartanak és mennyire éri meg földművesként élni manapság, fenntartva egy kisebb gazdaságot.

Dolgozatom célja a környékünkön lezajlott társadalmi-politikai változások bemutatása egy 77 éves topolyai gazda szemüvegén keresztül. A kutatás a néprajzi-kulturális antropológia módszerével készült. Adatközlőmmel egy élettörténeti interjút készítettem, melyet aztán a tudományos elemzés tárgyává tettem.

Kulcsszavak: mezőgazdaság, változások, modernizáció, élettörténet

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

LIFE HISTORY, IDENTITY AND AGRICULTURE: THE CASE OF THE FARMER FROM BAČKA TOPOLA

Author: **Lilla BAKOS**, second-year student (bakos.lilla2222@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Judit RAFFAI**, associate professor;

Viktor FEHÉR, teaching assistant

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

This paper examines a life history which is focused on the context of agriculture. In more advanced countries, machinery has become more popular, which, on one hand makes work easier, but, on the other hand, takes away workplaces from workers in need. In our region known as Vojvodina, people still work hard on their land or as waged workers on other people's property. Even so, there have been some changes over the years and a man from Backa Topola called József P. tells me all about them. Our 77-year-old interlocutor still cherishes his lands and the life that he has inherited from his parents. I am looking for answers to how they survived the bigger and smaller wars, the power struggles, how the costs have changed, where they started and where they are now, how much it is worth it to live as a farmer nowadays maintaining a small farm.

The research is based on the method of ethnology and cultural anthropology. The research is based on the life history interview made with my informant and its analyses.

Keywords: **agriculture, changes, modernization, life history**

TÉR, IDŐ, EMLÉKEZET A szabadkai Elesett harcosok és a fasizmus áldozatai emlékmű vizsgálat

Szerző: **FEHÉR Viktor** doktorandusz, III. évfolyam (mttk.fv@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BALATONYI Judit** óraadó tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Interdiszciplináris doktori iskola,
Néprajz-Kulturális Antropológia doktori program, Pécs

Dolgozatomban a szabadkai, 1952-ben állított Elesett harcosok és a fasizmus áldozatainak emlékművének néprajz-kulturális antropológiai vizsgálatával foglalkozom. Elemzem továbbá az említett emlékmű és tér 1942-es társadalmi használatba vételét és az előbbiekhöz kapcsolódó különböző narratívákat. A jugoszláv szocialista emlékállítási gyakorlatok előtt az emlékmű helyén egy Hősi Emlékművet terveztek állítani a magyar adminisztráció idején. A munkálatok 1942-ben kezdődtek, de sohasem fejeződtek be az 1944. október 10-i partizán és szovjet hatalomváltás következtében. Az új szocia-

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

lista kormányzás az addigra elkészült talapzatot és kriptát viszont társadalmi használatba vette. 1946-ban 15 személy földi maradványait helyezték el itt egy nagyszabású ceremónia keretében. A talapzatra 1952-ben került emlékmű, amelyet Tomo Rosandić készített és 1985-ben újították fel.

Az eddigiek alapján jól érzékelhető, hogy az elemezni kívánt emlékmű több történelmi törést is megélt. Dolgozatomban a változó politikai narratívákat és megemlékezési gyakorlatokat vizsgálom a Szabadkán végzett antropológiai terepmunáim, a részt vevő megfigyeléseim és a 2018-2020 között végzett levéltári kutatásaim alapján.

Kulcsszavak: **emlékmű, szocializmus, tér, idő, emlékezet**

PLACE, TIME, MEMORY

The analysis of the monument to fallen soldiers and victims of fascism in Subotica

Author: **Viktor FEHÉR**, third-year PhD student (mttk.fv@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Judit BALATONYI**, external lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Interdisciplinary Studies Doctoral School, Ethnology-Cultural Anthropology Doctoral Programme, Pécs

The paper focuses on the Monument to Fallen Soldiers and Victims of Fascism erected in 1952 in Subotica, as well as its earlier forms and the different narratives related to them. Before the Yugoslav socialist place selection, the construction of the first version, called a heroic monument, began in 1942 during the Hungarian administration and has never been completed because of the Partisan and Soviet takeover on October 10, 1944. The statue's finished pedestal and the crypt had been used by the new socialist government conforming to their demands. In 1946, fifteen soldiers' mortal remains, who had lived in Subotica, and died in World War II, were buried here among great ceremony. Then an invitation to tender was published in order to erect a monument which was finally carried out by Tomo Rosandić in 1952 and later renovated in 1985.

It follows from the above that the analyzed monument has experienced many breaks in history. In my paper and my presentation, I intend to interpret the changing political narratives, and memorial practices particularly based on several of my anthropological fieldwork, participatory observations, and archival research conducted between 2018 and 2020.

Keywords: **monument, socialism, place, time, memory**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

KOMMUNIKÁCIÓ AZ OSZTÁLYTEREMBEN

Szerző: **MÓRICZ Virág Kinga**, IV. évfolyam (moriczviragkinga@gmail.com)

Témavezető: **PÁSZTOR-KICSI Mária** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Dolgozatomban az osztálytermi kommunikációról szóló szakirodalmat kutattam, ezen belül elsősorban a tanár-diák kommunikációra, másodsorban a tanár-tanár és a diák-diák kommunikációra fektetem a hangsúlyt, nonverbális és verbális formájában egyaránt. Különböző pedagógiai, pszichológiai és nyelvészeti forrásokból állítottam össze a munkámat, amely feltárja az osztálytermi kommunikáció osztályozásának lehetséges módjait, összehasonlítja a sikeres és sikertelen kommunikáció fajtáit és lehetséges okait, külön tárgyalja a tanári kommunikációt és a tanulók kommunikációját az iskolában.

A dolgozat célja, hogy a fent említett három tudományterület által, különféle szempontok alapján meghatározott osztálytermi kommunikációt egyetlen dolgozat keretei között mutassa be, láthatóvá téve a lehetséges osztályozási szempontok sokféleségét és hiányosságait.

Kulcsszavak: **verbális kommunikáció, nonverbális kommunikáció, tanár-diák kommunikáció, osztálytermi kommunikáció, én-közlések, aktív hallgatás, nyelvi kód**

COMMUNICATION IN THE CLASSROOM

Author: **Virág Kinga MÓRICZ**, sixth-year student (moriczviragkinga@gmail.com)

Supervisor: **Mária PÁSZTOR-KICSI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Humanities, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

For my dissertation, I researched the literature on classroom communication, within which I focus first on teacher-student communication, and secondly on teacher-teacher and student-student communication, in both nonverbal and verbal forms. I have compiled my work from a variety of pedagogical, psychological, and linguistic sources. My work explores different possible ways of classifying classroom communication, compares the types and possible causes of successful and unsuccessful communication, discusses teacher communication and student communication at school separately. The aim of the dissertation is to present classroom communication defined by the three disciplines mentioned above on the basis of different aspects within the framework of a single dissertation, making visible the diversity and shortcomings of the possible classification aspects.

Keywords: **verbal communication, nonverbal communication, teacher-student communication, communication in the classroom, self-communication, active listening, language code**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

NYELVTANULÁSI MOTIVÁCIÓ AZ ANGOL ÉS A SZERB NYELV IRÁNT

Szerző: **PÁSZTOR Livia**, mesterképzés (livia.pasztor@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HALUPKA-REŠETAR Szabina** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Angol Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A Vajdaságban élő magyar fiatalokra kettős nyomás hárul a nyelvtanulás vonatkozásában. A szerb nyelv ismerete alapvető elvárásként fogalmazódik meg, főként a szórványban élő kisebbség irányában. A szerbnyelv-oktatás kötelező részét képezi az iskolai programnak. A környezetnyelv-oktatás mellett az angol nyelv fontossága és világnyelvi státusza megindokolja, hogy az idegennyelv-oktatás is az általános iskola 1. osztályában megkezdődjön. E két nyelv két különböző nyelvtanulási folyamat része és különböző célokat, érzéseket és nyelvi attitűdöket válthatnak ki a tanulóknál.

A dolgozat az angol és a szerb nyelv iránti nyelvtanulási motivációt elemzi vajdasági magyar középiskolások körében. A tanulmány részletesen feltárja, hogy a diákok milyen esetekben demonstráltak nagyobb fokú integratív, illetve instrumentális motivációt a szerb vagy az angol nyelv iránt. A kutatómunkához felhasznált anyagot egy zentai és egy szabadkai gimnáziumban gyűjtöttük be kérdőív segítségével. Az alapvető hipotézis szerint a tömbben élő magyar közösségek fiataljai kevésbé motiváltak, hogy elsajátítsák a szerb nyelvet az angol nyelvhez viszonyítva. Emellett azt is feltételezzük, hogy az angolnyelv-tanulás iránti motiváció nagyobb mértékben instrumentális, mint integratív, mivel az angol nyelv ismerete elválaszthatatlanul kapcsolódik a munkavállalási lehetőségek széles skálájához.

Kulcsszavak: **integratív és instrumentális motiváció, nyelvtanulás, angol, szerb**

LANGUAGE LEARNING MOTIVATION TOWARD ENGLISH AND SERBIAN

Author: **Livia PÁSZTOR**, master's student (livia.pasztor@gmail.com)

Supervisor: **Dr Szabina HALUPKA-REŠETAR**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of English Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Young Hungarian speakers living in Vojvodina are under increased pressure when it comes to language learning. Knowing the Serbian language is seen as a basic expectation, especially in the case of Hungarians living in scattered minority groups. Serbian language education is a compulsory part of the school curriculum. In addition to teaching the state language as a non-mother tongue, English language education also starts as early as in the 1st grade of primary school, due to its special status as a global language. These two languages are part of two different language learning processes and can evoke different goals, feelings and language attitudes in learners.

The paper analyses the motivation to learn the English and the Serbian language among Hungarian secondary school students in Vojvodina. The study explores in detail the cases in which students demonstrated a higher degree of integra-

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

tive or instrumental motivation to learn Serbian or English. The data used for the research was collected in a grammar school in Senta and a grammar school in Subotica by means of a questionnaire. According to the initial hypothesis, young Hungarians living in minority blocs are less motivated to learn the Serbian language compared to English. In addition, we hypothesize that students are more motivated instrumentally than integratively to learn English, as a good command of the English language is inextricably linked to a wide range of job opportunities.

Keywords: integrative and instrumental motivation, language learning, English, Serbian

FIATALOK ÉS A VAJDASÁGI MAGYAR MÉDIA

Szerző: **DUDÁS Norbert**, II. évfolyam (norbid2001@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ZAKINSZKY TOMA Viktória**, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

A vajdasági magyarok számos magyar nyelvű médiumból tájékozódhatnak, melyek közül mindegyik digitális platformon is megjelenik. Ennek ellenére a hagyományos média így is nehezen tudja megszólítani a fiatalokat, a vajdasági magyar nyelvű sajtótermékek pedig tartalmukat tekintve többségükben az idősebb korosztályhoz igazodnak. Magyarországon vagy más európai országokban, sőt, globális szinten is a hagyományos médiumok világszerte „küzdnek” az újabb generációk „figyelméért”. A tanulmányomban arra kerestem a választ, hogy honnan, milyen módon tájékozódnak, milyen médiumokat követnek a vajdasági magyar fiatalok, ezek között szerepelnek-e, és ha igen, milyen mértékben – a vajdasági média képviselői? Ebből adódóan pedig egy másik kérdés is megfogalmazódott a kutatás előkészítésekor, mégpedig, hogy e megkérdezett fiatalok milyen tartalmakat szeretnének látni a vajdasági médiában, mivel lehetne őket megszólítani? Az egyetemi hallgatók körében, kérdőíves felmérés útján történt empirikus kutatásom célja a jelenlegi vajdasági médiahelyzet feltérképezése volt a fiatal generációk médiafogyasztási szokásai szempontjából.

Kulcsszavak: fiatalok, média, médiafogyasztás, kisebbségi média, Vajdaság, hagyományos média

YOUTH AND THE HUNGARIAN MEDIA OF VOJVODINA

Author: **Norbert DUDÁS**, second-year student (norbid2001@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Viktória ZAKINSZKY TOMA**, university assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica

Hungarians in Vojvodina are informed from various Hungarian language media, all of which are released on digital platforms, too. In spite of this, traditional media can barely reach the younger audiences and the Hungarian press in Vojvo-

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

dina addresses the older generations with its content. In Hungary or in other European countries, or globally even, the traditional media is “fighting” for the newer generation’s “attention”. In my study, I looked for the answers to how young people in Vojvodina get informed and what media they follow. Do they follow Hungarian media in Vojvodina, and, if so, to what extent? Consequently, another question came up during the preparation of this study, namely, what these young people would like to see in the media of Vojvodina and what would speak to them. The goal of my empirical research, including surveys among university students, was to give an overview of the current state of the media in Vojvodina from the perspective of the media consumption habits of the younger generations.

Keywords: youth, media, media consumption, minority media, Vojvodina, traditional media

NEWSROOM COMMUNICATOR – LEHETŐSÉG A JÖVŐ ÚJSÁGÍRÓINAK

Szerző: DUDÁS Norbert, CSERNAI Panna, SÖRÖS Viktória, II. évfolyam (norbid2001@gmail.com)

Témavezető: dr. NÁMESZTOVSZKI Zsolt, egyetemi tanár; KOVÁCS Cintia, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

A tanulmányban bemutatjuk a szabadkai székhelyű Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar okleveles kommunikátor szakos hallgatóinak hírportálját, a Newsroom Communicator-t (továbbiakban: NC). A weboldal a tanulók kezdeményezésére indult 2020 novemberében. Az NC célja, hogy az egyetemen tanult elméleti tudás mellé még több gyakorlati tudást biztosítson azoknak a vajdasági egyetemi hallgatóknak, akik elsősorban a médiában látják a jövőjüket. A platformanyagokon keresztül szerzett tapasztalatok birtokában a hallgatók a későbbiek során felkészültebbek és talpraesettebbek lesznek a munkahelyen. A hírportál tájékoztat, tanít és szórakoztat. A kommunikátor szakos hallgatók videókat, rádiós anyagokat is készítenek, amelyeket megosztanak a közösségi oldalakon is. A honlap saját készítésű, CSS, HTML és PHP nyelven íródott. A Newsroom Communicator mottója: „Mindenkiben van valami, amit érdemes megmutatni a világnak!”

Kulcsszavak: Newsroom Communicator, hírportál, önkifejezés, lehetőség, kommunikátorok

NEWSROOM COMMUNICATOR – AN OPPORTUNITY FOR FUTURE JOURNALISTS

Author: Norbert DUDÁS, Panna CSERNAI, Viktória SÖRÖS, second-year students (norbid2001@gmail.com)

Supervisor: Prof. dr. Zsolt NÁMESZTOVSZKI, academic professor; Cintia KOVÁCS, academic assistant teacher

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

In this study we present Newsroom Communicator (henceforth: NC), the news portal of the Hungarian Teacher Training Faculty based in Subotica, written and managed by Communication Studies students. The website was launched

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

on the initiative of students in November 2020. The aim of the NC is to provide even more practical knowledge in addition to the theoretical knowledge studied at the university, for those students of Vojvodina who see their future primarily in the media. With the experience gained through the platform materials, students will later be better prepared in general and well-prepared for their workplaces. The news portal is informative, educational and entertaining. Videos and radio materials are also created by the students, which are also shared on social media sites. The website is self-created, written in CSS, HTML and PHP.

The Newsroom Communicator's motto: "Everyone has something worth showing to the world!"

Keywords: Newsroom Communicator, news portal, self-expression, opportunity, communicators

WESTERN

Kultúra- és médiaközi összevetés

Szerző: **VALKOVICS Dániel**, V. évfolyam (valkovics.dani@gmail.com)

Témavezető: **Dr. SAMU János Vilmos** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Céлом bemutatni a western műfaj változásait, valamint azt, hogy hogyan jelenik meg, és terjeszkedik egyes médiákban. Dolgozatomban a kultúraköziség a mediális határhelyzetek előtti és utáni kultúrákban jelenik meg. Többek között a műfaji dekonstrukciót, továbbá a horror és a western műfaj hibridizálódását vizsgálom, így a határmotívum kulcsfontosságú szerepet tölt be értekezésemben. Kitérek a gyors mediális és műfaji formákra, mint például a videoklip és annak esztétikájára, emellett a TikTok impressziójára is.

Kulcsszavak: western, medialitás, intermedialitás, hibridizáció, dekonstrukció, műfaj, határ

WESTERN CULTURE AND MEDIA COMPARISON

Author: **Dániel VALKOVICS**, fifth-year student (valkovics.dani@gmail.com)

Supervisor: **Dr. János Vilmos SAMU**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

My aim is to present the changes in the western genre, and also how it appears and manifests itself in certain types of media. In my work, interculturality appears in cultures before and after media borders. Among others, I examine the

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

deconstruction of genres and the hybridization of horror and the western as genres, so the motif of border plays a key role in my thesis. My analysis also covers fast forms of media and art, such as video clips and their aesthetics, in addition to the impression of TikTok.

Keywords: western, mediality, intermediality, hybridization, deconstruction, genre, border

GEROLD LÁSZLÓ ÉS A KÍSÉRLETI SZÍNPAD

Szerző: DUDÁS Robert, II. évfolyam (dudasrobertofficial@gmail.com)

Témavezető: Dr. JÁSZAY Tamás egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Szeged

A dolgozat a szabadkai Életjel Kísérleti Színpad előadásairól Gerold László által írott kritikákkal foglalkozik, továbbá röviden ismerteti magát a Színpadot, amelyről korábban nem alakult ki egységes recepció. A témával kapcsolatos első tanulmány, amelyet jelen dolgozat szerzője jegyez, publikálásra vár. A Színpad a szerző definíciójában a szabadkai Népszínház fiatal tagjainak önkéntes csoportosulásából állt. Olyan időszakban alakult (1968), amelyben a Dévics Imre által vezetett színházcsinálás veszélybe került a Népszínházban Dévics igazgatói pozícióból való eltávolításával. A Kísérleti Színpad előadásai a kőszínházi közegtől eltérő témákkal foglalkoztak, az eddigi kutatás alapján a színészi játék, illetve a színész-néző viszony megreformálására törekedtek. Törekvéseiket Árok Ferenc alapító tag állításai alapján (színház)politikai támadások érthették Barácius Zoltán *Bántanak* című monodráma-bemutatója után, amelyet Dévics Imre visszatérésével és közbenjárásával a Népszínház előcsarnokában adott elő Kasza Éva színésznő. A közönségsiker ellenére a Kísérleti Színpad ezután megszűnt, a társulat néhány tagja azonban visszatért egy Dürrenmatt-előadás erejéig 1972-ben.

A jugoszláviai magyar közegben számontartott egyik legjelentékenyebb színikritikus, Gerold László végigkövette a csoport tevékenységét. Kritikái, ha nem is cáfolják Árok állításait, de új megközelítésbe helyezik a Kísérleti Színpad megszűnése körül felmerült problémás kérdéseket, és egy alternatív narratívát helyeznek előtérbe.

Kulcsszavak: kísérlet, társulat, kánon, hatvanas évek, szocialista ideológia, kritika

LÁSZLÓ GEROLD AND THE EXPERIMENTAL STAGE

Author: Robert DUDÁS, second-year student (dudasrobertofficial@gmail.com)

Supervisor: Dr. Tamás JÁSZAY, senior lecturer

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Science, Szeged

The essay deals with the reviews written by László Gerold about the performances of the Életjel [Lifesign] Experimental Stage in Subotica, and briefly describes the Stage itself, which has not been the subject of a unified reception. The first

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

study on the subject, also by the author of the present essay, is under publication. The Experimental Stage, as defined by the author, was a voluntary group of young members of the People's Theatre of Subotica. It was formed at a time (1968) when the theatrical production led by Imre Dévics was in danger of being overtaken by the removal of Dévics as director of the People's Theatre. The performances of the Experimental Stage dealt with subjects different to those of the repertory theatre, and research so far has shown that they sought to reform the acting and the actor-performer relationship. According to Ferenc Árok, a founding member, their efforts may have been the subject of (theatre) political attacks after the premiere of Zoltán Barácius' monodrama *Bántanak* [*They Hurt Me*], which was performed in the People's Theatre's foyer by the actress Éva Kasza under the return and help of Imre Dévics. Despite audience success, the Experimental Stage was then dissolved, but some members of the company returned to present a play by Dürrenmatt in 1972.

One of the most prominent theatre critics in the Hungarian community of Yugoslavia, László Gerold, followed the group's activities throughout. His reviews, if not refuting Árok's memories, put the problematic issues surrounding the demise of the Experimental Stage into a new perspective, and an alternative narrative is brought forth.

Keywords: experiment, company, canon, sixties, socialist ideology, criticism

JÁTÉKOSÍTÁS AZ IRODALOMÓRÁN

Szerző: **SZABÓ Tímea** mesterszakos (stimea0427@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NOVÁK Anikó** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

A gyermekek figyelmének felkeltése és annak megtartása egyre nagyobb kihívásnak bizonyul. A megszokott módszerek már nem elegendőek mai ingerdús világunkban.

Daniel H. Pink szerint az emberi motiváció fejlődési szakaszokban módosult. Három korszakot különböztet meg: az első csupán a túléléséről szólt, a második már ezen túlőve a büntetésre–jutalmazásra épülő fázis volt. A harmadik szakasz, amiben most élünk. Ma már nem a büntetés elkerülése és a jutalom keresése ösztönzi az embert, hanem maga a tevékenység lett az örömforrás, akárcsak a sportolók és művészek világában, nem a végeredményt tartjuk fő célunknak. Széleskörben terjednek az új oktatási formák, melyek az élményszerűséget állítják előtérbe, ami sok esetben a tanóra játékosítását jelentheti. A pedagógia sokáig eltérő módon értelmezte és értékelte a játékot. Valamennyi szakember bolondos időtöltésnek, az ellentábor pedig a tanulási folyamat természetes alapjának tartotta.

Dolgozatomban a különféle elméleteket ismertetek – köztük Pink és Harry Harlow motivációról szóló kutatásainak eredményeit, a játék pszichológiai hátterét, a kreativitásra kifejtett hatását, valamint magát a kreativitást. Erika Landau megfigyelései szerint a kreatív személyekre jellemző tulajdonságok kisebb-nagyobb mértékben mindannyiunkban fellelhető-

ek, és a megfelelő technikákkal fejleszthetők is. Prievara Tibor kutatásai alapján mutatom be a pontrendszeres értékelés evolúcióját, valamint összefoglalom a játékos módszerek előnyeit és hátrányait.

Célom a játékosításhoz szükséges ismeretek összegyűjtése és tanulmányozása, hogy a későbbiekben megfelelően motiválhassam diákjaimat, a megszokottól eltérő módszerekkel izgalmassá tehessem számukra az információk elsajátítását, valamint különböző készségeikhez igazíthassam a tanórai ismeretszerzés formáit.

A munka befejező része óratervekkel szemléleteti Cholnoky Viktor, Csáth Géza és Kosztolányi Dezső művei élményszerű feldolgozásának folyamatát és lehetőségeit.

Kulcsszavak: játékosítás, irodalomtanítás, kreativitás, élményalapú oktatás

GAMIFICATION IN LITERATURE CLASSES

Author: Tímea SZABÓ (stimea0427@gmail.com)

Supervisor: Anikó NOVÁK, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

76

It is a growing challenge to arouse children's interest and to keep it. Existing methods are no longer sufficient in today's environment, which is full of various incentives.

According to Daniel H. Pink, human motivation changed during the developmental stage. He distinguishes between three periods: in the first, it was only about survival, the second outgrew it and became a phase based on reward, i.e. punishment. It is the third stage in which we now live. Today, people are no longer motivated to avoid punishment and receive a reward, but the activity itself becomes a source of joy; as in the world of athletes and artists, the final result is not our main goal. New forms of teaching are becoming more widespread, in which experience is put in the foreground, which in many cases can mean the gamification of the lesson. Pedagogy has long interpreted and evaluated "game" in different ways. Experts considered it time spent foolishly, and opponents as the natural basis of the learning process. In this paper, I present various theories – among other things, the results of research on the motivation of Pink and Harry Harlow, the psychological background of games, its impact on creativity, and creativity itself. Erika Landau believes that the characteristics characteristic of creative people can be found in all of us to a lesser or greater extent, and they can also be developed using appropriate techniques. Based on the research of Tibor Prievara, I present the evolution of evaluation by the scoring system, i.e.

I summarize the advantages and disadvantages of playful methods. My goal is to gather and study knowledge related to gamification, so that later I can motivate my students in an appropriate way, with methods that are different from the usual ones to make the acquisition of information exciting, i.e. to adapt the forms of knowledge acquisition in class to their different skills.

The final part of the paper contains lesson plans in which the processes and possibilities of experiential processing of the works of Viktor Čolnoki, Geza Čat and Deže Kostolnji are presented.

Keywords: gamification, teaching literature, creativity, teaching based on experiences

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

JELEN ÉS JÖVŐ

Egy mentorprogram diákjainak jövőképe, kvalitatív kutatás alapján

Szerző: **HORVÁTH Gergely**, V. évfolyam (horvath.gergely@pte.hu)

Témavezető: **Dr. HÍVES-VARGA Aranka** egyetemi docens, intézetigazgató

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar, Neveléstudományi Intézet,
Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Pécs

A dolgozat egy Magyarországon működő, országos mentorprogramot, a „Tanítsunk Magyarorszáért!” kezdeményezést veszi górcső alá. A vizsgálat egy általános iskola diákjaira fókuszál, akik 2019 őszétől 2021 nyaráig vettek részt a programban (7. és 8. osztályos korukban). A kezdeményezésben zömében hátrányos helyzetű diákok vesznek részt, akik kevés ismerettel rendelkeznek a különböző életút-lehetőségekről. Mivel a vizsgált résztvevők befejezték általános iskolai tanulmányaikat, szükségessé vált a diákok jövőképeinek felmérése, a középiskolai mentorálás folytatásának feltérképezése. A dolgozat betekintést nyújt a mentorprogramban részt vevő diákok jövőképebe, annak megítélésébe, álmaiba és félelmeibe, illetve önmagukkal szembeni elvárásaiba. A tanulmány arra keresi a választ, hogy a kutatásban részt vevő diákok közül kik indultak el a reziliencia felé, illetve éppen ellenkezőleg, kik azok, akik a mentorálást mint méltányos szolgáltatást a továbbiakban is kiemelten igénylik. A vizsgálat félig strukturált mélyinterjúk eredményein alapul. A nyolcadikos, 14-15 éves fiatalokból álló mintába hét fő került be (N:18; n:7). A félig strukturált interjú témacsoportjai közül a dolgozat a mentoráltak jövőképe és személyiségváltozására vonatkozó szakaszaira fókuszál. A kvalitatív adatok feldolgozása, azok kódolása a MAXQDA szoftverrel történt. A vizsgálat megerősíti, hogy a mentoráltak további segítése lehet szükséges ahhoz, hogy hátrányaikkal szemben rezilienssé válhassanak. Az eredmények rávilágítottak arra, hogy a diákok tisztában vannak mind a pozitív, mind a negatív érzelmeikkel a környezetváltást és a továbbtanulást illetően. A felszínre került félelmek sok esetben mint rizikófaktorok jelentek meg a vizsgálat anyagában. Így fontos üzenet a program mentorai számára, hogy a diákok további odafigyelést igényelhetnek. A mentoroknak mentorálást érdemes folytatniuk a diákokkal, személyre szabott módon, informális és formális helyzetekben.

Kulcsszavak: mentorálás, nevelésszociológia, méltányosság, reziliencia

PRESENT AND FUTURE

Students' future plans of a mentor programme based on qualitative research

Author: **Gergely HORVÁTH**, fifth-year student (horvath.gergely@pte.hu)

Supervisor: **Dr. habil. Aranka HÍVES-VARGA**, docent

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Education, Department of
Romology and Sociology of Education, Pécs

The study aims to analyse a Hungarian mentor-programme called “Let’s Teach for Hungary!” The analysis focuses on primary school students who participated in the program from the autumn of 2019 to the summer of 2021 as students in the 7th and 8th grades. The initiative of the programme aims to involve students of disadvantaged backgrounds who lack knowledge in opportunities for their life path. As the students participating in the research have finished their primary school education, analysing their future perspectives and the continuation of mentoring has become necessary. The study gives insight into the participating students’ future aims, their attitudes, dreams, and fears, besides their expectations towards themselves. The study aims to reveal which participants have become resilient, or, contrarily, the research highlights those students who demand mentoring as an equitable service in the future as well. The research was conducted with semi-structured interviews. In the process of sampling seven eight-graders, 14–15-year-old students, were chosen (N:18; n:7). The study focuses on two topics of the semi-structured interview concerning students’ future perspectives and expectations on personality change. The processing of the data was carried out using the MAXQDA software. The research confirmed that mentorees need further help to become resilient. The results reveal that the students consciously detected both their positive and negative emotions in connection with their environmental change and further education. Students’ fears have mostly appeared as risk-factors in the data of the research. Thus, the results send an important message for the mentors of the programmes, namely that their mentored students need further attention in the future. Mentoring, based on the results, shall be continued with a personalized approach, both informally and formally.

Keywords: **mentoring, educational sociology, equity, resilience**

SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS A MENTORI EREDMÉNYESSÉG TÜKRÉBEN

Szerző: **CSONKA Dániel**, III. évfolyam (csdani1999@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HÍVES-VARGA Aranka** egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pécs

Jelen tanulmányunk megkísérli bemutatni, elemezni, kiértékelni az iskolai mentorálással párhuzamosan történő szülői kapcsolattartás fontosságát a *Tanítsunk Magyarorszáért Program* keretein belül vizsgálódva, ahol hátrányos helyzetű tanulók továbbtanulásának támogatása a cél. A mentorált szocializációjában kulcsszerepet játszó elsődleges szocializációs tér a család, ezért a mentori tevékenység során a családdal, azon belül is a szülőkkel való kapcsolattartás kiemelt fontosságú. Jelen tanulmányunkkal arra keressük a választ, hogy okoz-e bárminemű hátrányt a mentor-mentorált kapcsolatban a mentorált szüleivel való kapcsolattartás hiánya. Emellett fel szeretnénk térképezni, hogy a szülők mennyire nyitottak egy ilyen kapcsolat felépítésére, illetve felmerült-e a folyamat közben bárminemű probléma. A várt eredmények többnyire arra

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

irányultak, hogy minden bizonnyal segíti a mentori munkát a szülő-mentor kapcsolat, továbbá elképzelhető, hogy voltak problémák a kapcsolat kiépítésekor. Ezen kérdések megválaszolására félig strukturált interjúk kerültek lebonyolításra jelenleg is tevékenykedő, tapasztalt mentorokkal.

A kutatás eredményei rávilágítottak arra, hogy kiemelt fontossággal bír a mentor-szülő kapcsolat kialakítása, hiszen több szinten is elősegíti a mentori munkát. Továbbá fontos eredménynek számít az is, hogy a szülők rendkívül nyitottak voltak a találkozás során, várták a hallgatókat. Továbbá semmilyen probléma nem állt fent egyik esetben sem, amit azért fontos kiemelni, mert ez az eredmény kulcsfontosságú lehet leendő mentorok félelmeinek, sztereotípiáinak eloszlátásában.

Kulcsszavak: **mentorálás, szülők, sztereotípiák**

ESTABLISHING A RELATIONSHIP WITH PARENTS FOR SUCCESSFUL MENTORING

Author: **Dániel CSONKA**, third-year student (csdani1999@gmail.com)

Supervisor: **Dr habil Aranka HÍVES-VARGA**, docent

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pécs

Our empirical study aims to identify the method of establishing a relationship with the mentoree's parents in an analytical way. At the end of the study a few experiences and successful and educative aspects are stated. A national project (*Tanít-sunk Magyarorszáért Program* – “Teach for Hungary Project”, TMO) was placed at the centre of our focus. The participants of this program mainly include university students as mentors, university teachers, and mainly disadvantaged elementary school students. The two reasons for choosing the mentorees' families as the primary context of the research project was the significance of the families' role during the children' developmental process and the number of stereotypes that surround this topic. In terms of data collection methods, the main instrument was semi-structured interviews with three mentors. The main dilemma of this paper is whether sustaining a connection with the families provide increased success in mentoring. Additionally, secondary questions included whether there was any issue during the establishment and how open and cooperative the parents were. Deductions included that the relationship obviously provides support to boost mentoring success, while indications of possible issues during the process were found to be inevitable. After analysing the collected data, the importance of maintaining the relationship in subject was clearly implicated. In addition, encouraging mentors to be involved with the parents was provided as well by the lack of any interference during the meeting process. Therefore, it is advisable for every mentor to initiate a relationship with parents, notwithstanding stereotypes.

Keywords: **mentoring, parents, stereotypes**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

A MÉMEK LEHETSÉGES SZEREPE AZ IRODALOMOKTATÁSBAN

Szerző: **SZABÓ Emilia**, mesterfokozat (emiliaszabo19@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BEKE Ottó** egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Az elmúlt másfél évben a vírus, a világjárvány, a bezártság új kihívások elé állította az embereket. Az online oktatás újfajta megpróbáltatásokat jelentett tanár, szülő, diák számára egyaránt. Megváltoztak a kommunikációs szokások, a digitális eszközök még nagyobb teret hódítottak. A digitális bevándorlóknak előtte is igencsak kapkodniuk kellett, ha lépést akartak tartani a digitális bennszülöttekkel, ez a hátrány most még fokozódott. Még nagyobb jelentőségre tett szert a digitális kommunikáció, a maga képi elemeivel, az emojiakkal és az internetes mémekkel együtt.

Dolgozatomban a mémekkel foglalkozom. Ismertetem néhány memetikus elméletét. Kitérek a mémek terjedésének a darwini evolúciós elmélettel való párhuzamaira, valamint a mémek vírus-jellegére. Külön hangsúlyt fektetek az internetes mémekre. Kapcsolatot keresek köztük és a mesterséges intelligenciával rendelkező robotok között. Bemutatok néhány lehetőséget a mémek felhasználhatóságára az oktatásban, külön hangsúlyt fektetve az irodalomoktatásra.

Kulcsszavak: **mém, internetes mém, mémplex, oktatás, szemléltetés, motiváció**

THE POSSIBILITIES OF USING MEMES IN TEACHING LITERATURE

Author: **Emilia SZABÓ**, masters-student (emiliaszabo19@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ottó BEKE**, docent

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

For the past year and a half people have been challenged in a new way by the virus, the pandemic and confinement. Online education has created some new kinds of difficulties for teachers, for pupils and for parents too. Communication has changed, digital tools have gained more ground. The difference between the digital denizens and the digital immigrants has become greater than it was before. Digital communication with its pictorial elements, emojis, memes and some others have become very popular and important.

This article is about memes and meme theories. It shows some parallels between memes and viruses, finds out some relationships between internet memes and the robots with artificial intelligence. It suggests some use of memes in modern education, mostly in teaching literature.

Keywords: **meme, internet meme, memplex, education, illustration, motivation**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

AZ ÍRÁSOS KOMMUNIKÁCIÓ

Szerző: **BARTUC Éva**, III. évfolyam (bartuceva@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PÁSZTOR-KICSI Mária** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozatom fő témája az írásos kommunikáció. Témaválasztásomat a téma aktualitása és feltáratlansága indokolja. Munkámmal próbálok rávilágítani arra, hogy a mai rohanó világban a helyesírás egyre kevesebb figyelmet kap. Az idő múlásával a fiatalok nyelvi készsége és érdeklődése is hanyatlani látszik. Megfelelő megoldás erre talán nincs, csak a felismerés, a belátás és a tenni akarás...

Érintem az írásos beszéd kialakulását és fejlődését. Kitérek a levél, az sms-nyelv, az internet és az e-mail létrejöttére is. Bemutatom a napjainkban nagy népszerűségnek örvendő beszélgetési felületeket is.

Főbb hipotézisem, hogy a mai fiatalság egyre kevésbé figyel a helyesírás fontosságára. Gondolataim és feltételezéseim alátámasztására (vagy megcáfolására) kérdőíves kutatást végeztem.

Kulcsszavak: **sms, chat-nyelv, internet, helyesírás, rövidítés, idegen nyelv**

81

WRITTEN COMMUNICATION

Author: **Éva BARTUC**, third-year student (bartuceva@gmail.com)

Supervisor: **Dr Mária PÁSZTOR-KICSI**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

My dissertation's main topic is written communication. The choice was made based on actuality and its undisclosable nature. I aim to highlight the lack of attention paid to spelling due to the haste in our lives. With time passing rapidly, the language skills as well as the interest of young people have started to decline. There is no obvious solution to this, aside from, perhaps, the ability to realize and admit this fact, along with the willingness to change.

I will include the invention of written communication and its development over time in my work. Furthermore, I will cover SMS-communication, the creation of the internet and e-mailing. I will also introduce you to the most popular communication platforms of the present day.

My main hypothesis is that contemporary youth is less likely to pay attention to correct written communication, that is, spelling.

To support my ideas and suggestions (or contradictions) on the topic, I conducted a research survey.

Keywords: **SMS, chat-language, internet, spelling, abbreviation, foreign language**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

TÁVOKTATÁS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA FELSŐ OSZTÁLYOS DIÁKJAI ÉS TANÁRAI SZEMSZÖGÉBŐL ADÁN

Szerző: **PECKÓ Egon** mester fokozatú tanító (pecko.egon@gmail.com)

Témavezető: **dr. NÁMESZTOVSZKI Zsolt** egyetemi tanár

Institúció: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Az elmúlt 2020-as év a megpróbáltatások éve volt. Ugyanis jelentkezett egy nem várt helyzet, mely szinte megbénította az egész világot. Nem csak a gazdasági és turisztikai ágazatokra volt kihatással, hanem az oktatásra is. Hiszen az általános iskolás és középiskolás diákok, illetve egyetemisták körében, a vírushelyzet következtében az oktatás csak online folytatódhatott biztonságosan. Egyik napról a másikra kellett átállni erre az oktatási módszerre, amely azt foglalja magába, hogy a diákok otthonról tanulnak és a tanárok otthonról tanítanak. Szakdolgozatom ezzel a témával fog foglalkozni, pontosabban, hogy az adai székhelyű Cseh Károly Általános Iskolában hogyan zajlott a felső tagozatos diákok körében az oktatás és a tanárok miként álltak az újításhoz és küzdötték át magukat a próbatételeken.

Dolgozatomban olvashatnak arról, hogy a válaszadók milyen technikai eszközök használatával boldogultak a távoktatás alatt. Továbbá külön kitérek arra, hogy milyen online platformokat használtak az oktatásra, a kapcsolattartásra, a video-konferenciák lebonyolítására és a tananyag, vagy tesztfeladatok elkészítésére. Ezt követően kifejtették véleményüket arról, hogy szerintük melyik oktatási forma a legmegfelelőbb, pontosabban a távoktatás, vagy a hagyományos oktatás. Illetve, hogy ne maradjon ki maga a probléma felvetése sem, megkérdeztem a válaszadókat, hogy ütköztek-e technikai problémába és miként oldották azt meg. Végezetül pedig a kérdezettek saját gondolataikat fogalmazhatták meg a távoktatás kapcsán.

A szakdolgozat egy attitűdvizsgálaton alapszik, hiszen a tanárok és diákok válaszai és véleménykifejtései alapján állítottam össze egy olyan elemzést, amely a legpontosabb képet adhatja arról, hogy Adán a Cseh Károly Általános Iskolában miként valósult, illetve valósul meg a távoktatás.

Kulcsszavak: oktatás, tanár, diák, távoktatás

DISTANCE LEARNING FROM THE 5TH GRADE AMONG ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS AND TEACHERS IN ADA

Author: **Egon PECKÓ**, teacher (pecko.egon@gmail.com)

Supervisor: **Prof. dr. Zsolt NÁMESZTOVSZKI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

2020 was a year of challenges, because we had to face an unforeseen situation which almost blocked the whole world. It had an impact not only on the economy and the tourism industry, but also on education, which could only go on online

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

because of the virus. It concerned the students of elementary school, high school and university. From one day to another we had to change the method of education, meaning students had to study from home and teachers had to teach from their house. My essay concerns this topic, to be more exact, it examines the students' education from 5th grade in the Cseh Károly Elementary School in Ada. It also shows how teachers managed to face the innovations ahead of them and got through the difficulties.

In my essay, you can read about technical tools that were used by the people answering my questionnaire and how they got along with them during the distance learning period. I will also mention which platforms they used for education, how they connected with pupils, doing video conferences, making syllabuses or test questions. They gave their own opinion on which education form is more effective, traditional or distance learning. I had also asked the people, trying not to leave anything out, if they had any technical issues and if so, how they resolved them. In conclusion, they had the chance to speak their mind on the subject.

My essay relies on research, to be more clear, the examination of attitudes is the main topic. I've composed an analysis that contains the answers of students and teachers. It shows a clear picture of how distance learning appeared in the Cseh Károly Elementary School in Ada.

Keywords: education, teacher, student, distance learning

83

INTERDISZCIPLINARITÁS A MAGYARÓRÁN A dal tanítása

Szerző: **BÁCS Ágnes**, III. évfolyam (bacs.agi99@gmail.com)

Tőcmavezetős: **dr. HORVÁTH FUTÓ Hargita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Dal, népdal, sláger vagy blues. Mindenki rajong valamilyen zenéért, és ha dalról van szó, akkor a zene mellé dalszöveg is társul. Minden dal hordoz egy (vagy több) történetet magában. Dolgozatom témájaként a dal és az irodalom összefüggéseinek vizsgálatát választottam. Kitérek az irodalom és a zene kapcsolatára, ezen belül a népköltészetnek a szerepére is. Bemutatom, hogy az általános iskolák magyar nyelv és irodalom tankönyvei hogyan dolgozzák fel a dalt mint műfajt, stílust, valamint példákkal szemléltetem, milyen feladatokkal közelítik meg ennek a tananyagnak a megértését és gyakorlati elsajátítását, s hogyan kapcsolódik össze a tananyagban a zene és az irodalom.

Kulcsszavak: magyaróra, dal, népköltészet, vers, ének, interdiszciplinaritás

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

INTERDISCIPLINARITY IN HUNGARIAN CLASS

Teaching songs

Author: **Ágnes BÁCS**, third-year student (bacs.agi99@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Hargita HORVÁTH FUTÓ**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad, “Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

A song, folk song, a hit or blues. Everyone is passionate about some kind of music, and when it comes to a song, the music is accompanied by lyrics. Each song carries one (or more) stories within it. I chose to examine the connections between song and literature as the topic of my dissertation. I discuss the relationship between literature and music, including the role of folk poetry. I present the way in which the Hungarian language and literature textbooks of primary schools process song as a genre, a style, and I illustrate what tasks approach the understanding and practical acquisition of this lecture through examples, and how music and literature are connected in it.

Keywords: **Hungarian class, song, folk poetry, poem, singing, interdisciplinarity**

84

VIDEÓJÁTÉKOK, MELYEK A PEDAGÓGUSOK SEGÍTSÉGÉRE LEHETNEK A TUDÁSÁTADÁS FOLYAMATÁBAN

Szerző: **DUDÁS Viktor** kutató (dudvudik@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NÁMESZTOVSZKI Zsolt** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

A dolgozatomban szeretném áttekinteni, hogy a videójátékokat hogyan lehetne az oktatásban alkalmazni. A számítógépes játékok rövid története után felderítem, hogy melyek azok a játékszoftverek, amelyek a felmérések alapján kellő népszerűségnek örvendenek, és hogy ezek milyen kompetenciákat tudnak fejleszteni a gyermekeknél. Továbbá áttekintem, hogy milyen, már célirányosan oktatásra kiadott játékok érhetőek el, s azok milyen módszereket alkalmaznak az ismeretátadáshoz. Dolgozatom további részében alanyokat kérdezek meg arról, hogy számukra milyen hozadéka volt több száz, vagy ezer órányi játékelménynek (pl.: angol nyelv elsajátítása; kreativitás-, kifejezőkészség, vagy térlátás fejlődése; csapatjátékosság vagy önállóság megélése). A megkérdezett személyek válaszai alapján következtetek arra, hogy a játékok milyen módon lehetnek hatással a gyakorlatban a gyermekek fejlődésre.

Kulcsszavak: **videójáték, pedagógia, interaktivitás, oktatás, élmény**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

VIDEOGAMES WHICH CAN BE OF HELP IN THE PROCESS OF PASSING ON KNOWLEDGE BY EDUCATORS

Author: **Viktor DUDÁS**, researcher (dudvudik@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zsolt NÁMESZTOVSZKI** professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

In this paper I'd like to explore how videogames could be used in education. After a brief history of computer games, I uncover which games are shown to be popular enough by surveys, and which competences these games can help enhance in children. Furthermore, I look at what games out there are specifically made for teaching, and what methods they use for passing on knowledge. In the later parts of my paper, I ask subjects what they've learned from hundreds or thousands of hours enjoying games (i.e. learning English; developing their creativity; the ability to express themselves; improved peripheral vision; being part of a team, or being independent). Based on the answers given by the participants, I draw conclusions about what effect games can have on the development of children in practice.

Keywords: **videogame, pedagogy, interactivity, education, experience**

85

ÚJ IDŐK, ÚJ SZOKÁSOK?

Másképp olvasnak-e a fanfiction-közösség tagjai?

Szerző: **TÓTH Teodóra**, IV. évfolyam (6artalanul@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BEKE Ottó** egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Korábbi kutatásaim során vizsgáltam a fanfictiont mint jelenséget, majd a recepcióját több író véleményét kutatva. Ez alkalommal a fanfiction olvasói közösségének tagjai felé fordulok. Dolgozatom célja, hogy feltárja, vajon a fanfiction-közösség tagjai másképp olvasnak-e, azaz, hogy felmérjem az olvasási szokásaikat. Ehhez kérdőíves kutatást használok, amelyet a fanfictionöket olvasó közösségben is terjeszték, illetve azok között is, akik nem olvasnak ilyen írásokat. A kérdőív korábbi olvasási szokásokkal kapcsolatos kutatásokra támaszkodik. A korábbi és a friss eredmények összevetésével szeretném feltárni, történt-e valamilyen változás, más szempontokat vesznek-e figyelembe a fanfictionnel is foglalkozó olvasók. A kérdőívet a Merengő oldal közösségében terjeszttem, illetve más könyvekkel foglalkozó közösségekben, ahol találhatok olyan kitöltőket, akik nem olvasnak rajongói írásokat, ezzel további viszonyítási pontot szerezve.

Kulcsszavak: **fanfiction, olvasási szokások, kérdőíves kutatás**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I .

NEW TIMES, NEW ROUTINES? Do members of fanfiction communities read differently?

Author: **Teodóra TÓTH**, fourth year (6artalanul@gmail.com)

Consultant: **Dr. Ottó BEKE**, assistant professor, University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Arts, Department of Hungarian Studies, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

I've already done some research on fanfiction as a phenomenon and its reception, based on several authors' opinions. This time my target is the reading community of fanfictions. The aim of this paper is to find out if the members of these communities read differently, thus to examine their reading habits. I use questionnaires for this task, which I spread in the community itself and between those who do not read this kind of literature. The questionnaire is based on previous reading habits. In order to see if any changes occurred in these habits and if fanfiction readers consider other aspects or not, I compare the previous results with the fresh ones. I spread the questionnaire in the *Merengő* Fanfiction community and in other communities connected to books. I hope to find participants in these communities, those who do not read fan-made writings, to gain another base for my thesis.

Keywords: **fanfiction, reading habits, questionnaire research**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

ZAVAROS IDŐK

A diktatúra reprezentációja a gyermek nézőpontjából a kortárs magyar irodalomban
– Dragomán György *A fehér király* című regényének hagyományképletei

Szerző: **FABISZEWSKA Ariana** doktorandusz (ariana.fabiszewska@uw.edu.pl)

Témavezető: **Dr. hab. NÉMETH Zoltán** egyetemi tanár

Intézmény: Varsói Egyetem, Modern Filológiai Kar, Magyar Tanszék, Varsó

A magyar irodalomban nagy hagyománya van a gyermek nézőpontjából írt regényeknek. Ez a tendencia a kortárs magyar irodalomban is jellemző. A tanulmány egyik célja a kommunista diktatúra bemutatása a gyermek nézőpontjából, a reprezentáció kérdése, a személyes kapcsolatokról kirajzolódó rendszerkritika. Ezt a kérdést a traumaelméletek felől közelítem meg, célozom Dragomán György *A fehér király* című regényének illetve a regény traumatikus nyelvének vizsgálatára, amely a kommunista Románia nyolcvanas éveinek valóságára épül. A regény a kamasz mindennapi életéről és a kalandjairól szól, de a család története és a hétköznapi helyzetek ábrázolása alapján egyértelmű, hogy ez nem a békés gyerekkor világa, hanem a gyerekkorról szóló rémálom, amelynek a kegyetlenségét és igazságtalanságát a narrátor nem veszi tudomásul. Dragomán György regénye több szálon kapcsolódik a magyar irodalom hagyományához, többek között Móricz Zsigmond *Árvácska*, Nádas Péter *Egy családregény vége*, Kertész Imre *Sorstalanság* című regényéhez. A trauma megjelenése a kortárs magyar irodalomban felveti a posztmodern irodalom fogalmának összefüggéseit is. A gyermeki nézőpont jelensége a kortárs magyar irodalomban véleményem szerint szorosan kapcsolódik a posztmodern magyar irodalom paradigmaváltásához. A gyermek narrátor nyelve (mint az alárendelt, ill. mint a traumák elszenvetőjének nyelve) alapvető váltást jelent a posztmodern irodalom ironikus, parodisztikus, nyelvjátékokból építkező beszélőihez képest.

Kulcsszavak: traumaelmélet, gyermeki nézőpont, kortárs magyar irodalom, Dragomán György, *A fehér király*

THE REGIME IN THE EYES OF A CHILD IN *THE WHITE KING* BY GYÖRGY DRÁGOMÁN

Author: **Ariana FABISZEWSKA**, doctoral student (ariana.fabiszewska@uw.edu.pl)

Supervisor: **Dr. Hab. Zoltán NÉMETH**, professor

Institution: University of Warsaw, Faculty of Modern Languages, Warsaw

The aim of the study is to present the communist regime from a child's point of view. In the first part of the work, I will discuss trauma theory and the traumatic language in the novel titled *The White King*. In the next section, I will present the reality of communist Romania in the early 1980s, where the main character of the novel grows up. The story describes

the teenager's everyday life, but in the light of the family history and everyday situations, it is clearly visible that he doesn't experience a peaceful childhood, instead he goes through a real nightmare. In the third part of the study, I will present the narration from a child's perspective in the context of postmodern literature. The phenomenon of a child's viewpoint in contemporary Hungarian literature is closely related to the paradigm shift of postmodern Hungarian literature. The language of the child narrator as the language of the subordinate and the victim of traumas, represents a fundamental change compared to the language saturated with irony, parody and linguistic games which are characteristic of postmodern literature. This strategy includes such trends of literature as postcolonialism, postmodern feminist literature, and belonging to the genre of political transformation literature – father's novel (*aparegény*). In these works, the purpose of the characters' actions often revolves around the same intention – defining one's own identity. The author rejects the motif of the mask and introduces fragments of his own biography. In my opinion, the novels in which the main character is a child and the world is presented from his/her perspective, fit perfectly into the strategy of anthropological postmodernism for a number of reasons. First of all, the authors give voice to children, who often belong to an underrepresented and ignored social group, a group which in the opinion of many – “has nothing to say.” Secondly, due to autobiographical elements, which are often used in such works, and finally a specific social context. In the final part, I will introduce the impact of the communist system on a child's life and on people's personal relationships.

Keywords: marginalization, Hungarian literature, trauma, traumatic language, postmodern literature

„AKIK DETEKTÍVESET AKARNAK JÁTSZANI”

A memoár, mint antidetektívtörténet: Patti Smith: *Year of the Monkey*, 2019

Szerző: **TASKOVICS Viktória** doktorandusz, II. évfolyam (wtaskov@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KÉRCHY Vera** egyetemi adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Irodalmi Intézet,
Összehasonlító Irodalom- és Kultúratudomány Tanszék, Irodalomtudományi Doktori Iskola, Összehasonlító Irodalom-
és Kultúratudomány program, Szeged

Patti Smith 2019-ben megjelent memoárja (*Year of the Monkey*, Bloomsbury, New York, 2019) a szerző meglátása szerint annak az irodalmi triptichonnak a harmadik része, melynek első két darabját a 2010-ben megjelent *Just Kids* (magyar fordítása *Kölykök* címen jelent meg, fordította Illés Róbert és Turi Tímea, Magvető, Budapest, 2013) és az *M Train* (Bloomsbury, New York, 2015) alkotják. Smith memoárjainak jellegzetessége, hogy privát történetfragmentumokból, intertextusokból, útinaplóba illesztett fotókból és intermediális utalások egyvelegéből összeállított autofikció, melyek rendszerint egy traumatikus tapasztalat köré épülnek. Az autofikció Smith elbeszéléseiben más fiktív műfajokkal keveredik, a 2015-ös és a

2019-es memoár esetében megfigyelhető a detektívtörténetek poétikájának egyre gyakoribb és hangsúlyosabb megjelenése, beépítése. A detektívtörténet hagyományosan a logocentrikus értelmezés modelljeként működik, egy racionalizálható, elbeszélhető, rekonstruálható világképet és tapasztalatot jelenít meg, melynek kudarca és kritikája a XX. századi és kortárs antidetektívtörténet, ahol a nyomozás mint szemiotikai művelet, és a detektív mint olvasó szerepe válik bizonytalanná. Smith főhőse a 2016-os majom évében egy kaotikus, apokaliptikus világ krónikásaként beszéli el privát veszteségeit, az elnökválasztás előtti hónapokat, baljós előjeleket detektál és nyomozásra indul egy hibrid térben (dreamscape). A nyomok a hamelni patkányfogóhoz, a detektívek városába, Szent Jeromos dolgozószobájába, a genti oltárképhez vezetnek az imaginárius Másik keresése során, kiszolgáltatva a főhőst a szöveg metafikciós működésének.

Dolgozatomban megkísérlem Smith memoárjának antidetektívtörténet-felőli értelmezését adni Artaud-mottójának kontextusában.

Kulcsszavak: **kortárs amerikai irodalom, memoár, intermedialitás, antidetektívtörténet, Patti Smith**

“THOSE WHO WANT TO PLAY READER DETECTIVE” Patti Smith's *Year of the Monkey* (2019), as anti-detective fiction

Author: **Viktória TASKOVICS**, second-year doctorate student (wtaskov@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Vera KÉRCHEY**, adjunct professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Hungarian Language and Literature, Department of Comparative Literature, Szeged

“There’s a lot of overlapping of ‘*M Train*’ and ‘*Year of the Monkey*,’ for those who want to play reader detective,” describes Patti Smith her latest memoir, *Year of the Monkey*, released in 2019. In her memoirs, Smith usually combines private stories, personal experiences of loss, intertextual references, travel diaries with photographs depicted as an extended moment of daydreaming. The genre of autofiction mixes fictional genres such as crime fiction, which was basically the model of logocentric thinking and storytelling. Anti-detective fiction appeared in 20th century literature both as the failure and the critique of traditional crime fiction. Smith plays reader-detective as well in her latest memoirs. The *Year of the Monkey* is an apocalyptic chronicle of the world; the plot takes place in 2016, when the heroine-detective starts her journey to find some clues. These clues lead her to the City of Detectives, she meets strange characters who are depicted as having come from Roberto Bolano’s 2666, she got involved in the case of lost children, who might have had something to do with the Pied Piper, after she finds herself in St. Jerome’s Study, and so on. “You must find clues” – the heroine repeats the narrator’s advice, but what is the mystery and how is it possible not to get lost in this dreamscape?

This paper tries to answer these questions, reading Smith’s memoir as anti-detective fiction in the context of the motto from Artaud: “A mortal folly comes over the world.”

Keywords: **memoir, intertextual references, anti-detective fiction, Patti Smith**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

WILLIAM GOLDING A *LEGYEK URA* C. REGÉNYE ÉS ANNAK FILMVÁLTOZATAI

Szerző: **TÖRÖK Gabriella**, III. évfolyam (torokgabriella2000@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat William Golding világhírű Nobel-díjas angol író első regényét, *A Legyek Urát* veszi alapul. Célja, hogy átfogó képet adjon a műről és a belőle készült filmadaptációkról. A kutatás összehasonlítási alapon próbál rávilágítani a különbségekre és az azonosságokra a szövegmű és a filmváltozatok között. A dolgozat legfontosabb aspektusai e mellett a film és az irodalom viszonyának tárgyalása, valamint az adaptáció fogalmának tisztázása.

Kulcsszavak: regény, *A Legyek Ura*, film, adaptáció, összehasonlítás

90

WILLIAM GOLDING'S *THE LORD OF FLIES* AND ITS MOVIE ADAPTATIONS

Author: **Gabriella TÖRÖK**, third-year student (torokgabriella2000@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The paper is based on *The Lord of Flies*, the first novel of the renowned, Nobel-prize-winning novelist, William Golding. The objective of this work is to provide an overview of the novel and its movie adaptations. The paper aims to shed light on the similarities and differences between the text and its movie versions by comparing them. In addition, the discussion of the relationship between movies and literature, as well as the clarification of the notion of adaptation, are also crucial aspects of the present paper.

Keywords: novel, *The Lord of Flies*, movie, adaptation, comparison

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

A HAZA NYELVE – A NYELV HAZÁJA Nyelvelfogás Kertész Imre és Jean Améry esszéiben

Szerző: **CSEPI Dóra**, III. évfolyam (csepidori10@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORBÁN Jolán** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar,
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet, Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

Dolgozatomban Kertész Imre: *A száműzött nyelv* (2001) és Jean Améry: *Túl bűnön és bűnhődésen* (1966) című esszéköteteket párhuzamos olvasására teszek kísérletet. Az elemzésben abból a téziséből indulok ki, hogy az említett művekben hasonlóságot mutat a saját nyelv és az egyetlen hazából való száműzetés problémája. Kertész Imre esszéiben a nyelv mindig valamivel szemben, hiányként artikulálódik: az anyanyelv elvesztése a megfosztottság, a társadalmon kívül eső, vele szemben konstruálódó én és a holokaust (kérdéses) nyelveként. Jean Améry szövegeiben a nyelvi probléma az időben való lemaradással, a kirekesztettséggel függ össze. A holokaust-tapasztalat újraírja a holokaust előtti ént, aki megpróbál újra behelyezkedni a korábbi létállapot nyelvébe, azonban a nyelvvesztés következtében a korábbi fogalmak elvesztették a referenciájukat, vele pedig a kiinduló halmazt (jelen esetben a hazát) is. Kertész és Améry is kívül helyezkedik a vallásos vagy ideológikus perspektíván, a német kultúra mint az identitás része a nyelvhez és a hazához való viszony paradoxitását eredményezi. Kertész több helyen hivatkozik Améryre, például *A holocaust mint kultúra* vagy *Mentés másként* című szövegeiben.

Kulcsszavak: nyelv, haza, száműzetés, holokaust

THE LANGUAGE OF HOMELAND—THE HOMELAND OF LANGUAGE Language conception in the essays of Imre Kertész and Jean Améry

Author: **Dóra CSEPI**, third-year student (csepidori10@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Jolán ORBÁN**, professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Hungarian Language and Literature,
Department of Modern Language and Literary Theory, Pécs

This work focuses on the conceptualisation of language as it appears in Imre Kertész' *The Language of Exile* and in Jean Améry's *At the Mind's Limits: Contemplations by a Survivor on Auschwitz and Its Realities*. My thesis states that one's own language and the exile from the homeland are problems in both texts. In Imre Kertész' essay, language refers to itself as an empty place. The language of the self is opposed to the language of society, but it's the only way to be created. The problem of language by Jean Améry appears in relation to exclusion and lost time. The Holocaust experience rewrites the self of before, a self that cannot connect with the language spoken before the Holocaust. The words lost their reference to the actual

world, and so the homeland disappeared. In order to tell their experiences, Kertész and Améry do not attempt to follow the religious or ideological aspect; on the other hand, German culture is that part of their identity that causes the paradoxity of language and homeland. Kertész refers to Améry in his essay *Holocaust As Culture* and in his book “*Mentés másként*”.

Keywords: language, homeland, exile, the Holocaust

A MEGÖRÖKÍTHETŐSÉG ILLÚZIÓJA

A fotográfia és az idő, valamint az abszolútum ábrázolhatóságának kérdései
Bartis Attila *A vége* c. regényében

Szerző: **SZELES Réka** MA 1. évfolyam (szeli579@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

ELTE Márton Áron Szakkollégium;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Bartis Attila *A vége* című regénye szavakkal megalkotott fotomontázs: szerelemről, megbánásról, a feloldatlan traumákról és a rendszerváltás időszakáról. A mű számos pontján találkozhatunk esztétikai fejtegetésekkel: a giccs és a művészet különbségeitől kezdve a kompozíció szépségén át egészen a borítón felsejlő és a szövegvilágban megjelenő kutya motívumáig.

Az önéletrajzszerű narráció a történetekről, míg a személyesség az érzelmekről árulkodik – vagyis az alkotó valósággal kapcsolatos viszonyáról. Éppen ezért munkám elsődleges célja, hogy feltárjam a művészet, ezen belül a fotográfia idővel kapcsolatos viszonyát és az immanens létezésen túli megragadás lehetőségeit Bartis Attila *A vége* című regényében.

Mivel a jelenséghez szorosan kapcsolódik az idő és a valóság, valamint a látható és a láthatatlan megragadhatóságának problémája, kutatásom során kitérek a modern művészet azon kérdéseire is, amelyek az abszolútum ábrázolhatóságára vonatkoznak.

Kulcsszavak: fotográfia-irodalom, valóság, halhatatlanság, megörökíthetőség

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

THE ILLUSION OF PERPETUABILITY

Photography and time, and the representability of the absolute in the novel “*A vége*”
 (“*The End*”) by Attila Bartis

Author: Réka SZELES, first-year MA student (szeli579@gmail.com)

Supervisor: Dr. Erzsébet CSÁNYI, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
ELTE Márton Áron Special College;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Attila Bartis’s novel *The End* is a photomontage of love, regret, unresolved traumas and the period of regime change, wrapped in words. At several points in the work, we encounter aesthetic reflections: from the difference between kitsch and art, to the beauty of the composition, to the motif of the dog on the cover and in the text.

The autobiographical narrative is about events, while the personal is about emotions – the artist’s relationship with reality. Therefore, the primary aim of my work is to explore photography’s relationship with time and the possibilities of capturing it beyond immanent existence in Attila Bartis’s novel *The End*.

Since the problem of the graspability of time and reality, of the visible and the invisible, is closely related to this phenomenon, I will also address the issues of modern art that relate to the representability of the absolute.

Keywords: photography-literature, reality, immortality, capturability

A VÍZ MÁGIKUS SZEREPE

A víz retrográd ereje Bodor Ádám *Sinistra körzet* című regényében

Szerző: MÁK Ivett, IV. évfolyam (makivett1997@gmail.com)

Témavezető: Dr. CSÁNYI Erzsébet, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A víz mágikus szerepének és átalakulásának vizsgálata Bodor Ádám *Sinistra körzet* című művében új szemantikai összefüggések hálózatát eredményezi, mely új fényben tünteti fel a környezetet, az egyes ok-okozati kapcsolatokat. A víznek ebben a regényben nem tisztító és pozitív, hanem megrontó szerepe van, ezért az ember sorsa is groteszk tragikumba fordul.

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

A víz retrográd erejének motívumait kiragadva megállapítható, hogy a szereplők mindennapjaikban érintkeznek vele, a víz befolyásoló erővel hat a személyekre és a helyszínekre is.

A kutatás számba veszi a víz mitológiai motívumait, a hely, a név, a cím, az idő és a tér vonatkozásait.

Kulcsszavak: víz, föld, szemét, nevek, körkörös idő

THE MAGICAL ROLE OF WATER

The retrograde power of water in Ádám Bodor's novel *The sinistra zone*

Author: Ivett MÁK, fourth-year student (makivett1997@gmail.com)

Supervisor: Dr. Erzsébet CSÁNYI, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The examination of the magical power and transformation of water in Ádám Bodor's *The Sinistra Zone* results in a network of new semantic correlations, which present the environment and certain causal relationships in a new light. In this novel, water does not have a purificatory and positive role and, thus, man's life takes a grotesque, tragic turn as well.

Considering the motifs of the retrograde power of water, it can be stated that the characters are in contact with it in their everyday lives, it has power over both persons and places.

The research contemplates the mythological motifs of water, the aspects of place, name, address, time, and space.

Keywords: water, earth, garbage, names, circular time

ÁTLÁTSZATLAN KERTEK

A szubjektum megjelenítésének fitocentrikus és poszthumanista aspektusai

Medbh McGuckian *The Flower Master* című kötetében

Szerző: PINTÉR Alexandra Leila doktorandusz, I. évfolyam (pinterleila85@gmail.com)

Témavezető: TÓTA Péter Benedek, egyetemi docens

Intézmény: Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Irodalomtudományi Doktori Iskola, Budapest

Medbh McGuckian posztmodern szövegeinek legtermékenyebb, legnagyobb magyarázóerővel bíró olvasatait eddig talán a posztstrukturalista feminizmus és a posztkoloniális elméletek metszéspontján keletkező értelmezések adták. Költé-

szetével kapcsolatban a poszthumanista jelző jellemzően azonban annak ellenére sem merül fel, hogy számos, a poszthumanizmushoz is köthető gondolati áramlattal – így többek között Foucault, Deleuze és Derrida filozófiájával – társították már ars poeticáját és szövegeinek nyelvtechnikai eljárásait. A dolgozat célja tehát egyrészt az, hogy felvesse a mcguckiani költészet poszthumanizmusának kérdését, másrészt pedig az, hogy a *The Flower Master* című kötet szubjektum-reprezentációiban, illetve reprezentációs stratégiáiban a poszthumanizmus egy lehetséges megnyilvánulási formájaként felmutassa a Michael Marder által kidolgozott fitocentrikus posztmetafizikai gondolkodás avagy, Marder szemléletes szavaival élve, a „plant thinking” és „plant doing” nyomait.

A dolgozat bevezetője ennek megfelelően számba veszi a poszthumanizmus főbb irányzatait – transzhumanizmus, új materializmus, (kritikai) poszthumanizmus –, majd ismertetve a McGuckian-recepció legszorosabban kapcsolódó megállapításait is, elhelyezi a mcguckiani költészetet ezen a tengelyen. Ezek után Marder *Plant-Thinking: A Philosophy of Vegetal Life* című könyvének egyes, a növények autonómiájára, szexualitására és temporalitására vonatkozó eszmefuttatásai mentén a versek növényi metaforáinak, allegóriáinak, trópusainak és narratíváinak vonatkozó vetületeit tárgyalja a szöveg. A dolgozat konklúziója szerint a *The Flower Master* a (poszt)koloniális viszonyrendszernek a (társadalmi) nemek szerepleosztásai szintjén is igen kötött, tradicionális reprezentációinak felnyitását és szubverzióját egy olyan, a fitocentrikus posztmetafizikai gondolkodás posztduálisztikus folyamatontológiáját mozgósító poétikával viszi véghez, melyben a (kritikai) poszthumanizmus logikája több szinten is érvényesül.

Kulcsszavak: Medbh McGuckian, feminizmus, posztkolonialitás, Michael Marder, poszthumanizmus, fitocentrikus posztmetafizikai gondolkodás

OPAQUE GARDENS

Phytocentric and posthumanist representations of subjectivity in Medbh McGuckian's *The flower master*

Author: Leila Alexandra PINTÉR, first-year doctoral student (pinterleila85@gmail.com)

Supervisor: Benedek Péter TÓTA, associate professor

Institution: Pázmány Péter Catholic University, Doctoral School of Literature, Budapest

Arguably, the most illuminating readings of Medbh McGuckian's postmodern texts have hitherto stemmed from a combination of a postcolonial and a poststructuralist feminist perspective. However, despite the fact that McGuckian's linguistic strategies and *ars poetica* have been connected to philosophical trends that can be associated with posthumanism as well – such as the thought of Foucault, Derrida and Deleuze –, the question of whether her poetry could/should be regarded as posthumanist in any sense has never really been considered. This essay therefore sets out to address this question explicitly, as well as to demonstrate the possibility of drawing a parallel between *The Flower Master's* representational

strategies connected to the construction of (cultural) subjectivity and Micheal Marder's postmetaphysical phytocentrism elaborated in his *Plant-Thinking: A Philosophy of Vegetal Life*.

Accordingly, the first section of the essay gives a brief survey of the major trends of thought within posthumanism – transhumanism, new materialism, (critical) posthumanism – and attempts to position McGuckian's poetry within these trends, taking into account the most relevant arguments of her poetry's reception as well. The second section explores some of Marder's arguments concerning vegetal sexuality, autonomy and temporality and analyses the vegetal metaphors, allegories, tropes and narratives of *The Flower Master* along these lines. The essay concludes that *The Flower Master* subverts the traditional, binary representational strategies of (post)colonial relations through a poetics which builds on the post-dualistic process ontology of phytocentric postmetaphysical thought, suggestive of an underlying (critical) posthumanist logic.

Keywords: Medbh McGuckian, feminism, postcolonialism, Michael Marder, posthumanism, phytocentric postmetaphysical thought

KŐBE VÉSTÉK SALAMON MŰVEKÉNT* Mozaikszerűen Babits Énekek éneke című művéről

Szerző: **MÉSZÁROS Viktória** II. évfolyam (mviki530@gmail.com)

Témavezető: **DR. TÓTH Ákos** János egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelvi és Irodalmi Intézet,
Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszék, Szeged

Babits Mihály, általam balladaszerűnek vélt Énekek éneke című költeménye helyezkedik el a dolgozat középpontjában. Már a Bibliában található Énekek éneke is változó, ellentmondásos megítélssel rendelkezik. Éppen ezért a dolgozat azt célozza meg, hogy tisztuljon a kép számomra az Énekek éneke problematikájával kapcsolatban: inkább vallásos vagy inkább világi nézőpontot lehet-e érvényesíteni a mű szerelemképével szemben. Kiinduló feltételezésem az volt, hogy az eredeti szöveg státusza kételyt vet fel (funkciója, jelentése a Szentírás értelmezésének évszázadai alatt változó volt) és emiatt Babits Mihály műve is ironikus, valamiféle játékként fogható föl. A dolgozatban a vers összevetésre kerül a Világirodalom szemináriumon és a félév más óráin előkerült szövegekkel. Az előkerülő példákat, gondolatokat párhuzamba vagy ellentétbe állítom az Énekek énekével. A dolgozatom részelemzésekből tevődik össze. Először a metafora és katakrézis, majd a *mint* jelentésképző szerepéről írok. Ezután arra térek ki, miért lehet szintetizáló jellegű az alkotás. Feltűnik a szövegben a filozófia is, Bergson hatásával röviden foglalkozom, majd Isten és ember kapcsolataként próbálom interpretálni a művet. Földényi F. László egyik esszéjének felvetése nyomán a versbeli érzelmet egységgé, nem töredékké alakító tényezőként értelmezem. Az átváltozás kérdését Petrarca, a pecsét motívumot Shakespeare költészetének segítségével közelítem meg.

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

A bibliai Énekek énekét szembesítem Babitséval és foglalkozom a vers beszélőjének kérdésével is. Megállapítható, hogy a szöveg világi olvasatánál inkább a vallásos érvényesíthető eredményesebben. Az Énekek éneke több vonásában is paradoxnak bizonyult, rétegeltségére, nem felszínességére derült fény. Az ekphrasisz alakzatára koncentrálni és Vida Gergely *Babits-olvasatok: játék, konvenció és trópus a fiatal Babitsnál* című művével lehetne folytatni az esszé írását.

Kulcsszavak: Babits Mihály, Énekek éneke, összevető elemzés, metafora, katakrézis

* Részlet Miklós Tibor: Hála és dicsőség éneke című dalszövegéből (A krónikás című 1984-ben készült rockoperából) <https://zeneszoveg.hu/dalszoveg/112453/rock-szinhaz/a-kronikas---hala-es-dicsoseg-eneke-zeneszoveg.html>

SET IN STONES AS SALAMON'S WORK A Mosaic-like dissertation on Babits's *Song of songs*

Author: Viktória MÉSZÁROS, second-year student

Supervisor: Dr. Ákos János TÓTH, professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Hungarian Language and Literature, Department of Comparative Literature, Szeged

97

Mihály Babits's ballad-like *Song of Songs* is at the centre of my dissertation. Even the reception of the biblical *Song of Songs* is controversial and variable. That is why the aim of my dissertation is to make the interpretations of this quite problematic text clearer: the portrayal of love in the poem is religious or profane. My preconception was that the status of the original text is questionable (the function and the meaning of the Bible has had different interpretations through the decades) and that is why Mihály Babits's poem could be considered ironic and playful. In the dissertation the poem is compared with other texts that we discussed last term in World Literature seminars. In my dissertation, I chose different parts of a known text and I compared them with Babits's poem. First, I wrote about metaphor and catachresis, and then the meaning-making role of *like*. After this, I wrote about why this poem can have a synthesis-making role. In my dissertation, Bergson's philosophy is also mentioned briefly, and then I tried to interpret the poem as the relationship between man and God. According to one of László F. Földényi's essays, the emotion in the poem is interpreted as a unity-making factor and not as a dissociating one. The question of metamorphosis is approached according to Petrarch's poetry, while the motif of seal is approached through Shakespeare's poetry. I compared the biblical *Song of Songs* to Babits's and I wrote about the question of who the speaker of this poem is. It can be seen that the religious interpretation is more prominent than the profane interpretation. *Song of Songs* proved to be paradoxical and layered. The essay could be continued concentrating on the topic of the ekphrasis form, and according to Gergely Vida's Babits-interpretations: game, conventions and trope in Babits's early works.

Keywords: Mihály Babits, *Song of Songs*, metaphor, catachresis

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

IDENTITÁSVÁLTOZATOK TOMPA ANDREA *HAZA* CÍMŰ REGÉNYÉBEN

Szerző: **ALBERT Éva**, IV. évfolyam (evialbert99@gmail.com)

Témavezető: **Dr. NOVÁK Anikó** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A dolgozat Tompa Andrea *Haza* című regényében vizsgálja az szereplők identitásváltozatait, a hazához, otthonhoz való viszonyuk változását az idő és a szülőföldtől való távolság függvényében, valamint külön figyelmet fordít az idegennyelv és anyanyelv problémakörére. Tompa Andrea osztálytalálkozóra érkező szereplői az emigránstípusok és identitásváltozatok széles skáláját tárják elének az idegenség és otthonosság kérdéskörét újabb és újabb megvilágításba helyezve. A dolgozat kiemelt célja ezen identitásmintázatok értelmezése, valamint a mögöttük lapuló motiváció feltárása. Az identitás teszi lehetővé, hogy másoktól megkülönböztessük magunkat, vagy elkülönítsük egyik nemzetet a másiktól. De mi történik akkor, ha hosszabb időre távol vagyunk a szülőföldünktől, mi történik az identitásunk jelentős részét képező anyanyelvvel és az önzonosságunkkal? Egy idegen ország idegen nyelve és kultúrája válhat-e új identitásunk részévé? Miért mondják a regény szereplői, hogy könnyebb elmenni, mint hazamenni? Mindezeknek a kérdéseknek a megválaszolására tesz kísérletet a munka.

Kulcsszavak: **identitás, idegenség, otthon, haza, migráció, emigránstípusok, Tompa Andrea**

IDENTITY VARIANTS IN THE NOVEL *HAZA (HOME)* BY ANDREA TOMPA

Author: **Éva ALBERT**, fourth-year student (evialbert99@gmail.com)

Supervisor: **Anikó NOVÁK**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The dissertation examines the identity variants of the characters in Andrea Tompa's novel *Haza (Home)*, the change of their relationship towards "home" in relation to time and distance from the homeland and pays special attention to the issues of foreign language and mother tongue. Andrea Tompa's characters, who arrive to a class reunion, reveal a wide range of emigrant types and identity variants, placing the questions of alienation and homeliness in a newer and newer light. The main goal of this dissertation is to interpret these identity patterns and to explore the motivation behind them.

Identity allows us to differentiate ourselves from others or to separate one nation from another. But what happens when we are away from our homeland for a long time, what happens to our mother tongue or to the self, which are significant parts of our identity? Can the foreign language and culture of the foreign country become a part of our new identity? Why do the characters in the novel say that it's easier to go away than to go home? This work attempts to answer all these questions.

Keywords: **identity, strangeness, home, migration, emigrant types, Andrea Tompa**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

ÖNÉRTTELMEZÉS ÉS ÍTÉLET Esterházy Péter és a *Magyar Műhely* kapcsolata

Szerző: **FENYŐ Dániel** VI. évfolyam (fenyoda@gmail.com)

Témavezető: **Dr. TAKÁTS József** egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet,
Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

Előadásomban Esterházy Péter és a *Magyar Műhely* folyóirat kapcsolatán keresztül vizsgálom a posztmodern és a neoavantgárd irodalom szétválaszthatóságának problémakörét. Kiindulópontom egy 1985-ös esemény: a *Magyar Műhely* által szervezett kalocsai találkozón mutatták be a lap 70. számát, amelyben Nagy Pál, a Magyar Műhely egyik szerkesztője lesújtó kritikát közölt a laphoz addig közel álló Esterházy Péter *Daisy* című opera semiserájáról. A kritikát elolvasva az író elhagyta a találkozót, kapcsolata pedig a Magyar Műhellyel megszűnt. Petőcz András ezt az eseményt a neoavantgárd és a posztmodern végleges szakításaként értékelte. Állítása árnyalható, ugyanakkor – Takáts József vonatkozó írásaival együtt – rámutat arra, hogy Esterházy indulása a neoavantgárd kontextusán belül is elbeszélhető.

Az előadásban arra keresem a választ, hogy Esterházy művei milyen kapcsolódási lehetőségeket, illetve kihívásokat jelentettek a neoavantgárd művészet számára. Ehhez elsősorban az Esterházy-próza, valamint a posztmodern fogalmának korai, neoavantgárd felőli recepcióját vizsgálom. A recenzensek a szerzőt mint az avantgárd irodalom újabb kiemelkedő alakját látták, a *Bevezetés a szépirodalomba* darabjainak megjelenésétől kezdve azonban a *Magyar Műhely* körén belül Esterházy szövegei kapcsán elmozdulást érzekeltek a posztmodern felé. Az elmozdulás érzékelésének elemzése által láthatóvá válik a neoavantgárd posztmodernnel szembeni kritikája, amely kijelöli, hogy e két irodalomtörténeti paradigma – a neoavantgárd belső perspektívájából tekintve – milyen fogalmak mentén különül el egymástól.

Kulcsszavak: Esterházy Péter, Magyar Műhely, posztmodern, neoavantgárd

SELF-INTERPRETATION AND JUDGMENT The relationship between Péter Esterházy and the Magyar Műhely

Author: **Daniel FENYŐ**, sixth-year student (fenyoda@gmail.com)

Supervisor: **Dr. József TAKÁTS**, adjunct professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Hungarian Institute of Language and Literature,
Department of Modern Literary History and Literary Theory, Pécs

In my presentation, I will examine the problem of separability of postmodern and neo-avant-garde literature through the relationship between Péter Esterházy and the *Magyar Műhely* journal. My starting point is an event in 1985 – the 70th

issue of the journal was presented at a meeting in Kalocsa organized by *Magyar Műhely*, in which Pál Nagy, an editor of *Magyar Műhely*, published a scathing review of *Daisy* by Péter Esterházy, who had been closely associated with the journal up until then. After reading the review, the writer left the meeting and his relationship with the *Magyar Műhely* was severed. András Petőcz saw this event as the final break between the neo-avant-garde and the postmodern. His statement is hyperbolic, but at the same time – together with the relevant writings of József Takáts – it points out that Esterházy's departure can be narrated within the context of the neo-avant-garde.

In this presentation, I seek to answer the question of how Esterházy's works were connected to and challenged neo-avant-garde literature. To do so, I will focus on the early neo-avant-garde reception of Esterházy's prose and of the concept of postmodernism. Reviewers saw the author as a new prominent figure in avant-garde literature, but from the publication of his *Bevezetés a szépirodalomba*, a shift towards the postmodern was perceived in the *Magyar Műhely* circle in relation to Esterházy's texts. Through the analysis of the perception of this shift, the critique of the neo-avant-garde against the postmodern becomes visible, which defines the concepts along which these two paradigms of literary history are separated from each other, from the neo-avant-garde's inner perspective.

Keywords: Péter Esterházy, *Magyar Műhely*, postmodern, neo-avant-garde

„MIÉRT SAJNÁLNOK AZ IDŐT?”

Alice útja a felnőtté válás ösvényén Lewis Carroll *Alice Csodaországban* című művében

Szerző: **LUKÁCS Ramóna**, III. évfolyam (bobitabobitajatsz@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Lewis Carroll Alice-történeteiben a legfőbb kihívást az álom és valóság közti félelmetesen keskeny sáv képezi. A mű központi dilemmái az ébrenlét és álom, a létezés és nemlétezés köré fonódnak. Köztudott, hogy a könyveket ihlető Alice Liddell létező és fontos személy volt az író életében, de a sorok jelentése merőben megváltozik, ha a főhőst Lewis Carroll gyermekbarátja és múzsája helyett magával az íróval cseréljük fel.

Ez az elemzés egy ilyen lehetséges olvasatra törekszik. Megkísérli felvázolni a lehetséges párhuzamokat az író életrajza és a mű fabulája között – mindeközben az életrajzát és az élete körüli vitákat is figyelembe véve.

Kulcsszavak: *Alice Csodaországban*, Lewis Carroll, biografikus szempontú műelemzés

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

“IF YOU KNEW TIME AS WELL AS I DO,” SAID THE HATTER,
“YOU WOULDN’T TALK ABOUT WASTING IT. IT’S HIM.”
Alice’s path growing up in Lewis Carroll’s “Alice in Wonderland”

Author: **Ramóna LUKÁCS**, third-year student (bobitabobitajatszika@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Humanities, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

“So I wasn’t dreaming, after all,” she said to herself, ‘unless–unless we’re all part of the same dream. Only I do hope it’s my dream, and not the Red King’s! I don’t like belonging to another person’s dream.’” (Alice Through the Looking-Glass: Chapter 8)

The quote mentioned above is taken from *Alice Through the Looking-Glass*, from our famous heroine. The words entertain the work’s main dilemma, the difference between reality and dream, between existence and nonexistence. It is a well-known fact that Alice Liddell was a real and dear person in the author’s life, but the pages gain a whole different meaning if we, to some extent, switch Lewis Carroll’s child friend and muse with the writer himself. This analysis aspires to shed light on a different understanding of the novel, while drawing parallels between the author’s own life and the Alice stories, using his biography and the controversies around it.

Keywords: **Alice in Wonderland, Lewis Carroll, biography, analysis**

SZEMÉLYESSÉG ÉS SZÖVEGKÖZISÉG ORAVECZ IMRE EZREDFORDULÓ UTÁNI MŰVEIBEN

Szerző: **CSONDOR Soma** doktorandsz, II. évfolyam (csondorsoma@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORBÁN Jolán** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar,
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Modern Irodalomtörténeti és Irodalomelméleti Tanszék, Pécs

Az 1990-es években a posztmodern irodalomtudományi iskolák antireferenciális irodalomkonceptiója Magyarországon is egyfajta interpretációs alapvetéssé vált, főként a modern és kortárs szerzőkkel és alkotásokkal foglalkozó kutatók körében. Ennek fényében különösen izgalmas, hogy éppen ettől az időszakról kezdődően váltak egyre gyakoribbá és jelentősebbé a személyes, életrajzi elemeket előtérbe helyező irodalmi vállalkozások, önéletrajzi narratívák. Oravecz Imre munkássága bizonyos értelemben e folyamat előzményeként is értelmezhető, amennyiben az *1972. szeptember* (1988) című

kötetének szerelmi költészetére gondolunk. Az elmúlt évtizedek alapján azonban az is kijelenthető, hogy – bár más irányból, de – a tendencia egyik reprezentatív képviselőjeként is hivatkozhatunk rá. Oravecz ezredforduló környéki és utáni munkásságának meghatározó törekvései a családi múlt feltárása, a lokális környezet állapotának és változásainak feljegyzése, illetve a személyes élet, a szubjektum és az identitás elhelyezése e közegben. Kutatásom ezért az ezredfordulót követő irodalmi művek kontextusában kívánja feltérképezni a „személyesség” fogalmának értelmezési és használati lehetőségét, majd feltárni az Oravecz-szövegekben megjelenő irodalmi személyesség specifikus vonásait, bemutatva, hogy ezek miként alkotnak sajátos, életrajzi alapú magánmitológiát.

Kulcsszavak: **Oravecz, személyesség**

A BOLDOGSÁG PILLANATAI OTTLIK ÉS MUSIL ISKOLAREGÉNYEIBEN

Ottlik Géza: *Iskola a határon*, Robert Musil: *Törless iskolaévei*

Szerző: **SIMON Angéla**, II. évfolyam (simon.angela2000@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Jelen dolgozatom Ottlik Géza és Robert Musil iskolaregényeivel foglalkozik, a boldogság pillanatait kutatja. Az új, idegen világba csöppent ifjú növendékek által életérzések, különféle hangulatok jutnak kifejezésre. A katonaiskolába kerülve sokszor bánatosak, így az öröm, a boldogság pillanatai még értékesebbé válnak. A jókedv számtalan momentumát fedezhetjük fel a művekben. A dolgozat a két regény ilyen szempontú kapcsolódási pontjait tárja fel komparatív módszerrel.

Kulcsszavak: **Ottlik, Musil, iskolaregény, katonaiskola, idegen világ, növendék, bánat, boldogság**

MOMENTS OF HAPPINESS IN THE SCHOOL NOVELS OF OTTLIK AND MUSIL

Author: **Angéla SIMON**, second-year student (simon.angela2000@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The present paper focuses on the school novels of Géza Ottlik (*School at the Frontier*) and Robert Musil (*The Confusions of Young Törless*), exploring moments of happiness. Various feelings and moods are expressed through the young students

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

who find themselves in a strange, new world. They often feel sadness; thus, moments of joy and happiness become more valued. We can encounter numerous moments of joy, taking evident, sometimes nuanced, shapes in the works examined. The paper is based on the correlation between the two novels, discussing the novel world of Ottlik, then that of Musil. The paper provides an adequate image of the youth's everyday life and experience at school.

Keywords: Ottlik, Musil, school novel, military school, strange world, student, sadness, happiness

ÁLOMÉRTELMEZÉSEK A *TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNY*BEN Az álom fogalmának megközelítései a 19. századi magyar értekezésekben

Szerző: **RÉTFALVI P. Zsófia** doktorandusz (zsofi200@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil. MILBACHER Róbert** PhD egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar,
Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

103

Sigmund Freud *Álomfejtés* című könyvének megjelenésével a 20. század emberképe alapjaiban változott meg, ami az álmok értelmezésére is jelentős hatást gyakorolt. E máig ható *korszakváltás* nyomán az álomról már nehezen tudunk pszichológiai fogalmak nélkül gondolkodni. Előadásomban a *Tudományos Gyűjtemény* (1817–1841) című folyóirat álmokról szóló értekezéseit vizsgálom, mint például Fejér György *Az időnkbeli Prófétákról s az ő jövőndöléseikről* (1818), Bitnicz Lajos *Az ébrenségről, alvásról és álmokról* (1818) Gaal György *Polylogikai mulatság az álomról és alvásról* (1821), Fejér György *Az álomban járásról s világosan látásról* (1837) című írásai. E szövegek révén igyekszem feltárni azt a fogalmi hálót és azokat a párhuzamosan létező megközelítésmódokat, amelyek a 19. század sokszínű álomértelmezését jellemezték.

Kulcsszavak: álomértelmezések, 19. század

INTERPRETATION OF DREAMS IN THE *TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNY* Approaches to the concept of dream in 19th century Hungarian papers

Author: **Zsófia P. RÉTFALVI** doctoral student (zsofi200@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil. Róbert MILBACHER** PhD associate professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Doctoral School of Literature and Culture, Pécs

The human image of the 20th century has changed fundamentally since the publication of Sigmund Freud's *The Interpretation of Dreams*, and has also influenced the explanation of dreams. As a result of this change of era, today, we can

hardly think about dreaming without using psychological terms. In my presentation, I will examine the papers on dreams in the journal *Tudományos Gyűjtemény* (1817–1841). These include, for example, György Fejér *Az időnkbeli Prófétákról s az ő jövődöléseikről* (1818); Lajos Bitnicz *Az ébrenségről, alvásról és álmokról* (1818); György Gaal *Polylogikai mulatság az álomról és alvásról* (1821); György Fejér *Az álomban járásról s világosan látásról* (1837). Through these texts, I seek to explore the conceptual web and the coexisting approaches that characterised the diverse interpretations of dreams in the 19th century.

Keywords: the Interpretation of Dreams, 19th century

KI A SZERZŐ?

A magyar slágergyáros, Zerkovitz Béla bírósági ügyének sajtórepresentációja

Szerző: LENGYEL Emese, I. évfolyam, PhD-hallgató (lengyelemese1@gmail.com)

Intézmény: Debreceni Egyetem, Irodalom- és Kultúratudományok Doktori Iskola – Média- és Könyvtártudományi Intézet, Debrecen

Témavezető: dr. habil. KESZEG Anna, adjunktus

Intézmény: Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar, Kolozsvár

Zerkovitz Béla (1881–1948) az egyik legismertebb 20. századi magyar slágerkomponista. Szerzőként több száz szanzont, kuplét és operettet jegyez, habár Zeneakadémián sohasem tanult, gépészmérnöki oklevéllel rendelkezett. A végzettsége pályája során többször gondot jelentett, ugyanis több szakmabeli megkérdőjelezte zeneszerzői képességeit. Előadásomban a zeneszerző 1925-ös bírósági ügyének bemutatására vállalkozom. A pert az *Árvácska* című operettdarabbal kapcsolatban indította a zeneszerző ellen Huber Miksa karmester. Huber azt állította, hogy nemcsak hangszerelte és harmonizálta a szóban forgó operettet, hanem ő emelte művészi alkotássá. Elmondása szerint Zerkovitz csupán elfütyülte, eldúdolta a dalokat, a munkát azonban ő végezte el, mely már egy konkrét rágalmazással is felért. Éppen ezért a per során kérte, hogy ismerjék el az operett társszerzőjeként. Továbbá nagyobb részesedést kért az előadás bevételeiből. Zerkovitz ügyvédje igen felkészült, a szerzőséget érintő általános tényeket meggyőzően alkalmazta a konkrét esetre: „A kereset – kezdte – a zenevilágban szokásos nagyzásnak és nagyzolásnak az eredménye. Generális szokás az, hogy előkelő komponisták megkomponálják dalműveiket, a hangszerelést azután rendszerint karmesterekre bízák. A magyar operettirodalomban igen sok példa van erre” (Az Est, XV. évf. 34. sz. 5). A kutatás korabeli sajtóforrások segítségével rekonstruálja, hogy miként alakult a per Zerkovitz és a karmester között, valamint, hogy milyen zenetörténeti példákat hoztak fel a szembenálló felek.

Célom, hogy bemutassam a magyar slágerkomponista egyik peres ügyének hátterét, mely esetpélda során betekintést kapunk a 20. századi magyar szerzői jogokba és a korabeli operettjátzásba is.

Kulcsszavak: bírósági per, magyar operett, szerző, társszerző, sajtóforrások

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I .

WHO WAS THE COMPOSER?

The court case of the Hungarian hit composer, Béla Zerkovitz, represented
in contemporary press sources

Author: **Emese LENGYEL**, first-year Ph.D. student (lengyelemese1@gmail.com)

Institution: University of Debrecen, Doctoral School of Literary and Cultural Studies
– Institute of Media and Library Studies, Debrecen

Supervisor: **dr. habil. Anna KESZEG**, senior lecturer

Institution: Babeş-Bolyai University, Faculty of Political, Administrative and Communication Sciences, Cluj-Napoca

Béla Zerkovitz (1881–1948) is one of the most well-known Hungarian hit composers of the 20th century. He wrote several hundred chansons, couplets, and operettas. Although he has never attended the Academy of Music, he had a degree in mechanical engineering. His degree caused problems many times during his career because some professionals questioned his composing skills. In my paper, I undertake to present the court case of the composer from 1925. Conductor Miksa Huber filed a lawsuit against the composer for the operetta titled *Árvácska* [Pansy]. *Huber claimed that he orchestrated and harmonized the operetta, but he also made it into an artistic work.* He said that Zerkovitz only whistled and sang the tunes, but the work itself was done by Huber, which equals defamation. For this reason, through the lawsuit, he wanted to be acknowledged as a co-author of the operetta. He also wanted to have a more significant amount of the income after performances. Zerkovitz's lawyer was exceptionally well-prepared. He applied the general facts about the authorship on the concrete case: "This suit – as he began – is the result of the general delusions of grandeur in the world of music. It is a general habit to compose the tunes, then leave orchestrating to the conductor. In the Hungarian operetta literature, there are several examples of that." (*Az Est*. Vol. XV, No. 34, p. 5). With the help of contemporary press sources, the research work reconstructs how the lawsuit developed between Zerkovitz and the conductor and what kind of examples the opponent participants bring up from music history. My goal is to present the background of the Hungarian composer's lawsuit. We can get a glimpse of Hungarian copyrights in the 20th century and contemporary operetta playing.

Keywords: **court case, Hungarian operetta, composer, co-author, press sources**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

KULTÚRSZABOTÁZS

Az Internationale Situationniste (I.S.) művészetkonceptiója mint forradalmi fegyver

Szerző: **HORVÁTH Mihály**, BA II. évfolyam (jnr.horvathm@gmail.com)

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Filozófia Tanszék, Filozófia, Művészetelméleti és Klasszikus Tanulmányok Intézete;
Filmtudományi és Vizuális Tanulmányok Tanszék, Pécs

Az Internationale Situationniste (I. S.) egy „stratégákból” álló politiko-esztétikai avantgárd csoportosulás. Programjuk a mindennapi élet dekolonizációja és a forradalmi mozgalom létrehozása volt a társadalomkritika elméleti és gyakorlati realizációján keresztül. Militáns írásaik és antikulturális tevékenységeik többek között hozzájárultak az 1968 májusában zajló forradalmi eseményekhez is.

Támadásaik középpontjában az önmagáért fejlődő gazdaság által kitermelt *elidegenedett valóság* állt. A szeparált és üres kultúra elpusztításán keresztül megvalósított *nem-művészetet* tartották a társadalmi elidegenítést opponáló kritikai gyakorlatnak, kiteljesedő politikai erőnek. Jelen munkámban szituacionista *nem-alkotások* kritikai elemzésén keresztül mutatom be elméleti meggyőződéseik alapjait, kitérve módszereik hatékonyságára és felmerülő elméleti inkonzisztenciákra.

Kulcsszavak: szituacionizmus, kommunizmus, radikális esztétika, politikai avantgárd

CULTURE-SABOTAGE

The Internationale Situationniste's (i.s.) non-art as an instrument of revolution

Author: **Mihály HORVÁTH**, second-year BA student (jnr.horvathm@gmail.com)

Institution: University of Pécs, Faculty of Philosophy, Department of Film, Media and Cultural Studies,
Institute of Philosophy, Theory of Art and Classical Studies, Pécs

The Internationale Situationniste (I.S.) was a politico-aesthetic avant-garde movement organized by “strategists”. Their campaign declared the decolonization of everyday life and the establishment of a revolutionary current through the theoretical and practical realization of social criticism. The militant writings and anti-cultural activities of the I.S. also influenced the revolutionary episodes of May, 1968. The target of their attacks was the *alienated reality* of global capitalism. They believed that through the elimination of the separated and hollow culture, *non-art* can be realized – as an instrument of political power and critical practice – as opposed to the society of alienation. The aim of my research is to critically approach situationist works of *non-art* and thematically present their theoretical basis, while keeping an eye on the efficiency of their methods, and any occurrent conceptual inconsistencies.

Keywords: situationism, communism, radical aesthetics, political avant-garde

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

STRUKTÚRÁK AZ UTCÁKON – DELEUZE ÉS GUATTARI TÖMEGPSZICHOLOGIÁJA

Szerző: **VIDA Tamás** mesterhallgató (vidatamas42@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Zsolt** egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar, Esztétika és Kulturális Tanulmányok
Tanszék, Esztétika MA, Pécs

A második világháború borzalmai és a nyugati radikális baloldal visszaszorulásának hatására az ötvenes és hatvanas évek szocialista gondolkodói elkezdtek elfordulni a klasszikus marxista emberképtől, mely az embert mint önös érdekeit követő, racionális társadalmi szereplőt mutatja be. Ezek a teoretikusok a pszichoanalízis kritikai eszköztárát felhasználva rámutattak a politikai és gazdasági racionalitás instabil alapjaira, a tudattalan, irracionális késztetésekre, amelyek időnként a politikai diskurzus hagyományos fogalmai segítségével értelmezhetetlen eseményekként és mozgalmakként a felszínre törnek.

A freudomarxisták többsége számára ezen késztetések halálos fenyegetést jelentettek a haladásra. Meg kellett szelídíteni azokat az irracionális erőket, amelyek a reakció keltetői voltak, az emberek ítélőképességét elhomályosító komplexusokat fel kellett számolni, mielőtt az osztálytudat kialakulhatna. Deleuze és Guattari a *L'anti-Édipe*-ben megkérdőjelezi ezt a felfogást, és azt állítják, hogy az ezen gondolkodók által azonosított pszichológiai erők a fennálló társadalmi renddel való szakítás előfeltételei.

Előadásomban Deleuze és Guattari elmélete segítségével kísérlem meg értelmezni a háború utáni társadalmi mozgalmak működését. Bemutatom, hogy az emberről alkotott képük alapvetően különbözik mind a marxista, mind a freudi felfogástól, és felhasználom azt az elmúlt évtizedekben elszaporodó, korlátozott látóterű, efemer politikai mozgalmak elemzésére. Állításom szerint ezek a mozgalmak nem egy tág politikai projekt hanyatlásának vagy feladásának eredményei, hanem egy a 20. század változásaiban elveszett kollektív szubjektivitás rekonstruálásának szükséges elemei.

Kulcsszavak: pszichoanalízis, marxizmus, társadalomelmélet, tömegpszichológia

STRUCTURES IN THE STREETS – DELEUZE AND GUATTARI'S MASS PSYCHOLOGY

Author: **Tamás VIDA** (vidatamas42@gmail.com)

Supervisor: **Zsolt BAGI**, adjunct professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Department of Aesthetics and Cultural Studies, Pécs

After the horrors of the Second World War and the decline of the radical left in the West, the socialist thinkers of the fifties and sixties began to turn away from the classical Marxist image of man, which saw people as rational actors obeying

their selfish interests. These theoreticians used the tools of psychoanalysis to point out the unstable base of political and economic rationality, the irrational, unconscious drives, which occasionally surface in the form of events and movements undefinable with the terms of traditional political discourse.

For most of these freudomarxists, these drives represented a mortal threat to progress. The irrational forces which engendered reaction had to be tamed, the complexes which clouded people's judgement had to be corrected before class consciousness could take hold. In their book *L'anti-Ceipe*, Deleuze and Guattari challenge this notion, and suggest that the psychological forces identified by these authors are a necessary part of breaking with the established order of the world.

In my presentation I will attempt to analyse post-war political movements with the help of Deleuze and Guattari's theory. I will show how their image of man differs fundamentally from that of Marx and Freud, and I will apply their concepts to the study of the ephemeral social movements which proliferated in the last decades. I will try to prove that these movements do not represent the degradation or abandonment of the broad political projects that preceded them, but are rather a necessary part of reconstructing a collective subjectivity that has been lost in the turbulent years of the latter half of the 20th century.

Keywords: psychoanalysis, Marxism, mass psychology, social theory

A POLITIKAI FENOMÉN PROBLÉMÁJA A NÉMET FILOZÓFIAI HAGYOMÁNYBAN

Szerző: **CSÁSZÁR Andrea Mária**, PhD II. évfolyam (cyjay4@gmail.com)

Témavezető: **Dr. WEISS János** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Irodalom- és Kultúratudományi Doktori Iskola, Pécs

Előadásomban a *politikai fenomen* problémáját vizsgálom meg a német filozófiai tradícióban, Edmund Husserl és Karl Jaspers filozófiájának segítségével. Husserl fenomenológiai elméletének egyik sajátossága politikafilozófiai elemzéseinek hiánya és módszerének apolitikus jellege, ugyanis elemzéseiben következetesen kerüli a politikai világ *fenoméneit* hagyományosan leíró kifejezések használatát. Jaspers egzisztencialista filozófiájában olyan *fenomén*ek vizsgálatával, mint amilyenek a bűn, a halál, a szenvedés, a véletlen vagy a küzdelem, arra kíván rámutatni, hogy az ember élete során szükségképpen jut olyan határhelyzetekbe, amelyek racionálisan nem uralhatók és felfoghatók. Jaspers *határhelyzet* (*Grenzsituation*) fogalma olyan értelemmel bír, egyszerre pszichikai és fizikai valóságot jelent, amelyet nemcsak természeti törvények határoznak meg, továbbá az emberi létezés számára előnyösek vagy hátrányosak is lehetnek. A határhelyzetekbe való tudatos belépés hozzásegít ahhoz, hogy önmagunkká váljunk, Jaspers szerint ugyanis „határhelyzeteket tapasztalni és egzisztálni ugyanaz.” Előadásomban azt igyekszem bemutatni, hogy milyen politikai szegmensei lehetnek e két elméleti módszernek és mennyiben alkothatják egy lehetséges *politikai fenomenológia* gyakorlatát.

Kulcsszavak: Husserl, Jaspers, politikai fenomen, egzisztencializmus, fenomenológia

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

THE PROBLEM OF POLITICAL PHENOMENON IN THE GERMAN PHILOSOPHICAL TRADITION

Author: **Andrea Mária CSÁSZÁR**, second-year PhD student (cyjay4@gmail.com)

Supervisor: **Dr. János WEISS**, professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Philosophy and Social Sciences, Doctoral School of Literature and Cultural Studies, Pécs

In my presentation, I will explore the problem of *political phenomenon* in the German philosophical tradition, using the philosophy of Edmund Husserl and Karl Jaspers. One of the characteristics of Husserl's phenomenological theory is the lack of political philosophical analysis and the apolitical nature of his method, as he consistently avoids the use of terms that traditionally describe the *phenomena* of the political world. In his existentialist philosophy, Jaspers seeks to show, by examining phenomena such as sin, death, suffering, coincidence or struggle, that in the course of his life, man inevitably finds himself in *boundary situations* which cannot be rationally controlled or understood. The Jaspersian concept of the *boundary situation* (*Grenzsituation*) is a meaningful reality, both psychic and physical, which is not only determined by natural laws, but can also be advantageous or disadvantageous to human existence. Consciously entering into boundary situations helps us to become ourselves, according to Jaspers, "to experience boundary situations and to exist are the same thing." In my presentation, I will try to show what political segments of these two theoretical methods can be and to what extent they can constitute the practice of a possible political phenomenology.

Keywords: **Husserl, Jaspers, political phenomenon, existentialism, phenomenology**

109

AZ ÁLLAM PROBLÉMÁJA SPINOZA ÉS HOBBS POLITIKAI GONDOLKODÁSÁBAN

Szerző: **ZSUPOS Norbert**, (MA; Msc) II. évfolyam (norbertzsupos@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BAGI Zsolt** egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia tanszék, Pécs

Az állam kialakulásának problémája központi szerepet játszik Spinoza és Hobbes politikai gondolkodásában. Hobbes filozófiájában az állam (*commonwealth*) azt a politikai közösséget reprezentálja, amelyet a szuverén feltétlen hatalma által kormányzott individuumok alkotnak. Spinoza filozófiájában az államhatalom (*imperium*) a politikai közösség azon közös jogát foglalja magában, amelyet a sokaság (*multitudo*) hatalma fejez ki. Az állam kialakulásának kérdése Hobbes és Spino-

za gondolkodásában egyaránt a természeti és társadalmi állapot – társadalmi szerződés által rögzített – megkülönböztetésén alapul.

A dolgozat az állam problémáját vizsgálja Hobbes és Spinoza politikai gondolkodásában, elsősorban az individuum és a hatalom fogalmi szempontjából. A dolgozat előzetes állítása az, hogy Hobbes és Spinoza filozófiájában az állam problémájával kapcsolatban megjelenő alapvető különbség az individuum és a hatalom viszonyában nyilvánul meg. Hobbes gondolkodásában az állam monarchikus jellege, valamint a szuverén feltétlen hatalma éppen úgy az individuumról alkotott meghatározásokból erednek, ahogy Spinoza gondolkodásában az államhatalom és a sokaság hatalmának kölcsönös viszonya visszavezethető az individuum sajátos meghatározására.

Kulcsszavak: **Spinoza, Hobbes, állam, hatalom, individuum**

THE PROBLEM OF THE STATE IN THE POLITICAL THOUGHT OF SPINOZA AND HOBBS

Author: **Norbert ZSUPOS**, second-year MA, MSc student (norbertzsupos@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zsolt BAGI**, adjunct

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy, Pécs

The problem of the emergence of the State is central to the political thought of Spinoza and Hobbes. In Hobbes' philosophy, the commonwealth represents the political community of individuals governed by the absolute power of the sovereign. In Spinoza's philosophy, state power (*imperium*) implies the common right of the political community expressed by the power of the multitude (*multitudo*). In both Hobbes' and Spinoza's thought, the question of the emergence of the State is based on the distinction between the natural and the social state, fixed by social contract. This paper examines the problem of the State in the political thought of Hobbes and Spinoza, primarily in terms of the concepts of the individual and power. The preliminary claim of the paper is that the fundamental difference between the philosophies of Hobbes and Spinoza on the problem of the state is manifested in the relationship between the individual and power. In Hobbes' thinking, the monarchical character of the state and the unconditional power of the sovereign derive from definitions of the individual, just as in Spinoza's thinking, the interrelation between the power of the state and the power of the multitude can be traced back to a specific definition of the individual.

Keywords: **Spinoza, Hobbes, state, power, individual**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

LUKÁCS GYÖRGY *A MODERN DRÁMA FEJLŐDÉSÉNEK TÖRTÉNETE* CÍMŰ KÖNYVÉNEK FILOZÓFIAI ÉS ESZTÉTIKAI VIZSGÁLATA

Szerző: **DARADICS Boglárka**, MA II. évfolyam (bogi.d98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba** egyetemi tanársegéd

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia és Művészetelméleti Intézet,
Filozófia Tanszék, Pécs

A fiatal Lukács György érdeklődésének középpontjában meglehetősen hosszú ideig különböző drámaelméleti kérdések álltak. *A modern dráma fejlődésének története (Drámakönyv)* című munkájában egyfajta szisztematikus képet kaptunk Lukács e kérdésekre adott válaszáiról. Lukács előbb említett műve kiemelkedően nagy teljesítmény, melyben a szerző arra vállalkozik, hogy megrajzolja a dráma fejlődéstörténeti ívét az ókori drámáktól egészen a modern drámáig. Lukács többek között olyan kérdésekre keresi a választ, hogy (1) miként definiálható a „jó dráma”, vagyis melyek azok a kritériumok, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy a drámai alkotás elnyerje a befogadó tetszését. Egy másik Lukácsot foglalkoztató fontos probléma pedig, hogy (2) létezik-e modern dráma és amennyiben igen, akkor ez miként jellemezhető.

Lukács a fentebbi kérdések megválaszolása érdekében szociológiai, esztétikai, irodalomelméleti és történelemfilozófiai eszköztárat egyaránt mozgósít. Előadásomban arra vállalkozom, hogy a *Drámakönyv* koncepcióját annak esztétikai, illetve történelemfilozófiai jellemzői alapján mutassam be.

Az előadás első felében a dráma lukácsi fogalmának komplex elemzésére vállalkozom, azt gondolom ugyanis, hogy a fogalom pontos megértése elengedhetetlen a koncepció pontos megértéséhez. Ezt követően, az előadás további részében arra fókuszálok, hogy mi mondható el a Lukács drámaelmélete mögött húzódó történelemfilozófiáról, s ez mennyiben és mely pontokon befolyásolja azt.

Kulcsszavak: a fiatal Lukács, *Drámakönyv*, szellemtörténet, történelemfilozófia, esztétika

THE PHILOSOPHICAL AND AESTHETICAL ANALYSIS OF GEORG LUKÁCS'S THE HISTORY OF MODERN DRAMA

Author: **Boglárka DARADICS**, second-year student (bogi.d98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csaba ANDRÁS**, assistant professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Philosophy,
Art Theory and Classical Studies, Department of Philosophy, Pécs

For a long time, the young Georg Lukács was interested in various questions of drama theory. In his work *The History of Modern Drama* (Drama Book), we can get a kind of systematic picture of Lukács's answers to these questions. Lukács's

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

aforementioned work is an outstanding achievement, in which the author undertakes to draw the historical arc of the development of drama from ancient drama to modern drama. Lukács seeks answers to questions such as (1) how to define “good drama”, i.e. what are the criteria that are absolutely necessary for a dramatic work to win the approval of the audience? Another important problem for Lukács is (2) whether modern drama exists and, if so, how it can be characterized.

In order to answer the above questions, Lukács draws on sociological, aesthetic, literary-theoretical and historical-philosophical tools. In my presentation, I will attempt to introduce the concept of the Drama Book on the basis of its aesthetic and historical-philosophical characteristics.

In the first half of the lecture, I will undertake a complex analysis of Lukács’s concept of drama, because I believe that a precise understanding of the concept is essential. Subsequently, in the remainder of the lecture, I will focus on what can be said about the philosophy of history behind Lukács’s theory of drama, and to what extent and at what points this influences it.

Keywords: the young Lukács, Drama Book, history of ideas, philosophy of history, aesthetics

A VÁROSI TÁJKÉP SZEMIOTIKAI ELEMZÉSE SZARAJEVÓ PÉLDÁJÁN

Szerző: **ORSÓS György**, PhD I. évfolyam, orsosgyorgydvk@gmail.com

Témavezető: **Dr. REMÉNYI Péter** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Politikai Földrajzi,
Fejlesztési és Regionális Tanulmányok Tanszéke, Pécs

Mint azt az 1980-as évek óta földrajzi, antropológiai és művészettörténeti munkák sora állítja, a minket körülvevő (városi) táj erősen befolyásolja a kultúráról, társadalomról vallott nézeteinket. Az utóbbi néhány évtizedben szintén elterjedt nézetté vált, hogy a táj alapvetően különböző ideologikus és hatalmi diskurzusokat reprezentál, melyek feltárásához James S. Duncan és Trevor J. Barnes klasszikusnak számító kötetükben a szemiotikai megközelítést és a diskurzusanalízist ajánlja. Előadásomban ezt a megközelítési módot mutatom be tudománytörténeti kontextusába ágyazva, továbbá Szarajevó példáján egy esettanulmány keretében ismertetem egy lehetséges módozatát.

Kulcsszavak: városi tájkép, szemiotika, hatalmi diskurzus, Szarajevó

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

SEMIOTIC ANALYSIS OF URBAN LANDSCAPE THROUGH THE EXAMPLE OF SARAJEVO

Author: **György ORSÓS**, first-year PhD student

Supervisor: **Dr. Péter REMÉNYI**, professor

Institute: University of Pécs, Faculty of Science, Department of Political Geography,
Development and Regional Studies, Pécs

Since the 1980's, geographical, anthropological and art historical works have been stating that the surrounding landscape strongly influences our views on culture and society. Studies of the last decades conclude that landscape itself is a representation of different ideological and power discourses. James S. Duncan and Trevor J. Barnes have advised semiotic and discourse analysis to interpret and understand them. In my talk, I will present this approach embedded in its scientific history, and I will show its use through a case study of Sarajevo.

Keywords: **semiotic, power discourses, Sarajevo**

113

A FASIZMUS ESZTÉTIKÁJA LENI RIEFENSTAHL FILMJEIBEN

Szerző: **BÍRÓ Botond**, szabad bölcsész BA (birobotond12@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRÁS Csaba**, egyetemi tanársegéd

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Filozófia és Művészetelmélet Intézet,
Filmtudományi és Vizuális Tanulmányok Tanszék, Pécs

Az előadás a 20 század elejei német fasiszta esztétika elemzését nyújtja Leni Riefenstahl propagandafilmjén keresztül. A vizsgálódásban nagy jelentőséget kap Walter Benjamin „Műalkotás-tanulmánya”, valamint Siegfried Kracauer releváns filmelméleti írásai. A kutatás arra világít rá, hogy hogyan esztétizálta a politikát a német fasizmus filmnyelve *Az akarat diadala (Triumph des Willens, 1935)* című filmben.

Kracauer és Benjamin a korukban hatalmas népszerűségnek örvendő médiumot, a filmet, politikai aspektusa miatt, mint a valóságunk alakításának lehetséges eszközét látták. Az emigrációba kényszerült Benjamin a már említett tanulmányában a fasizmus politikát esztétizáló tendenciáival szemben a művészet politizálását tűzi ki, amely meghatározó programmá válik a modernitás marxista esztétikai törekvéseiben. A politika esztétizálása a tömegek önkifejezési lehetőségéhez ugyan hozzájárul, viszont konzerválja az elosztási mechanizmusokat. Az előadás tehát arra törekszik, hogy a Benjamin által megfogalmazottaknak egy illusztrációját nyújtsa.

Kulcsszavak: **W. Benjamin, S. Kracauer, fasizmus, filmelmélet, politika, esztétika**

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

THE AESTHETICS OF FASCISM IN LENI RIEFENSTAHL'S FILMS

Author: **Botond BÍRÓ**, BA in liberal arts, (birobotond12@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Csaba ANDRÁS**, assistant professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Arts, Institution of Philosophy and Theory of Art,
Department of Film and Visual Studies, Pécs

The lecture provides an analysis of German fascist aesthetics of the early 20th century through the films of Leni Riefenstahl. The study of Walter Benjamin, the “Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction” and Siegfried Kracauer’s relevant writings on film theory will be of great importance in my examination. The research sheds light on how politics were aestheticized in Nazi Germany through the film *Triumph of the Will* (*Triumph des Willens*, 1935).

Kracauer and Benjamin saw film, a medium that was hugely popular in their time, as a possible means of shaping our reality because of its political aspect. Forced into exile, Benjamin, in his aforementioned study, contrasts the aestheticizing tendencies of fascism with the politicization of art, which becomes a dominant programme in the Marxist aesthetic pursuit of modernity. The aestheticization of politics, while contributing to the masses’ possibility of self-expression, preserves the existing mechanisms of distribution. The lecture thus seeks to provide an illustration of Benjamin’s theses.

Keywords: **W. Benjamin, S. Kracauer, fascism, film theory, politics, aesthetics**

ADALÉKOK A MAGYAR-SVÉD KULTURÁLIS KAPCSOLATOK TÖRTÉNETÉHEZ: BUDAPESTI SVÉD NAPOK

Szerző: **LENGYEL Emese**, I. évfolyam, PhD-hallgató (lengyelemese1@gmail.com)

Intézmény: Debreceni Egyetem, Irodalom- és Kultúratudományok Doktori Iskola – Média-
és Könyvtáratudományi Intézet, Debrecen

Témavezető: **Dr. habil. KESZEG Anna**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar, Kolozsvár

A Budapesti Svéd Napok a Magyar Királyi Külügyminisztérium, a Magyar Királyi Vallás- és Közoktatási Minisztérium, a Magyar-Svéd Társaság, a Magyar Rádió, a Magyar Tudományos Akadémia, valamint a Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem együttműködésében valósult meg 1943. április 2–18. között. A rendezvénysorozat célja elsősorban a két állam, azaz Svédország és Magyarország közti kulturális kapcsolat erősítése volt. További célként tűzték ki, hogy a svéd kultúrát megismertessék, népszerűsítsék a magyarok körében. A nemzetközi kulturális kapcsolatok, a különböző

platformon létrejövő kulturális érintkezések egyszersmind előidézhetnek külpolitikai hatásokat, megalapozhatják a jövőbeli kulturális, de még gazdasági együttműködéseket is. Habár a jelen esemény megszervezésének mögöttes „szándékairól” részletekbe menő információkkal sajnos nem rendelkezünk, nem feledkezhetünk meg arról, hogy a szóban forgó esemény háborús időkben zajlott le, a hatalmon pedig a Kállay-kormány volt. A tanulmányban a Budapesti Svéd Napok részletes bemutatására vállalkoztam, melyhez – egyéb pontos források hiányában – korabeli cikkeket válogattam, majd helyeztem kontextusba. Az 1943-as kulturális program előzményeit, hátterét szintén kerestem, melyhez ugyanúgy korabeli sajtóanyagokat használtam fel.

Kulcsszavak: Budapesti Svéd Napok, kultúra, kulturális kapcsolatok, kulturális diplomácia

ADDITIONS TO THE HISTORY OF HUNGARIAN-SWEDISH CULTURAL RELATIONS: BUDAPESTI SVÉD NAPOK [SWEDISH DAYS BUDAPEST]

Author: **Emese LENGYEL**, first-year Ph.D. student (lengyelemese1@gmail.com)

Institution: University of Debrecen, Doctoral School of Literary and Cultural Studies,
Institute of Media and Library Studies, Debrecen

Supervisor: **dr. habil. Anna KESZEG**, senior lecturer

Institution: Babeş-Bolyai University, Faculty of Political, Administrative and Communication Sciences, Cluj-Napoca

Swedish Days Budapest [*Budapesti Svéd Napok*] held April 2–18, 1943, was organized by the cooperation between the Royal Hungarian Ministry of Foreign Affairs, the Royal Hungarian Ministry of Religion and Education, the Hungarian-Swedish Association, the Hungarian Radio, the Hungarian Academy of Sciences, and the Royal Hungarian Pázmány Péter University. The primary goal of this event was to strengthen the relationship between the two countries, Sweden and Hungary. It has another aim as well: to acquaint and to promote Swedish culture among Hungarians. International cultural relationships, cultural contacts established on different platforms can affect foreign affairs, future possibilities for research, or economic cooperation can be foreseen and installed by them. Although we do not know too much about the underlying intentions behind the organization of this event, we should not forget that this event took place during wartime and the Kállay administration. In this paper, I undertake to present the Swedish Days Budapest, for which – in the absence of any other exact source – I selected recent articles and put them into context. I also examined the history and background of the 1943 cultural program, for which I also used contemporary press sources.

Keywords: Swedish Days Budapest, culture, international cultural relations, cultural diplomacy

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

FILOZÓFIA UTÁNI (FILM)MŰVÉSZET A strukturalista film művészetelméleti vonatkozásai

Szerző: **FEKETE Róbert**, MA I. évfolyam (islandcastle12@gmail.com)

Témavezető: **dr. LICHTER Péter** tanszékvezető, egyetemi docens

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia és Művészetelméleti Intézet,
Esztétika Tanszék, Pécs

Jelen kutatás célkitűzése kettős. Egyfelől arra törekszik, hogy rámutasson azon kultúr- és művészettörténeti összefüggésekre, amelyek az amerikai avantgárd film és az Egyesült Államok második világháború utáni képzőművészete közötti szimbiotikus kapcsolatot megalapozták; valamint másfelől, hogy a 60-as évek második felétől egészen a 70-es évek közepéig domináns kísérleti filmes tendencia, a strukturalista film elemzésével bemutassa a metafizika kiszorulását a művészet birodalmából, ezzel egyúttal a művészettörténet végéről, a művészet filozófia általi kisemmizéséről szóló metanarratívát detektálja egy olyan marginalizáltnak tetsző régióban, mint az avantgárd film.

Ennek megfelelően az előadás menete is a fent vázolt sémát fogja követni: először a strukturalista filmet közvetlenül megelőző művészettörténeti és -elméleti hatásokat kívánom áttekinteni, majd pedig ezt követően térek rá a strukturalista filmnek a minimalizmushoz és a konceptuális művészethez kötődő sokszálú rokonságára és arra, hogy ezen filmek miként igyekeznek megszabadulni a metafizikától, illetve hogyan is néz(het)ne ki egy metafizika nélküli esztétika.

Kulcsszavak: absztrakció, médiumspecifikusság, lírai film, strukturalista film, konceptuális művészet, művészet vége koncepció

THE ART OF FILM POST PHILOSOPHY The artistic aspects of structuralist films

Author: **Róbert FEKETE**, first-year student (islandcastle12@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Péter LICHTER**, head of department, assistant professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Philosophy,
Art Theory and Classical Studies, Department of Aesthetics, Pécs

The purpose of this presentation is twofold. On the one hand, it seeks to highlight the cultural- and art historical connections that have established the symbiotic relationship between American avant-garde film and post-World War II American art; and, through the analysis of structuralist film, the dominant experimental film tendency from the second half of the 1960s until the mid-1970s, to show the displacement of metaphysics from the realm of art, and, at the same time, to detect the end of a metanarrative, the end of the history of art, the disenfranchisement of art by philosophy, in a

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

seemingly marginalised region like avant-garde film. Therefore, the course of the presentation will follow the previously outlined scheme; firstly, I will review the art historical and theoretical influences that immediately preceded structuralist film, and then I will turn to the multiple affinities of structuralist film with minimalism and conceptual art, and how these films seek to renounce metaphysics, or what aesthetics without metaphysics looks like.

Keywords: **abstraction, medium specificity, lyrical film, structural film, conceptual art, end of art conception**

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG HELYI MÁRTÍRJA Latinca Sándor kultusza Kaposváron (1945–1993)

Szerző: **ZAB Tamás Lóránd**, V. évfolyam (zabt@gamma.ttk.pte.hu)

Témavezető: **Dr. POLYÁK Petra** főlevéltáros, önkéntes óraadó; **Dr. CSIBI Norbert** egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Történettudományi Intézet,
Újkortörténeti Tanszék, Pécs

117

Latinca Sándor a Magyarországi Tanácsköztársaság fennállása alatt előbb a Somogy megye élén álló direktórium tagja volt, majd később egy személyben volt a megye vezetője forradalmi kormányzótanácsai biztосként. A Tanácsköztársaság bukása után a Prónay Pál-féle különítmény áldozata lett. Jelen dolgozat az ő személye körül 1945 után, Kaposváron kialakuló intenzív mártírkultuszt és a város által folytatott emlékezetpolitikát vizsgálja, levéltári és sajtóforrások segítségével. Végigköveti a kultuszban bekövetkező változásokat, megvizsgálja és értelmezi a különböző emlékműállítások, elnevezések politikai és kulturális hátterét, illetve ismerteti a rendszerváltás során bekövetkező ideológiai változás hatását, amely a kultusz megszűnéséhez vezetett.

Kulcsszavak: **Tanácsköztársaság, Latinca Sándor, Kaposvár**

THE PROLETARIAT'S LOCAL MARTYR The cult of Sándor Latinca in Kaposvár (1945–1993)

Author: **Tamás Lóránd ZAB** (zabt@gamma.ttk.pte.hu)

Supervisors: **Dr. Petra POLYÁK**, chief archivist, external lecturer; **Dr. Norbert CSIBI**, senior lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Pécs

Sándor Latinca was one of the three members of the directory of Somogy County during the brief rule of the Hungarian Soviet-Republic in 1919. Later, he became the one-man leader of the county as a commissioner of the revolutionary

governing council. After the fall of the dictatorship of the proletariat, he fell victim to the infamous Hungarian white terror squadron led by Pál Prónay. After 1945 – in the new political system – the Communist Party started an intensive martyr-cult of Latinca in the city of his main work and death – Kaposvár. This cult was part of the much bigger cultural policy of myth-, and history-creation of the strengthening Communist Party. This research work investigates the phenomenon of the local martyr-cult, using mainly the local press of the latter half of the 20th century. The records of the sessions of the City Council and its executive commission were also studied thoroughly.

Keywords: The proletariat's, Sándor Latinca, Kaposvár

CESARE BECCARIA AZ ASSZOCIACIONISTA HAGYOMÁNYBAN

Szerző: **CSABAY István Csaba**, MA II. évfolyam (csabaystvan@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PETE Krisztián**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Filozófia és Művészetelméleti Intézet, Filozófia Tanszék, Pécs

Előadásomban Cesare Beccaria 1764-ben publikált *A bűnökről és a büntetésekről* című értekezését vizsgálom a locke-i asszociacionista pszichológia keretrendszerében. John Locke szerint az ideák közötti kapcsolatok egyrészt természetes összefüggésük révén, másrészt a megszokás által alakulhatnak ki és szilárdulhatnak meg az emberi elmében. Előadásomban annak kimutatására teszek kísérletet, hogy Beccaria jogfilozófiája nagymértékben támaszkodik az ideák asszociacionista elméletére, mivel (1) számára a bűncselekmények egy meghatározó hányada az *ancien régime* társadalmi berendezkedésében fogant hibás eszmetársítások eredménye; (2) érvelése szerint egy jól működő büntetőpolitika képes az ideák e hibás kapcsolatának felbontására és új kapcsolatok létrehozására, megszilárdítására. Ennek következménye az, hogy Beccaria szerint nem a büntetés intenzitása, hanem annak gyorsasága, következetessége és gyakorisága képes hatékonyan elrettenteni a potenciális bűnelkövetőket, mivel ezáltal a bűn és a büntetés ideái szorosabban összekapcsolódnak az elmében. E ponton a büntetés morális konzekvenciái is megnyilvánulnak, hiszen érvelése szerint az erkölcsi érzeteket a hagyomány, a szokások és folyamatos ismétlések konstruálják, következésképpen a büntetőpolitika átalakításával a morális konvenciók is megváltoztathatók.

Kulcsszavak: Beccaria, büntetőjog, elrettentés, asszociacionista pszichológia, közerkölcs

H U M Á N T U D O M Á N Y O K I I I .

CESARE BECCARIA IN THE ASSOCIATIONIST TRADITION

Author: **István Csaba CSABAY**, second-year MA student (csabaystvan@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Krisztián PETE**, assistant professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Philosophy,
Institute of Philosophy and Art Theory, Pécs

In my work I examine Cesare Beccaria's treatise *On Crimes and Punishments*, published in 1764, within the framework of Lockean associationist psychology. John Locke argued that connections of ideas are formed and consolidated in the human mind through natural associations and habit. I will attempt to show that Beccaria's philosophy of law relies heavily on the Lockean notion of the "association of ideas", since (1) he claims that a significant proportion of crimes committed is the result of erroneous associations formed and maintained in the social order of the *ancien régime*; and (2) he argues that a well-functioning penal system is capable of unravelling these flawed connections of ideas and making them right as by creating new ones. Consequently, according to Beccaria, it is not the intensity of the punishment that can effectively deter potential offenders, but its speed, consistency, and frequency, as these make the ideas of crime and punishment more closely and firmly associated in the human mind. At this point, moral consequences of punishments also come up, since, according to Beccaria, moral sentiments are formed by tradition, habits, and constant repetitions; therefore, moral conventions can be changed by a penal reform as well.

Keywords: **Beccaria, criminal law, deterrence, associationist psychology, public morality**

119

ÖNSZERVEZŐDÉS ÉS KÉPVISELET A délvidéki Magyar Közművelődési Szövetségek történetei

Szerző: **MOLNÁR Csongor I.** évfolyam (molnar.csongor@windowslive.com)

Témavezető: **ABLONCZY Balázs** habilitált egyetemi docens

Intézmény: Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történeti Intézet, Művelődéstörténeti Tanszék,
Művelődéstörténet Doktori Program, Budapest

1940. november 24-én Újvidéken megalakult a Jugoszláviai Magyar Közművelődési Szövetség. A délszláv államban élő magyar kisebbség ezzel újra lehetőséget kapott a királyi diktatúra bevezetése és a kisebbségi pártok betiltása után az önszerveződésre. A folyamatban természetesen a nemzetközi helyzet, a Náci Németország megerősödése, a magyar-jugoszláv közeledés, a Jugoszláv Királyság diplomáciai izolálódása és az ország belpolitikája is közrejátszott. A dolgozat arra tesz kísérletet, hogy feltárja a II. világháború alatt működő, számos földrajzi megnevezéssel ellátott Magyar Közművelő-

dési Szövetség létrejöttét, tevékenységét és szervezetiségét. Ezek fényében a dolgozat arra keresi a választ, hogy a változó diplomáciai, háborús és belpolitikai helyzetekben a JMKSZ, majd a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség milyen hatást tudott kifejteni mint magyar művelődési egyesületeket tömörítő szervezet, milyen területekre terjedt ki a munkája, és kik voltak meghatározó személyiségei. A kutatás célja, hogy levéltári források és korabeli sajtó alapján bemutassa a JMKSZ, majd a DMKSZ eddig sokszor elfeledett történetét, hiszen mint a délszláv állambeli magyar kulturális, gazdasági egyesületek ernyőszervezete – amely ugyan hangsúlyozta, hogy politizálni nem fog – megkerülhetetlen szerepet játszott a magyarok életében még a Bácska visszatérése után is. Az újvidéki székhelyű szervezet a mindenkor magyar kormányok megbízható partnereként lépett fel.

Jelen munka további célja, hogy a helyi levéltárak iratanyagát feldolgozva rámutasson az említett szervezet munkájára, beemelve a német megszállás alatt álló Bánátban működő Bánáti/Dunamelléki Magyar Közművelődési Szervezet történetét is.

Kulcsszavak: **Délvidék, Jugoszlávia, Bácska, Bánát, közművelődés, önszerveződés, kisebbség**

SELF-ORGANISATION AND REPRESENTATION

Chapters of the Hungarian Cultural Organisation in the Yugoslav state

Author: **Csongor MOLNÁR**, first-year student (molnar.csongor@windowslive.com)

Supervisor: **Balázs ABLONCZY**, habilitated associate professor

University: Eötvös Loránd University, Faculty of Humanities, Institute of Historical Studies,

Department of Cultural History, Cultural History Doctoral Programme, Budapest

On the 24th of November 1940, the Hungarian Cultural Association of Yugoslavia was formed in Novi Sad. The Hungarian minority living in the South Slavic state was again given the opportunity for institutional self-organization after the introduction of the royal dictatorship and the banning of minority political parties. Of course, the international situation, the strengthening of Nazi Germany, the Hungarian-Yugoslav rapprochement, the diplomatic isolation of the Kingdom of Yugoslavia and the country's domestic politics also played a role in the process. The paper attempts to explore the establishment, activities and organization of the Hungarian Cultural Association, which operated during the war. The study seeks to answer the question of the role of the Hungarian Cultural Association in the changing diplomatic affairs, war and domestic political situations, the areas covered by its work and its key figures. The aim of the work is to present the often-forgotten history of the Hungarian Cultural Association on the basis of archival sources and the press. Although it emphasized that it will not partake in politics, as the umbrella organization of Hungarian cultural and economic associations in the South Slavic state, it played a crucial role even after the return of the Bačka region to Hungary. The Novi Sad-based organization acted as a reliable partner of the Hungarian governments. A further aim of the present work is to process the fonds of the local archives with a reference to the work of the said organized organization, including the history of the Banat / Danube Hungarian Cultural Organization which operated in the German-occupied Banat region.

Keywords: **World War II, Vojvodina, Yugoslavia, Serbia, Bačka, Banat, minority, culture**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

A GAZDASÁGI BÜNTETŐJOG ELMÉLETE ÉS ELŐZMÉNYEI A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI MAGYARORSZÁGON

Szerző: **VARGA Benedek**, III. évfolyam (benedekvarga1@gmail.com)

Témavezető: **Dr. HOMOKI-NAGY Mária** tanszékvezető egyetemi tanár; **Dr. VARGA Norbert** egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Kutatásom célja azoknak a kérdésnek a megválaszolása volt, hogy a két világháború közötti időszakban a kor jogtudósai mit értettek a modern értelemben vett gazdasági büntetőjog alatt, megjelent-e a büntetőjogdogmatikában ez a jogterület, valamint a korszak jogirodalmi álláspontja szerint mely deliktumok minősültek gazdasági bűncselekményeknek?

A vonatkozó 20. századi büntetőjogi irodalom, így különösen Angyal Pál, Klivényi Lajos, Tury Sándor Kornél, Wiener A. Imre művei alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a büntetőjogtudományban már a Horthy-korszak idején önálló jogterületként kezelték a gazdasági büntetőjogot. A szakirodalmi álláspont egységes abban, hogy ez a jogterület az első világháborút követő időszakban jelenik meg, ugyanis a világégést követően a gazdaságpolitika is gyökeresen megváltozott, mert az állam fokozottan beavatkozott a gazdaságba és e beavatkozás egyik eszköze volt a büntetőjog. A korszak közgazdaságtani felfogásának mélyebb megértéséhez hozzájárult Heller Farkas és Navratil Ákos munkáinak áttekintése is. Megállapítást nyert, hogy a kor jogirodalmában azon deliktumok minősültek gazdasági bűncselekményeknek, melyek a nemzeti gazdálkodást, annak valamely ágát, vagy alapintézményét támadták. Ennek következtében elengedhetetlen volt az egyes bűncselekmények jogi tárgyainak behatóbb vizsgálata. Összességében az előadásomban a gazdasági bűncselekmények dogmatikai hátterét fogom ismertetni gyakorlati példákkal alátámasztva.

A jelen kutatással megszerzett dogmatikai és kutatásmódszertani ismereteket felhasználva a jövőben egy konkrét gazdasági bűncselekményre és az ahhoz kapcsolódó joggyakorlatra szeretném szűkíteni a kutatásomat.

Kulcsszavak: jogtörténet, büntetőjog, Horthy-korszak

THE LEGAL DOGMATICS OF ECONOMIC CRIMINAL LAW IN THE INTER-WAR PERIOD IN HUNGARY

Author: **Benedek VARGA**, third-year student (benedekvarga1@gmail.com)

Supervisors: **Prof. Dr. Mária HOMOKI-NAGY**, department head, professor; **Dr. Norbert VARGA**, docent

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

The central questions of my research were the following: did the category of economic criminal law dogmatically exist in the criminal law science in the Horthy-era, and which delicts qualified as economic crimes in this period?

After analysing the relevant legal literature, especially the works of Pál Angyal, Lajos Klivényi, Kornél Sándor Tury, Imre A. Wiener, I draw the conclusion that economic criminal law was an existing field of law in the inter-war period. The

legal scholars agreed that the first appearance of the economic criminal law occurred after the First World War, because of increased economic intervention. To understand the theory of social economy of this period, I studied Farkas Heller's and Ákos Navratil's works. In the course of the research, it was found that those delicts qualified as economic crimes which attacked the national economic management or one of the branches of national economic management. As a result, it was essential to analyse the protected legal interests of the crimes. In summary, I am going to review the dogmatical background of economic criminal law with practical examples.

With the acquired theoretical and research methodological knowledge, I would like to confine my research to one economic crime and the related legal practice in the future.

Keywords: legal history, criminal law, Horthy-era

A KÍNAI JOG FEJLŐDÉSE A XX. SZÁZADBAN

Szerző: **SOMA Iván**, II. évfolyam (ivansoma00@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MEZEI Péter** egyetemi docens; **dr. PATYI Zsófia** tanársegéd képzési koordinátor

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Jogász Szak, Szeged

122

A dolgozat témája a kínai jog alapjainak feltárása, majd fejlődése a XX. században. Alapvetően fő gondolat, hogy milyen úton alakult ki a jog egy olyan hatalmas országban, mint Kína. A kutatás rávilágít arra is, hogy a kínai jog fejlődését az idő múlásával milyen társadalmi, gazdasági és történelmi helyzetek formálták. Legfőbb célom, hogy bemutassam az olvasóknak, miért kellett annyi idő a kínai jogfejlődéshez. A dolgozat a nem elhanyagolható elméleti alapokból bontakozik ki, nagy hangsúlyt fektet a történelmi eseményekre és a kulturális befolyásra, valamint az ezek által generált változásokra, így a szokásjogtól és a hagyományoktól való távolodással arányosan megfigyelhető a jogfejlődés. Az idő is jelentős szerepet tölt be a tanulmányban, hiszen egy ország jogának, normáinak kialakításához, kodifikálásához és újításához rengeteg idő szükséges, a kutatás ennek mértékével is foglalkozik.

Kulcsszavak: Kína, 20. század, fejlődés

THE DEVELOPMENT OF CHINESE LAW IN THE TWENTIETH CENTURY

Author: **Iván SOMA**, second-year student (ivansoma00@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Péter MEZEI** docent; **Dr. Zsófia PATYI** assistant

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Szeged

The project presents the basics and the development of Chinese law in the twentieth century. The main focus is on how the law could be shaped by an enormous country like China. This research shows that the law could be formed by

societies, policies, economies and by other historical events and that it takes time. My main goal was to learn about and to show something about Chinese law. In the course of the research I started with the basics and I built up from that using historical events. With this method, I was able to understand and see the development of Chinese law. The conclusion is that Chinese culture had a huge impact on law, but as time flies, it seems that traditions are starting to disappear, which causes faster development in this country. The project had to focus on time as well, because when someone or a country creates or develops a norm, they must be patient and give enough time for its development. It won't be perfect and it won't happen overnight.

Keywords: **China, the twentieth century, development**

A MAGYAR GASZTRONÓMIA A XVIII. ÉS A XIX. SZÁZADBAN

Szerző: **RADAKOV Alen**, IV. évfolyam (alen.radakov@gmail.com)

Témavezető: **dr. PFEIFFER Attila** egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

123

Amikor az emberek múltjával foglalkozunk, akkor legtöbbször a politikai és a hadtörténelmi történelem kerül az érdeklődés középpontjába. Ez a téma talán első ránézésre a legérdekesebb, mivel a politika határozta meg népek sorsát, rajzolta át országok határait, támasztott eszméket és pusztított el közösségeket. Ez természetesen érthető is, mivel eme események hatására nyerte el világunk jelenlegi formáját. A történészek körében, főleg a XX. század utolsó harmadától kezdve az érdeklődés mégis egyre gyakrabban áttevődik a világ országainak kultúrájára és gasztronómiájára, és a legújabb tanulmányok már e témákkal foglalkoznak. Egyre jobban foglalkoztatja az embereket, hogyan éltek a múltbéli emberek, hogyan is folyt mindennapi életük. E kutatási terület keretein belül foglalkoznak egyre többen a múltbéli ételekkel és a konyhai szokásokkal.

Jelen kutatás központi kérdése: Hogyan is étkeztek az emberek a XVIII., XIX. században Magyarországon. E téma keretein belül szeretném bemutatni őseink étkezési szokásait, és e mellett, szeretném elemezni a magyar gasztronómia fejlődését is. Célom, hogy egy teljes képet adjak a hazai konyha történetéről. Emellett bemutatok még néhány régi receptet, amelyekről sokan nem hallottak. Ezért választásom a korabeli receptes könyvek elemzésére esett, illetve ezeken keresztül fogok néhány ételt bemutatni az idei konferencián.

Kulcsszavak: **étkezés, gasztronómia, magyar konyha, XVIII., XIX. század**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS KIHÍVÁSAI A JOG VILÁGÁBAN

Szerző: **dr. KARDOS Vivien Kata** doktorandusz, II. évfolyam (kardos.vivien.kata@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KOVÁCS Péter** tanszékvezető egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Statisztikai és Demográfiai Tanszék, Szeged

Néhány évtizede a tudományos berkeken kívül a mesterséges intelligencia (MI) – hétköznapi – alkalmazása még futurisztikus elképzelésnek tűnhetett. Azonban nem szabad megfeledkezni arról, hogy az MI eredete egészen az 1950-es évek közepére nyúlik vissza. A XXI. században e technológia egyre szélesebb körben történő elterjedésének köszönhetően megfigyelhető az MI-alapú megoldások alkalmazása iránti növekvő érdeklődés és igény. Különösen igaz ez az egyes alkalmazási területek bővülésére, egyre több MI-alapú alkalmazás ismert a jogi területeken. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy korábbi kutatásunk alapján megállapítást nyert, hogy a gyakorló jogászok körében csekély mértékű az MI-t használók aránya. Önmagában véve nehézséget okoz az MI elhatárolása az automatizációs megoldásoktól.

Jelen kutatás fő kérdésköre, hogy a jog világában az MI-alapú megoldások milyen alkalmazási lehetőségekkel rendelkeznek, napjainkban mely területeken nyernek alkalmazást, valamint az érme másik oldaláról megvilágítva milyen kihívásokat, esetleges kockázatokat rejtenek.

A szakirodalom és az áttekintett, nemzetközi szinten a gyakorlatban megjelenő alkalmazások áttanulmányozása alapján megállapítást nyert, hogy a főbb alkalmazási területek például a jogi kutatás és a jogi átvilágítás, a peres eljárások kimenetelének előrejelzése, az elektronikus tényfeltárás (e-discovery), a szerződéselemzés, valamint a szerződésfelülvizsgálat. A kutatás eredményei alapján látható, hogy az MI a jogászai professzió gyakorlóinak munkáját is számottevően támogatni képes a munkahatékonyság növelésében, az előrejelzések kapcsán, valamint a dokumentumelemzés területén is. Mindezekre ugyanakkor árnyékként vetülhet az esetleges kockázatok kérdésköre. Például a biztonság, az adatvédelmi garanciák érvényesülése, az alapadatok minősége, a bemeneti adatok sérülékenysége – beleértve az algoritmus tervezését és a kimenet esetleges nem megfelelő értelmezését –, valamint az átláthatóság biztosítása is kihívást jelent.

Összességében látható, hogy az MI szerepe a jog világában nem a jogászok helyettesítése, hanem eszközként a jogászok hatékonyságának támogatása. A jelentősége növekvő tendenciát mutat, ugyanakkor hangsúlyozandó, hogy jelenleg hazánkban szigetszerűen alkalmazott a jogi területeken, valamint számos kihívást, kockázatot rejt a használata, ezért különösen fontos a nyitott szemléletmód és a megfelelő felkészültség.

Kulcsszavak: mesterséges intelligencia, jogászai professzió, alkalmazási lehetőségek, kihívások, kockázatok

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF AI APPLICATIONS IN THE WORLD OF LAW

Author: **Dr. Vivien Kata KARDOS**, second-year doctorate student (kardos.vivien.kata@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Péter KOVÁCS**, department head, docent

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Social Sciences, Department of Statistics and Demography, Szeged

For a few decades, in addition to scientific circles, the everyday use of artificial intelligence (AI) may have seemed like a futuristic idea. However, it should not be forgotten that the origin of AI dates to the mid-1950s. In the 21st century, due to the increasing prevalence of this technology, there is a growing interest and demand for the use of AI-based solutions. This is especially true for the expansion of application areas, with more and more AI-based applications known in the legal fields. Notwithstanding, it should be noted that based on our previous research, it was found that the proportion of AI users among legal practitioners is low. In itself, it is difficult to separate AI from automation solutions.

The main issues of the present research are the opportunities of AI-based solutions in the world of law, in which areas they are used nowadays, and what the challenges and potential risks are.

Based on the overview of the literature and the AI applications in practice at international level, the main areas of the applications are, for example, legal research and due diligence, litigation prediction, e-discovery, contract analysis and contract review. According to the results of the research, it can be seen that AI is able to significantly support the work of legal practitioners in increasing work efficiency, in connection with prediction, and in the field of document analysis. At the same time, the issue of potential risks may be a shadow of all this. For instance, the dimension of security, data protection guarantees, the quality of raw data, the vulnerability of input data, including the design of the algorithm and misinterpretation of output, as well as ensuring transparency are also challenging.

Overall, it can be seen that the role of AI is not to replace lawyers in the world of law, but to act as a tool to support the efficiency of lawyers. Its significance shows an increasing trend; however, it should be emphasized that it is currently applied in Hungary in an island-like way in the legal fields, and its use involves many challenges and risks. It is, therefore, important to be open-minded and appropriately prepared.

Keywords: **artificial intelligence, lawyers, opportunities, challenges, risks**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

„FELELJ MEG A TETOVÁLÁSODNAK!”

A tetoválás mint identifikáció eszköze a Gulág női táboraiiban (1934–1953)

Szerző: **BÁRDONICSEK Dominika** doktorandusz, III. évfolyam (b.domee94@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. habil. BEBESI György PhD.** egyetemi docens; **Dr. habil. KOLONTÁRI Attila PhD.**

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Interdiszciplináris Doktori Iskola, Európa és a magyarság a 18-20. században Doktori Program, Pécs

Kutatásomban részben Danzig Szergejevics Baldajev, burját származású rendőrezredes és Gulág-folklórkutató tetoválásgyűjteményein keresztül a Gulág női táborainak egy speciális aspektusát, a „tetováló művészetet” vizsgálom a sztálini totalitárius államszocialista diktatúra idejében. Baldajev művében a női és férfi táborok és börtönök kényszermunkásainak tetoválásait gyűjtötte össze. A tetoválás egy sajátos névjegy, mely tükrözi viselőjének a hierarchiában betöltött pozícióját és családi állapotát, emellett kifejezi a tetovált személy gondolatait és érzelmeit. Ez megállapítható a Gulág lágereiben is. A Gulág-túlélők és Baldajev szerint a kényszermunkások általában meg tudták állapítani egymásról, hogy ki köztörvényes és ki politikai fogoly, a tábori hierarchián belül hol helyezkedik el, miért ítélték lágerfogságra stb. Ennek oka az ún. „felel meg a tetoválásodnak” törvény volt. Az ottani hierarchia minden szintjén megvolt az a szimbólumcsoport, amelyből egy elítélt választhatott. Ha valaki megsértette ezt a „törvényt”, komoly büntetésben részesülhetett.

Előadásom elején röviden bemutatom, hogy miért ítélték el nőket kényszermunkára, mely lágerekbe kerülhettek, miként épült fel a társadalom a táborokban (kik voltak a politikai és köztörvényes foglyok). Majd ismertetem, hogy milyen kedvelt és tiltott tetoválási motívumok voltak, milyen konzekvenciákkal járt a feljebb említett szabály megsértése, volt-e különbség a női és férfi tetoválások között (cél, motívum, viselés szabályai stb. tekintetében). Emellett a nők kategóriáján belül kitérek az anyákra, leszbikusokra és prostituáltakra.

Kulcsszavak: Gulág, női kényszermunkások, tetoválás

“ADAPT TO YOUR TATTOO!”

Tattooing as a device for identification in gulag women's camps (1934–1953)

Author: **Dominika BÁRDONICSEK**, third-year student (b.domee94@gmail.com)

Supervisors: **Dr. Habil. György BEBESI PhD.**, docent; **Dr. Habil. Attila KOLONTÁRI PhD**

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Interdisciplinary Doctoral School, Pécs

In my presentation, partly through Danzig S. Baldaev's collections of tattoos – in which he collected tattoos of forced laborers in women's and men's camps and prisons – I explore a special aspect of the women's camps of the Gulag, women's “tattoo art” under the Stalinist totalitarian state-socialist dictatorship. “A tattoo is a special card.” It reflects a person's position in hierarchy, marital status. It expresses the thoughts and emotions of the tattooed person. This also appeared in the

Gulag camps. According to survivors, and Gulag folklore researchers, prisoners were usually able to determine who was a common or political prisoner, where they were located in the hierarchy, why they were sentenced to forced labour, etc. The reason for this was the so-called “adapt to your tattoo” rule. At each level of the camp hierarchy, the choice of the theme of symbols was determined. If a political prisoner chose from among the motifs of common lawmen, she was punished.

At the beginning of my work, I show why women were sentenced to forced labor, which camps they were transported to, how the hierarchy was built in the camps (who were the political and common-law prisoners). I describe the popular and prohibited (tattoo) motifs, the consequences of violating the rule, and the difference between female and male tattoos (their purpose, motifs, rules, etc.). In addition, within the category of women, I examine mothers, lesbians, and prostitutes.

Keywords: **Gulag, women's camp, tattoos**

A KLEMM CSALÁD TÖRTÉNETE

Szerző: **VUKAŠINOVIĆ Péter**, III. évfolyam (vukasinovic.peter98@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PFEIFFER Attila** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék

Tanulmányom fő témája a Klemm család történetének bemutatása a 19. század közepétől napjainkig. A családi hagyomány szerint felmenőim Köln környékéről települtek át a mai Bácska területére. Célom feltárni ennek az anekdotának a történelmi hitelességét. Az időutazást levéltári, múzeumi, egyházi adatokra, visszaemlékezésekre, valamint családom megőrzött tárgyi emlékeire (levelezésekre, személyes dokumentumokra, fényképekre) alapozom.

Kutatásom központi szereplője a dédapám, Klemm Ádám, hadi sebész, főhadnagy. A második világháborúban megélt mesészerű történetét dolgozom fel, majd Újvidékre való visszatéréssel párhuzamosan a tartományi székváros helytörténetével foglalkozom. Munkám végén bemutatom a Klemm család helyzetét napjainkban.

Kulcsszavak: **bácskai németek, Klemm Ádám, II. világháború, második magyar hadsereg, Újvidék**

THE HISTORY OF THE KLEMM FAMILY

Author: **Péter VUKAŠINOVIĆ**, third-year student (vukasinovic.peter98@gmail.com)

Supervisor: **Ph.D. Attila PFEIFFER**, docent

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad

The main topic of my work is presenting the history of the Klemm family from the middle of the 19th century until the present time. According to family tradition, my ancestors came from the area of Cologne to the territory of modern

Bačka. The goal of this study is to explore the historic background of this tradition. My travel back in time will be based on archives, museums, church data, recollections, and the preserved material memory of my family (correspondence, personal documents, photos). The central figure of my research is my great-grandfather, Ádám Klemm, a military surgeon and lieutenant. I worked to process his fabulous story during World War Two, and his return to Novi Sad while I touch upon the history of the provincial capital. At the end of my study, I present the current situation of the Klemm family.

Keywords: Germans in Bačka, Ádám Klemm, World War Two, the second Hungarian army, Novi Sad

AZ EURÓPAI UNIÓ ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM FELÉ IRÁNYULÓ TÖRVÉNYALKOTÁSA

Az Európai Parlament és a Tanács 2019/770 Irányelve a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

Szerző: **LÓCZ Eszter** abszolvens (esterloc.97@gmail.com)

Témavezető: **dr. DUDÁS Attila** rendkívüli egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Jogtudományi Kar, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az Európai Bizottság az online akadályok és versenyegyenlőtlenségek megszüntetésén dolgozik. 2019-ben került elfogadásra „Az Európai Parlament és a Tanács 2019/770 Irányelve a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól” című dokumentum. Az irányelv főbb céljai az elektronikus kereskedelem fejlődésének serkentése, a fogyasztók digitális tartalomhoz, illetve digitális szolgáltatásokhoz való jobb hozzáféréseinek biztosítása, valamint a vállalkozások számára a digitális tartalmak és digitális szolgáltatások nyújtásának megkönnyítése. Ezzel szeretnének hozzájárulni az Európai Unió digitális gazdaságának fellendítéséhez és az általános növekedés ösztönzéséhez. A dokumentum segíti a digitális egységes piac létrejöttét, a jobbiztonság erősítését és a tranzakciós költségek csökkentését, ami különösen jelentős előny a közép- és kisvállalkozások számára. Elfogadásának egyik indoka, hogy a szerződéses felek az összefüggő egyes alapvető kérdésekben teljesen összhangban lévő, Unió szerte alkalmazandó szerződéses jogokra támaszkodhassanak. Néhány alapvető szabályozási elem teljes harmonizációja jelentősen növeli a fogyasztók és a vállalkozások jobbiztonságát. Igyekszik kizárni a jogi széttagoltságot az uniós jogszabályok és a nemzeti jogi normák magas szintű harmonizálása által, így – amennyiben az Irányelv másként nem rendelkezik – a tagállamok nem tarthatnak fenn és nem vezethetnek be nemzeti jogukba a dokumentumban leírtaktól eltérő rendelkezéseket. Az egységes jogszabályoknak köszönhetően megkönnyíti a digitális tartalmak szolgáltatását és digitális szolgáltatások nyújtását és megbízható szerződési jogi környezetet biztosít.

A kutatás célja elemezni az Irányelvben leírt rendelkezéseket és azok jelentőségét a digitális piac további fejlődése szempontjából, a szabályozás teljességét, valamint feltárni azokat az intézményeket, amelyek még esetleg további szabályozásra szorulnak.

Kulcsszavak: **digitális kereskedelem, Európai Unió, szabályozás, fejlődés, jogi harmonizáció, egységesség**

THE EUROPEAN UNION'S LEGISLATION ON ELECTRONIC TRADE Directive (eu) 2019/770 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services

Author: **Eszter LÓCZ**, graduate (esterloc.97@gmail.com)

Supervisor: **Attila DUDÁS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Law, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The appearance of computers, and later of the Internet, has changed the everyday life of people; however, the process is not near its end. The digital world offers new spaces to the human population. This can also be observed in the case of digital trade, which implies a significant development for consumers, as well as providers. This might pose the question: to what extent is law able to keep up with the constantly-developing digitizing process? Digital development has also made the job of the European Union's legislators even harder. The most fundamental aim of the foundation of the European Union is to create and maintain a standardised internal market. The aforementioned internal market is an internal, borderless area, in which the free movement of goods and services and a high level of consumer protection are ensured. With the development of technology, the distribution of goods and services through the Internet has become possible. The European Committee aims to eliminate online barriers and unequal trade opportunities. In 2019, the "Directive (EU) 2019/770 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services" was accepted. The directive's main objectives are to enhance the development of electronic trading, to grant consumers better access to digital content and digital services, to make it easier for businesses to provide digital content and services, thus contributing to the stimulation of the digital trade of the European Union and the increase of general motivation. The directive ensures the introduction of a uniform market, the strengthening of legal certainty and the decrease of transactional expenses, which imply a great benefit for small- and medium businesses. One purpose of accepting the directive is that, regarding certain fundamental issues, contracting parties are able to rely on a uniform legislature, applicable throughout the Union. The uniformity of some fundamental regulatory policies significantly increases consumers' and entrepreneurs' legal certainty. By unifying the legislation of the Union and national legal norms, it aims to rule out legal disintegration, thus preventing members from performing or introducing laws other than prescribed in the document into their respective national legislation, unless stated otherwise in the Directive. The conformity of the legislature makes the provision

of digital content and services easier and creates a reliable legal environment for the contracting parties. The legislation has to be technology-neutral and future proof, which can be exemplified by the update and introduction of new features. Besides the specifications of providing digital content and digital services, it also defines the rights and obligations of the contracting parties, the subjective and objective requirements of contractual compliance, as well as outlines the possibilities of legal remedy. By 01.07.2021, the member states were obliged to accept and proclaim those legal provisions through which they would integrate the Directive into their own legal system. The aforementioned provisions will come into effect from 01.01.2022, thus providing enough time for the member states to prepare the ground for the new legislature.

The purpose of the present paper is to analyse the provisions described in the Directive, as well as their importance for the development of the digital market, to examine the integrity of the legislature, and also to reconsider those institutions that would need further regulations.

Keywords: digital trade, the European Union, legislature, development, legal harmonization, uniformity

A MAGYAR IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI SZERVEZET MODERNIZÁLÁSÁNAK BEMUTATÁSA AZ 1869. ÉVI IV. TÖRVÉNYCIKK ALAPJÁN

Szerző: **SZABÓ István**, II. évfolyam (szaboistvan12@icloud.com)

Témavezető: **Dr. PÉTERVÁRI Máté** adjunktus

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Az 1848. évi áprilisi törvények lefektették a polgári állam alapjait Magyarországon, amely szabályozás az önkényuralom éveit követően a kiegyezésnek köszönhetően ismételten hatályba léphetett. A kiegyezést követően az Andrássy-kormányban az lett a feladata, hogy egy olyan új államszervezetet építsenek ki, amely a magyar történeti tradíciókat beépíti a modern intézményekbe. Igény mutatkozott arra, hogy a közigazgatási és az igazságszolgáltatási szervezetet külön válasszák, ezáltal több reformtervezet is napvilágot látott, amelyek segítettek a törvényjavaslat megszületését, mint például Pósfai Károly vagy Halmosy Endre munkája. A törvényjavaslatot az országgyűlés hosszasan tárgyalta, amelyet több alkalommal is támadtak az ellenzéki padokban ülő képviselők, de javaslataik nem értek célt. A nyár közepi szavazáson szótöbbséggel elfogadta az országgyűlés a törvényt a részletes tárgyalás során.

A bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. tc. értelmében a közigazgatást és az igazságszolgáltatást szétválasztották, garanciaként rögzítették, hogy a bíróságok megszüntetése vagy újak létrehozása csak törvény útján lehetséges. A törvény szabályozta a politikai, társadalmi és anyagi összeférhetetlenséget is. A bírósági szervezet felépítésében formabontó változások következtek be a bírósági reformok nyomán, ami 4 bírósági szintre osztotta az igazságszolgáltatást. Előadásom célja azon törvényi elemek bemutatása, amelyek megváltoztatták az igazságszolgáltatás szervezetét és a bírói hivatást.

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

A munkám során primer (MNL Országos Levéltárának belügyminisztériumi iratanyaga) és szekunder (*Máthé Gábor, Homoki-Nagy Mária, Pétervári Máté*) forrásokat dolgoztam fel, amely alapján átfogó képet mutatok be arról, miért kellett az új törvényt megalkotni és milyen hatást gyakorolt a bírósági szervezetre.

Kulcsszavak: az 1869. évi IV. törvénycikk, magyar igazságszolgáltatás, modernizálás

PRESENTING THE MODERNIZATION OF THE HUNGARIAN JUDICIARY BASED ON ACT IV OF 1869

Author: István SZABÓ, second-year student (szaboistvan12@icloud.com)

Supervisor: Dr. Máté PÉTERVÁRI, adjunct

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Department of Hungarian Legal History, Szeged

The laws of April 1848 laid the foundations of the civil state in Hungary, which, after years of tyranny, could be re-enacted thanks to the Austro-Hungarian Compromise. Following the Compromise, the Andrassy government was tasked with building a new state organization that would incorporate Hungarian historical traditions into modern institutions. There was a need to separate the administrative and judicial organizations, and several reform proposals were published that helped in the creation of the bill, such as the work of Károly Pósfai or Endre Halmosy. The bill was debated at length by Parliament, and was repeatedly attacked by MPs sitting in opposition benches, but their proposals failed to achieve their purpose. During the mid-summer vote, Parliament passed the law by a majority during a detailed hearing.

Act IV of 1869 on the Exercise of Judicial Power, under which the administration and the judiciary were separated, assured that the abolition of courts or the creation of new ones be possible only by law. The law also regulated political, social, and material conflicts of interest. Formative changes in the structure of the judiciary have taken place as a result of judicial reforms, which divided the judiciary into four levels court systems. The purpose of my presentation is to present the elements of law that have changed the organization of the judiciary and the judicial profession. In my work, I processed primary (documents from the National Archives Ministry of the Interior) and secondary sources (Gábor Máthé, Mária Homoki-Nagy, Máté Pétervári), based on which I present a comprehensive picture of why the new law had to be created and what impact it had on the court system.

Keywords: Act IV of 1869, Hungarian judiciary, modernization

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

FERENC FERDINÁND, A BÉKE FEJEDELME

Szerző: **LEVSTOK Benedikt**, II. évfolyam (levsben11@gmail.com)

Témavezető: **Dr. BALOGH Elemér** egyetemi tanár

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Európai Jogtörténeti Tanszék, Szeged

Kutatásom témája Ferenc Ferdinánd személyéről és politikai ambícióiról szól elsősorban. A Monarchia utolsó éveinek nagy reménysége és sorsdöntő politikai szereplője, aki csak egy merénylet áldozataként vonult be a történelemkönyvekbe.

Valószínűnek tartom, hogy az általa elkészített politikai terv és az általa létrehozott trialista államforma megvalósulása helyre billenthette volna az OMM etnikai, politikai és gazdasági válsághelyzetét. Azon kevesek közé tartozott az uralkodóházból, akik szembe mertek nézni az objektív problémákkal és kritikával illették az uralkodót. Ferenc József kiöregedett politikai ambícióival szemben éles ellentétet fejtett ki a házon belül, mellyel érezte, hogy az OMM végnapjait éli. A politikai és államigazgatási elképzeléseiről való kutatásaimat és feltételezéseimet elsősorban az önéletrajzi vetületből következtettem ki. Ferenc Ferdinánd személyének részletes megismerése adott magyarázatot politikai elképzeléseire és a magyarsággal való sajátos kapcsolatára. Számtalan magánlevél és naplórészlet igazolja elképzeléseinek gyökereit, melyhez világkörüli utazása is hozzájárult. Kutatásom az utána fennmaradt írásos emlékekből indul ki, levéltári forrásokból, szakirodalomból igyekszik választ adni politikai programjára.

Eddigi kutatásaimról elmondható, hogy nagyon összetett folyamatok zajlottak le az OMM utolsó uralkodójelöltjei között és bár a problémák objektívek voltak, számtalan apró mozzanat háttérbe szorított uralkodásra és államvezetésre alkalmas személyeket. A főherceg politikai és államigazgatási tervezete nem valósulhatott meg, így feledésbe merült, azonban az utókor számára tanulságos a küzdelme és kitartása.

Kulcsszavak: jogtörténet, Osztrák-Magyar Monarchia, trialista állam, béke fejedelme

MENNYIT ÉR AZ EMBER?!

Kártérítés a common law-ban vs a kontinentális jogban

Szerző: **SOÓS Erik**, I. évfolyam (soos.erich.824@gmail.com)

Témavezető: **Dr. PATYI Zsófia** egyetemi tanársegéd

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet, Szeged

Kutatásom a kártérítési perek minőségével, anyagi vonzataival és struktúrájának összehasonlításával foglalkozik. Az összehasonlítás területét az USA és az ott alkalmazott szokásjog, azaz „common law”, valamint a hazánkban is alkalmazott kontinentális jogrend képezi, mivel feltételezésem, hogy a két eltérő jogcsalád legjobb megoldásainak összedolgozásával

egy hatékonyabb, gyorsabb eljárás határozható meg. Fő célom, e két terület összevetésével választ találni és adni arra, hogy milyen tényezők határozzák meg egy kártérítési per végkimenetelét az USA-ban és hazánkban. Miért és hogyan alakultak ki a szignifikáns eltérések a két rendszerben? Lehetséges-e interpretálni a „common law” bizonyos elemeit, illetve az milyen előnyökkel és hátrányokkal járhat?

A kutatás betekintést biztosít a magyar és az amerikai kártérítési perek menetébe, vizsgálja a peres felek helyzetét, miközben feltárja a jogrendszerek sajátos hibáit és előnyeit.

Módszeremül a nemzetközi és a hazai szakirodalom feldolgozásán túl a közzétett kártérítési perek elemzését választottam. A Delaware folyón történt 2010-es kacsahajó baleset és a 2019-ben történt *Hableány* balesetén keresztül. Ezáltal vonva következtetést és konklúziót, amelynek megfogalmazása emberpróbáló feladat. Hiszen van olyan eset, amikor vissza lehet állítani a kár előtti állapotot anyagi segítséggel, de egy ember életének árát konkrét összegben meghatározni örök kérdés marad.

Kulcsszavak: szokásjog, kontinentális jog, kártérítési per, jogfejlődés

HOW MUCH IS A HUMAN WORTH?!

Compensation in common law and continental law

Author: **Erik SOÓS**, first-year student (soos.erich.824@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Zsófia PATYI**, assistant professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Law, Institute of Comparative Law and Legal Theory, Szeged

My research deals with the quality, material implications, and comparison of the structure of damages lawsuits. The area of comparison is the USA and the customary law applied there, as well as the continental legal system applied in Hungary. This is because I assume that by combining the best solutions from the two different families, a faster and more efficient procedure can be defined. By comparing these two areas, my primary goal is to find an answer and give an indication of what factors determine the outcome of a tort lawsuit in the U.S. and in Hungary.

Why and how did the significant differences in the two systems develop? Is it possible to interpret certain elements of “common law” and what are the advantages and disadvantages?

The research provides insight into the course of Hungarian and American damages lawsuits, examines the situation of litigants while revealing the specific flaws and advantages of legal systems.

Besides processing the international and domestic literature, I chose the analysis of published damages lawsuits as my method. This is done through the 2010 Duck Boat Accident on the Delaware River and the 2019 Mermaid Accident. Through this, conclusions are drawn, the formulation of which is an uphill battle. After all, there are cases where it is possible to restore the state before the damage with financial help, but to determine the price of a person’s life as a specific amount remains an eternal question.

Keywords: customary law, continental law, tort lawsuit, legal development

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

ÖRÖKKÖN ÖRÖKKÉ? Majd a jog eldönti

Szerző: **MAJZIK Vivien**, II. évfolyam (majzikvivien94@gmail.com)

Témavezető: **Dr. MEZEI Péter** egyetemi oktató

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Állam-és Jogtudományi Kar, Szeged

Kutatásom fő témája az iszlám jog, azon belül is a házassági jog és a nők helyzete. Célom, hogy betekintést engedjek abba a világba, amelynek alapjait a kezdetektől napjainkig a Korán erőteljesen meghatározza. A házassági jog vizsgálatát a házasulandó felek első találkozási pillanatától kezdem, és rávilágítok egy olyan fontos mozzanatra, amely az iszlámban a házas felek egymáshoz való viszonyát és az egymás felé lefektetett elvárásokat meghatározza: ez a házassági szerződés. Ezzel szembe állítom és prezentálom a régi magyar területen, valamint napjainkban íródott házassági szerződéseket, azt vizsgálva, hogy a mi korábbi szabályozásaink, vagy a jelenlegi iszlám szabályozások bizonyulnak-e szigorúbbnak, továbbá a két terület összevetésével párhuzamot állítok a múlt és a jelen között.

Általában az európai ember fejében az az elképzelés él, hogy az iszlám államokban a nőknek semmilyen jogaik nincsenek. Kutatásommal ezt sztereotípiát részben cáfolom.

Kulcsszavak: **iszlám jog, házassági jog, a nők helyzete**

FOREVER AND EVER? The law will decide

Author: **Vivien MAJZIK**, second-year student (majzikvivien94@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Péter MEZEI**, professor

Institution: University of Szeged, Faculty of Law and Political Sciences, Szeged

The main topic of my essay is Islamic law and, within that, marriage law, including the situation of women. The Koran strongly shapes Islamic law. Therefore, it defines Islamic people every day. The married parties define the expectations placed on each other in the marriage contact.

Keywords: **Islamic law, marriage law, situation of women**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

A MOGYORÓTERMESZTÉS PÉNZÜGYI ELEMZÉSE

Szerző: **KORHECZ Réka**, IV. évfolyam (rkorhecz@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc** tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Agroökonómia és Agrobiznisz Szak, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A kutatói munka szerkezeti elemeire bontva magába foglalja a mogyorótermesztés sajátosságainak, tulajdonságainak, termesztési feltételeinek és technológiáinak reprezentálását; piacelemzését regionális viszonylatokban, amely a szerbiai mogyorótermesztés agroökonómiai és gazdasági aspektusainak feltárását öleli fel.

Ezen fejezet célja ismertetni a termelők és támogatások nagyságát, számát, illetve a lehetőségeket és buktatókat, a termesztési ágazat profitabilitásának, a termékek hasznosításának elemzését egyaránt.

A kutatás szerves részét a mogyorótermesztés pénzügyi elemzése képezi, mely segítségével megállapításra kerül az ültetvény létrehozásába fektetett tőke megtérülésének ideje. A kalkulációk magukba foglalják az első öt év kiadásainak részletes számítását, illetve a termőre fordulás évétől jelentkező bevétel és évi költség összehasonlító elemzését is. A költségelemzés részben gyakorlati tapasztalatokon alapuló adatokra támaszkodva kerül kivitelezésre, melyek saját családi gazdálkodás révén kerültek feljegyzésre.

Végül, de nem utolsó sorban a kutatói munka a szerbiai mogyorótermesztés jövőképeinek, fejlődési lehetőségeinek reprezentálásával zárul.

Kulcsszavak: mogyorótermesztés, profitabilitás, pénzügyi elemzés

FINANCIAL ANALYSIS OF HAZELNUT PRODUCTION

Author: **Reka KORHECZ**, fourth-year student (rkorhecz@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc KISS**, research fellow

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics in Subotica, Agrarian economy and agribusiness, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The primary aim of this paper is to identify and present the characteristics, properties, growing conditions and technologies of hazelnut production; market analysis in regional contexts, including a description of the agro-economic and economic aspects of hazelnut production in Serbia. This chapter wishes to explore the size and number of Serbian producers, available subsidies, as well as the opportunities and pitfalls. On the other hand, it wishes to analyze the profitability and the utilization of hazelnut production.

The financial analysis of hazelnut production, as an integral part of the research, is used to determine the length of the time necessary for the return of the capital invested into the establishment of the plantation. The calculations also include a

detailed outline of the expenditure for the first five years, as well as a comparative analysis of the revenues and the annual costs from the year when hazelnut trees begin producing nuts. Part of the cost analysis is based on data relying on practical experience, which was recorded within the author's family farm.

In the last part, the vision and development opportunities of hazelnut production in Serbia are outlined and elaborated.

Keywords: hazelnut production, profitability, financial analysis

ONLINE MARKETING, VALAMINT AZ X ÉS Y GENERÁCIÓ ONLINE VÁSÁRLÁSI SZOKÁSAI

Szerző: **PATAKI Valentina**, II. évfolyam (vpataki56@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KISS Ferenc** tudományos munkatárs

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Közgazdasági Kar, Marketing Szak, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Az online világban való jelenlét jellege nagyon eltér attól függően, hogy az adott személy melyik korosztályhoz tartozik. Az X generáció képviselői, azaz az 1960 és 1979 között születettek máshogy viszonyulnak az internethez, az azon keresztül történő vásárláshoz és akár a közösségi média felületeihez is, mint az Y generáció képviselői (az 1980 és 1999 között születettek), amelyekhez várhatóan közelebb áll az online világ, könnyebben és egyszerűbben tudnak azonosulni mindennel, ami a világhálón található. A kutatás célja meghatározni, hogy a vélt különbségek mennyire érzékelhetők az X és az Y generáció vásárlási szokásainak tekintetében.

A kutatás során három hipotézist fogalmaztam meg: (1) Az Y generáció gyakrabban él az online vásárlás lehetőségeivel; (2) Az Y generáció több pénzt költ az online vásárlások során; (3) Az online marketing az X generációt jobban befolyásolja.

A feltevések igazolására, esetleg cáfolására kérdőíves kutatást alkalmaztam. A kutatásban, amelyet 2021 februárjában végeztem, 90 vajdasági lakos vett részt, ebből 45-en az X, 45-en pedig az Y generáció képviselői. A válaszokból kiderült, hogy a megkérdezettek 94%-a rendelt már terméket az internetről, de az is, hogy legtöbbször kisebb összegekért végzik az online vásárlásaikat, ami annak az eredménye, hogy a vásárlók nehezen tudnak bizalmat szavazni a webáruházaknak. Megvizsgáltam azt is, hogy a marketingeszközök melyike tudja a leghatékonyabban vásárlásra serkenteni a fogyasztókat. Bebizonyosodott, hogy a rádió ma már nem tud olyan hatást gyakorolni az emberekre, mint az online platformokon megtalálható reklámok. Dolgozatom írása közben számos különbséget véltem felfedezni a generációk vásárlási szokásai között, de akadtak olyan hasonlóságok, amelyek nagy kihívást jelentettek a hipotézisek egyértelmű megválaszolásában.

Kulcsszavak: X és Y generáció, online vásárlás, szokások, különbségek

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

ONLINE MARKETING AND THE ONLINE SHOPPING HABITS OF THE X AND Y GENERATIONS

Author: **Valentina PATAKI**, second-year student (vpataki56@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Ferenc KISS**, research fellow

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Economics, Marketing, Novi Sad;
“Europe” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Online habits of consumers vary greatly depending on the age of a person. Members of the X Generation, born between 1960 and 1979, have a different attitude towards the internet, online shopping and even social media platforms than Generation Y (born between 1980 and 1999), which is expected to be more familiar with the online world, and can more easily identify with everything on the World Wide Web. The primary aim of this research work is to find out if the shopping patterns and habits of Generations X and Y are significantly different. Three hypotheses have been formulated: (1) Generation Y is more likely to shop online; (2) Generation Y spends more money on online shopping; (3) Online marketing has a greater influence on Generation X. An online questionnaire was designed to verify or possibly refute the hypotheses. The research was conducted in February 2021 and involved 90 residents of Vojvodina. Half of the participants in the research belonged to Generation X, while the rest of the participants were members of Generation Y. The responses revealed that 94% of respondents have already purchased a product on the internet, but also that most of the respondents made smaller purchases, which suggests that there are still important concerns regarding the safety and reliability of online shopping. The effectiveness of different marketing tools has been investigated as well. It has been proven that radio advertisements have less influence on consumers' behaviour than advertisements found on online platforms. Based on the responses, differences between the buying habits of different generations have been revealed, but there were also some similarities that posed a great challenge in clearly answering the hypotheses.

Keywords: **Generations X and Y, online shopping, habits, differences**

137

VÁLSÁGBAN A DEMOKRÁCIA

A magyar sajtó első reakciói az 1928-as jugoszláviai parlamenti merényletre

Szerző: **BATA Dórián**, IV. évfolyam (sett.bata@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ORCSIK Károly**

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A munka az 1928-ban történt belgrádi parlamenti merényletről szól, ahol Puniša Račić montenegrói szerb radikális képviselő egy parlamenti ülés során rálőtt több horvát képviselőre. A szerző a munka első részében megvizsgálja, hogy mi

vezethetett ehhez a tragikus eseményhez, illetve ismerteti a történelemtudomány mai álláspontjait. A munka második része a történelmi Magyarország helyén keletkező utódállamok, a Kárpát-medencei magyarság különböző sajtóorgánumainak első reakcióit vizsgálja, elemzi és értelmezi, azokat a forrásokat, amelyek a szerző számára elérhetők voltak. Ilyen módon a munkában megtalálható és összehasonlítható több ország magyar lapjának első reakciója az eseményre, amely akár új megközelítési nézőpontot is adhat a jugoszláv-magyar kapcsolatok értelmezésének.

A kutatás fő módszere az analízis és a komparáció.

Kulcsszavak: Jugoszlávia, Magyarország, sajtó, parlamenti merénylet, 1928

DEMOCRACY IN CRISIS

First reactions of the Hungarian press to the 1928 parliamentary assassination in Yugoslavia

Author: **Dórián BATA**, fourth-year student, (sett.bata@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Károly ORCSIK**

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of History, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The work is about the parliamentary assassination in Belgrade in 1928, when Montenegrin Radical MEP Puniša Račić shot several Croatian MPs during a parliamentary session. In the first part of his work, the author examines what may have led to this tragic event and describes the current positions of historians. The second part of the work examines, analyzes and interprets the first reactions of the various Hungarian presses in the Carpathian Basin. This ambitious work aimed to study the most-read Hungarian presses of the successor states produced in the place of the former Kingdom of Hungary, the historical sources that were available to the author. In this way, the first reaction to the event of the Hungarian press in several countries can be found and compared in one work, which may even give a new perspective on the way we approach this event and interpret Yugoslav-Hungarian relations.

The work's main method is analysis and comparative method.

Keywords: Yugoslavia, Hungary, Serbian-Croatian opposition, press, parliamentary assassination

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

POLITIKAI KOMMUNIKÁCIÓ: BRIT KONZERVATÍV POLITIKUSOK NYILATKOZATAI AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉGRŐL (1951–1957)

Szerző: **VARGA Tímea**, PhD, II. évfolyam (vtimi94@gmail.com)

Témavezető: **Dr. habil HORNYÁK Árpád** egyetemi tanár

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Történettudományi Intézet,
Modernkori Történeti Tanszék, Pécs

Napjainkban kevés aktuálisabb témakör van, mint az Egyesült Királyság kilépése az Európai Unióból. A kilépés előzményei éppen annyira fontosak, mint a következményei, a döntés megértéséhez pedig egészen az 1950-es évekig vissza kell mennünk. Ismerve a brit történelmet, nem is túl meglepő a Brexit-népszavazás eredménye, a britek ugyanis már az alapításkor úgy döntöttek, nem csatlakoznak az európai integrációhoz, és azóta is leginkább vonakodó partnerei voltak a kontinentális Európának. Mind a kilépés, mind az 1957-es döntés (azaz, hogy nem csatlakoznak az Európai Gazdasági Közösséghez – EGK-hez), a Konzervatív Párt kormányzása idején történt, ezért kiemelten fontosnak tartom megérteni a brit konzervatív politikusok álláspontját az európai integrációval kapcsolatban.

Dolgozatomban ezért megvizsgálom, miként nyilatkozott Nagy-Britannia három legfontosabb politikusa a formálódó EGK-ról annak létrejötte előtt, elemezve azt, hogy milyen politikai kommunikációt folytattak a politikai szektor és a brit lakosság irányában, meggyőzve őket hogy Nagy-Britanniának nincs szüksége Európára. A vizsgált időszak 1951 novembere, a Konzervatív Párt hatalomra kerülése, és 1957 márciusa, a Római Szerződések aláírása közé esik. A három politikus, akiknek beszédeit vizsgálom, a korszak két miniszterelnöke, Winston Churchill és Anthony Eden, valamint a későbbi miniszterelnök, ebben az időszakban néhány évig külügyminiszter, Harold Macmillan. A politikai beszédek elemzéséhez két angol nyelvű, a 2010-es években megjelent, a politikai diskurzus analíziselméletét leíró szakkönyvet használok fel.

Kutatásom eredményeivel közelebb kerülhetünk a brit Konzervatív Párt és az európai integráció viszonyának megértéséhez, és ahhoz, hogy megtudjuk, hogyan gondolkodtak a brit vezetők az európai kontinensről. Ezzel pedig érthetőbbé válhat az is, 2016-ban miért döntöttek a kilépés mellett, és hogy a konzervatív miniszterelnökök miért vitték keresztül ezt a folyamatot minden nehézség és akadály ellenére.

Kulcsszavak: politikai kommunikáció, Konzervatív Párt, Brexit, európai integráció

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I .

POLITICAL COMMUNICATION: SPEECHES BY BRITISH CONSERVATIVE POLITICIANS ON THE EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY (1951–1957)

Author: **Tímea VARGA**, second-year history PhD student (vtimi94@gmail.com)

Supervisor: **Dr. habil Árpád HORNYÁK**, professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institution of History,
Department of Modern History, Pécs

There are few more relevant issues today than the United Kingdom's exit from the European Union and its consequences. In my opinion, however, the antecedents of Brexit are just as important, and in order to understand the decision, we need to take a look back at the 1950s. Anyone familiar with British history may not have been quite surprised by the outcome of the Brexit referendum, as the British had already decided at the time of its founding not to join European integration and have been the continent's most reluctant partners ever since. Both the exit and the 1957 decision not to join the European Economic Community (EEC) were led by the Conservative Party, so I consider it extremely important to understand the position of British Conservative politicians on European integration.

In my work, I therefore examine how Britain's three most important politicians spoke about the emerging EEC before its creation, analyzing the political communication they had towards their fellow politicians and the British population, convincing them that Britain did not need Europe. The duration of the investigation was November 1951, when the Conservative Party came to power, and March 1957, the signing of the Treaties of Rome. The three politicians, whose speeches – available online or in print – and statements made in the British House of Commons, I will analyze, are the two prime ministers of the era, Winston Churchill and Anthony Eden, and the later prime minister of this period, Foreign Secretary Harold Macmillan. For my analysis of their political speeches, as a theoretical basis, I use two English-language textbooks, published in the 2010s, describing the theory of political discourse analysis.

With the results of my research, we can get closer to understanding the relationship between the British Conservative Party and European integration and British thoughts about the continent. Furthermore, it could also make it clearer why they decided to quit in 2016 and why Conservative Prime Ministers went through this process despite all the difficulties and obstacles.

Keywords: political communication, Conservative Party, Brexit, European integration

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

AZ ÚJVIDÉKI EGYETEMISTÁK SZORONGÁSOS ÉS DEPRESSZÍV TÜNETEINEK VÁLTOZÁSA STRESSZHELYZETBEN, A BIG FIVE SZEMÉLYISÉGVONÁSAINAK FÜGGVÉNYÉBEN

Szerző: **TÓTH Johanna**, IV. évfolyam (totjohanna@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ERDŐS KAVEČAN Györgyi** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Pszichológia Tanszék, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az egyetemista korosztálynak gyakran kell olyan stresszhelyzetekben teljesítenie, mint amilyen a vizsgaidőszak, azonban a stressz szubjektív megítélése több mediátor változótól is függ, mint amilyenek a szociális kapcsolatok, az önbizalom, a társadalmi tőke, vagy a személyiségvonások. Ebben a dolgozatban az egyetemisták vizsgaidőszakban, valamint vizsgaidőszakon kívüli stressz-, depresszió- és szorongásszintjének és a személyiségjegyeknek az összefüggését vizsgáltuk az újvidéki egyetemista populáción. Eredmények: (a) a distressz és a szorongás tünetei statisztikailag jelentős emelkedést mutattak vizsgaidőszakban a szorgalmi időszakhoz képest, (b) a Neuroticizmus statisztikailag jelentős pozitív irányú, mérsékelt erősségű prediktornak bizonyult a stressz és a szorongás növekedésének előrelátásához, az Agresszió pedig jelentős pozitív irányú, gyenge erősségű prediktornak a stressz növekedésének előrelátásához.

Következtetések: az eredmények többnyire összhangban állnak az eddigi szakirodalommal, az Agresszió azonban más szerzők műveiben nem válik ki, mint jelentős prediktor. Ez lehet az egyetemista populáció sajátossága, amelynek ismerete minőségi preventív programok szervezését teszi lehetővé ezen korosztály számára.

Kulcsszavak: szorongás, depresszió, stressz, Big Five, személyiség, egyetemisták

THE FLUCTUATION OF SYMPTOMS OF ANXIETY AND DEPRESSION IN STRESSFUL SITUATIONS IN THE STUDENT POPULATION OF THE UNIVERSITY OF NOVI SAD, DEPENDING ON THE PERSONALITY TRAITS MEASURED BY THE BFI

Author: **Johanna TOTH**, fourth-year undergraduate student (totjohanna@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Györgyi ERDŐS KAVEČAN**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Psychology, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The student population is frequently challenged to show competence in stressful situations, like examination periods, for example, but the subjective judgment of stressfulness is highly influenced by external variables, such as social rela-

tionships, self-confidence, social capital, or personality traits. In this current study, I researched the connection between personality traits measured by the Big Five inventory and the level of distress, symptoms of depression and anxiety, within and during the examination period, using data from the student population of the University of Novi Sad. Results: (a) the symptoms of distress and anxiety showed a statistically significant rise during the examination period, (b) the Neuroticism scale of the BFI is found to be a significant, positive predictor of moderate strength to predict the rise of distress and anxiety symptoms during the examination period; the Aggression scale was also identified as a significant, positive predictor of mild strength to predict the rise of symptoms of distress.

Conclusion: results mainly support the previous findings from literature, but the Aggression scale is not mentioned as a significant predictor in other authors' work. This could be an authentic trait of the student population, which could be useful in planning quality preventive programs for this age group.

Keywords: anxiety, depression, distress, Big Five, personality, college students

A SZEMÉLYISÉG ÉRZELMI ALAPJAI POZITÍV ÉS NEGATÍV ÉRZELMEK TÜKRÉBEN

Szerző: **KOPÁCSI Júlia**, III. évfolyam (julia.kopacsi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. DEÁK Anita**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet, Pécs

A dolgozatban az érzelmek kategoriális és dimenzionális megközelítéseinek felhasználásával azt vizsgálom, hogy a Jaak Panksepp által leírt elsődleges érzelmi vonások (DÜH, FÉLELEM, SZOMORÚSÁG, JÁTÉKOSSÁG, GONDOSKODÁS, KERESÉS/KÍVÁNC SISÁG) és az ezekből kialakított úgynevezett meta-vonások (pozitív/negatív érzelmek) milyen összefüggéseket mutatnak pozitív és negatív érzelmi dimenziókkal. Ismertetésre kerülnek egy magyar nyelven újonnan bevezetett kérdőív pszichometriai jellemzői. Konstruktum-validitás vizsgálat keretén belül a személyiség érzelmi alapjait képező Affektív Idegtudományi Személyiségskálák (ANPS) kérdőív pozitivitás és negativitás skáláit hasonlítottam össze a Pozitív és Negatív Affektivitás Skálák (PANAS) kérdőívének pozitivitás és negativitás skáláival.

Hipotézisek: 1. az ANPS kérdőív pozitív és negatív skálái függetlenek, akárcsak a dimenzionális PANAS kérdőív két skálája; 2. a PANAS kérdőív negativitás pontszáma pozitívan korrelál az ANPS kérdőív negativitás pontszámával; 3. demográfiai jellemzők mentén (nem, életkor) különbség feltételezhető. A kutatásban 218 fő vett részt, aki kitöltötte az ANPS és a PANAS kérdőíveket magyar adaptációját.

Eredményeim alapján első hipotézisem részben teljesült, mert a PANAS skálái nem függetlenek, az ANPS skálái pedig függetlenek. Második hipotézisem teljesült, pozitív korreláció van a PANAS és az ANPS kérdőívek negativitás pontszámai

között. Harmadik hipotézisem is megfelelt a feltételezésemnek, az idősebbekre jellemzőbb a pozitív érzelmi állapot, mint a fiatalabbakra; a nőkre jellemzőbb a negatív érzelmi állapot, mint a férfiakra.

Az eredmények alapján megállapítható, hogy az ANPS kérdőív alkalmas pozitív és negatív érzelmek független dimenzióinak mérésére. Az életkor és nem tekintetében az eredmények jól illeszkednek a nemzetközi szakirodalomhoz.

Kulcsszavak: PANAS, Pozitív és Negatív Affektivitás Skálák, ANPS, Affektív Idegtudományi Személyiségskálák, pozitív érzelmek, negatív érzelmek

THE EMOTIONAL BASE OF PERSONALITY IN LIGHT OF POSITIVE AND NEGATIVE EMOTIONS

Author: **Júlia KOPÁCSI**, third-year student (julia.kopacsi@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Anita DEÁK**, adjunct professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology, Pécs

Utilizing the categorical and dimensional aspects of emotions, in this paper, I examine the relationship of Jaak Panksepp's primary affective systems (ANGER, FEAR, SADNESS, PLAYFULNESS, CARING, SEEKING) and formed meta-features (positive/negative emotions), to positive and negative emotional dimensions. The psychometrical features of a questionnaire that is newly introduced in Hungarian are to be described. I compared the positivity and negativity scales of the Affective Neuroscience Personality Scales and the Positive and Negative Affect Schedule questionnaires by applying a construct-validity examination. Hypotheses: 1. the positive and negative scales of the ANPS questionnaire are independent from each other, similarly to those of the PANAS questionnaire; 2. the score of the negative scale of the PANAS questionnaire correlates positively with the negative score of the ANPS questionnaire; 3. there can be a difference due to demographic features (sex, age). 218 participants filled out the Hungarian version of both the PANAS and ANPS questionnaires. My first hypothesis was partly supported by the results, as PANAS scales are not independent but ANPS scales are. My second hypothesis was proven to be correct by the findings; there is a positive correlation between the negativity scores of the two questionnaires. My third hypothesis was also correct; positive emotional state is more common in elderly people than in younger people and emotional negativity scores tend to be higher amongst women than men. It can be concluded from the results that the ANPS questionnaire is a suitable tool to measure the independent dimensions of negative and positive emotions. The results are in line with recent international findings with regard to age and sex.

Keywords: PANAS, Positive and Negative Affect Schedule, ANPS, Affective Neuroscience Personality Scales, positive emotions, negative emotions

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

A DIGITÁLIS KOMPETENCIA, VALAMINT A TANULÁSRA SZÁNT IDŐ ÉS A TÁVOKTATÁS SORÁN NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNY ÖSSZEFÜGGÉS-VIZSGÁLATA

Szerző: **MECSERIK Vivien**, IV. évfolyam (mecserikvivien2@gmail.com)

Témavezető: **KOVÁCS Cintia** egyetemi tanársegéd

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A tanulmány célja, hogy egy pontosabb képet mutasson a távoktatás hatékonyságát befolyásoló tényezőkről a tanítóképzésben résztvevő hallgatók között. Ezek a tényezők több tanulmányban kiemelt jelentőségűek, mint amilyen a digitális kompetencia értéke, az önálló tanulásra, összpontosításra, az idő körültekintő beosztására, valamint a motiváció fenntartására való képesség.

Kiemelt részletességgel vizsgálja azt, hogy a digitális kompetencia értéke és a távolléti oktatás során elért tanulmányi eredmény korrelációban áll-e egymással, valamint azt, hogy a távoktatás sikerességéhez alapvetően hozzátartozó képességek milyen módon hatottak a tanulással eltöltött időre. A kutatást a harmad- és negyedéves, valamint mester (mester-jelölt) tanítóhallgatók körében végeztük el, amelyhez a DigCompEdu – az Európai Unió által fejlesztett, a digitális kompetencia szintjét mérő kérdőívet használtunk, valamint egy általunk összeállított űrlapot, amely a távolléti oktatás eredményességét befolyásoló tényezőkre irányuló, hallgatói elégedettség-mérés volt. A tanulmányban választ kaphatunk arra a kérdésre, hogy a jövődöbeli tanítók milyen digitális kompetencia szinttel rendelkeznek, melyek azok a területek, amelyeken gyengén, illetve jól teljesítettek, s ennek megfelelően összegezzük a lehetséges változtatásokat, lehetőségeket a jövőre nézve.

Kulcsszavak: távoktatás, digitális kompetencia, tanítóképzés, továbbképzés

A CORRELATION STUDY OF DIGITAL COMPETENCE AND TIME SPENT STUDYING AND PERFORMANCE IN DISTANCE LEARNING

Author: **Vivien MECSERIK**, fourth-year student (mecserikvivien2@gmail.com)

Supervisor: **Cintia KOVÁCS**, professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The research aims to provide a more accurate picture of the factors influencing the effectiveness of distance education among students participating in teacher education. These factors are important in the processing of several studies, such

as the value of digital competence, the ability to learn independently, to concentrate, time management, and to maintain motivation.

It examines in great detail whether the value of digital competence and the learning outcomes achieved during distance education correlate with each other, and how the skills that are fundamental to the success of distance learning have affected the time spent studying. The research was carried out among third- and fourth-year and master (master-candidate) teaching students, for which I used a digital competence questionnaire, DigCompEdu – developed by the European Union, and a questionnaire I compiled, which was a measure of student satisfaction about factors influencing the effectiveness of absentee education. In my research paper, we can get an answer to the question of what level of digital competence future teachers have, what the areas in which they performed poorly or well are, and accordingly, I summarize the possible changes and opportunities for the future.

Keywords: distance learning, digital competence, teacher training, further training

ÓVODÁSOK SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÁSA A SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK VÉLEMÉNYEI ALAPJÁN

145

Szerző: **SZITÁS Teodóra**, III. évfolyam, PhD (teodora.szitas@gmail.com)

Témavezető: **Dr. KASIK László** habil. egyetemi docens

Intézmény: Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola, Szeged

A szociálisprobléma-megoldás a személyközi problémák megoldására irányuló kognitív-érzelmi-viselkedéses folyamat. Chang és munkatársai (2004) modellje szerint a probléma és a megoldás iránti viszonyulás lehet pozitív vagy negatív, illetve a megoldási stílus lehet racionális, impulzív vagy elkerülő. Az általunk végzett kismintás (N=38) mérés egyik célja vajdasági óvodások (4–6 évesek) szociálisprobléma-megoldásáról alkotott szülői és pedagógusi vélemények feltárása volt. Feltételeztük, hogy a szülők és a pedagógusok véleményei között jelentős lesz az eltérés, valamint a családháttér-változók közül a szülők iskolai végzettsége és a család összetétele hatással van a gyermekek szociálisprobléma-megoldásáról alkotott véleményre. A mérés során az anyák, az apák és a pedagógusok értékelték a gyermekek szociálisprobléma-megoldását, három mérőeszközzel: (1) Családháttér-kérdőív; (2) Képességek és Nehézségek Kérdőív; (3) Szociálisprobléma-megoldó gondolkodás kérdőív. A gyerekek kortárral kapcsolatos problémamegoldásában mutatott negatív érzelmeiről eltérően vélekednek az értékelők a négy- és az ötéves gyerekek esetében. Mindhárom értékelő négyéves korban tartja legkevésbé jellemzőnek a negatív érzelmei kimutatását, valamint a pedagógusok és az anyák jellemzőbbnek tartják, mint az apák. A pedagógusok véleménye szerint a gyerekek ötéves korban fejezik ki leginkább a negatív érzelmeiket, ennél ezt kevésbé jellemzőnek tartják az anyák és apák, az ő értékelésük hasonló. A gyerekek felnőttel kapcsolatos problémamegoldásában

mutatott pozitív viszonyulást a hatéveseknél szignifikánsan különbözően ítélik meg az értékelők. Az anyák és az apák értékelései magasabbak, mint a pedagógusok értékelései, miszerint a pedagógusok a hatéveseknél kevésbé tartják jellemzőnek a pozitív viszonyulást a felnőttekkel kapcsolatos problémamegoldás során. Az apák értékelései mindhárom életkorban magasabbak, jellemzőbbnek tartják a pozitív viszonyulást, ettől kevésbé jellemzőnek tartják az anyák és legkevésbé jellemzőnek a pedagógusok. A háttérváltozók mentén nincs szignifikáns értékelők közötti eltérés. Úgy véljük, a folyamatban lévő nagymintás mérés eredményei még jobban árnyalják majd, mely területen van jelentős különbség az értékelők véleménye között.

Kulcsszavak: szociálisprobléma-megoldás, kismintás mérés, óvodások, szülők, pedagógusok

PRESCHOOL CHILDREN'S SOCIAL PROBLEM-SOLVING BASED ON PARENTS' AND TEACHERS' OPINIONS

Author: Teodóra SZITÁS, third-year PhD student (teodora.szitas@gmail.com)

Supervisor: Dr. László KASIK, docent

Institution: University of Szeged, Doctoral School of Education, Szeged

146

Social problem-solving is a cognitive-emotional-behavioural process that refers to solving interpersonal problems. According to Chang et al.'s (2004) model, the attitudes toward the problem and the solution can be positive or negative, and the solution style can be rational, impulsive, or avoidant. One of the aims of our pilot study (N=38) was to explore parental and teacher opinions of preschool children's (ages 4–6) social problem-solving in Vojvodina. We hypothesized that there will be a significant difference between the opinions of parents and teachers, and that among the family background variables, parents' educational level and family composition influence opinions about children's social problem-solving. During the evaluation, mothers, fathers, and teachers evaluated the children's social problem-solving with three measurement tools: (1) Family background questionnaire; (2) Strengths and Difficulties Questionnaire; (3) Social Problem-Solving Questionnaire. Based on the results, teachers have different views on negative emotions in children's peer-related problem-solving for four- and five-year-olds. All three evaluators consider negative emotions to be the least common at the age of four, teachers and mothers consider it to be more common than fathers. According to teachers, children at the age of five express their negative emotions the most, this is less common among mothers and fathers, their evaluations are similar. Children's positive attitude in solving problems related to adults is assessed significantly differently by evaluators among six-year-olds. Mothers' and fathers' assessments are higher than teachers' evaluations, according to which six-year-olds' positive attitude toward adult-related problem-solving is less likely. Fathers' evaluations are higher at all three ages, positive attitudes are considered to be more characteristic, mothers' are less characteristic and according to teachers, this is the least characteristic. There are no significant differences between evaluators along the background variables. We believe that the results of the ongoing large-sample measurement will further nuance the area in which there is a significant difference between the opinions of the evaluators.

Keywords: social problem-solving, pilot study, preschool children, parents, teachers

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

A BOMLÁS – AVAGY A MOBBING PSZICHOSZOCIÁLIS ÉS SZERVEZETI KORRELÁTUMAI A PANDÉMIA IDEJÉN

Szerző: **CSAPÓ Gyöngyvér Virág** doktorandusz, III. év (csapo.gyombi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CZIBOR Andrea** egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pszichológia Intézet,
Szociál-és Szervezetpszichológia Tanszék, Pszichológia Doktori Iskola, Pécs

A mobbing vagy munkahelyi zaklatás olyan helyzet, amelyben az egyén folyamatosan és hosszú időn keresztül inzultusoknak és bántalmazásoknak van kitéve a munkahelyén. Általában egy konfliktussal kezdődik, ami pszichoterrorrá fejlődik és az áldozatok rendszeres támadásokat szenvednek el, ami azonban számos negatív következménnyel jár mind az egyén, mind a szervezet számára; összefüggésben áll a stresszel, az elégedettséggel, a teljesítménnyel valamint az elvándorlással is, ezen kívül számos negatív egészségügyi hatása figyelhető meg.

A kutatásunk során arra kerestük a választ, hogy vajon a pandémia ideje alatt hogyan alakult a munkahelyi zaklatás és különböző egyéni és szervezeti tényezők között: megnéztük az általános jóllétet, szervezeti bizalommal, munka-magánélet egyensúllyal összefüggésben.

A vizsgálatban olyan 18. életévüket betöltött munkavállalók vettek részt, akik legalább fél éve, minimum napi 4 órában dolgoznak, így összesen 209 fős mintával számolhatunk. A résztvevőknek egy kérdőívcsomagot kellett kitölteniük, mely több, szervezeti jólléttel és kimenettel kapcsolatos kérdőívet tartalmazott (pl. Koppenhága kérdőív, WHO5 jóllét kérdőív, Munkahelyi stressz kérdőív). Az első elemzéseink azt mutatják, hogy a munkahelyi bántalmazás erős kapcsolatban áll mind a jólléttel, mind a munka-magánélet egyensúllyal, a stresszel és az elvándorlással is – mely eredmények kétségkívül nem függetleníthetők az elmúlt egy év negatív eseményeitől.

Kulcsszavak: **mobbing, szervezet, jóllét, munka-magánélet egyensúly**

DEPRAVATION – OR THE PSYCHOSOCIAL AND ORGANISATIONAL CORRELATES OF MOBBING IN TIMES OF PANDEMIC

Author: **GYÖNGYVÉR Virág Csapó**, third-year Doctoral School of Psychology student (csapo.gyombi@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Andrea CZIBOR**, senior lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Institute of Psychology,
Department of Social and Organization Psychology, Pécs

Mobbing or workplace harassment is a situation in which an individual is continuously and over a long period of time exposed to insults and abuse at work. It usually starts with a conflict, which develops into a psychoterror and the victims

are subjected to regular attacks, but it has a number of negative consequences for both the individual and the organisation; it is associated with stress, satisfaction, performance and turnover, and it has a number of negative health effects.

Our research sought to answer the question of how the relationship between workplace harassment and various individual and organisational factors has evolved during the pandemic: we looked at the relationship with general well-being, organisational trust, work-life balance.

The study included workers aged 18 and over who had been working for at least half a year, for at least 4 hours a day, for a total sample of 209. Participants were asked to complete a series of questionnaires containing several questionnaires related to organisational well-being and outcomes (e.g. Copenhagen questionnaire, WHO5 Well-being Questionnaire, Workplace Stress Questionnaire).

Our initial analyses show that workplace bullying is strongly associated with both well-being and work-life balance, stress and turnover – results that are certainly not unrelated to the negative events of the past year.

Keywords: *mobbing, organisation, well-being, work-life balance*

AZ ÍGÉRETES FIATAL NŐ (2020) A SZEXUÁLIS TRAUMA TÜKRÉBEN A nemi erőszak popkulturális reprezentációja

Szerző: **ROTTLER Lili**, BA III. évfolyam (rottler.lili@gmail.com)

Témavezető: **KOVÁCS Ágnes Anna**

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Tanszék, Pécs

A nemi és szexuális erőszak a társadalmi egyenlőtlenségeket tárgyaló diskurzus jelentős részét tehetné ki, azonban úgy tűnik, a jelenség analízisének eltörlőd a modern feminista irodalomban. A szexuális erőszak témája Magyarországon, még ha a közbeszédben diszkusszió tárgyát képezi is, nem talál reflektált, tudományos igénnyel közeledő közönségre.

Jelen kutatás a pszichoanalízis elméleti hagyományára és Foucault munkásságára támaszkodva a nők által megélt nemi erőszak popkulturális reprezentációjának interdiszciplináris vizsgálatát tűzte ki céljául. A kutatás instrumentuma Emerald Fennell (filmes) rendezői debütálása, az *Ígéretes fiatal nő* (2020) c. film, amely segítségével elemezhetjük a nemi erőszak társadalmi megítélését és az ahhoz kapcsolódó asszociációkat. A pszichoanalízis és filozófia eszköztárának, fogalmi készletének használata rávilágít a film hiányosságaira, amelyeken keresztül a traumát átélt személyek viselkedését és megítélését tehetjük elemzés tárgyává. A kutatás fókusz a film társadalomtörténeti és esztétikai szempontokat érintő elemzése, valamint a cselekmény traumát feldolgozó tematikájának vizsgálata. Kutatói kérdés az, hogy a nemi és szexuális erőszak miként kerül ábrázolásra a filmben, és ez az ábrázolás mennyiben illeszkedik ahhoz, amit a szakirodalomban olvashatunk. Lehetséges-e egy olyan súlyos és szigorúan szubjektív megélésre korlátozott témát, mint a nemi erőszak, filmben feldolgozni?

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

Az *Ígéretes fiatal nő* rámutat a szexuális trauma végtelenül szubjektív és társadalmilag kontextualizált mivoltára, ezt azonban a neoliberális társadalom formulái, valamint az általánosítás és a téma félreprezentálása által képes csak megtenni.

Kulcsszavak: nemi erőszak, trauma, pszichoanalízis, feminizmus, kritikai diskurzuselemzés

PROMISING YOUNG WOMAN (2020) THROUGH THE LENS OF SEXUAL TRAUMA A pop-cultural representation of rape

Author: Lili ROTTLER, third-year BA student (rottler.lili@gmail.com)

Supervisor: Ágnes Anna KOVÁCS

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Institute of Psychology, Pécs

Rape and sexual violence could make up a significant part of the discourse on social inequalities, but it seems that the analysis of this phenomenon is dwarfed in modern feminist discourse. In Hungary, the topic of sexual violence, even if it is the subject of public discourse, does not find a reflective audience that approaches it with scholarly concern.

Drawing on the theoretical tradition of psychoanalysis and the work of Foucault, the present study aims at an interdisciplinary investigation of the pop-cultural representation of rape experienced by women. The research instrument is Emerald Fennell's directorial debut, *Promising Young Woman* (2020), which allows us to analyze the social perception of rape and the associations that come with it. The use of psychoanalytic and philosophical theories sheds light on the shortcomings of the film, through which the behavior and perception of trauma survivors can be analyzed. The focus of the research is to analyze the film from a socio-historical and aesthetic point of view and to examine trauma as a central part of its plot. The research question addresses how rape and sexual violence are portrayed in the film, and how this portrayal fits in with the adequate literature of the topics. Is it possible to deal with a subject as serious and strictly subjective as rape in a film?

Promising Young Woman points out the infinitely subjective and socially contextualized nature of sexual trauma, but it does so through the formulas of neoliberal society and by the generalization and misrepresentation of the subject.

Keywords: rape, trauma, psychoanalysis, feminism, critical discourse analysis

A KÖZÖSSÉGI MÉDIA MŰKÖDÉSE ÉS HATÁSA AZ EMBERRE

Szerző: SZABÓ LEDÉNYI Nikolett, alapképzés, III. évfolyam (szaboledenyin@gmail.com)

Mentor: dr. NÁMESZTOVSZKI Zsolt, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

XXI században az emberek nap, mint nap használják az internetet, elképzelhetetlenek lennének a napok nélküle. Az évek múltával egyre többet használják a közösségi médiát, annak ellenére is, hogy nem minden esetben van jó hatással

az emberekre. Valójában mi is az a közösségi média és mire való? Az ilyen oldalak, mint például a facebook, instagram a felhasználók között kapcsolatot hoznak létre és fenntartják azt. A felhasználók saját profilokat hoznak létre, ahol tartalmakat tudnak megosztani, valamint ami segítségével ismerőseket, követőket szerezhetnek, tudnak velük beszélgetni és látják, hogy mások milyen tartalmakat osztanak meg. A kérdés az, hogy a felhasználók közül hányan tudják, hogy miként működnek ezek az oldalak. Tudatában vannak-e annak, hogy egyes oldalak manipulálni tudják a felhasználókat annak érdekében, hogy minél több időt töltsenek el a közösségi médiában, valamint, hogy ezen oldalak befolyással lehetnek a mentális egészségükre.

Munkámban fény derül arra, hogy hogyan működnek ezek az oldalak, miként kellene helyesen, tudatosan használni őket. Választ kapunk arra, hogyan befolyásolhatja a mentális egészséget és miként rombolhatja le az emberek önbizalmát. Egy kutatás keretein belül kiderül, hogy a környéken élő fiatalok mennyire tájékozottak ezekről az oldalakról és milyen tudatosan használják azokat.

Kulcsszavak: **közösségi média, tudatos használat**

THE USE AND IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON MANKIND

Author: **Nikolett SZABÓ LEDENYI**, third-year student (szaboledenyin@gmail.com)

Supervisor: **Prof. Dr. Zsolt NÁMESZTOVSZKI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica

In the 21st century, people use the internet every day, our days would be unthinkable without it. Over the years, social media has been used more and more, despite the fact that it does not always have a good impact on people. What exactly is social media and what is it for?

These sites, such as Facebook or Instagram, establish and maintain a connection between users. People create their own profiles where they can share content, gain friends, followers, they can chat with them, and see what others are sharing. The question is how many of the users know how these sites work. Are they aware that some sites can manipulate users in order to spend more and more time on social media? Do they know that these sites can have an impact on their mental health?

In my work I show how these sites work, how they should be used correctly and consciously. We get an answer to how they can affect the development of mental health and how they might destroy people's self-confidence. As part of the research, I show how informed young people are about these sites and how consciously they use them.

Keywords: **social media, self-confidence**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

AZ INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSÉNEK HATÁSA A ZENEOKTATÁSRA

Szerző: **SZARVAS Bernadett**, III. évfolyam (detti2001szarvas@gmail.com)

Témavezető: **mgr. DANYI Zsuzsanna** kollégiumi nevelőtanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozat ismerteti a zene oktatási és tanulási feltételeinek változását az információs technológiák fejlődésének előrehaladtával, illetve az online oktatási modell keretein belül.

Az alapfeltételezések között szerepelnek azon feltételezések, miszerint a tanárok egyre inkább alkalmazzák a tanterem keretein belül és azon kívül is az információs technológiák adta lehetőségeket. Az online oktatási modell nehézségeket jelent a pedagógusok és tanulók számára. Célja és várt eredménye az ímént leírtak alátámasztása.

A dolgozat kérdőíves kutatás alkalmazásával felfedi a Szabadkai Zeneiskola középfokon előadó tanárainak, illetve tanulóinak véleményét, új tapasztalatait, illetve az információs eszközök használati szokásainak változását, az online oktatásban helytálló új tanítási módszereket, amelyek a SARS-CoV-2 (koronavírus) miatt 2020-ban megjelenő járványügyi helyzethez köthetők.

A jelen munka főbb részeként felsorolandóak a zeneoktatás és zenetanulás változó feltételeinek ismertetése, a kérdőíves kutatás bemutatása és eredményeinek összegzése, illetve a levont következtetések.

Az elvégzett kutatómunka alapján megállapítható, hogy az információs technológiák, illetve azok folyamatos fejlődése nagy hatással vannak az oktatás minden területére, viszont a tantermen kívüli oktatás bármely formája (például az online oktatási modell) csak átmeneti és felületesebb megoldás az oktatás, illetve a valódi, tartós tudás megszerzésének megvalósítására.

Kulcsszavak: **zeneoktatás, járványügyi helyzet, információs technológiák, online oktatási modell**

THE IMPACT OF THE DEVELOPMENT OF INFORMATION TECHNOLOGY ON MUSIC EDUCATION

Author: **Bernadett SZARVAS**, third-year student (detti2001szarvas@gmail.com)

Supervisor: **Zsuzsanna DANYI**, dormitory educator

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Music Department;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

This research study describes the changes in the conditions of music education and learning with the development of information technology and within the framework of the model of online education.

Basic assumptions include those assumptions where teachers are increasingly using the opportunities provided by information technology inside and outside the classroom. The online education model means difficulties for teachers and students. The purpose and the expected outcome of this work is to support what has just been described.

Using a questionnaire, this work reveals the opinions and new experiences of high school teachers and students of Music School Subotica, as well as the changes in the use of information tools, new teaching methods in online education, which may be related to the epidemiological situation in 2020 due to SARS-CoV-2 (coronavirus).

The main parts of this work are a description of the changing conditions of teaching and learning music, the presentation of the research through a questionnaire, the summary of the results, and the conclusions.

Based on the research work, it can be stated that information technology and its constant development has a great impact on all areas of education, but any form of education outside the classroom (such as the model of online education) is only a temporary and superficial solution in achieving the acquisition of true, lasting knowledge.

Keywords: music education, epidemiological situation, information technology, online education model

A HALOGATÁS JELENSÉGE VAJDASÁGI MAGYAR EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN

Szerző: **POLYÁKOVITY Lehel**, II. évfolyam (xplehelx@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Halogatásról beszélünk akkor, ha elkerüljük, elhalasztjuk a ránk váró feladatokat egy jövőbeni, későbbi időpontra és ez később valamilyen módon a kárunkra válik. Mindennapjainkban gyakran találkozunk olyan helyzetekkel, amikor több feladatunk van és ilyenkor, ahhoz, hogy mindet elvégezhessük, fontossági sorrendet kell felállítanunk, némelyik teendő elvégzését késleltetnünk. Komolyabb gond akkor jelentkezik, ha tisztában vagyunk vele, hogy éppen mivel kellene foglalkoznunk, van rá időnk, és minden egyéb feltétel adott a sikeres feladatvégzéshez, de mégsem kezdünk hozzá vagy sorozatosan más tevékenységgel szakítjuk meg azt.

A jelen kutatás célja a halogatás, másnéven a prokrasztináció vizsgálata a Tuckman Prokrasztináció Skála segítségével egyetemista mintán annak érdekében, hogy feltárjuk, vajon a fiúk vagy a lányok halogatják-e jobban teendőiket, illetve, hogy együttjárás fedezhető-e fel az évfolyam és a halogatás között.

Kulcsszavak: halogatás, feladat, egyetem

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

AZ ANALITIKUS KOGNITÍV STÍLUS ÉS A KOGNITÍV FLEXIBILITÁS KAPCSOLATA A PARANORMÁLIS HIEDELMEKKEL

Szerző: **CSONKA Otilia**, III. évfolyam (csonkaoti98@gmail.com)

Témavezető: **dr. ZSIDÓ András Norbert** adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pszichológia Intézet, Pécs

A kutatás középpontjában az analitikus gondolkodás és a kognitív flexibilitás paranormális hiedelmekre gyakorolt hatása állt. Azt feltételeztük, hogy akikre jellemző az analitikus gondolkodásmód és a kognitív flexibilitás, azok az egyének kevésbé hisznek a paranormális jelenségekben. A kognitív tényezők mellett a paranormális hiedelmek iskolai végzettséggel és vallásos hiedelmekkel való kapcsolatát, valamint a nemi különbségeket is elemeztük. A kutatásban résztvevő személyek (N=100) egy speciális kérdőívcsomagot töltöttek ki online formában, amelyben a paranormális hiedelmek mértékére kérdeztünk rá, illetve az analitikus gondolkodást tesztfeladatokkal mértük.

Az eredmények alapján az analitikus gondolkodásmód szignifikánsan bejósolja a paranormális hiedelmeket, ellentétben a kognitív flexibilitással és a végzettséggel. Az analitikus gondolkodásmóddal jellemezhető egyének feltehetőleg azért hisznek kevésbé a paranormális jelenségekben, mert mindent alaposan megvizsgálják és elemezik, amit tapasztalnak. A kognitív flexibilitás és a paranormális hiedelmek között nincsen szignifikáns kapcsolat, amely annak tudható be, hogy a paranormális hiedelmekre nem jellemző a merev szabályrendszer, amely adaptív alkalmazkodási stratégiát igényelne. A további eredmények részletes bemutatására a dolgozat keretein belül kerül sor.

Kulcsszavak: **paranormális hiedelem, analitikus gondolkodás, kognitív flexibilitás**

THE RELATIONSHIP BETWEEN ANALYTICAL COGNITIVE STYLE AND COGNITIVE FLEXIBILITY AND PARANORMAL BELIEFS

Author: **Otilia CSONKA**, third-year student (csonkaoti98@gmail.com)

Supervisor: **Dr. András Norbert ZSIDÓ PhD**, adjunct

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Department of Psychology, Pécs

The research focused on the effects of analytical thinking and cognitive flexibility on paranormal beliefs. We hypothesized that those who are characterized by analytical thinking and cognitive flexibility will be less likely to believe in paranormal phenomena. In addition to cognitive factors, the relationship between paranormal beliefs and the level of education and religious beliefs as well as gender differences were also analyzed. Participants (N = 100) completed a special questionnaire package online. With this questionnaire, we measured the extent of paranormal beliefs and tested analytical thinking.

Based on the results, analytical thinking significantly predicts paranormal beliefs, in contrast to cognitive flexibility and the level of education. Individuals characterized by an analytical mindset presumably believe in paranormal phenomena because they thoroughly examine and analyze everything they have experienced. There is no significant relationship between cognitive flexibility and paranormal beliefs due to the fact that paranormal beliefs are not characterized by a rigid set of rules that requires an adaptive adaptation strategy. The detailed results will be presented within the framework of the dissertation.

Keywords: **paranormal belief, analytical cognitive style, cognitive flexibility**

MENTÁLIS EGÉSZSÉG VAJDASÁGI MAGYAR FELNŐTT FÉRFIAKNÁL ÉS NŐKNÉL

Szerző: **KÖRTVÉLYESI Viktória**, II. évfolyam (vikikertvelyesi@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A mentális egészség az emberi élet egyik legfontosabb komponense. Mindennapjaink sok apró mozzanatára kihathat a mentális állapotunk, így a testi egészség mellett nem szabad megfeledkeznünk a lelkünkéről sem. A mentális egészség az Egészségügyi Világszervezet meghatározása szerint: „a jóllét azon foka, amelyen az egyén megvalósítja képességeit, meg tud küzdeni az élet mindennapos nehézségeivel, eredménnyel és gyümölcsözően képes dolgozni, valamint hozzá tud járulni saját közösségéhez.” Kutatásomban vajdasági magyar felnőtt férfiak és nők mentális egészségét vizsgálom a Magyarországon kifejlesztett Mentális Egészség Teszttel (MET) és azt is feltérképezem, hogy fellelhetőek-e nemi különbségek.

Kulcsszavak: **mentális egészség, férfiak, nők, Mentális Egészség Teszt**

MENTAL HEALTH IN ADULT HUNGARIAN MEN AND WOMEN IN VOJVODINA

Author: **Viktória KÖRTVÉLYESI**, second-year student (vikikertvelyesi@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Beáta GRABOVAC** professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Teacher Training Faculty, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

Mental health is one of the most important ingredients of our existence. Every moment of our lives can be affected by our particular mental state, so in addition to nurturing our bodies, we must not forget our souls either. Mental health is

defined by the World Health Organization as “a degree of well-being at which an individual realizes his or her abilities, is able to cope with everyday difficulties in life, is able to work productively and fruitfully, and is able to contribute to his or her own community.” The key question is what happens when a person’s mental health is unsatisfactory. In my research I examine the mental health of adult Hungarian men and women in Vojvodina, the difference between people with adequate and unsatisfactory mental health, and the cause of the given problems.

Keywords: **mental health, man, woman**

MUNKAHELYI STRESSZ AZ EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK KÖRÉBEN

Szerző: **CSABAI Orsolya**, III. évfolyam (orsolyacsabai12@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CZIBOR Andrea** PhD, adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Intézet, Pécs

A dolgozat fő témája és célja az egészségügyi szférában dolgozók stressz-terheltségének és pszichés jóllétének vizsgálata a koronavírus **járvány** előtti és koronavírus járvány alatti időszak összehasonlításában. Hipotéziseim, hogy az egészségügyi dolgozók magasabb munkahelyi stresszt élnek át a koronavírus járvány ideje alatt, mint a járványhelyzet előtt, illetve, hogy a munkahelyi stressz mértéke és a koronavírusról való félelem egyértelmű kapcsolatot mutat a dolgozók szubjektív egészségügyi állapotával és jóllétével. A vizsgálathoz két adatfelvétel készült, az első adatfelvétel 2018-2019-ben történt, a második pedig 2021-ben a COVID-19 járványhelyzet harmadik hullámában zajlott. A 2018-2019-es adatfelvétel során önkéntesen 101 egészségügyi dolgozó töltötte ki a kérdőívet (83 nő és 18 férfi). A 2021-es adatfelvétel során önkéntesen 104 egészségügyi dolgozó vett részt (88 nő és 16 férfi). A kutatásban a Koppenhágai Kérdőív a Munkahelyi Pszichoszociális Tényezőkről II (COPSOQ II) kerül alkalmazásra, valamint egy skála, amely a koronavírussal kapcsolatos attitűdöt méri.

Az eredmények azt mutatják, hogy a COVID-19 járványhelyzet harmadik hullámának idején az egészségügyi dolgozók körében a munkahelyi stressz kapcsolatban áll a Koppenhágai kérdőív egészségi állapotra és jóllétre vonatkozó faktoraival (általános egészségi állapot, kiégés, alvászavar), ellenben a koronavírusról való félelemmel nem találtam összefüggést.

Továbbá nincs különbség az egészségügyi dolgozók körében a járványhelyzet előtti és alatti időszak között a munkahelyi stressz tekintetében. A kapott eredmények mögött álló lehetséges okok a dolgozatban kifejtésre kerülnek.

Kulcsszavak: **munkahelyi stressz, egészségügyi dolgozók, koronavírus, jóllét**

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

WORKPLACE STRESS AMONG HEALTHCARE WORKERS

Author: **Orsolya CSABAI**, third-year student (orsolyacsabai12@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Andrea CZIBOR PhD**, adjunct professor

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Psychology, Pécs

The main topic and aim of the paper is to investigate the stress level and mental well-being of healthcare workers in the health sphere, comparing the period before to that of the time during the coronavirus epidemic. We hypothesized that health care workers experience higher workplace-related stress during the coronavirus epidemic than before it; correspondingly, that the level of stress at work and the fear of coronavirus show a clear relationship with the subjective health status and well-being of employees. Two data recordings were made for the study. The first recording took place in 2018-2019 and the second took place in 2021 during the third wave of the COVID-19 epidemic. During the 2018-2019 data recording, 101 healthcare workers (83 women and 18 men) volunteered to complete the questionnaire. During the 2021 data recording, 104 healthcare workers (88 women and 16 men) volunteered to complete the questionnaire. In the research, the Copenhagen Questionnaire on Psychosocial Factors II at Work (COPSOQ II) was used in conjunction with a scale measuring attitudes towards the coronavirus. The results have shown that during the third wave, work-related stress among healthcare workers was linked to the health and well-being factors of the Copenhagen questionnaire (general health, burnout, sleep disturbances), while the fear from coronavirus did not predict these variables. Furthermore, we found no difference in the level of perceived stress among healthcare workers before and during the COVID-19 epidemic with regard to stress at work. The possible reasons behind these results are elaborated in the paper.

Keywords: **workplace stress, healthcare workers, coronavirus, well-being**

ROMANTIKUS KAPCSOLATOK SZÉTESÉSE A PSZICHOLÓGIA TÜKRÉBEN

Szerző: **KÁLMÁN Barbara**, III. évfolyam (kalmanbarbie@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka, Okleveles Tanító Szak, Szabadka;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az emberi lét egyik legfontosabb tényezőjének, akár mozgatórugójának is tekinthető a szerelem. Talán azt is mondhatjuk, hogy a gyengéd érzelmeink egyes személyek iránt nagyban befolyásolják életünk alakulását. Egységes elfogadott defi-

níció azonban nincs a szerelemre, sokak szerint pedig csak a művészek tudják elmondani, mit is jelent az, ha valaki, ilyen érzelmeket táplál. Az elfogadott meghatározása: „A szerelem mély és erős társas érzelem, amely által szorosan kötődik az ember valakihez.” Mindenki fejében megfordul az a gondolat, hogy mi történik, ha egyszer elmúlnak ezek az érzelmek és eltűnik a mámor. Mindenki más-más módon vészeli át a szakítást. A kutatások azt mutatják, hogy az agyunk jutalomközpontja stimulálódhat a történések hatására, ezzel egyfajta illúziós hatást kialakítva, illetve létezik az összetört szív szindróma, ami a legdrasztikusabb végkimenetele egy szakításnak, amely eredményeként az alany fizikailag is fájdalmat él át.

Kutatásom során arra szeretnék választ kapni, hogy a vajdasági fiatalok körében melyek a leggyakoribb szakítási stratégiák és hogy nemenként ezek eltérnek-e.

Kulcsszavak: szerelem, szakítás, érzelmek, tényezők

A MEDVETÁNC S KÉRDŐÍVES VALIDITÁSÁNAK VIZSGÁLATA SZERB AJKÚ POPULÁCIÓN

157

Szerző: **TÓTH Johanna**, IV. évfolyam (totjohanna@gmail.com)

Témavezető: **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Pszichológia Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A Medvetánc-I kérdőív egy magyar nyelvű, saját fejlesztésű önbeszámoló kérdőív, amely József Attila munkásságán alapszik és a borderline személyiségzavar jegyeit hivatott mérni. Korábbi kutatásaink eredményei alapján feltételezhető, hogy a kérdőív hatékonyan választja el a mentálisan egészséges populáció tagjait azon személyektől, akik borderline személyiségzavarban (BPD), illetve más, a BPD-vel komorbiditást mutató mentális zavarral küzdenek. A jelen kutatás célja a kérdőív szerb nyelvű változatának elkészítése, illetve faktorstruktúrájának, konvergens validitásának vizsgálata. A kérdőív online változatát kitöltő alanyok hólabda módszerrel kapcsolódtak be a kutatásba 2021. augusztusától szeptemberéig. Eredményeink szerint a Medvetánc-S egy multidimenzionális, jó, ill. kiváló megbízhatóságú (Cronbach $\alpha = .808-.913$) öt faktoros ((a) „Hiperérzelmesség”, (b) „Impulzivitás”, (c) „Szerethetlenség”, (d) „Disszociáció”, (e) „Elhagyástól való félelem/hosztilitás”) kérdőív, melynek konvergens validitása igazolt. A kérdőív jelenlegi változata további validitás- vizsgálatokat igényel, illetve elengedhetetlen a BPD szerkezetének vizsgálata kultúrközi összehasonlításokon keresztül is.

Kulcsszavak: Medvetánc-S, validitás, faktorstruktúra

T Á R S A D A L O M T U D O M Á N Y O K I I .

MEASURING THE VALIDITY OF *THE BEARDANCE-S* QUESTIONNAIRE ON A SERBIAN SAMPLE

Author: **Johanna TOTH**, fourth-year undergraduate student (totjohanna@gmail.com)

Supervisor: **Dr Beata GRABOVAC**, professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Psychology;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

BearDance-I is a self-report questionnaire which was constructed by the author in the Hungarian language, based on the work of Attila József and is meant to measure the traits of borderline personality disorder (BPD). In our previous studies, we presumed that the questionnaire effectively separates individuals who are mentally healthy from individuals who suffer from BPD or similar comorbid mental illnesses. The purpose of this current study is to develop and examine the factor structure and the convergent validity of the Serbian version of the original questionnaire. The participants filled in the online version of the questionnaire during the period of August-September, 2021. Our results show that BearDance-S is a multidimensional questionnaire with good to great reliability of individual scales ($\alpha = .808-.913$), containing five factors ((a) "Hyperemotionality", (b) "Impulsivity", (c) "Unlovability", (d) "Dissociation", (e) "Fear of abandonment/hostility"), with proven convergent validity. Our conclusion is that further studies are needed to investigate the validity of the questionnaire and the dimensionality of the BPD through the perspective of cross-cultural differences.

Keywords: **BearDance-S, validity, factor structure**

A MANDALÁK KAPCSOLATA A SELBST-TEL C. G. JUNG ELMÉLETÉBEN, ENNEK TERÁPIÁS ALKALMAZÁSA SZENVEDÉLYBETEGEKKEL

Szerző: **RAYMAN Judit**, mesterszak I. évfolyam (raymanjudit@gmail.com)

Témavezető: **dr. TELEKI Szidalisz**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pécsi Tudományegyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Pszichológia Tanszék,
Klinikai- és Egészségpszichológia Szak, Pécs

A dolgozat részleteiben foglalkozik a jungi személyiségelmélettel, azon belül főképp a Selbst (mély-én) fogalmával. Eszerint a személyiség (psziché) felépülése öt pillérből áll: personából, énből, Selbstből, árnyékból, animából/animusból.

Ezek közül a *Selbst* a dolgozat fókuszja, ami a személyiség központja, alapvetően az egyén legbensőbb énjét takarja, teljességet, egészt jelent, az individuáció folyamatával kapcsolható össze. A mély-én szimbóluma a mandala, melyet különböző művészetterápiás foglalkozásokon is alkalmaznak kiemelkedően hatékony eredményekkel. A tanulmány kutatói kérdése a következő: effektív módszer lehet-e a mandala művészetterápia alkalmazása a szenvedélybetegekkel való terápiás munka során. A kutatói kérdésre a várható eredmény pozitív kimenetelű, arra a tudományosan alátámasztott tényre alapozva, hogy az alapvető művészetterápia hatásos a problémás szerhasználókkal való foglalkozásban. Kutatói módszerként átfogó elméleti feldolgozás került használatra. Az elméleti feldolgozás alapján elmondható, hogy a mandalaterápia szintén pozitív eredményeket mutathat a szenvedélybetegek szégyenérzetének, negatív hangulatának, belső feszültségének oldásában, illetve segíthet önmaguk elfogadásában.

Kulcsszavak: **mandala, Selbst, Jung, függőség, terápia**

MANDALAS IN RELATION TO THE *SELBST* IN C. G. JUNG'S THEORY AND THEIR THERAPEUTIC USE FOR PEOPLE WITH SUBSTANCE USE DISORDERS

159

Author: **Judit RAYMAN**, first-year clinical- and health psychology master student

Supervisor: **Dr. Szidalisz TELEKI**, university lecturer

Institution: University of Pécs, Faculty of Humanities, Psychology Department, Pécs

This paper deals in detail with Jung's personality theory, and within that, mainly with the concept of *Selbst* (Self). According to this, the personality (psyche) consists of five pillars: persona, ego, *Selbst*, shadow, anima/animus. Out of these, the paper's core focus is the *Selbst*, which can be described as the centre of personality; it fundamentally displays the innermost part of oneself – the *Selbst* holds the meaning of being whole and complete, it connects with the process of individuation. The symbol of *Selbst* is the mandala, which is being used in different art therapies with highly effective results. The research question of the study is the following: can the use of mandala art therapy be an effective method in working with people who have problematic substance use? The assumed outcome for the research question is positive, based on the scientifically proven fact that art therapy is effective in the field of treating addictions. Comprehensive theoretical elaboration was used as research methodology. According to the paper's theoretical elaboration, mandala therapy could not only show positive results in the decrease of substance abusers' feelings of shame, negative emotions, inner tension, but could also help them accept themselves.

Keywords: **mandala, Selbst, Jung, addiction, therapy**

M Ű V É S Z E T E K

ÉLETFONAL

Szerző: **TURKÁLY Emma**, IV. évfolyam (mmturkaly014@gmail.com)

Témavezető: **KAPITÁNY Attila** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Tervezőgrafika, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Kezdetben nem tudjuk, kik vagyunk, mik vagyunk. Ahogy múlik az idő, lassan rádöbbenünk, mik a számunkra fontos dolgok, fontos és nélkülözhetetlen emberek, akik és amik nélkül nem válhatnánk azzá, akiké lennünk kell. Az életünk valamiképp egy fonál, aminek megvan az eleje és lassan hosszadalmas munkával keressük a végét. Minden életút göröngyös és akadályokkal teli, amit mindenkinek saját magának kell kitaposnia. Sosem fut egy fonál egymagában a semmibe, mindig körbe veszi egy csomó másik is, amelyekkel együtt egy mintát rajzolnak ki.

Munkám során ezeket a mintákat mutatom be, apró részleteikkel és kapcsolódásaikkal. A minták egy egészet alkotnak egymás mellett, ezek összerakásával kapjuk meg az összképet.

Kulcsszavak: **fonál, élet, minta, összkép, történet**

THREAD OF LIFE

Author: **Emma TURKÁLY**, fourth-year student (mmturkaly014@gmail.com)

Supervisor: **Attila KAPITÁNY**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Fine Arts, Design Graphics, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

At first, we don't know who we are, what we are. As time goes on, we slowly realize what is important to us, important and indispensable people who and without whom we could not become who we should be. Our life is somehow a yarn that has a beginning and we are slowly looking for an end with lengthy work. Every life path is bumpy and full of obstacles that everyone has to tread on their own. A yarn never runs alone into nothingness, it is always surrounded by a bunch of others, along with which a pattern is drawn.

In the course of my work, I present these patterns with their small details and connections. The patterns form a whole next to each other, which we put together to get the whole picture.

Keywords: **yarn, life, pattern, overview, story**

M Ű V É S Z E T E K

A JÖVŐ RECEPTJE (papírkollekció)

Szerző: **TURKÁLY Emma**, IV. évfolyam (mmturkaly014@gmail.com)

Témavezető: **dr. PALÁSTI Andrea** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Tervezőgrafika, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A *jövő receptje* című kollekcióm egy igen egyedi összeállítás, amely magáért beszél. A hangsúly természetesen a környezetvédelmen és újrahasznosításon van. Ebben az összeállításomban az általam készített újrahasznosított papírmintáim jelennek meg különböző formákban és textúrákban. A mindennapjaink hulladéka már-már dekorációként jelenik meg az utcasarkokon, parkokban és valójában mindenhol, ahova csak a szem ellát. Fél éve talán, amikor is belemerültem a papírkészítés folyamatába és mára már nagyjából 35-40 különböző fajtát tudok elkészíteni. Természetesen ezek közül ki kell emelni a magvas papírt, amely tökéletes alapanyaga lehet egy csomagolásnak, ami használat után nem a hulladék részét képeznél, hanem földbehelyezés alkalmával új növényt hozna. Ezek a papírok megállják a helyüket minden esetben, és most így második életükben nem igényelték egyetlenegy fa kivágását sem.

Kulcsszavak: újrahasznosítás, papír, magvak, növény, környezetvédelem, papírkollekció

THE RECIPE OF THE FUTURE

Author: **Emma TURKÁLY**, fourth-year student (mmturkaly014@gmail.com)

Supervisor: **dr. Andrea PALÁSTI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Fine Arts, Design Graphics, Novi Sad

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

My collection, *Recipe for the Future*, is a very unique compilation that speaks for itself. The emphasis, of course, is on environmental protection and recycling. In this compilation, my recycled paper patterns appear in a variety of shapes and textures. The waste of our everyday lives appears almost as a decoration on street corners, in parks and, in fact, everywhere the eye can see. Half a year, maybe, when I was immersed in the process of making paper and now I can make roughly 35-40 different varieties. Of course, seed paper should be highlighted as one of these, which could be the perfect raw material for a package that, after use, would not be part of waste, but would bring forth a new plant when buried. These papers stand their ground in all cases, and now, in their second life, they did not require the felling of a tree either.

Keywords: recycling, paper, seeds, plant, environmental protection

M Ű V É S Z E T E K

MORS IMMATURA (méhviasszal kombinált ceruzarajzok)

Szerző: **TÖRTELI Réka**, II. évfolyam (tortelireka@gmail.com)

Témavezető: **dr. PALÁSTI Andrea** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Kar, Festő Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A különböző toposzok kikerülhetetlennek tűnnek a létezésünk során. Ugyanazokkal az egzisztenciális problémákkal szembesülünk újra és újra. Habár bizonyos fogalmak kimeríthetőnek tűnnek, olyan érzésünk van, hogy nem kaptunk rá választ. Ilyen az idő problémaköre is. A Z generáció felnőtt korát egyfajta apokaliptikus légkör uralja. A még be nem következett (de már nagyon közel lévő) válság szinte megbénít mindent maga körül. Ez az állapot cselekvésképtelenséghez vezet, külső megfigyelőként állunk a természeti katasztrófák előtt, de a baj akkora mértéket öltött, hogy konkrét cselekedetre immár csak az utolsó utáni pillanatban fog sor kerülni.

A munkám vezető szimbóluma a nyúl és a nyúltetekem. Vagy elgázolva, vagy megnyúzva jelennek meg, ami az emberi beavatkozást testesíti meg. A nyúl az újjászületés, a termékenység és a túlélés jelképe is. Képes egészen szélsőséges körülményekhez alkalmazkodni. Amikor tetem formájában tűnik fel, az a kontrasztja mindannak a jelentőségnek, amit tulajdonítanak neki. Az elhullott nyulak a felborult biodiverzitás hírnökei, ahol már nem számíthatunk újjászületésre, és túlélésre sem. Az általam választott motívum az időnk végességére igyekszik felhívni a figyelmet, ott van benne a kettősség, a pesszimista végkifejlet ellenére is.

Kulcsszavak: **nyúl, biodiverzitás, apokaliptikus légkör**

KRONOSZ: AZ IDŐ KONCEPCIÓJÁNAK TRANSCENDENTÁLÁSA A JÁRMŰTERVEZÉSBE (képsorozat)

Szerző: **MÉSZÁROS Dániel**, III. évfolyam (daniel.mesaros99@gmail.com)

Témavezető: **PALÁSTI Andrea** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Kar, Szobrászati Tanszék, Újvidék

A munkám az idő koncepciójának a lebontásáról szól, ami a járműtervezésben valósul meg. Az időt mint absztrakt fogalmat szisztematikus módon bontottam le és dolgoztam fel a képzőművészeti érzék bevonásával. A munkámban igye-

M Ű V É S Z E T E K

keztem érinteni és kombinálni az idő mitológiai és tudományos aspektusát. Ezt szimbólumok, asszociációk és színelméleti támpontok segítségével, illetve különböző anyagokon/textúrákon és struktúrákon keresztül próbáltam elérni.

A munkám háromdimenziós digitális modellből álló képek sorozata, ami különböző szögeken keresztül mutatja be a járművet.

Kulcsszavak: idő, türoszi bíbor, mitológia, sarló, képsorozat

CHRONOS: THE TRANSCENDENCE OF THE CONCEPT OF TIME INTO VEHICLE DESIGN

Author: **Daniel MÉSZÁROS**, third-year student (daniel.meszaros99@gmail.com)

Supervisor: **Andrea PALÁSTI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Faculty of Fine Arts, Department of Sculpture, Novi Sad

My work is about breaking down the concept of time, which is realized in vehicle design. I've tried to break down and process time as an abstract concept in a systematic way, involving the sense of fine arts. In my work, I combine the scientific as well as the mythological aspect of time. I tried to achieve this through symbols, association and color theory, as well as through different materials / textures.

Keywords: Tyrian purple, mythology, sickle

163

KODÁLY ZOLTÁN: HÉT ZONGORADARAB, OP. 11 (zongorajáték)

Szerző: **JENOVÁN Flórián**, III. évfolyam (flori.szajan@gmail.com)

Témavezető: **dr. KINKA Rita** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Szak;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A francia zeneszerző, Clode Debussy munkássága szolgált áttöréssül a XX. század zenei életében. Művészetét a képzőművészetből érkező impresszionista hatások vezették, melyeket a romantikában megalapozott vonulatokkal ötvöztött, új irányzatot nyitva ezzel a zeneművészetben, amelyben a művek erkölcsi és eszmei mondanivalója túlmutat magán a műalkotáson. Hasonló szellemben történtek törekvések Németországban, melyek Richard Strauss nevéhez fűződnek, habár a

M Ű V É S Z E T E K

romantika erős behatására ezek a törekvések inkább a romantikus zene továbbfejlesztését eredményezték. Az új irányelvek Magyarországot sem kerülték el, igen fontos időszak ez a magyar zenei életben. A kor két nagy mestere, Kodály Zoltán és Bartók Béla nevéhez fűződik népdalkincsünk feltárása, annak művészi rangra emelése. Műveikkel megismertették, megszerettették a magyar népzene legősibb dallamait (is) közönségükkel, biztosítva ezzel a magyar zenei élet irányváltását.

Kodály Zoltán *Hét zongoradarab* nevű op. 11-es ciklusa 1910 és 1918 között keletkezett, viszont csak 1921-ben jelent meg, ebben az évben Bartók Béla tolmácsolásában hallhatta először a nagyerdemű. A ciklus ötvözi Debussy stílusjegyeit a magyar népzene világával, de nem csak ebből a szempontból közelíthetjük meg. Fontos szerepet tölt be a zongorairodalomban is, hiszen amellett, hogy nemzeti művészi értékekkel gazdagíthatja az előadók / növendékek repertoárját, egyúttal az előadók kiváló gyakorlatot is szereznek érzelmi világuk tudatos kezelésében a művek nyújtotta érzelmi, hangulati változások által.

Előadásomban három darabot mutatok be a ciklusból, melyek a legtökéletesebben ötvözik számomra a népi dallamokat, népi stílusjegyeket a művészi zene világával:

Lento – sz. 1

Székely keserves – sz. 2

Esik a szívemben, amint esik a városban – sz. 3

Kulcsszavak: zongora, Kodály Zoltán, népzene

VÁLTOZÁS

Szerző: **SZABADOS Zsófi**, IV. évfolyam (zsosifja1123@gmail.com)

Témavezető: **dr. PALÁSTI Andrea** docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Képzőművészeti Tanszék, Grafikai Tervező Szak;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Változnak az évszakok, változnak a testek és az idő sem áll meg egy pillanatra sem.

Az, hogy mit érzékelünk az idő változásából talán a természet által észlelhetjük leginkább. Ahogy forog egy végtelen-ségig tartó körben.

A változást bemutatja a körforgásban résztvevő szerepek lecserélése. Ahogy egy élet elpusztul, hogy egy szebb lét kinőlhessen belőle. Valami meghal, hogy egy szebb, jobb és erősebb dolog életre kelhessen. Ám a műben van egy csavar. Míg a rovar élénk színekben pompázik, a virág lankadt, erőtlen és a halál szélén egyensúlyoz. Kissé szürreálisan.

A munkában megmutatkozik egy szarvasbogár, amelyből virágok nőnek ki. Lényegében virágtartó szerepe van, formatervezés, ami a középpontba helyezi magát. Egy "eco sculpture", alapanyagaival védve a természetet.

M Ű V É S Z E T E K

A szarvasbogárnak minden vallásban más és más szerepe van, viszont mindben nagyon fontos. A fehér rózsza pedig az ártatlanságot jelképezi. A cél ezzel az alkotással, hogy színebbé tegyük a falakat és megmutassuk azt a varázslatot, amit egy ilyen rovar adni tud nekünk.

Kulcsszavak: idő, változás, bogár, virág, újraéledés

PORBÓL LETTÜNK... Emberiségtörténet instrumentális zenén keresztül (multimediális alkotás)

Szerző: **PÁSZTOR-KICSI Tamás**, III. évfolyam (tmspsztorkicsi8@gmail.com)

Témavezető: **Filip KURANJI** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Audiovizuális Média, Hangmérnöki Szak, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

165

Az alkotásom témája a múlandóság, valamint az embernek az időhöz való viszonya. Hogyan hatnak egymásra az idő és az ember?

Ciklikus-e vagy lineáris az idő? Bizonyos értelemben mindkettő, a válaszunk inkább attól függ, merről közelítjük meg a kérdést? Emberi lényként bizonyos dolgokat ciklikusan élünk meg, például az évszakok múlását, a Nap és a Hold váltakozását. Ezek annyira stabil pontok az életünkben, hogy referenciapontokként szolgálhatnak, hozzájuk viszonyítva szervezzük életünket. Ha viszont csak egyetlen napot veszünk figyelembe, az időt lineárisnak látjuk, mivel van kezdete és végpontja. Az ember földi élete ezekhez hasonló módon egyfelől ciklikus, hiszen életünknek ismétlődő szakaszai vannak, másfelől viszont lineáris, hiszen van eleje és vége.

Ahogy a Teremtés könyvében olvashatjuk: „Akkor az Úristen megalkotta az embert a föld porából és orrába lehelte az élet leheletét. Így lett az ember élő lélekke”. Isten az embert a maga szerepkörében tökéletesnek teremtette, ám mivel az ember elbukott, meg kellett ismernie a múlandóság fogalmát: „Orczád veritékével egyed a te kenyeredet, míglen visszatérsz a földre, mert abból vétettél: mert por vagy te s ismét porrá leszel.”

A Biblia üzenetének lényege, hogy Istennek mindezek ellenére volt egy új terve: egy másik Embert küld el, aki tökéletes lesz minden lépésében, soha nem esik bűnbe, viszont a maga tökéletességében az egész emberiség bűneit magára vállalja, hogy egy új kezdetet hozzon el és hogy újra felállítsa a kapcsolatot Isten és ember között.

A célom ezzel a multimediális alkotással az, hogy saját értelmezésemben, instrumentális zenén keresztül meséljem el ezt az emberiségtörténetet.

Kulcsszavak: multimedialitás, Biblia, emberiségtörténet

M Ű V É S Z E T E K

DUST FROM THE GROUND...

Author: **Tamás PÁSZTOR-KICSI**, third-year student

Supervisor: **Filip KURANJI**, professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Audiovisual Department, Sound Design, Novi Sad;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

My work deals with the topic of transience and the relationship between Man and Time, with respect to their effect on each other. Is time cyclical or linear? In some sense it is both – our answer depends on our approach to the question. We as human beings perceive some things cyclically, for example, the seasons of the year, the interchanging of day and night. Both examples are such stable points of our lives that we use them as points of references, and so, indirectly, we organize our lives according to them. At the same time, if the scope of our inquiry contains only a single day, we are going to perceive it in a linear fashion, since it has a clear beginning and an endpoint. Similarly, Man's life in this world also has cyclical elements to it, alongside a clear beginning and end.

As it is written in the Book of Genesis: "Then the Lord God formed the man of dust from the ground and breathed into his nostrils the breath of life, and the man became a living creature". God created Man to be perfect in his role, but because of the Downfall, Man was introduced to the concept of transience: "By the sweat of your face you shall eat bread, till you return to the ground, for out of it you were taken; for you are dust, and to dust you shall return." The message of the Bible is that in spite of all this, God had another plan, a plan to send a Man who will be perfect in every sense, who shall never sin, and who – in his perfection – will take the guilt of the whole of mankind, so that he would bring a new beginning and restore the relationship between Man and God.

My aim with this work is to share this vision of human history in my own interpretation through instrumental music.

AZ IDŐ KONZERVDOBOZA (performansz)

Szerzők: **BICÓK Lea, BRASNYÓ Albert, LUKÁCS Ramóna, PÁSZTOR Zsófia,**
RAFFAI Dominik, SZOBOSZLAI Enikő Kitty (Újvidék)

Tolnai Ottó Rovarház című regénye alapján a szöveggönyvet írta: **dr. CSÁNYI Erzsébet**

Rendezők: **CRNKOVITY Gabriella és MÉSZÁROS Árpád** színművészek

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia; Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Tolnai Ottó Rovarházának mind a hat fejezete egy-egy képpel kezdődik annak illusztrációjaként, hogy felvillantsa az emberiségnek az idő mérését célzó küzdelmeit, hiedelmeit, felfedezéseit.

M Ű V É S Z E T E K

A regény főhőse egy naptáros notesz segítségével, bejegyzések készítésével igyekszik uralkodni az idő múlása és a történelem felett, azonban a pillanatok és tettek irányítása a legkevésbé sem sikerül neki. Víziók, (rém)álmok gyötrik, a realitásból – akár múltból, akár jelenről legyen szó – csak furcsa töredékek, törmelékek úsznak elő. Maguk a szavak is ilyenek, központosítás nélkül árad a szövegmassza, amelyben a szavak bogarakként másznak a vég felé.

A múlás, az idő képzete tehát több síkon is problematizálódik.

Az egyik az írói igyekezet, a jegyzetelés, amely arra irányul, hogy az emberi alkotóerő eszközeivel ragadja meg a valóság elpergő eseményeit. Az alkotói önreflexión túl a tematika síkján is alapvető az idő kérdése, az isteni szó, a varázsigé keresése, mert belőle teremtdött a világ az idők kezdetén: „BABYBYXA. Ez lehet az a varázsigé, amely elindította a kristályosodást, amely köré az űr kristályosodni kezdett.”

Tolnai művében „leheletfinom, ében hártyával” vonódnak be az események. A performansz mindezt mint az idő hártyáit, lepleit, rétegeit kívánja megjeleníteni vizuális, vokális és verbális eszközökkel.

Kulcsszavak: Tolnai Ottó, idő, az űr kristályosodása, Rovarház

A TIN CAN OF TIME (performance)

Authors: Lea BICÓK, Albert BRASNYÓ, Ramóna LUKÁCS, Zsófia PÁSZTOR, Dominik RAFFAI,
Emma RAPOS, Enikő Kitty SZABOSZLAI

Supervisor: Dr. Erzsébet CSÁNYI

Director: Gabriella CRNKOVITY, Árpád MÉSZÁROS actor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts; Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

In his novel *Rovarháza*, Ottó Tolnai begins each of his six chapters with an image as an illustration to show readers the struggles, beliefs and discoveries of keeping time.

The main character strives to master time and its events with the aid of an agenda, a notebook to mark time, but he is unable to control moments or acts. He is tormented by visions and dreams (nightmares) of reality – be they from the past or the present – they emerge as strange fragments. Words themselves are like this, the mass of text emerges without centralization – like insects, words crawl towards the end.

The passing of time, the notion itself, therefore, emerges as a problem on several levels. One such is the author's struggle, taking notes to capture fleeting moments of reality with the tools available to the imagination of mankind.

Aside from the author's self-reflection, the question of time, the divine word and the search for the “magic word” is also fundamental in terms of the themes explored, as the world was formed from “BABYBYXA [at the beginning of time.] This could be the magic word that began crystallization, around which space began to crystallize.”

M Ű V É S Z E T E K

The plot connects with a “breath-like, ebony membrane” in Tolnai’s work. The performance portrays this as the membranes, covers and layers of time through the use of visual, vocal and verbal tools.

Keywords: **Ottó Tolnai, time, the crystallization of space, Rovarház**

BAROKK MŰVEK HISTÓRIKUS ELŐADÁSA ORGONÁN

Szerző: **JUNG Anna**, II. évfolyam (mortalbellum@gmail.com)

Témavezető: **Mgr. BORBÉLY Zoltán** rendkívüli tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Szak;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Jelen kutatómunka célja barokk stílusú orgonaművek előadói vonatkozásainak elemzése a historikus előadásmód tükrében demonstratív jellegű videófelvétel alapján. J. S. Bach szoros kapcsolatban állt J. Pachelbel és D. Buxtehude művészetével, ugyanis közvetlenül, ill. közvetve a tanítványuk volt. A kapcsolódó videófelvételen az ő műveik szerepelnek, és pedig J. Pachelbel „Aria Sebalдина” c. műve a Hexachordum Apollinis ciklusból, D. Buxtehude „Vater unser im Himmelreich” c. korárelőjátéka (BuxWV 219) és J. S. Bach g-moll prelúdium és fúgája (BWV 535).

Szerbiában a hangszeres előadók többsége a barokk műveket is a romantikus előadói gyakorlat szerint interpretálja, mely megmutatkozik az artikulációban, frazeálásban, hangsúlyozásban, ujjrendben, tempóválasztásban és a korhű hangszerek hiányában, mellőzésében. E kutatómunka rámutat ezen gyakorlat hibáira, hiányosságaira, párhuzamot von a barokk művek romantikus gyakorlat szerinti előadása és a historikus előadásmód között, külön kitérve a korhű és a modern hangszerek közötti lényegbeli különbségekre, valamint a korhű hangszereken való játék fontosságára.

Kulcsszavak: **orgona, barokk, régizene, historikus előadásmód, Pachelbel, Buxtehude, Bach**

HISTORIOCAL PERFORMANCE OF BAROQUE WORKS ON THE ORGAN

Author: **Anna JUNG**, second-year student (mortalbellum@gmail.com)

Supervisor: **MA Zoltán BORBÉLY**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Music, Novi Sad;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The aim of the present research project is the analysis of performance aspects of baroque organ music, according to the historical performance practice on the basis of a demonstrative video footage.

M Ű V É S Z E T E K

J. S. Bach was closely associated with the art of J. Pachelbel and D. Buxtehude, being their student directly and indirectly. The following organ works are recorded on the accompanying video: J. Pachelbel's Aria Sebalina from the Hexachordum Apollinis cycle, D. Buxtehude's choral prelude "Vater unser im Himmelreich" (BuxWV 219) and J. S. Bach's Prelude and Fugue in G minor (BWV 535).

Most instrumental performers in Serbia also perform the baroque works according to the romantic performance practice, which is reflected in articulation, phrasing, accentuation, fingering, choice of tempo and the absence of period instruments. This research study points out the flaws and shortcomings of this practice, drawing parallels between the romantic performance of baroque works and the performance according to the historical performance practice, with particular reference to the essential differences between period and modern instruments and the importance of playing period instruments.

Keywords: organ, baroque, early music, historical performance practice, Pachelbel, Buxtehude, Bach

DUBROVAY LÁSZLÓ: SOLO NO. 15/B Egy dallam születése: átirat vagy új mű?

Szerző: **SZIVES Márton Gábor** kutató (mszives@gmail.com)

Témavezető: **MUCSI Gergő, DUBROVAY László**

Intézmény: független kutató, Szegedi Tudományegyetem, Bartók Béla Művészeti Szakgimnázium, Magyarország

A Solo No. 15/B a magyar marimbairódalom legfrissebb darabja. Dubrovay László 2021 februárjában kért fel, hogy segítsen neki az átiratban, használjam ki a marimba játéktechnikai lehetőségeit, miközben új hangszerakusztikai és technikai lehetőségekre derül fény ebben a harmónia-rendszerben.

A dolgozat és az előadás egy kutatás részeredményeit elemzik: mivel a Solo No. 15/B egy cimbalomszólóból lett átültetve a szerző által marimbára, felveti a két hangszer közti különbségek problémáját. A részkutatás azt a kérdést feszegeti, vajon beszélhetünk-e átiratról, vagy új műként tekinthetünk a 15/B-re mint Dubrovay Solo sorozatának új darabjára? Sorra veszi az írott anyag (kotta) különbségeit, a hangszeres közti különbségekből adódó technikai különbségeket. Vajon mennyiben érdekes ilyenkor az alapmű ismerete?

Megismerkedünk az eredeti művel is. Ezáltal az előadás rámutat a művek előadói szempontból fontos különbségeire és megelőlegezi a további hangszerakusztikai és játéktechnikai kutatások hipotéziseit Dubrovay harmónia-rendszerének szemszögéből, mely a teljes kutatást teszi majd ki.

Ennek érdekében zeneirodalmi, zeneelméleti, formatani, előadóművészeti és zeneanalitikai szempontoknak vetjük alá mind a hangzó, mind az írott formáját a műnek. Vajon mindenre elég csak a hallott anyag egy zeneműnél, vagy magával

M Ű V É S Z E T E K

a szerzővel is konzultáljunk ilyen esetben? Zenei intuíciónkat a szerző leírása és koncerttapasztalatokkal támasztjuk alá. Lehetőség szerint élő zenei blokkokkal folyik a dolgozat bemutatása, egyéb esetben előre felvett videórészletekkel.

Kulcsszavak: **marimba, kortárszene, átirat, analízis**

LÁSZLÓ DUBROVAY: SOLO NO. 15/B The birth of a melody: A transcription or a new piece?

Author: **Márton Gábor SZIVES** researcher (mszives@gmail.com)

Supervisor: **Gergő MUCSI, László DUBROVAY**

Institution: independent researcher, University of Szeged, Béla Bartók Secondary School of Arts, Békéscsaba, Hungary

The newest piece of the Hungarian marimba solos is Solo No 15/B. László Dubrovay adapted it to marimba with the help of Márton Szives early in 2021. It must utilize the possibilities of acoustics and techniques of the marimba in Dubrovay's own harmonic system. It also invents new or rarely used ideas and challenges for the players.

The document and the presentation presents a part of a study. As the Solo No 15/B is kind of a transcription from a dulcimer solo, it evokes questions about the differences of the two instruments. This article propounds the question – Should we really speak about transcription, or should we consider the 15/B as the new piece of the Solo-series of Dubrovay? The document lists the differences of the written materials, and the techniques of the two instruments. Could it be interesting to know the pieces it is based on? We will study the first piece as well. With this, we will emphasize the basic instrumental techniques and the disparities in the performance of the two pieces. It will also anticipate further studies on the acoustics of the instruments from the point of view of Dubrovay's harmonic system.

To achieve these aims, the presentation will analyse the score and the live performance in the terms of music analyses, music literature, music history, music theory, and performance practise.

One can wonder if it is enough to know only the piece and the score or if one should consult with the composer. Our intuitions about the music will be supported by the comments of the composer and experience from performing the piece.

Keywords: **analysis, marimba, contemporary music, transcription**

M Ű V É S Z E T E K

ÉSZAK-BÁNÁT GYÖNGYSZEMEI

Szerző: **JENOVÁN Flórián**, III. évfolyam, (flori.szajan@gmail.com)

Témavezető: **Mgr. DANYI Zsuzsanna** kollégiumi nevelőtanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A dolgozatomban közölt énekeket a Bánság északi részén elhelyezkedő településeken gyűjtöttem. Többek között szülőfalumban, Szajánban, valamint a szomszédos településeken, Padén, Tiszaszentmiklóson és Hódegyházán.

A fellelt énekek többségét éneklük szerte a Vajdaságban, ahogyan más magyarlakta területeken is. Pontosan ez ösztönzött arra, hogy létrehozzak egy olyan énekgyűjteményt, melyben ezek az énekek úgy vannak lejegyezve, ahogyan azok népünk ajkán élnek a mi vidékünkön, ezzel is újabb lépést téve kulturális örökségünk fennmaradása érdekében.

Gyűjtéseim során jegyzeteket készítettem, melyekben lejegyeztem adatközlőim személyes adatait, az énekkel kapcsolatos tudnivalókat – mikor, milyen alkalmakkor énekeltek, illetve éneklük ma is az adott éneket, s azok milyen szerepet tölthettek / töltenek be a szentmise énekrendjében.

A kutatómunka mellett az énekek lejegyzése és feldolgozása is összetett feladat volt, hiszen, a folklorisztikus dallamvilág és a liturgikus ének szabályainak összesítése korántsem egyszerű feladat.

Kulcsszavak: **egyházzene, népének, értékméntés, énekgyűjtemény**

SOME GEMS OF NORTHERN BANAT

Author: **Flórián JENOVÁN**, third-year student

Supervisor: **Zsuzsanna DANYI**, dormitory educator

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Department of Music, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Songs that can be found in my work have been collected from parts of the Northern Banat region. They are mainly from my own place of origin, Sajan, although some songs from the neighbouring villages of Padej, Ostojicevo and Jazovo can also be found

These songs are performed mainly in the region of Vojvodina, although they can be heard in other territories inhabited by ethnic Hungarians. It was this very fact that made me create a collection of songs written down in the very form in which they are performed and in this way we can keep our cultural existence at a higher level.

I have created many notes while collecting work. These contain personal information about my sources along with pieces of information about the songs themselves – mainly when, how, and on which occasions they were performed, are they are still being performed nowadays, and what the role they fulfill during mass is.

M Ű V É S Z E T E K

The collection, which included searching for sources, writing down songs, sometimes rewriting and rearranging them, can be best described as a tremendous amount of sifting through the colourful world of liturgical and folkloristic works.

Keywords: church music, value saving, song collection

ZENEI METSZET

Az énekléstechnika változása a korokon át

Szerző: **KISS Tamás**, alapképzés, IV. évfolyam (kishtamas@yahoo.com)

Témavezető: **dr. Vesna AĆIMOVIĆ** egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék; Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

A énekléstechnika és az opera csúcsát a romantizmus korszakával azonosítják. Ebben a periódusban a zeneszerzők nagy hangsúlyt fektettek a szavakra és a versekre, melyeket megzenésítettek. Ily módon az énekes darab minél több érzelmet próbált előcsalogatni az előadóból és a hallgatóból egyaránt. Pjotr Iljics Csajkovszkij (1840–1893), a Mozart-követő orosz romantikus – akit immár elsősorban az intenzív érzelmek érdekeltek – fájdalmas és összetört lelkiállapotot fejez ki a *Senki, csak a magányos szív* (Нет, только тот, кто знал) c. művében. Másrészt, a 20. században komoly helyet kaptak a tradicionális népi dallamok, szövegek a klasszikus zenében. Sok zeneszerző eképpen próbálta megőrizni saját népe identitását. Közéjük sorolható Milan Prebada (1907–1979) Boszniából származó zeneművész is. A *Leesett a harmat* (*Pala je rosa*) szólóénekeiben jelentős helye van az említett elemeknek, melyet mint második művet adok elő.

Kulcsszavak: komolyzene, énekszóló zongorakísérettel, opera, Csajkovszkij, romantika, Prebada, 20. század, népi hagyomány

MUSICAL ENGRAVING

The changes of the singing technique through the centuries

Author: **Tamás KISS**, primal studies (kishtamas@yahoo.com)

Mentor: **Vesna AĆIMOVIĆ**, academy professor

Institution: University of Novi Sad, Academy of Arts, Music Department, Musicology, Novi Sad; “Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad; Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

The peak of singing technique and opera is identified with the romantic era. In this period, a lot of importance was given to the words and poems, which were used by the composers for their work. In this way, they tried to pull out more

M Ű V É S Z E T E K

emotions from the performer and the listener at the same time. *None but the lonely heart* (Нет, только тот, кто знал) is one of the most beautiful yet painful works of the Russian romantic Mozart follower, Pyotr Ilyich Tchaikovsky (1840–1893). He was very interested in intense emotions, which I will demonstrate through this piece. On the other hand, in the classical music of the 20th century, an important role was given to folk melodies, lyrics and traditions. In this way, a lot of composers tried to take care of their people's identity, and Milan Prebanda (1907–1979), a Bosnian melodist can also be classified among them. Throughout his song, *The drew fell* (Pala je rosa), I will show all of the mentioned elements.

Keywords: classical music, solo singing with piano accompanied, opera, Tchaikovsky, romantic period, Prebanda, the 20th century, folk music

AZ INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSÉNEK HATÁSA A ZENEOKTATÁSRA

Szerző: **SZARVAS Bernadett**, III. évfolyam (detti2001szarvas@gmail.com)

Témavezető: **mgr. DANYI Zsuzsanna** kollégiumi nevelőtanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

173

A dolgozat ismerteti a zene oktatási és tanulási feltételeinek változását az információs technológiák fejlődésének előrehaladtával, illetve az online oktatási modell keretein belül.

Az alapfeltételezések között szerepelnek azon feltételezések, miszerint a tanárok egyre inkább alkalmazzák a tanterem keretein belül és azon kívül is az információs technológiák adta lehetőségeket. Az online oktatási modell nehézségeket jelent a pedagógusok és tanulók számára. Célja és várt eredménye az imént leírtak alátámasztása.

A dolgozat kérdőíves kutatás alkalmazásával felfedi a Szabadkai Zeneiskola középfokon előadó tanárainak, illetve tanulóinak véleményét, új tapasztalatait, illetve az információs eszközök használati szokásainak változását, az online oktatásban helytálló új tanítási módszereket, amelyek a SARS-CoV-2 (koronavírus) miatt 2020-ban megjelenő járványügyi helyzethez köthetők.

A jelen munka főbb részeként felsorolandóak a zeneoktatás és zenetanulás változó feltételeinek ismertetése, a kérdőíves kutatás bemutatása és eredményeinek összegzése, illetve a levont következtetések.

Az elvégzett kutatói munka alapján megállapítható, hogy az információs technológiák, illetve azok folyamatos fejlődése nagy hatással vannak az oktatás minden területére, viszont a tantermen kívüli oktatás bármely formája (például az online oktatási modell) csak átmeneti és felületesebb megoldás az oktatásban, illetve a valódi, tartós tudás megszerzésében.

Kulcsszavak: zeneoktatás, járványügyi helyzet, információs technológiák, online oktatási modell

A 20. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA

E l n ö k :

Dr. Csányi Erzsébet ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

- Növénytermesztési és kertészeti tudományok • Agrártudományok • Multidiszciplináris természettudományok
 - Gyógyszertudományok • Biológiai tudományok • Erdészeti és vadgazdálkodási tudományok
 - Környezettudományok • Élelmiszertudományok Klinikai orvostudományok • Egészségtudományok
- Multidiszciplináris orvostudományok • Állattenyésztési tudományok • Multidiszciplináris agrártudományok
 - Elméleti orvostudományok • Orvostudományok • Állatorvosi tudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Kasztori Rudolf akadémikus

Dr. ifj. Bagi Ferenc egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Horák Rita egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

Dr. Horváth Olga egyetemi tanár, ÚE, Orvostudományi Kar, Gyógyszerészeti Tanszak, Újvidék

Dr. Lengyel László címzetes egyetemi docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK

- Fizikai tudományok • Földtudományok • Kémiai tudományok • Matematika- és számítástudományok
 - Agrár műszaki tudományok • Anyagtudományok és technológiák
 - Építésmérnöki tudományok • Építőmérnöki tudományok
 - Gépészeti tudományok • Informatikai tudományok
- Katonai műszaki tudományok • Közlekedéstudományok • Multidiszciplináris műszaki tudományok
 - Vegyészmérnöki tudományok • Villamosmérnöki tudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Dr. Kaszás-Lažetić Karolina egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Dr. Lukity Tibor egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Matematika Tanszék, Újvidék

Dr. Pintér Róbert főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

A 20 . V M T D K T U D O M Á N Y O S B I Z O T T S Á G A

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

- Nyelvtudományok • Néprajz és kulturális antropológiai tudományok • Média- és kommunikációs tudományok
- Neveléstudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Dr. Horváth Futó Hargita egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Molnár Csikós László ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Pápista Zsolt tanársegéd, ÚE, BTK, Német Tanszék, Újvidék
Dr. Pásztor-Kicsi Mária egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Szedmina Livia főiskolai tanár, Szabadkai Műszaki Szakfőiskola, Szabadka

HUMÁN TUDOMÁNYOK II.

- Irodalomtudományok
- Multidiszciplináris bölcsészettudományok • Művészeti és művelődéstörténeti tudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Dr. Csányi Erzsébet ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Fogarasi György habilitált docens, Szegedi Tudományegyetem, BTK, Szeged
Dr. Hózsá Éva egyetemi tanár, ÚE, MTTK, Szabadka
Dr. Samu János Vilmos egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

175

HUMÁN TUDOMÁNYOK III.

- Filozófiai tudományok • Történelemtudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Dr. Beke Ottó docens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Györe Zoltán egyetemi tanár, ÚE, BTK, Történelem Tanszék, Újvidék
Dr. Samu Koncsos Kinga kutató

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.

- Állam- és jogtudományok • Gazdálkodás- és szervezéstudományok
- Közgazdaságtudományok • Multidiszciplináris társadalomtudományok
- Sporttudományok • Szociológiai tudományok • Történelemtudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Dr. Gábrity Molnár Irén ny. egyetemi tanár, ÚE, Közgazdasági Kar, Szabadka
Dr. Kiss Ferenc tudományos munkatárs, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

A 20 . V M T D K T U D O M Á N Y O S B I Z O T T S Á G A

Dr. Lepeš Josip ny. egyetemi tanár, Gál Ferenc Egyetem, Szeged
Dr. ifj. Muhi Béla egyetemi tanár, Educons Egyetem, Közgazdasági Kar, Újvidék
Palusek Erik doktorjelölt, ELTE TÁTK Szociológia Doktori Iskola, Nemzetstratégiai Kutatóintézet, Budapest, SZTE
Népegészségtani Intézet, illetve Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar, Szeged
Dr. Pétervári Máté adjunktus Magyar Jogtörténeti Tanszék, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar,
Szeged

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.

• Neveléstudományok • Pszichológiai tudományok • Földrajztudományok

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Ivanović Josip egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Kovács Cintia asszisztens, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka
Dr. Mészáros Minucsér egyetemi tanár, ÚE, Természettudományi-Matematikai Kar, Újvidék
Dr. Námesztovszki Zsolt egyetemi tanár, ÚE, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka

MŰVÉSZETEK

• Film- és videoművészet • Képzőművészet
• Multimédia • Színházművészet • Tánc- és mozdulatművészet • Zeneművészet

S z e k c i ó v e z e t ő k :

Mgr. Borbély Zoltán egyetemi tanár, Újvidéki Művészeti Akadémia, Zeneművészeti Tanszak, Újvidék
Crnkovity Gabriella színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék
Gombos Dániel színművész, Újvidéki Egyetem, Művészeti Akadémia, Újvidék
Gubik Korina képzőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta
Dr. Kapitány Attila egyetemi tanár, grafikusművész, Művészeti Akadémia, Újvidék
Mgr. Lázár Tibor festőművész, Bolyai Gimnázium, Zenta
Dr. Novák Anikó docens, ÚE, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék
Dr. Palásti Andrea egyetemi tanár, ÚE, Művészeti Akadémia, Újvidék

A 20. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA

Dr. Csányi Erzsébet ny. egyetemi tanár, ÚE, BTK, Újvidék, a bizottság elnöke

Dr. András Csaba, Pécsi Tudományegyetem, BTK, Pécs

Dr. Pajić Mária egyetemi tanár, ÚE, Mezőgazdasági Kar, Újvidék

Dr. Sörös Zita egyetemi tanár, ÚE, Technológiai Kar, Újvidék

Dr. Grabovac Beáta egyetemi tanár, ÚE, MTTK, Szabadka

Dr. Tarján László egyetemi tanár, ÚE, Műszaki Kar, Újvidék

Mirnics Gyula médiaszakértő, Topolya

Nagy Olivér informatikus, Horgos

Oláh Csongor szervező, Újvidék

A 20. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE

SZERBIA

Albert Éva – evialbert99@gmail.com
Bács Ágnes – bacs.agi99@gmail.com
Bakos Lilla – bakos.lilla2222@gmail.com
Bartuc Éva – bartuceva@gmail.com
Bata Dórián – sett.bata@gmail.com
Becsei Károly – karoljkarolj@gmail.com
Berta Krisztina – bertakristinaa@gmail.com
Boros Dianna – diannaboros99@gmail.com
Csabai Orsolya – orsolyacsabai12@gmail.com
Csanak Viktor – viktorstudentmscs@gmail.com
Dudás Norbert – norbid2001@gmail.com
Dudás Róbert – dudasrobertofficial@gmail.com
Dudás Viktor – dudvudik@gmail.com
Dulić Darko – dulic.darko@gmail.com
Erdélyi Violetta – erdelji.violeta@gmail.com
Fehér Flóra – feher.floral@gmail.com
Fehér Viktor – mttk.fv@gmail.com
Fodor Máté – mate.fodor99@gmail.com
Guzsvány Szilvia – guzsvanyzilvia@gmail.com
Jenován Flórián – flori.szajan@gmail.com
Jung Anna – mortalbellum@gmail.com
Kálmán Barbara – barbiekalman@gmail.com;
kalmanbarbie@gmail.com
Kiss Tamás – kishtamas@yahoo.com
Korhecz Réka – rkorhecz@gmail.com

Kószó Lénárd – koszoleni@gmail.com
Körtvélyesi Viktória – vikikertvelyesi@gmail.com
Lajkó Flórián – iskolaiskola@gmail.com
Lócz Eszter – esterloc.97@gmail.com
Lukács Ramóna – bobitabobitajatszik@gmail.com
Mák Ivett – makivett1997@gmail.com
Mecserik Vivien – mecserikvivien2@gmail.com
Mészáros Dániel – daniel.meszaros99@gmail.com
Mezei Róbert – robert.mezei.el@gmail.com
Mihalek Nóra – noramihalek@gmail.com
Mihályi Csenge – csenge2905@gmail.com
Molnár Csongor – molnar.csongor@windowslive.com
Móricz Kincső Boróka – morkinbor@gmail.com
Móricz Virág Kinga – moriczviragkinga@gmail.com
Pásztor-Kicsi Tamás – tmspsztorkicsi8@gmail.com
Pásztor Livia – livia.pasztor@gmail.com
Pataki Valentina – vpataki56@gmail.com
Peckó Egon – pecko.egon@gmail.com
Pletikoszity Tamás – pletikoszitytamas@gmail.com
Polyák Gabriella – gabriellapolyak8@gmail.com
Polyákovity Lehel – xplehelx@gmail.com
Puskás Valentin – valentin.puskas95@gmail.com
Radakov Alen – alen.radakov@gmail.com
Radatovics Kinga – kratatovics@gmail.com
Rekecki Tibor – tiber927@gmail.com
Rózsa Róbert – robertroza99@gmail.com

A 20. VMTDK FELLEPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE

Simon Angéla – simon.angela2000@gmail.com
Sörös Dóra – dora.seres01@gmail.com
Szabados Zsófi – zsofija1123@gmail.com
Szabó Beatrix – szabobeata25@gmail.com
Szabó Emilia – emiliaszabo19@gmail.com
Szabó Ledényi Nikolett – szaboledenyin@gmail.com
Szabó Tímea – stimea0427@gmail.com
Szarvas Bernadett – detti2001szarvas@gmail.com
Szécsényi Kata – szecsenyi.kata@gmail.com
Szeles Réka – szeli579@gmail.com
Szítás Teodóra – teodora.szitas@gmail.com
Szoboszlai Enikő Kitty – antokrodablitz@gmail.com
Tóth Johanna – totjohanna@gmail.com
Tóth Teodóra – 6artalanul@gmail.com
Török Gabriella – torokgabriella2000@gmail.com
Törteli Réka – tortelireka@gmail.com
Turkály Emma – mmturkaly014@gmail.com
Valkovics Dániel – valkovics.dani@gmail.com
Vojvodić Stefan – vojvodic.stefan@gmail.com
Vukašinović Péter – vukasinovic.peter98@gmail.com
Vukašinović Vladimir – vukasinovic.vladimir00@gmail.com

MAGYARORSZÁG

Bárdonicsek Dominika – b.domee94@gmail.com
Csabay István Csaba – csabaystvan@gmail.com
Csapó Gyöngyvér Virág – csapo.gyombi@gmail.com
Császár Andrea Mária – cjay4@gmail.com
Csepi Dóra – csepidori10@gmail.com
Csondor Soma – csondorsoma@gmail.com
Csonka Dániel – csdani1999@gmail.com
Csonka Otília – csonkaoti98@gmail.com
Daradics Boglárka – bogi.d98@gmail.com

Fekete Róbert – islandcastle12@gmail.com
Fenyő Dániel – fenyoda@gmail.com
Horváth Gergely – horvath.gergely@pte.hu
Horváth Mihály – jnr.horvathm@gmail.com
Kardos Vivien Kata – kardos.vivien.kata@gmail.com
Kopácsi Júlia – julia.kopacsi@gmail.com
Lengyel Emese – lengyelemes1@gmail.com
Levstok Benedikt – levsben11@gmail.com
Majzik Vivien – majzikvivien94@gmail.com
Mészáros Viktória – mwiki530@gmail.com
Müller Tündér Éva – mullertunder98@gmail.com
Ónya Balázs – onyabalazs@gmail.com
Pintér Alexandra Leila – pinterleila85@gmail.com
Rayman Judit – raymanjudit@gmail.com
Rétfalvi P. Zsófia – zsofi200@gmail.com
Rostás Csenge – rostascsege@gmail.com
Rottler Lili – rottler.lili@gmail.com
Soma Iván – ivansoma00@gmail.com
Soós Erik – soos.erich.824@gmail.com
Szabó István – szaboistvan12@icloud.com
Szives Márton Gábor – mszives@gmail.com
Taskovics Viktória – wtaskov@gmail.com
Varga Benedek – benedekvarga1@gmail.com
Varga Tímea – vtimi94@gmail.com
Vida Tamás – vidatamas42@gmail.com
Zab Tamás Lóránd – zabt@gamma.ttk.pte.hu
Zsupos Norbert – norbertzsupos@gmail.com

ROMÁNIA

Bíró Botond – birobotond12@gmail.com

LENGYELORSZÁG

Fabiszewska Ariana – ariana.fabiszewska@uw.edu.pl

TÁMOGATÓINK

A MAGYAR TUDOMÁNY ÜNNEPE

Tudomány: iránytű az elérhető jövőhöz

NTP-HHTDK-M-21-0003

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

TEHNOLOŠKI
FAKULTET
NOVI SAD

VOJVODINAŠUME

TARTALOM

A 20. VMTDK PROGRAMJA	5
TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI SZEKCIÓÜLÉSEK	9
ELŐSZÓ	25

A TDK-dolgozatok összefoglalói

TUDOMÁNYOS PLENÁRIS DIÁKKÖRI ÜLÉSSZAK

Mihalek Nóra (Újvidék):

A KONVALESCENS VÉRPLAZMA HATÉKONYSÁGA A MORTALITÁS CSÖKKENTÉSÉBEN COVID-19 PÁCIENSEKNÉL: SZISZTEMATIKUS ÁTTEKINTÉS ÉS META-ANALÍZIS	27
--	----

Ónya Balázs (Pécs):

MIÉRT NEM EPISZTEMIKUS VÁLLALKOZÁS A FILOZÓFIA?	29
---	----

181

ÉLŐ TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Lajkó Flórián (Újvidék):

ENDOTHEL DISZFUNKCIÓ HIV-FERTŐZÖTT SZEMÉLYEKNÉL	31
---	----

Kószó Lénárd (Újvidék):

A STRESSZ ÉS A LEVOTIROXIN-NÁTRIUM DÓZISÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSEI A HASHIMOTO-THYREOIDITISBEN SZENVEDŐ, ÚJVIDÉKEN TANULÓ HALLGATÓK KÖRÉBEN	32
--	----

Fehér Flóra (Újvidék):

AZ AGYI ANEURIZMA ÉS ANNAK GENETIKAI ASPEKTUSAI	34
---	----

Becsei Károly (Újvidék):

MINŐSÉGELLENŐRZÉS A DIGITÁLIS RÖNTGENBEN	35
--	----

Puskás Valentin (Újvidék):

A ROBOTIKA HASZNÁLATA A BETEGÁPOLÁSÁBAN	36
---	----

Radatovics Kinga (Újvidék):

KÖRNYEZETVÉDELME AZ OKTATÁSBAN	37
--------------------------------------	----

Kálmán Barbara (Szabadka):

MODERN VILÁGUNK MEGMENTŐI, VAGYIS AZ ÁLLATOK	38
--	----

T A R T A L O M

Recke Tibor (Újvidék): AZ ÚTSZÉLI ÉLŐHELYEK HATÁSA AZ ÁLLAT-GÉPJÁRMŰ ÜTKÖZÉSEKRE TÖRÖKKANIZSA ÉS ÚJVIDÉK KÖRNYÉKÉN	40
Rostás Csenge (Újvidék): SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉSI SZOKÁSOK A MAGYARKANIZSAI LAKOSOKNÁL	41
Móricz Kincső Boróka (Újvidék): A BORKŐ STABILIZÁLÁSA A BORBAN	42
Pletikoszity Tamás (Újvidék): A CUKORRÉPA-LEVÉL NUTRITÍV ÖSSZETÉTELE ÉS FELHASZNÁLÁSI LEHETŐSÉGE AZ ÉLELMISZERIPARBAN	44
Berta Krisztina (Újvidék): A FEHÉR ÉS A BARNA CUKOR MINŐSÉGI MEGHATÁROZÁSA	45
Szécsényi Kata (Újvidék): A LISZTHARMAT-FERTŐZÉS JELENLÉTE A KITERMELT VADRÓZSA-CSEMETE SZÁRÁN FAJTÁTÓL FÜGGŐEN	46
Sörös Dóra (Újvidék): A SZENTJÁNOSKENYÉR (<i>CERATONIA SILIQUA L.</i>) FARMAKOLÓGIAI POTENCIÁLJA A METABOLIKUS SZINDRÓMA TERÁPIÁJÁBAN	48
Boros Dianna (Szabadka): KÖRNYEZETBARÁT-E A PAPÍR?	49
ÉLETTELEN TERMÉSZETTUDOMÁNYOK ÉS MŰSZAKI TUDOMÁNYOK	
Vukašinović Vladimir (Újvidék): AZ IDŐ TÉRBELI HATÁSAI	51
Fodor Máté (Újvidék): URBANIZÁCIÓS FOLYAMATOK VIZSGÁLATA TÁVÉRZÉKELÉSI MÓDSZEREKKEL VAJDASÁG TERÜLETÉN	52
Rózsa Róbert (Újvidék): A MÉZ	53
Mezei Róbert (Újvidék): MATEMATIKAI MODELLEK A KÉPFELDOLGOZÁSBAN	54
Guzsvány Szilvia (Újvidék): A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS DIFFERENCIÁLEGYENLETEK ÁLTALI MODELLEZÉSE	55
Mihályi Csenge (Újvidék): A VARIÁCIÓSZÁMÍTÁS ALAPJAI ÉS ALKALMAZÁSA A DIGITÁLIS KÉPFELDOLGOZÁSBAN	56

T A R T A L O M

Polyák Gabriella (Újvidék): A FORMULA-1-ES VERSENYNAPTÁR OPTIMALIZÁLÁSA GENETIKUS ALGORITMUS SEGÍTSÉGÉVEL	57
Csanak Viktor (Szabadka): ÁLLAPOTBECSLŐ ALGORITMUS AUTONÓM JÁRMŰVEKHEZ	59
Vojvodić Stefan (Újvidék): NAPELEMEK A JÁRMŰVEKEN	59
Dulić Darko (Újvidék): AZ ENERGIAFOGYASZTÁS ÉSSZERŰSÍTÉSE PNEUMATIKUS KEMÉNYÍTŐSZÁRÍTÓBAN	61
Szabó Beatrix (Szabadka): ARCFELISMERŐ ALKALMAZÁS FEJLESZTÉSE JELENLÉT-ELLENŐRZŐ RENDSZERHEZ	62
Erdélyi Violetta (Újvidék): ZSAROLÓSZOFTVER MINT SZOLGÁLTATÁS	63

HUMÁN TUDOMÁNYOK I.

Müller Tündér Éva (Pécs): ÖT MAGYARORSZÁGI NONPROFIT SZERVEZET DEMOKRÁCIÁHOZ VALÓ VISZONYÁNAK VIZSGÁLATA A KVALITATÍV TARTALOMELEMZÉS MÓDSZERÉVEL	65
Bakos Lilla (Szabadka): ÉLETTÖRTÉNET, IDENTITÁS ÉS MEZŐGAZDASÁG: EGY TOPOLYAI GAZDA PÉLDÁJA	66
Fehér Viktor (Pécs): TÉR, IDŐ, EMLÉKEZET – A SZABADKAI ELESETT HARCOSOK ÉS A FASIZMUS ÁLDOZATAI EMLÉKMŰ VIZSGÁLATA	67
Móricz Virág Kinga (Újvidék): KOMMUNIKÁCIÓ AZ OSZTÁLYTEREMBEN	69
Pásztor Livia (Újvidék): NYELVTANULÁSI MOTIVÁCIÓ AZ ANGOL ÉS A SZERB NYELV IRÁNT	70
Dudás Norbert (Szabadka): FIATALOK ÉS A VAJDASÁGI MAGYAR MÉDIA	71
Dudás Norbert, Csernai Panna, Sörös Viktória (Szabadka): NEWSROOM COMMUNICATOR – LEHETŐSÉG A JÖVŐ ÚJSÁGÍRÓINAK	72
Valkovics Dániel (Szabadka): WESTERN KULTÚRA- ÉS MÉDIAKÖZI ÖSSZEVETÉS	73
Dudás Robert (Szeged): GEROLD LÁSZLÓ ÉS A KÍSÉRLETI SZÍNPAD	74

T A R T A L O M

Szabó Tímea (Újvidék): JÁTÉKOSÍTÁS AZ IRODALOMÓRÁN	75
Horváth Gergely (Pécs): JELEN ÉS JÖVŐ – EGY MENTORPROGRAM DIÁKJAINAK JÖVŐKÉPE EGY KVALITATÍV KUTATÁS ALAPJÁN	77
Csonka Dániel (Pécs): SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS A MENTORI EREDMÉNYESSÉG TÜKRÉBEN	78
Szabó Emilia (Szabadka): A MÉMEK LEHETSÉGES SZEREPE AZ IRODALOMOKTATÁSBAN	80
Bartuc Éva (Újvidék): AZ ÍRÁSOS KOMMUNIKÁCIÓ	81
Peckó Egon (Szabadka): TÁVOKTATÁS AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA FELSŐ OSZTÁLYOS DIÁKJAI ÉS TANÁRAI SZEMSZÖGÉBŐL ADÁN	82
Bács Ágnes (Újvidék): INTERDISZCIPLINARITÁS A MAGYARÓRÁN, A DAL TANÍTÁSA	83
Dudás Viktor (Szabadka): VIDEÓJÁTÉKOK, MELYEK A PEDAGÓGUSOK SEGÍTSÉGÉRE LEHETNEK A TUDÁSÁTADÁS FOLYAMATÁBAN	84
Tóth Teodóra (Újvidék): ÚJ IDŐK, ÚJ SZOKÁSOK? MÁSKÉPP OLVASNAK-E A FANFICTION-KÖZÖSSÉG TAGJAI?	85
HUMÁN TUDOMÁNYOK II.	
Fabiszewska Ariana (Varsó): ZAVAROS IDŐK (A DIKTATÚRA REPREZENTÁCIÓJA A GYERMEK NÉZŐPONTJÁBÓL A KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBAN – DRAGOMÁN GYÖRGY A <i>FEHÉR KIRÁLY</i> CÍMŰ REGÉNYÉNEK HAGYOMÁNYKÉPLETEI)	87
Taskovics Viktória (Szeged): „AKIK DETEKTÍVESET AKARNAK JÁTSZANI” (A MEMOÁR, MINT ANTIDETEKTÍVTÖRTÉNET: PATTI SMITH – <i>YEAR OF THE MONKEY</i> , 2019)	88
Török Gabriella (Újvidék): WILLIAM GOLDING A <i>LEGYEK URA</i> C. REGÉNYE ÉS ANNAK FILMVÁLTOZATAI	90
Csepi Dóra (Pécs): A HAZA NYELVE – A NYELV HAZÁJA (NYELVFELFOGÁS KERTÉSZ IMRE ÉS JEAN AMÉRY ESSZÉIBEN)	91
Szeles Réka (Újvidék): A MEGÖRÖKÍTHETŐSÉG ILLÚZIÓJA (A FOTÓGRÁFIA ÉS AZ IDŐ, VALAMINT AZ ABSZOLÚTUM ÁBRÁZOLHATÓSÁGÁNAK KÉRDÉSEI BARTIS ATTILA A <i>VÉGE</i> C. REGÉNYÉBEN)	92

T A R T A L O M

Mák Ivett (Újvidék): A VÍZ MÁGIKUS SZEREPE (A VÍZ RETROGRÁD EREJE BODOR ÁDÁM <i>SINISTRA KÖRZET</i> CÍMŰ REGÉNYÉBEN)	93
Pintér Alexandra Leila (Budapest): ÁTLÁTSZATLAN KERTEK (A SZUBJEKTUM MEGJELENÍTÉSÉNEK FITOCENTRIKUS ÉS POSZTHUMANISTA ASPEKTUSAI MEDBH MCGUCKIAN <i>THE FLOWER MASTER</i> CÍMŰ KÖTETÉBEN)	94
Mészáros Viktória (Szeged): KŐBE VÉSTÉK SALAMON MŰVEKÉNT (MOZAIKSZERŰEN BABITS ÉNEKEK ÉNEKE CÍMŰ MŰVÉRŐL)	96
Albert Éva (Újvidék): IDENTITÁSVÁLTOZATOK TOMPA ANDREA HAZA CÍMŰ REGÉNYÉBEN	98
Fenyő Dániel (Pécs): ÖNÉRTTELMEZÉS ÉS ÍTÉLET – ESTERHÁZY PÉTER ÉS A MAGYAR MŰHELY KAPCSOLATA	99
Lukács Ramóna (Újvidék): „MIÉRT SAJNÁLNÓK AZ IDŐT?” (ALICE ÚTJA A FELNÖVÉS ÖSVÉNYÉN LEWIS CARROLL <i>ALICE CSODAORSZÁGBAN</i> CÍMŰ MŰVÉBEN)	100
Csondor Soma (Pécs): SZEMÉLYESSÉG ÉS SZÖVEGKÖZISÉG ORAVECZ IMRE EZREDFORDULÓ UTÁNI MŰVEIBEN	101
Simon Angéla (Újvidék): A BOLDOGSÁG PILLANATAI OTTLIK ÉS MUSIL ISKOLAREGÉNYEIBEN (OTTLIK GÉZA: <i>ISKOLA A HATÁRON</i> , ROBERT MUSIL: <i>TÖRLESS ISKOLAÉVEI</i>)	102
Rétfalvi P. Zsófia (Pécs): ÁLOMÉRTTELMEZÉSEK A TUDOMÁNYOS GYŰJTEMÉNYBEN (AZ ÁLOM FOGALMÁNAK MEGKÖZELÍTÉSEI A 19. SZÁZADI MAGYAR ÉRTEKEZÉSEKBEN)	103
Lengyel Emese (Debrecen): KI A SZERZŐ? (A MAGYAR SLÁGERGYÁROS, ZERKOVITZ BÉLA BÍRÓSÁGI ÜGYÉNEK SAJTÓREPREZENTÁCIÓJA) ..	104
HUMÁN TUDOMÁNYOK III.	
Horváth Mihály Jnr. (Pécs): KULTÚRSZABOTÁZS – AZ INTERNATIONALE SITUATIONNISTE (I.S.) MŰVÉSZETKONCEPCIÓJA MINT FORRADALMI FEGYVER	106
Vida Tamás (Pécs): STRUKTÚRÁK AZ UTCÁKON – DELEUZE ÉS GUATTARI TÖMEGPSZICHOLOGIÁJA	107
Császár Andrea Mária (Pécs): A POLITIKAI FENOMÉN PROBLÉMÁJA A NÉMET FILOZÓFIAI HAGYOMÁNYBAN	108

T A R T A L O M

Zsupos Norbert (Pécs): AZ ÁLLAM PROBLÉMÁJA SPINOZA ÉS HOBBS POLITIKAI GONDOLKODÁSÁBAN	109
Daradics Boglárka (Pécs): LUKÁCS GYÖRGY A MODERN DRÁMA FEJLŐDÉSÉNEK TÖRTÉNETE CÍMŰ KÖNYVÉNEK FILOZÓFIAI ÉS ESZTÉTIKAI VIZSGÁLATA	111
Orsós György (Pécs): A VÁROSI TÁJKÉP SZEMIOTIKAI ELEMZÉSE SZARAJEVÓ PÉLDÁJÁN	112
Bíró Botond (Pécs): A FASIZMUS ESZTÉTIKÁJA LENI RIEFENSTAHL FILMJEIBEN	113
Lengyel Emese (Debrecen): ADALÉKOK A MAGYAR-SVÉD KULTURÁLIS KAPCSOLATOK TÖRTÉNETÉHEZ: BUDAPESTI SVÉD NAPOK	114
Fekete Róbert (Pécs): FILOZÓFIA UTÁNI (FILM)MŰVÉSZET – A STRUKTURALISTA FILM MŰVÉSZETELMÉLETI VONATKOZÁSAI	116
Zab Tamás Lóránd (Pécs): A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG HELYI MÁRTÍRJA – LATINCA SÁNDOR KULTUSZA KAPOSVÁRON (1945–1993)	117
Csabay István Csaba (Pécs): CESARE BECCARIA AZ ASSZOCIACIONISTA HAGYOMÁNYBAN	118
Molnár Csongor (Budapest): ÖNSZERVEZŐDÉS ÉS KÉPVISELET (A DÉLVIDÉKI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI SZÖVETSÉGEK TÖRTÉNETEI	119
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK I.	
Varga Benedek (Szeged): A GAZDASÁGI BÜNTETŐJOG ELMÉLETE ÉS ELŐZMÉNYEI A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI MAGYARORSZÁGON	121
Soma Iván (Szeged): A KÍNAI JOG FEJLŐDÉSE A XX. SZÁZADBAN	122
Radakov Alen (Újvidék): A MAGYAR GASZTRONÓMIA A XVIII. ÉS A XIX. SZÁZADBAN	123
Kardos Vivien Kata (Szeged): A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS KIHÍVÁSAI A JOG VILÁGÁBAN	124
Bárdonicsek Dominika (Pécs): „FELELJ MEG A TETOVÁLÁSODNAK!” (A TETOVÁLÁS, MINT IDENTIFIKÁCIÓ ESZKÖZE A GULÁG NŐI TÁBORAIBAN)	126
Vukašinović Péter (Újvidék): A KLEMM CSALÁD TÖRTÉNETE	127

T A R T A L O M

Lócz Eszter (Újvidék): AZ EURÓPAI UNIÓ ELEKTRONIKUS KERESKEDELEM FELÉ IRÁNYULÓ TÖRVÉNYALKOTÁSA (AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2019/770 IRÁNYELVE A DIGITÁLIS TARTALOM SZOLGÁLTATÁSÁRA ÉS DIGITÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK NYÚJTÁSÁRA IRÁNYULÓ SZERZŐDÉSEK EGYES VONATKOZÁSÁIRÓL)	128
Szabó István (Szeged): A MAGYAR IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI SZERVEZET MODERNIZÁLÁSÁNAK BEMUTATÁSA AZ 1869. ÉVI IV. TÖRVÉNYCIKK ALAPJÁN	130
Levstok Benedikt (Szeged): FERENC FERDINÁND, A BÉKE FEJEDELME	132
Soós Erik (Szeged): MENNYIT ÉR AZ EMBER?! – KÁRTÉRÍTÉS A COMMON LAW-BAN VS A KONTINENTÁLIS JOGBAN	132
Majzik Vivien (Szeged): ÖRÖKKÖN ÖRÖKKÉ? MAJD A JOG ELDÖNTI	134
Korhecz Réka (Újvidék): A MOGYORÓTERMESZTÉS PÉNZÜGYI ELEMZÉSE	135
Pataki Valentina (Újvidék): ONLINE MARKETING, VALAMINT AZ X ÉS Y GENERÁCIÓ ONLINE VÁSÁRLÁSI SZOKÁSAI	136
Bata Dórián (Újvidék): VÁLSÁGBAN A DEMOKRÁCIA. (A MAGYAR SAJTÓ ELSŐ REAKCIÓI AZ 1928-AS JUGOSZLÁVIAI PARLAMENTI MERÉNYLETRE)	137
Varga Tímea (Pécs): POLITIKAI KOMMUNIKÁCIÓ: BRIT KONZERVATÍV POLITIKUSOK NYILATKOZATAI AZ EURÓPAI GAZDASÁGI KÖZÖSSÉGRŐL (1951–1957)	139
TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK II.	
Tóth Johanna (Újvidék): AZ ÚJVIDÉKI EGYETEMISTÁK SZORONGÁSOS ÉS DEPRESSZÍV TÜNETEINEK VÁLTOZÁSA STRESSZHELYZETBEN, A BIG FIVE SZEMÉLYISÉGVONÁSAINAK FÜGGVÉNYÉBEN	141
Kopácsi Júlia (Pécs): A SZEMÉLYISÉG ÉRZELMI ALAPJAI POZITÍV ÉS NEGATÍV ÉRZELMEK TÜKRÉBEN	142
Mecserik Vivien (Újvidék): A DIGITÁLIS KOMPETENCIA, VALAMINT A TANULÁSRA SZÁNT IDŐ ÉS A TÁVOKTATÁS SORÁN NYÚJTOTT TELJESÍTMÉNY ÖSSZEFÜGGÉS-VIZSGÁLATA	144

T A R T A L O M

Szítás Teodóra (Szabadka–Szeged): ÓVODÁSOK SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÁSA A SZÜLŐK ÉS PEDAGÓGUSOK VÉLEMÉNYEI ALAPJÁN	145
Csapó Gyöngyvér (Pécs): A BOMLÁS – AVAGY A MOBBING PSZICHOSZOCIÁLIS ÉS SZERVEZETI KORRELÁTUMAI A PANDÉMIA IDEJÉN	147
Rottler Lili (Pécs): AZ ÍGÉRETES FIATAL NŐ (2020) A SZEXUÁLIS TRAUMA TÜKRÉBEN (A NEMI ERŐSZAK POPKULTURÁLIS REPREZENTÁCIÓJA)	148
Szabó Ledényi Nikolett (Szabadka): A KÖZÖSSÉGI MÉDIA MŰKÖDÉSE ÉS HATÁSA AZ EMBERRE	149
Szarvas Bernadett (Újvidék): AZ INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSÉNEK HATÁSA A ZENEOKTATÁSRA	151
Polyákovity Lehel (Szabadka): A HALOGATÁS JELENSÉGE A VAJDASÁGI MAGYAR EGYETEMISTÁK KÖRÉBEN	152
Csonka Otília (Pécs): AZ ANALITIKUS KOGNITÍV STÍLUS ÉS A KOGNITÍV FLEXIBILITÁS KAPCSOLATA A PARANORMÁLIS HIEDELMEKKEL	153
Körtvélyesi Viktória (Szabadka): MENTÁLIS EGÉSZSÉG VAJDASÁGI MAGYAR FELNŐTT FÉRFIAKNÁL ÉS NŐKNÉL	154
Csabai Orsolya (Pécs): MUNKAHELYI STRESSZ AZ EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK KÖRÉBEN	155
Kálmán Barbara (Szabadka): ROMANTIKUS KAPCSOLATOK SZÉTESÉSE A PSZICHOLÓGIA TÜKRÉBEN	156
Tóth Johanna (Újvidék): A MEDVETÁNC S KÉRDŐÍVES VALIDITÁSÁNAK VIZSGÁLATA SZERB AJKÚ POPULÁCIÓN	157
Rayman Judit (Pécs): A MANDALÁK KAPCSOLATA A SELBST-TEL C. G. JUNG ELMÉLETÉBEN, ENNEK TERÁPIÁS ALKALMAZÁSA SZENVEDÉLYBETEGEKKEL	158
MŰVÉSZETEK	
Turkály Emma (Újvidék): ÉLETFONAL	160
A JÖVŐ RECEPTJE (papírkollekció)	161

T A R T A L O M

Törteli Réka (Újvidék):	
MORS IMMATURA (méhviasszal kombinált ceruzarajzok)	162
Mészáros Dániel (Újvidék):	
KRONOSZ: AZ IDŐ KONCEPCIÓJÁNAK TRANSZCENDENTÁLÁSA A JÁRMŰ TERVEZÉSBE	162
Jenován Flórián (Újvidék):	
KODÁLY ZOLTÁN: HÉT ZONGORADARAB, OP. 11 (zongorajáték)	163
Szabados Zsófi (Újvidék):	
VÁLTOZÁS	164
Pásztor-Kicsi Tamás (Újvidék):	
PORBÓL LETTÜNK... (EMBERISÉGTÖRTÉNET INSZTRUMENTÁLIS ZENÉN KERESZTÜL) (multimediális alkotás) ...	165
Bicók Lea, Brasnyó Albert, Lukács Ramóna, Pásztor Zsófia, Raffai Dominik, Szoboszlai Enikő Kitty (Újvidék):	
AZ IDŐ KONZERVDOBOZA (performansz)	166
Jung Anna (Újvidék):	
BAROKK MŰVEK HISTÓRIKUS ELŐADÁSA ORGONÁN	168
Szives Márton Gábor (Szeged):	
DUBROVAY LÁSZLÓ: SOLO NO. 15/B (EGY DALLAM SZÜLETÉSE: ÁTIRAT VAGY ÚJ MŰ?)	169
Jenován Flórián (Újvidék):	
ÉSZAK-BÁNÁT GYÖNGYSZEMEI	171
Kiss Tamás (Újvidék):	
ZENEI METSZET	172
Szarvas Bernadett (Újvidék):	
AZ INFORMÁCIÓS TECHNOLÓGIÁK FEJLŐDÉSÉNEK HATÁSA A ZENEOKTATÁSRA	173
A 20. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA TUDOMÁNYOS BIZOTTSÁGA.....	174
A 20. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA SZERVEZŐBIZOTTSÁGA	177
A 20. VAJDASÁGI MAGYAR TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA FELLÉPŐINEK E-MAIL ELÉRHETŐSÉGE	178
TÁMOGATÓINK.....	180

20. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia

20. Vojvođanska mađarska naučna konferencija studenata

20. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students

Újvidék, 2021. november 18–21.

20. VMTDK-REZÜMÉKÖTET

2 0 2 1

Szerkesztette: **Csányi Erzsébet**

A kiadásért felel: **Csányi Erzsébet**

Lektor: **Lázár Szűcs Anikó**

Műszaki szerkesztés: **DataPrint**

Fedőlapterv: **Plakatila**

Nyomda: **Futura**, Újvidék

Példányszám: 200

Kiadó:

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium

21000 Novi Sad/Újvidék, Vojvode Mišića 1/III. em.

e-mail: vamafelkol@gmail.com

www.vmtdk.edu.rs

CIP – Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

3(048.4)
5/6(048.4)
7(048.4)
821.09(048.4)

**VAJDASÁGI Magyar Tudományos Diákköri Konferencia
(20 ; 2021 ; Újvidék)**

20. VMTDK-rezümékötet : 2021 / 20. Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia = 20. vojvodanska mađarska naučna konferencija studenata = 20. Hungarian Scientific Conference of Vojvodinian Students, Újvidék, 2021. november 18-21. ; [szerkesztette Csányi Erzsébet]. – Újvidék : Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, 2021 (Újvidék : Futura). – 189 str. ; 22 cm

Deo teksta upoređo na mađ. i engl. jeziku. – Tiraž 200.

ISBN 978-86-85245-51-0

- a) Друштвене науке – Апстракти
- б) Природне науке – Апстракти
- в) Уметност – Апстракти
- г) Књижевност – Апстракти

COBISS.SR-ID 50580745

